New Location
Punjab Insurance Agency Inc.
Super Visa Insurance
ਸੁਪਰ ਵੀਜ਼ਾ ਵਿਜ਼ਟਰ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ
• ਲਾਈਫ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ • ਟਰੈਵਲ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ
• ਡਿਸੇਬਿਲਟੀ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ • ਵਿਜ਼ਟਰ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ
• ਮੋਰਟਗੇਜ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ • ਨਾਨ ਮੈਡੀਕਲ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ
• ਮਨੀ ਬੈਕ ਟਰਮ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ
• ਡੈਂਟਲ ਐਂਡ ਮੈਡੀਕਲ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ
ਸੁਪਰ ਵੀਜ਼ਾ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਲਈ ਵੀ ਫੋਨ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ।
ਜਸਵੀਰ ਗਰੇਵਾਲ
778.317.6262
jasvirgrewal0596@gmail.com
#103, 15300 - 68 Ave (Near Dukh Nivaran Gurdwara Sahib), Surrey B.C.

ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼
ਸੱਚ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਸੋਚ
CANADIAN PUNJAB TIMES
Funded by the Government of Canada | Canada
SINCE : 2007
: www.thepunjabtimes.ca
: canadianpunjabtimes@gmail.com
Vol - 19 | 6 June, 2025 | C | ੨੪ ਜੇਠ ਨਾਨਕਸ਼ਾਹੀ ਸੰਮਤ ੫੫੭ | Ph.: 604-338-7310 | FAX : 604-572-3638 | /canadianpunjabtimes

ICC Accounting Services Inc.
ICC ACCOUNTING SERVICES INC.
ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਟੈਕਸ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਅੱਜ ਹੀ ਮਿਲੋ
Gurnek Bangar
(Pasla)
604-597-0991
778-895-7444
: icc.accounting@yahoo.ca
: 8740 - 140A St., Surrey, BC V3W 0M4

ਅਪ੍ਰੈਲ ਵਿੱਚ ਕੈਨੇਡਾ ਦਾ ਮਾਲ ਵਪਾਰ ਘਾਟਾ $7.1 ਬਿਲੀਅਨ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਪੱਧਰ ’ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ

ਨਿਰਯਾਤ ‘ਚ 10.8% ਦੀ ਭਾਰੀ ਗਿਰਾਵਟ ਦਰਜ, ਆਯਾਤ ਵੀ 0.2% ਘੱਟੀ

ਸਰੀ, (ਅਮਰਪਾਲ ਸਿੰਘ): ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ ਲਈ ਅਪ੍ਰੈਲ 2025 ਮਹੀਨਾ ਵਪਾਰ ਚਿੰਤਾਜਨਕ ਸਾਬਤ ਹੋਇਆ, ਜਦੋਂ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਮਾਲ ਵਪਾਰ ਘਾਟਾ $7.1 ਬਿਲੀਅਨ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਪੱਧਰ ‘ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ। ਅਜਿਹਾ ਘਾਟਾ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ‘ਚ ਪਹਿਲਾਂ ਏਨਾ ਜਲਦੀ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਵੇਖਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਨੇ ਨਿਰਯਾਤ ਅਤੇ ਆਯਾਤ ਦੋਹਾਂ ਸਤਰਾਂ ‘ਤੇ ਧਿਆਨ ਖਿੱਚਿਆ ਹੈ।

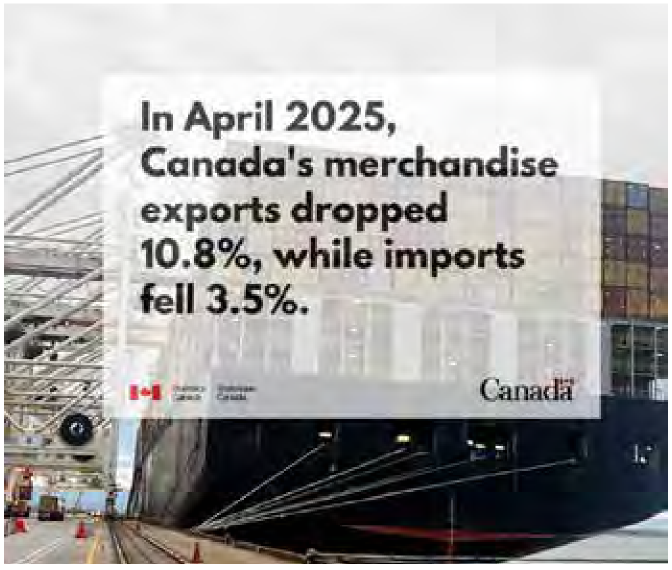

ਘਾਟੇ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਵਜ੍ਹਾ ਨਿਰਯਾਤ ਵਿਚ ਆਈ 10.8% ਦੀ ਗਿਰਾਵਟ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਜੂਨ 2023 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਨੀਵਾਂ ਪੱਧਰ ਹੈ। ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਅੰਕੜਾ ਵਿਭਾਗ (Staitsitcs Canada) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਨਿਰਯਾਤ $56.2 ਬਿਲੀਅਨ ਤੋਂ ਘਟ ਕੇ $50.1 ਬਿਲੀਅਨ ‘ਤੇ ਆ ਗਈ, ਜਿਸ ਦਾ ਅਸਰ ਅਮਰੀਕਾ, ਚੀਨ ਅਤੇ ਯੂਰਪੀ ਬਾਜ਼ਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਮੰਗ ਦੀ ਘਾਟ ਤੇ ਨਵੀਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਨਿਰਯਾਤ ‘ਚ ਵਾਧ-ਘਾਟ ਕਿੱਥੇ ਹੋਈ?

ਏਜੰਸੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਨਿਰਯਾਤ ‘ਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਮੀ ਉੱਚ ਤਕਨੀਕੀ ਉਤਪਾਦਾਂ, ਢੁਕਵੀਂ ਤੱਤਾਂ (ਬਓਸਏ ਮਏਟਓਲਸ), ਅਤੇ ਖਣਿਜ ਊਰਜਾ ਉਤਪਾਦਾਂ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੱਚਾ ਤੇਲ) ਵਿੱਚ ਹੋਈ। ਨਿਰਯਾਤ ਵਿਚ ਇਹ ਘਾਟੀ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਤੀਬਰਤਾ ਨਾਲ ਚੱਲ ਰਹੀ ਖਣਨ ਅਤੇ ਊਰਜਾ ਉਦਯੋਗੀ ਨੀਤੀ, ਅਤੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮਾਰਕੀਟ ਵਿਚ ਕੀਮਤਾਂ ਦੇ ਘਟਣ ਨਾਲ ਜੋੜੀ ਗਈ।

ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਆਯਾਤ ਵਿੱਚ ਵੀ ਥੋੜ੍ਹੀ ਗਿਰਾਵਟ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਜੋ ਕਿ 0.2% ਰਿਹਾ। ਆਯਾਤ ☛ ਬਾਕੀ ਸਫ਼ਾ 31 ’ਤੇ

ਇੰਡੀਆ ਪੈਸੇ ਭੇਜਣ ਜਾਂ ਮੰਗਵਾਉਣ ਲਈ
ZIRA
CURRENCY EXCHANGER LTD.
ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਭਰੋਸੇ ਯੋਗ ਸੇਵਾਵਾਂ
ਡਾਲਰ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਰੇਟ
ਬਖਸ਼ੀਸ਼ ਸਿੰਘ ਜ਼ੀਰਾ
604-562-7000, 604-314-0000
#397-8148-128 ST.
(PAYAL BUSINESS CENTRE) SURREY

ਬਰੈਂਪਟਨ ਦੇ ਵਪਾਰੀ ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਢੱਡਾ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦੋ ਭਾਰਤੀ ਨਾਗਰਿਕ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ

ਵੈਨਕੂਵਰ : ਮਿਸਿਸਾਗਾ ਦੇ ਇੱਕ ਵਪਾਰੀ ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਢੱਡਾ ਦੇ ਕਤਲ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪੀਲ ਰੀਜਨਲ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਦੋ ਭਾਰਤੀ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਦੋਸ਼ੀ – 21 ਸਾਲਾ ਦਿਗਵਿਜੈ ਅਤੇ ਅਮਨ – ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆ ਦੇ ਡੈਲਟਾ ਸ਼ਹਿਰ ਤੋਂ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲਏ ਗਏ ਹਨ। ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਲਈ ਡੈਲਟਾ ਪੁਲਿਸ, ਸਰੀ ਪੁਲਿਸ, ਐਬਟਸਫੋਰਡ ਪੁਲਿਸ ਅਤੇ ਆਰ. ਸੀ.ਐੱਮ.ਪੀ. ਨੇ ਪੀਲ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਮਦਦ ਕੀਤੀ।

ਇਹ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀਆਂ 14 ਮਈ ਨੂੰ ਹੋਏ ਕਤਲ ਦੀ ਤਫਤੀਸ਼ ਦੌਰਾਨ ਹੋਈਆਂ। ਢੱਡਾ ਨੂੰ ਮਿਸਿਸਾਗਾ ਵਿੱਚ ਟ੍ਰੈਨਮੀਅਰ ਡਰਾਈਵ ਅਤੇ ਟੈਲਫ਼ਰਡ ਵੇਅ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕ ਉਸਦੇ ਦਫ਼ਤਰ

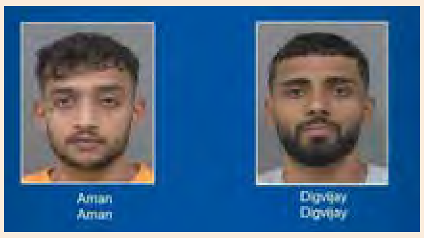

ਦੇ ਬਾਹਰ ਗੋਲੀਆਂ ਮਾਰ ਕੇ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪੁਲਿਸ ਮੁਤਾਬਕ, ਹਮਲਾਵਰਾਂ ਨੇ ਢੱਡਾ ਦੀਆਂ ਚਲਣ-ਫਿਰਨ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੀ ਰੇਕੀ ਕੀਤੀ, ਇੱਕ ਵਾਹਨ ਚੋਰੀ ਕਰਕੇ ਕਤਲ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਮੌਕੇ ਤੋਂ ਫਰਾਰ ਹੋ ਗਏ।

ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਚੋਰੀ ਕੀਤਾ ਵਾਹਨ ☛ ਬਾਕੀ ਸਫ਼ਾ 31 ’ਤੇ

ਸਰੀ ਵਿੱਚ ਫ਼ਿਰੌਤੀ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੰਜ਼ਰਵੇਟਿਵ ਵਿਧਾਇਕ ਨੇ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ‘ਤੇ ਚੁੱਕੇ ਸਵਾਲ

ਸਰੀ ਦੇ ਪੈਨੋਰਮਾ ਰਿਜ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਘਰ ‘ਤੇ ਹੋਈ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਨੂੰ ਸਰੀ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਸੰਗਠਿਤ ਫ਼ਿਰੌਤੀ ਮਾਮਲਾ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਘਰ ‘ਤੇ ਇਹ ਦੂਜਾ ਹਮਲਾ ਹੈ ਜੋ ਨਿਗਰਾਨੀ ਹੇਠ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਹੋਇਆ। ਇਸ ਘਟਨਾ ਨੇ ਸਥਾਨਕ ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਵਿੱਚ ਡਰ ਦਾ ਮਾਹੌਲ ਪੈਦਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ‘ਤੇ ਹੁਣ ਸੂਬਾਈ ਕੰਜ਼ਰਵੇਟਿਵ ਨੇਤਾ ਤਿੱਖੀ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ।

ਸਰੀ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਘਰ ‘ਤੇ ਦਰਜਨਾਂ ਗੋਲੀਆਂ ਚਲਾਈ ਗਈਆਂ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਫ਼ਿਰੌਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਜੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਹਮਲਾ ਸੰਗਠਿਤ ਅਪਰਾਧ ਦੀਆਂ ਰਣਨੀਤੀਆਂ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬੇਗੁਨਾਹ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਸਰੀ-ਪੈਨੋਰਮਾ ਤੋਂ ਕੰਜ਼ਰਵੇਟਿਵ ☛ ਬਾਕੀ ਸਫ਼ਾ 31 ’ਤੇ

Satya Asha
FUSION 9
100% VEGETARIAN INDIAN RESTAURANT
Real Indian Espresso Coffee
Eat-in and Take out
We do customize Catering for all occasions
TUESDAY TO FRIDAY 10:00am to 8:30pm
SATURDAY - SUNDAY 9:00am to 8:30pm
MONDAY CLOSED
Tel: 604-597-7077, 604-596-4191
#5&6-12818-72nd, Avenue, Surrey
www.safusion9.com

HOMELAND MORTGAGE CORP.
ਜੇ ਮੋਰਟਗੇਜ਼ ਲੈਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇੱਕ ਵਾਰ ਸਾਨੂੰ ਮਿਲੋ।
ਅਸੀਂ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਮੋਰਟਗੇਜ਼ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਘੱਟ ਰੇਟ ‘ਤੇ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।
Kuldip Singh Panesar
Mortgage Consultant
Cell : 604-308-6839
204-7928-128, Street York Business Centre, Surrey BC V3W4E8

S&S INSURANCE SERVICE
FAST SERVICE AND COMPETITIVE RATES
EXPERT IN
» Construction Insurance » Business Insurance » Home Insurance
» Contractor Insurance » Hard To Place Insurance » Rental House Insurance
CALL NOW
604-319-1000
www.sandsinsurance.ca
6607 Main St, Vancouver 604-324-5711 | 2-8195 120th, Delta 604-635-0890
ICBC

KOHALY PRINTING & BINDERY LTD.
WEDDING CARDS
FULL COLOR SIGNS
WINDOW DECALS
CHEQUES
OFFSET PRINTING, DIGITAL PRINTING
604-594-2324
ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਿੰਟਿੰਗ ਅਤੇ ਵਿਆਹ ਦੇ ਕਾਰਡ
#210-12837-76th Ave, Surrey, B.C.
Website : www.kohalyprinting.com
E-mail : info@kohalyprinting.com

Keep Smiling Denture Clinic
• CARE HOME MOBILE SERVICE | ਮੁਫਤ ਸਲਾਹ ਲਈ ਅੱਜ ਹੀ ਮਿਲੋ
SEMCD
Complete Denture
Implant Denture
Partial Denture
ਕੀ ਤੁਹਾਡੇ ਹੇਠਲੇ ਜਾਂ ਉਪਰਲੇ ਦੰਦ ਢਿੱਲੇ ਹਨ ਜਾਂ ਹੱਡੀ ਘਸੀ ਹੋਈ ਹੈ?
ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ Suction Denture ਬਾਰੇ ਜਾਣਨ ਲਈ ਮਿਲੋ ਅਸੀਂ ਜਾਪਾਨੀ ਤਕਨੀਕ ਨਾਲ ਦੰਦਾਂ ਨੂੰ ਫਿੱਟ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਵੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ (CERTIFIED) ਹਾਂ।
ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਡੈਂਟਲ ਕੇਅਰ ਪਲਾਨ ਦਾ ਕਾਰਡ ਮਿਲ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਫਿਰ ਆਪਣੀ ਸਲਾਹ ਦਾ ਸਮਾਂ ਬੁੱਕ ਕਰੋ
IF YOU HAVE RECEIVED CANADIAN DENTAL CARE PLAN CARD. BOOK APPOINTMENT
Gagan Chahal R.D.
Registered Denturist
Book Your Appointment
778-600-0811 6834 King George Blvd Surrey BC | 778-600-0810 2644 Cyril St Abbotsford BC

IATA Accredited Agent
SIDHU TRAVEL LTD.
Email : sidhutravel13@gmail.com
ਇੰਡੀਆ ਜਾਂ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕਿਤੇ ਵੀ ਯਾਤਰਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ। ਆਪਣੀ ਯਾਤਰਾ ਦੇ ਹਰ ਪਲ ਨੂੰ ਬਿਹਤਰ ਬਣਾਉ।
RANI SIDHU : 604-504-3400, AMAN SANDHU : 604-800-3003
3497 Nightingale Dr. Abbotsford, B.C.
Unit 109-12830 80 Ave, York Centre Surrey

ਭਾਰਤ ਪੈਸੇ ਭੇਜਣ ਜਾਂ ਮੰਗਵਾਉਣ ਲਈ ਅੱਜ ਹੀ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ
BESTWAY Foreign Exchange Ltd.
ਬੈਸਟਵੇ ਫੌਰਨ ਐਕਸਚੇਂਜ
www.bestwayforeignexchange.com
Sony Sidhu (Zira)
Ph: 778-246-2500 (Abbotsford)
604-592-2676 (Surrey)
Unit 109-12830 80 Ave, York Centre Surrey

SARABHA TRUCK REPAIR SERVICES LTD.
HEAVY DUTY TRUCK PARTS
GOVERNMENT APPROVED FACILITY
AMRIT GREWAL : 604-600-5835
JAS : 604-916-5835
SUKH : 778-241-5835
19770 98 Ave, Langley, BC

ਹੁਣ ਚਿਲੀਵੈਕ ਵਿਚ ਸਾਡੀ ਦੂਜੀ ਲੋਕੇਸ਼ਨ ਖੁੱਲ ਚੁੱਕੀ ਹੈ
GABA TIRE
ALL TIRES AVAILABLE (AS, AT & MT)
WHOLESALE TIRES
ਸਾਨੂੰ ਨਵੀਂ ਲੋਕੇਸ਼ਨ ਚਿਲੀਵੈਕ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਰਕਰ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ
604-897-3235 ABBOTSFORD
604-746-4222 31324 - 107 Peardonville Rd
604-316-3643 CHILLIWACK
BACK SIDE OF CHILLIWACK TAXI : 45877-HOCKING AVE

ਬੀ.ਸੀ. ਦੇ 10 ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ 1,700 ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਵੇਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਬਣਨਗੇ ਨਵੇਂ ਕਲਾਸਰੂਮ

ਸੂਬਾਈ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ $340 ਮਿਲੀਅਨ ਦੀ ਰਕਮ ਰੱਖੀ ਗਈ ਰਾਖਵੀਂ

ਸਰੀ, (ਅਮਰਪਾਲ ਸਿੰਘ): ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸੂਬੇ ਦੇ ਵਧ ਰਹੇ ਆਬਾਦੀ ਵਾਲੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਵਧਦੀ ਗਿਣਤੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ 10 ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਨਵੇਂ ਕਲਾਸ ਰੂਮਾਂ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਨਵੇਂ ਕਮਰੇ 1,700 ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਲਈ ਬਣਾਏ ਜਾਣਗੇ। ਬੋਵਿਨ ਮੇਅ, ਇਨਫਰਾਸਟਰੱਕਚਰ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਬੀ.ਸੀ. ਦੇ ਕਈ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸਕੂਲਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਧ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਕੂਲਾਂ ਦੀ ਡਿਲੀਵਰੀ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ ਕਰਨ ਉੱਤੇ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਸੂਬੇ ਭਰ 'ਚ ਹੋ ਰਹੀ ਇਤਿਹਾਸਕ ਰਕਮ ਦੀ ਨਿਵੇਸ਼ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਹਕੀਕਤ ਵਿੱਚ ਵਧੇਰੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਢਾਂਚਾ ਤਿਆਰ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ।"

2025 ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਤੋਂ ਹੀ ਲੈਂਗਲੀ, ਐਬਟਸਫੋਰਡ, ਕਿਲੋਨਾ, ਕਾਬੇਟ (ਪਾਓਵਲ ਰਿਵਰ), ਕੋਮੋਕਸ, ਨੇਨਾਈਮੋ, ਪੈਮਬਰਟਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਿੰਸ ਰੂਪਰਟ ਵਰਗੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚ ਨਵੀਆਂ ਕਲਾਸਾਂ ਬਣ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟਾਂ ਲਈ ਸੂਬਾਈ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ $340 ਮਿਲੀਅਨ ਦੀ ਰਕਮ ਰਾਖਵੀਂ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਸ-ਪਾਸ ਦੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਅਤੇ ਆਧੁਨਿਕ ਸਿੱਖਿਆ ਸਹੂਲਤਾਂ ਮਿਲਣਗੀਆਂ। ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਮੰਤਰੀ ਲੀਜ਼ਾ ਬੀਅਰ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਮੈਂ ਖੁਦ ਵੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਨਵੇਂ ਸਕੂਲ ਅਤੇ ਆਧੁਨਿਕ ਕਲਾਸਰੂਮ ਕਿਵੇਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਉੱਤੇ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਨਿਵੇਸ਼ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਲਈ ਸਫਲਤਾ ਅਤੇ ਮੌਕੇ ਤਿਆਰ ਕਰਨਗੇ।"

2017 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਹੁਣ ਤਕ, ਬੀ.ਸੀ. ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸਕੂਲ ਢਾਂਚਾ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ $6 ਬਿਲੀਅਨ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਰਕਮ ਨਿਵੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਲਗਭਗ 43,000 ਨਵੇਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸੀਟਾਂ ਅਤੇ 39,000 ਤੋਂ ਵੱਧ ਭੂਚਾਲ-ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਸੀਟਾਂ ਉਪਲਬਧ ਕਰਵਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਲੈਂਗਲੀ ਸਕੂਲ ਬੋਰਡ ਦੀ ਚੇਅਰ ਕੈਂਡੀ ਐਸ਼ਡਾਊਨ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਲੈਂਗਲੀ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਹੋ ਰਹੀ ਨਵੀਨਤਾ, ਮੋਡਿਊਲਰ ਵਿਸਥਾਰ ਅਤੇ ਲੈਟਿਮਰ ਨੇੜਲੇ ਨਵੇਂ ਸਾਈਟ ਦੀ ਖਰੀਦ – ਇਹ ਸਭ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਭਰਤੀ ਦੇ ਦਬਾਅ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਅਹਿਮ ਕਦਮ ਹਨ।" ਬੀ.ਸੀ. ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਦੁਹਰਾਇਆ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਜਿਵੇਂ ਸੂਬਾ ਵਧ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਹ ਸਕੂਲ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਅਤੇ ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾਵਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਹਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਲਈ ਸੁਰੱਖਿਅਤ, ਆਧੁਨਿਕ ਅਤੇ ਪ੍ਰੇਰਕ ਸਿੱਖਿਆ ਢਾਂਚਾ ਉਪਲਬਧ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਵਚਨਬੱਧ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। This report was written by Amarpal Singh as part of the Local Journalism Initiative.

ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੂਬਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰੀਮੀਅਰਜ਼ ਦੀ ਸਸਕੈਚਵਨ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਮੀਟਿੰਗ

ਮਜ਼ਬੂਤ ਆਰਥਿਕਤਾ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਵੱਡੇ ਐਲਾਨ

ਸਰੀ, (ਅਮਰਪਾਲ ਸਿੰਘ): ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੂਬਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰੀਮੀਅਰਜ਼ ਨੇ ਸਸਕਾਟੂਨ, ਸਸਕੈਚਵਾਨ ਵਿੱਚ ਇਕੱਠ ਹੋ ਕੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ, ਮੁਕਾਬਲੇਯੋਗ ਅਤੇ ਲਚੀਲਾ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਈ ਅਹਿਮ ਫੈਸਲੇ ਲਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮਹੱਤਤਾ ਵਾਲੇ ਵੱਡੇ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟਾਂ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ, ਅੰਦਰੂਨੀ ਵਪਾਰ ਦੀਆਂ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਦੂਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਕੇਂਦਰਤ ਕੀਤਾ।

ਪ੍ਰੀਮੀਅਰਜ਼ ਨੇ ਮਨੀਟੋਬਾ, ਸਸਕੈਚਵਾਨ ਅਤੇ ਅਲਬਰਟਾ ਸਮੇਤ ਕੈਨੇਡਾ ਭਰ ਵਿੱਚ ਭਿਆਨਕ ਜੰਗਲੀ ਅੱਗ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਉਤੇ ਚਿੰਤਾ ਜਤਾਈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਇਲਾਕਿਆਂ ਅਤੇ ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਫਸਟ ਨੇਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਕੌਮਾਂ ਨੂੰ ਹਰ ਸੰਭਵ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣ ਦਾ ਵਚਨ ਦਿੱਤਾ।

ਮੀਟਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਫੈਡਰਲ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਨਵੇਂ ਕਾਨੂੰਨ "One Canaidan Economy" ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦਿਆਂ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਵਪਾਰ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਹਟਾਉਣ ਅਤੇ ਵੱਡੇ ਵਿਕਾਸ ਪਰਾਜੈਕਟਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਕਰਨ ਦੀ ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ।

ਪ੍ਰੀਮੀਅਰਜ਼ ਨੇ ਉਹ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਪਛਾਣੇ ਜੋ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ, ਆਤਮਨਿਰਭਰਤਾ, ਸਾਫ਼ ਊਰਜਾ, ਆਰਥਿਕ ਵਾਧੂ ਅਤੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਲਾਭ ਦੇ ਸਕਣ। ਇਹ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਉਸੇ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਵਧਾਏ ਜਾਣਗੇ ਜੇਕਰ ਉਹ ਕੈਨੇਡਾ ਲਈ ਅਹਿਮ ਹੋਣ, ਉਹ ਅਸਲ ਲਾਭ ਪਹੁੰਚਾਉਣ, ਉਹ ਪੂਰੇ ਹੋਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਹੋਵੇ, ਉਹ ਇੰਡਿਜੀਨਸ ਕੌਮਾਂ ਦੀ ਪਸੰਦ ਹੋਣ, ਉਹ ਸਾਫ਼ ਅਤੇ ਟਿਕਾਊ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਹੋਣ।

ਪ੍ਰੀਮੀਅਰਜ਼ ਨੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਹੁਣ ਤੋਂ 'ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ, ਇੱਕ ਸਮੀਖਿਆ' ਨੀਤੀ ਅਮਲ 'ਚ ਲਿਆਈ ਜਾਵੇਗੀ ਤਾਂ ਜੋ ਫੈਡਰਲ, ਸੂਬਾਈ ਅਤੇ ਇਲਾਕਾਈ ਇਜਾਜ਼ਤਾਂ ਵਿੱਚ ਦੁਹਰਾਵੇ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਫੈਡਰਲ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਵੀ ਐਲਾਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪਰਾਜੈਕਟਾਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ 2 ਸਾਲਾਂ 'ਚ ਮੁਕੰਮਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। This report was written by Amarpal Singh as part of the Local Journalism Initiative.

BADYAL BLUEBERRY FARM

BKS ENTERPRISES LTD.

ਵੈਨਕੂਵਰ, ਨਿਊਵੈਸਟ ਮੀਨਿਸਟਰ, ਸਰੀ, ਡੈਲਟਾ, ਅਤੇ ਬਰਨਬੀ ਤੋਂ ਬੇਰੀ ਤੋੜਨ ਵਾਲੇ

ਵਰਕਰਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

- ਕੰਮ ਜੁਲਾਈ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਫ਼ਤੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਵੇਗਾ।
- ਕੀਤੇ ਕੰਮ ਦੀਆਂ ਸਟੈਪਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ।
- ਤਨਖਾਹ ਦੋ ਹਫ਼ਤਿਆ ਬਾਅਦ ਮਿਲੇਗੀ।
- ਰਾਈਡ ਦਾ ਵੀ ਖਾਸ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੈ।

ਕਲਾਸ-1, 4 ਅਤੇ 5 ਵਾਲੇ ਡਰਾਈਵਰਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।
ਚੰਗੀ ਤਨਖਾਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਬਲਿਊ ਬੇਰੀ ਸੀਜ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਰਸਰੀ ਲਈ ਦਸੰਬਰ ਤੱਕ ਔਰਤਾਂ ਅਤੇ ਆਦਮੀਆਂ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਕੰਮ ਘੰਟਿਆਂ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਹੋਵੇਗਾ।

ਬੜਿਆਲ ਬਲਿਊ ਬੇਰੀ ਫਾਰਮ

-: ਵਧੇਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ:-

ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬੜਿਆਲ
ਵੈਨਕੂਵਰ ਲਈ
604-671-0642

ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਰਾਏ
ਡੈਲਟਾ ਅਤੇ ਸਰੀ ਲਈ
778-549-9620

ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਸੰਘਾ
ਨਿਊਵੈਸਟ ਅਤੇ ਬਰਨਬੀ ਲਈ
604-813-0909

ਬੈਂਕ ਆਫ ਕੈਨੇਡਾ ਨੇ ਵਿਆਜ਼ ਦਰਾਂ ਨੂੰ 2.75% 'ਤੇ ਰਖਿਆ ਸਥਿਰ, ਘਰਾਂ ਦੀ ਮਾਰਕੀਟ 'ਤੇ ਡਿੱਗਣ ਦਾ ਖ਼ਤਰਾ

ਔਟਵਾ, (ਅਮਰਪਾਲ ਸਿੰਘ): ਬੈਂਕ ਆਫ਼ ਕੈਨੇਡਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਨੀਤੀਕਤ ਮੁੱਖ ਵਿਆਜ ਦਰ ਨੂੰ 2.75% 'ਤੇ ਸਥਿਰ ਰੱਖਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨੇ ਜਿੱਥੇ ਕੁਝ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਆਰਥਿਕ ਸਥਿਰਤਾ ਦੀ ਉਮੀਦ ਜਗਾਈ ਹੈ, ਉਥੇ ਹੀ ਘਰਾਂ ਦੀ ਮਾਰਕੀਟ 'ਚ ਨਵੀਂ ਚਿੰਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਕਰ, ਮੌਜੂਦਾ ਅਮਰੀਕੀ ਟੈਰਿਫ ਧਮਕੀਆਂ ਅਤੇ ਘਟ ਰਹੀ ਮਕਾਨ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਚਲਦੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਰੀਅਲ ਅਸਟੇਟ ਮਾਰਕੀਟ ਉਤੇ ਅਣਮਿੱਥੇ ਖਤਰੇ ਮੰਡਰਾ ਰਹੇ ਹਨ।

ਬੈਂਕ ਆਫ ਕੈਨੇਡਾ ਵੱਲੋਂ ਮਈ 2025 ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਫਾਈਨੈਂਸ਼ੀਅਲ ਸਟੈਬਿਲਟੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ 2025 ਅਤੇ 2026 ਦੌਰਾਨ 60% ਤੋਂ ਵੱਧ ਮੌਰਗੇਜਾਂ ਦੀ ਮੁੜ ਤਸਦੀਕ ਹੋਣੀ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਮਾਲਕ ਉੱਚ ਦਰਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਆਜਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਗੇ। ਇਸ ਨਾਲ ਨਾ ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਘਰੇਲੂ ਆਮਦਨ ਉੱਤੇ ਬੋਝ ਵਧੇਗਾ, ਸਗੋਂ ਮੌਰਗੇਜ ਡਿਫਾਲਟ ਦੀ ਦਰ ਵੀ 1990 ਦੇ ਦਹਾਕੇ ਵਾਲੇ ਪੱਧਰ ਨੂੰ ਛੂਹ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਉਹਨਾਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ 'ਚ ਇਹ ਵੀ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਜੇ ਮੌਜੂਦਾ ਆਰਥਿਕ ਦਬਾਅ ਜਾਰੀ ਰਹੇ ਤਾਂ ਅਗਲੇ 12-18 ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਘਰਾਂ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ 'ਚ 26% ਤੱਕ ਦੀ ਕਮੀ ਆ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਗਿਰਾਵਟ ਸਿਰਫ ਨਵੇਂ ਖਰੀਦਦਾਰਾਂ ਲਈ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਬਲਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਲਕਾਂ ਲਈ ਵੀ ਵੱਡੀ ਚੁਣੌਤੀ ਬਣੇਗੀ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਉਹਨਾਂ ਲਈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਉੱਚ ਕੀਮਤਾਂ 'ਤੇ ਮਕਾਨ ਖਰੀਦੇ ਹਨ।

ਅਪ੍ਰੈਲ 2025 ਵਿੱਚ ਘਰਾਂ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ 'ਚ ਸਿਰਫ 0.2% ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ, ਜਦਕਿ ਘਰਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਵਿੱਚ 7.5% ਦੀ ਘਾਟ ਆਈ। ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਖਰੀਦਦਾਰ ਹਾਲੇ ਵੀ ਆਰਥਿਕ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤਤਾ ਕਾਰਨ ਪਿੱਛੇ ਹਟ ਰਹੇ ਹਨ।

ਕੋਸਟਾਰ ਗਰੁੱਪ ਦੇ ਮੁੱਖ ਅਰਥਸ਼ਾਸਤਰੀ ਕਾਰਲ ਗੋਮੇਜ਼ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਵਿਆਜ ਦਰਾਂ ਵਿੱਚ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਆ ਰਹੀ ਕਮੀ ਨੇ ਰੀਅਲ ਅਸਟੇਟ ਮਾਰਕੀਟ ਨੂੰ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਡਿਗਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਮਾਰਕੀਟ ਨੂੰ ਮੁੜ ਰਫ਼ਤਾਰ ਫੜਾਉਣ ਲਈ ਹੋਰ ਹਾਲਾਤ ਵੀ ਮਾੜੇ ਨਹੀਂ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ।"

ਅਮਰੀਕਾ ਵੱਲੋਂ ਕੈਨੇਡਾ ਉੱਤੇ 25% ਟੈਰਿਫ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਚੇਤਾਵਨੀ ਨੇ ਸਥਾਨਕ ਆਰਥਿਕਤਾ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਗੈਰ-ਸਥਿਰਤਾ ਭਰਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਨਿਰਯਾਤ ਕਾਰੋਬਾਰ, ਨੌਕਰੀਆਂ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਆਮਦਨ ਉੱਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਮਾਹਿਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਜੇਕਰ ਇਹ ਟੈਰਿਫ ਲਾਗੂ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਇਹ ਟਰੇਡ ਵਾਰ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਪੈਦਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਰੀਸੈਸ਼ਨ ਵੱਲ ਵਧ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਬੈਂਕ ਆਫ਼ ਕੈਨੇਡਾ ਨੇ ਵੀ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਟਰੇਡ ਵਾਰ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਮਾਰਕੀਟ ਵਿਚ ਪੈਸਾ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਰੁਚੀ ਘਟੇਗੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਨੌਕਰੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਰਹਿਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਮੌਰਗੇਜ ਅਦਾਇਗੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੋਣਗੀਆਂ।

ਮਾਹਿਰ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਿਰਫ ਵਿਆਜ ਦਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕਟੌਤੀ ਕਰਨਾ ਹੀ ਹਾਊਸਿੰਗ ਮਾਰਕੀਟ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਭਾਲ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਆਮਦਨ ਸੁਰੱਖਿਆ, ਨੌਕਰੀ ਦੀ ਭਰੋਸੇਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਆਰਥਿਕ ਮਦਦ ਜਿਵੇਂ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਵੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ।

ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਜਿਵੇਂ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਕ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਘਰ ਦੀ ਖਰੀਦ ਸਿਰਫ ਵਿਆਜ ਦਰ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਆਤਮ ਵਿਸ਼ਵਾਸ, ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਅਤੇ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਨੀਤੀਆਂ ਦਾ ਵੱਡਾ ਹਿੱਸਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਲਾਇਸੰਸ ਰੱਦ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਭਰੋਵਾਲ ਵੱਲੋਂ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਫਰਮ ਚਲਗਾਉਣ ਦੇ ਲਗੇ ਦੋਸ਼

ਸਰੀ : ਇੱਕ ਵਿਵਾਦਗ੍ਰਸਤ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸਲਾਹਕਾਰ ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਭਰੋਵਾਲ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਚਰਚਾ 'ਚ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਉਸ ਦਾ ਲਾਇਸੰਸ 27 ਸਤੰਬਰ, 2024 ਨੂੰ College of Immigration and Citizenship Consultants (CICC) ਵੱਲੋਂ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਖੁਲਾਸਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਜੇ ਵੀ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸਲਾਹਕਾਰ ਫਰਮ ਚਲਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। CICC ਵੱਲੋਂ ਲਾਇਸੰਸ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਭਰੋਵਾਲ 'ਤੇ $110,000 ਦਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਵੀ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ, ਭਰੋਵਾਲ ਨੇ 2019 ਤੋਂ 2020 ਦਰਮਿਆਨ ਕਈ ਗਾਹਕਾਂ ਤੋਂ $40,000 ਤੱਕ ਦੀ ਫੀਸ ਲੈ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਠੱਗਿਆ।ਸੀ।

KSW ਲਾਇਅਰਜ਼ ਦੇ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਇਐਨ ਲੋਗਨ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਭਰੋਵਾਲ ਨੇ ਕੁਝ ਗਾਹਕਾਂ ਨੂੰ ਡਿਪੋਰਟ ਕਰਨ ਦੀ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਕੋਲ ਰਿਪੋਰਟ ਕਰਨ ਦਾ ਡਰ ਦਿੱਤਾ, ਝੂਠੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ, ਅਤੇ ਵਾਧੂ ਫੀਸਾਂ ਲਈਆਂ। ਲੋਗਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਸਿਰਫ ਲਾਚਾਰੀ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਚੁੱਕਣ ਵਾਲਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਇਨਸਾਫੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨਾਲ ਖਿਲਵਾੜ ਹੈ।

ਜਦ ਉਸ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਭਰੋਵਾਲ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਮੋਟਰਸਾਈਕਲ ਚਲਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਉਸਦਾ ਲਾਇਸੰਸ ਰੱਦ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਪਰ ਉਸਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਬਿਨਾ ਲਾਇਸੰਸ ਵੀ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਕੰਸਲਟੈਂਸੀ ਚਲਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਲਾਇਸੰਸ ਸ਼ੁਦਾ ਹੋਵੇ।

ਉਸਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ, "ਮੇਰੇ ਨਾਮ ਹੇਠ ਫਰਮ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ, ਪਰ ਕੰਮ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕੋਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।" ਜਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੈੱਸ ਰਿਪੋਰਟ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਭਰੋਵਾਲ ਨੇ ਖਬਰ ਨਾ ਲਾਉਣ ਦੀ ਅਸਿੱਧੀ ਧਮਕੀ ਵੀ ਦਿੱਤੀ ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ "ਮੈਂ ਇਹ ਕੰਮ ਛੱਡੇ ਹੋਏ ਹਨ, ਕੋਈ ਨਾ ਫਿਰ।"

ਜਦੋਂ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਕੈਨੇਡਾ 'ਚ ਆਪਣਾ ਵਸੇਰਾ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ, ਭਰੋਵਾਲ ਉਸ ਵੇਲੇ ਜਬਰਦਸਤ ਸਮਰਥਕ ਸੀ। ਉਸਦੀ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਵੱਡੀ ਫਾਲੋਇੰਗ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪੇਜ ਰਾਹੀਂ ਨਿਰੰਤਰ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸਲਾਹ ਦਿੰਦਾ ਰਿਹਾ।

ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਵਿਵਾਦਾਂ ਅਤੇ ਉੱਚ-ਪਦਵੀਆਂ ਵਾਲੇ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਲੱਗੇ ਸੰਬੰਧਾਂ ਬਾਰੇ ਕਈ ਪ੍ਰੇਰਕ ਵਿਡੀਓਆਂ ਅਤੇ ਪੋਸਟਾਂ ਆਉਂਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ। ਪਰ ਹੁਣ, ਉਸਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਗਾਹਕਾਂ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਨੇ ਉਸਦੇ ਕਿਰਦਾਰ ਤੇ ਗੰਭੀਰ ਸਵਾਲ ਖੜੇ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ।

ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟਿੰਗ ਕਰ ਰਹੇ ਕਈ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਨਿੱਜੀ ਹਮਲੇ ਅਤੇ ਦਬਾਅ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ। ਇਕ ਪੱਤਰਕਾਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ "ਵੱਡੇ ਨਾਂ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਸੱਚ ਲਿਖਣਾ ਅਸਾਨ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਪੈਸਾ ਤੇ ਪਹਿਚਾਣ, ਦੋਵੇਂ ਗਲਤ ਕੰਮ ਨੂੰ ਠੀਕ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ।"

ਆਪਣੇ ਪ੍ਰੋਪਰਟੀ ਟੈਕਸ ਨੋਟਿਸ ਨੂੰ ਸਮਝੋ

ਦੇਖੋ ਤੁਹਾਡੇ ਟੈਕਸ ਡਾਲਰ ਕਿੱਥੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਇੱਕ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਘਰ ਦਾ ਔਸਤ ਟੈਕਸ ਨੋਟਿਸ ਨਮੂਨਾ। ਸਿਟੀ ਦੇ ਅਸਲ ਟੈਕਸ ਤੁਹਾਡੇ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੀ ਪ੍ਰੋਪਰਟੀ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਮੁੱਲ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ।

CITY OF SURREY

City of Surrey
Property & Payment Services
13450 104 Ave Surrey BC V3T 1V8
www.surrey.ca/ptu | 604-591-4181

2025 PROPERTY TAX NOTICE
DUE DATE: July 2, 2025

1

5% PENALTY IF NOT PAID OR GRANT NOT CLAIMED BY JULY 2, 2025

ADDITIONAL 5% PENALTY ADDED TO ANY CURRENT TAXES OUTSTANDING AFTER SEPTEMBER 2, 2025

LAST NAME FIRST NAME
1234 ANY ST
SURREY BC V0V 0V0

LEGAL DESCRIPTION
LT 00 SEC 00 TWP 0 PL NWP0000 NWD

TOTAL NET ASSESSED VALUES FOR TAXATION PURPOSES		
GENERAL	SCHOOL	HOSPITAL
1-Res 1,709,547	1 1,709,547	1 1,709,547

PROPERTY ADDRESS	1234 ANY ST
JURISDICTION	326
FOLIO/ROLL NUMBER	0000-00000-0
ACCESS CODE	123456
PID	000-000-000

	RATES	COLUMN A NO GRANT	COLUMN B BASIC GRANT	COLUMN C SENIOR / ADDITIONAL
BC ASSESSMENT	0.03570	61.03	61.03	61.03
METRO VAN REG DIST	0.05701	97.46	97.46	97.46
MUNICIPAL FINANCE AUTH	0.00020	0.34	0.34	0.34
TRANSLINK	0.31410	536.97	536.97	536.97
SCHOOL - RESIDENTIAL	1.02110	1,745.62	1,745.62	1,745.62
Less: Home Owner Grant		0.00	-570.00	-845.00
NET TAXES OTHER AUTHORITIES		**2,441.42**	**1,871.42**	**1,596.42**
POLICE SERVICES	0.70036	1,197.30	1,197.30	1,197.30
GENERAL	0.34022	581.62	581.62	581.62
FIRE SERVICES	0.25324	432.93	432.93	432.93
PARKS, RECREATION & CULTURE	0.20783	355.30	355.30	355.30
ROADS & TRAFFIC SAFETY	0.14320	244.81	244.81	244.81
BYLAW SERVICES	0.03532	60.38	60.38	60.38
CAPITAL PARCEL TAX	1.00000	300.00	300.00	300.00
DRAINAGE PARCEL TAX	1.00000	247.00	247.00	247.00
NET TAXES CITY OF SURREY		**3,419.34**	**3,419.34**	**3,419.34**
GARBAGE & RECYCLING	340.00000	340.00	340.00	340.00
NET OTHER CHARGES		**340.00**	**340.00**	**340.00**
TOTAL 2025 CITY TAXES & PROVINCIAL & OTHER AUTHORITIES CHARGES		**6,200.76**	**5,630.76**	**5,355.76**
Tax Prepayments/Adjustments		0.00	0.00	0.00
AMOUNT DUE JULY 2, 2025		**6,200.76**	**5,630.76**	**5,355.76**

Eligible owners can apply for the Home Owner Grant online at gov.bc.ca/homeownergrant

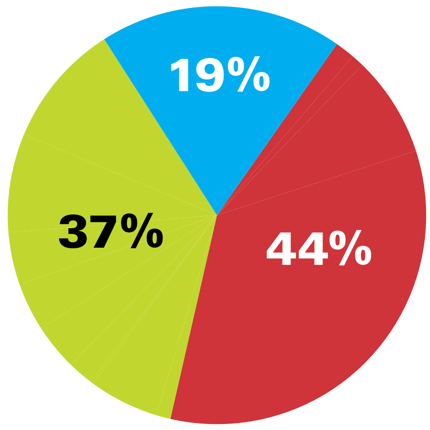

ਸੂਬਾਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਮੈਟਰੋ ਵੈਨਕੂਵਰ

ਪੁਲਿਸ ਸੇਵਾਵਾਂ

ਸਿਟੀ ਸਰਵਿਸਿਜ਼

2025 ਦੇ ਬਜਟ ਵਿੱਚ, ਲਗਭਗ 63% ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰੋਪਰਟੀ ਟੈਕਸ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ, ਟਰਾਂਸਲਿੰਕ, ਮੈਟਰੋ ਵੈਨਕੂਵਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸਰੀ ਪੁਲਿਸ ਸਰਵਿਸ ਨੂੰ ਜਾਣਗੇ।

ਸਰੀ ਸ਼ਹਿਰ ਦਾ ਸੂਬਾਈ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਵਧਾਏ ਜਾਂਦੇ ਟੈਕਸ ਤੇ ਕੋਈ ਕੰਟਰੋਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸਿਟੀ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬੀਸੀ ਸਰਕਾਰ ਇਹ ਟੈਕਸ ਡਾਲਰ ਕਿਵੇਂ ਖਰਚਦੀ ਹੈ। ਬਾਕੀ 37% ਰਕਮ ਸਰੀ ਸ਼ਹਿਰ ਕੋਲ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ: ਫਾਇਰ ਸਰਵਿਸਿਜ਼, ਸੜਕਾਂ ਅਤੇ ਟ੍ਰੈਫਿਕ ਸੁਰੱਖਿਆ, ਡਰੇਨੇਜ, ਕੂੜਾ, ਰੀਸਾਈਕਲਿੰਗ, ਪਾਰਕ, ਮਨੋਰੰਜਨ, ਸਭਿਆਚਾਰ, ਅਤੇ ਕਈ ਹੋਰ ਥਾਵਾਂ ਤੇ।

ਪ੍ਰੋਪਰਟੀ ਟੈਕਸ ਦੇਣ ਦੀ ਆਖਰੀ ਤਾਰੀਖ: 2 ਜੁਲਾਈ, 2025 ਹੈ , ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰ ਜੁਰਮਾਨੇ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ surrey.ca/propertytaxes 'ਤੇ ਜਾਓ।

CITY OF SURREY

ਸਰੀ ਵਿੱਚ 21 ਜੂਨ ਨੂੰ ਮਨਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਮੂਲਵਾਸੀ ਲੋਕ ਦਿਵਸ

ਸਰੀ, (ਅਮਰਪਾਲ ਸਿੰਘ): ਸਰੀ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ 21 ਜੂਨ ਨੂੰ 'ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮੂਲਵਾਸੀ ਲੋਕ ਦਿਵਸ' ਮੌਕੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਸ਼ਨ ਮਨਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਸਮਾਗਮ ਕਲੋਵਰਡੇਲ ਸਥਿਤ ਬਿਲ ਰੀਡ ਮਿਲੇਨੀਅਮ ਐਂਫੀਥਿਏਟਰ ਵਿੱਚ ਦੁਪਹਿਰ 2 ਵਜੇ ਤੋਂ ਸ਼ਾਮ 7 ਵਜੇ ਤੱਕ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਦੀ ਮੇਜ਼ਬਾਨੀ ਸੈਮੀਆਹਮੂ, ਕੇਟਜ਼ੀ ਅਤੇ ਕਵਾਂਟਲੇਨ ਫਸਟ ਨੇਸ਼ਨਜ਼ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।ਇਸ ਦਿਨ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿਚ ਲੋਕ ਇੰਡੀਜੀਨਸ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਅਤੀਤ, ਰਵਾਇਤਾਂ ਅਤੇ ਵਰਤਮਾਨ ਵਿਰਾਸਤ ਨੂੰ ਮੰਨਤਾ ਦੇਣ ਅਤੇ ਸਾਂਝਾ ਕਰਨਗੇ। ਸਰੀ ਦੀ ਮੇਅਰ ਬਰੈਂਡਾ ਲੌਕ ਨੇ ਇਸ ਮੌਕੇ ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਸਮਾਗਮ ਸਾਡੇ ਲਈ ਮੂਲ ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਦੇ ਅਮੀਰ ਵਿਰਸੇ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਨੂੰ ਜਾਣਨ, ਸਿੱਖਣ ਅਤੇ ਸਨਮਾਨ ਦੇਣ ਦਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਅਵਸਰ ਹੈ।

ਸੈਮੀਆਹਮੂ ਫਸਟ ਨੇਸ਼ਨ ਦੇ ਮੁਖੀ ਹਾਰਲੇ ਚੈਪਲ (ਯ਼ੋਪੋਕਟੋਨ) ਨੇ ਵੀ ਸਤਿਕਾਰਤ ਬੋਲ ਉਚਾਰਦੇ ਹੋਏ ਸਮਾਗਮ ਦੀ ਮਹੱਤਾ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਫਰੇਜ਼ਰ ਰੀਜਨ ਐਬੋਰੀਜਨਲ ਫ੍ਰੈਂਡਸ਼ਿਪ ਸੈਂਟਰ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਅਤੇ ਸਰੀ ਸ਼ਹਿਰ ਦਾ ਸਹਿਯੋਗ ਲਈ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ।

ਸਮਾਗਮ ਦੌਰਾਨ ਕਈ ਰਵਾਇਤੀ ਗਾਇਕ, ਕਲਾਕਾਰ ਅਤੇ ਨ੍ਰਿਤਕ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜ਼ੀਕੁਏਲੇਮ (ਯੂਜੀਨ ਹੈਰੀ), ਜੇਡ ਟਰਨਰ, ਵਾਈਲਡ ਰਿਵਰ ਸਿੰਗਰਜ਼, ਆਰਟ ਨੈਪੋਲੀਅਨ ਆਦਿ ਆਪਣੀਆਂ ਕਲਾਵਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸਾਂਝ ਪਾਉਣਗੇ।

ਸਮਾਂ ਸੂਚੀ: 2:00 ਵਜੇ: ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਸਾਂਝ, 3:00 ਵਜੇ: ਫਸਟ ਨੇਸ਼ਨਜ਼ ਦਾ ਸਵਾਗਤ, 3:45 ਤੋਂ 6:30 ਵਜੇ: ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ, 4:00 ਤੋਂ 6:00 ਵਜੇ: ਭਾਈਚਾਰਕ ਰਸੋਈ, 6:30 ਤੋਂ 7:00 ਵਜੇ: ਸਮਾਪਤੀ ਸਮਾਰੋਹ ਹੋਵੇਗਾ।

ਇਸ ਜਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸੌਖਾ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਟਰਾਂਸਲਿੰਕ ਵੱਲੋਂ ਮੁਫ਼ਤ ਬੱਸ ਸੇਵਾ ਵੀ ਉਪਲੱਬਧ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇਗੀ, ਜੋ 1 ਵਜੇ ਕਿੰਗ ਜੌਰਜ ਸਕਾਈਟਰੇਨ ਸਟੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਕਲੋਵਰਡੇਲ ਜਾਵੇਗੀ। ਆਖ਼ਰੀ ਵਾਪਸੀ ਬੱਸ 7:45 ਵਜੇ ਨਿਕਲੇਗੀ।

ਸਰੀ, ਜੋ ਕਿ ਕੋਸਟ ਸੈਲਿਸ਼ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਜੱਦੀ ਧਰਤੀ ਹੈ, ਉਥੇ ਇੰਡੀਜੀਨਸ ਸਮਾਜ ਦੇ ਇਸ ਰਵਾਇਤੀ ਅਤੇ ਰੰਗੀਨ ਦਿਨ ਦੀ ਮਨਾਉਣੀ ਸਾਰਿਆਂ ਲਈ ਇਕੱਠੇ ਹੋਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਹੈ। This report was written by Amarpal Singh as part of the Local Journalism Initiative.

ਸਰੀ ਵਲੋਂ 2025 "ਆਪਣੇ ਸ਼ਹਿਰ ਨੂੰ ਸੁੰਦਰ ਬਣਾਓ" ਮੁਹਿੰਮ ਦਾ ਜੋਸ਼ੀਲਾ ਆਗਾਜ਼

ਸਰੀ, (ਅਮਰਪਾਲ ਸਿੰਘ): ਸਿਟੀ ਆਫ਼ ਸਰੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਤੀਜੀ ਸਾਲਾਨਾ 'ਆਪਣੇ ਸ਼ਹਿਰ ਨੂੰ ਸੁੰਦਰ ਬਣਾਓ' ਮੁਹਿੰਮ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਅਧੀਨ ਸਥਾਨਕ ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਰੂਹ ਦੇਣ ਅਤੇ ਆਸ-ਪਾਸ ਦੇ ਇਲਾਕੇ ਦੀ ਨੁਹਾਰ ਨੂੰ ਸੰਵਾਰਨ ਲਈ ਛੋਟੇ-ਛੋਟੇ ਪਰ ਮਾਅਨਵਾਂ ਭਰਪੂਰ ਉਪਰਾਲਿਆਂ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਮੁਹਿੰਮ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਟੈੱਡ ਕਾਹਨ ਟਾਵਰਜ਼ ਦੇ ਵਸਨੀਕਾਂ ਵਲੋਂ ਇਕ ਅਦੁੱਤੀ ਕੰਧ-ਚਿੱਤਰ (ਮਿਊਰਲ) ਬਣਾਉਣ ਰਾਹੀਂ ਹੋਈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਕ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਇਮਾਰਤ ਦੀ ਇੱਕ ਸਾਦੀ ਕੰਧ ਨੂੰ ਰੰਗਾਂ ਅਤੇ ਕਲਾ ਰਾਹੀਂ ਏਕਤਾ ਤੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਸਜਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਤੇ ਮੇਅਰ ਬਰੈਂਡਾ ਲੌਕ, ਕੌਂਸਲ ਮੈਂਬਰ, ਔਪਸ਼ਨਜ਼ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਅਤੇ ਸਥਾਨਕ ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਨੇ ਵੀ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ। ਮੇਅਰ ਲੌਕ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਇਸ ਵਾਰ ਦੀ ਮੁਹਿੰਮ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਏਕਤਾ ਅਤੇ ਕਲਾ ਦੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਹੋਈ ਹੈ ਜੋ ਸਾਡੀ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਦੀ ਰਚਨਾਤਮਕਤਾ ਅਤੇ ਸਮਰਪਣ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਉਮੀਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਸਾਲ ਹੋਰ ਨਿਵਾਸੀ ਵੀ ਆਪਣੇ ਖੇਤਰਾਂ ਨੂੰ ਨਿੱਘਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰੇਰਣਾਦਾਇਕ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਲੈ ਕੇ ਆਉਣਗੇ।" ਇਹ ਮੁਹਿੰਮ 2023 ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਰੀ ਦੇ ਸੈਂਕੜੇ ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਂਢ-ਗੁਆਂਢ ਦੀ ਸੁੰਦਰਤਾ ਅਤੇ ਭਾਈਚਾਰੇਕ ਸਾਂਝ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ ਹੈ। ਮੁਹਿੰਮ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸ਼ਹਿਰ ਵਲੋਂ ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿੱਤੀ ਮਦਦ ('ਇਗਹਬੋਰਹੋਦ ਓਨਹਓਨਚਇਮਇਨਟ ਘਰਓਨਟਸ), ਸਮੱਗਰੀ ਅਤੇ ਸਹਿਯੋਗ ਉਪਲਬਧ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਸਰੀ ਵਿੱਚ 200 ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੁੰਦਰਤਾ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾੜ ਸੁਧਾਰ, ਕੰਧ-ਚਿੱਤਰ, ਛੋਟੇ ਬਾਗ, ਸਾਂਝੀ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀਆਂ, ਸਾਫ-ਸਫ਼ਾਈ ਮੁਹਿੰਮਾਂ ਅਤੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਸਮਾਰੋਹ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਐਨਹਾਂਸਮੈਂਟ ਪਲੈਨਰ ਡੇਵਿਡ ਸੈਡਲਰ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਕਈ ਵਾਰੀ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਧੱਕਾ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਕੋਲ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਦੀ ਰਚਨਾਤਮਕ ਸੋਚ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਾਡੀ ਟੀਮ ਉਸ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਅਮਲ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਮਦਦ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੈ।"

ਸੁਪਰ ਵੀਜ਼ਾ
ਵਿਜ਼ਟਰ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ

MONEY BACK LIFE INSURANCE

- ਲਾਇਫ਼ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ
- ਮੋਰਟਗੇਜ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ
- ਟ੍ਰੈਵਲ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ
- ਕਰੀਟੀਕਲ ਇਲਨੈਂਸ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ
- ਡਿਸੇਬਿਲਟੀ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ

15 YEARS EXPERIENCE

Punjab Insurance Agency Inc.

ਬਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ 604-835-1212
insuranceresp@gmail.com
MOVE TO : Unit 148-32050 Cedar Lane, Abbotsford
301 - 8128, 128 St. Surrey, B.C.

JOB AND FAIR
owned by L.S Fair Enterprise

We Provide a reliable and Flexible Workforce,

Ready to meet your labor needs anywhere, Ensuring efficient and timely support across various Locations.

» Move In & Out Cleaning
» One Off Deep Cleaning
» After Builder Cleaning
» Appliances Cleaning Incl. Oven
» Commercial Cleaning
» Pressure Cleaning
» Professional Carpet Cleaning

JASVINDER SINGH

CELL : +1 236-632-6301 | +1 604-512-5001
Email: jobandfair@gmail.com | Web: jobandfair.ca
12844 - 66B Ave. Surrey, B.C.

Are you looking to Buy, Sell or Invest in Properties?

We Can Help! for a Free market evaluation of your property, contact

ਘਰ, ਬੇਰੀ ਫਾਰਮ, ਖਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ, ਪਲਾਟ
ਜਾਂ ਵਪਾਰਕ ਜਾਇਦਾਦ ਖਰੀਦਣ ਅਤੇ ਵੇਚਣ ਵੇਲੇ

ਇਮਾਨਦਾਰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਅੱਜ ਹੀ ਮਿਲੋ।

Amarpal Singh | Call : 604.338.7310

PARALLEL
1200 W 73rd Ave Unit 828, Vancouver, BC V6P 6G5

HOUSE FOR SALE

9213 133rd Street Surrey B.C., V3V7E3

Conveniently located in the heart of Surrey, this sought-after home is near Elementary and Secondary School, making it ideal for families. It also offers easy access to King George SkyTrain Station and nearby hospitals. This charming three-level split home features a spacious kitchen with oak cabinets and a cozy eating area. Additionally, it includes a two-bedroom unauthorized basement suite, perfect for rental income or extended family. The large backyard provides ample outdoor space, Situated in a quiet cul-de-sac, this home offers both comfort and convenience

15108 83A Avenue, Surrey, BC, V3S8R9

a beautifully maintained home in Surrey's sought-after Bear Creek Green Timbers neighbourhood. Nestled on a 7,153 sq. ft. lot, this spacious home offers the perfect blend of comfort and functionality. With multiple bedrooms and bathrooms, it's ideal for growing families or those who love to entertain. Step inside to discover a bright and inviting layout featuring two cozy fireplaces, large windows, and well-appointed living spaces. The generously sized kitchen offers plenty of storage and overlooks the backyard-perfect for family gatherings. Outside, enjoy a private, landscaped yard with ample space for relax. Enjoy breathtaking views of Mount Baker and the valley from this desirable corner lot. Walking distance to both elementary and high schools. Viewings by appointment only.

ਸ਼ੋਕ ਸਮਾਚਾਰ

ਘਲੇ ਆਵਹਿ ਨਾਨਕਾ ਸਦੇ ਉਠੀ ਜਾਹਿ॥

S. Balwinder Singh Malhi

23 November, 1952 - 31 May, 2025

(Owner Of Royal India Restaurant And Catering Ltd)

ਆਪ ਜੀ ਨੂੰ ਦੁਖੀ ਹਿਰਦੇ ਨਾਲ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾਂ ਹੈ ਕਿ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਸਰਦਾਰ ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮੱਲੀ (ਰੋਇਲ ਇੰਡੀਆਂ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਦੇ ਮਾਲਕ) ਅਕਾਲ ਚਲਾਣਾ ਕਰ ਗਏ ਹਨ।
ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਪਿਛਲਾ ਪਿੰਡ ਤਲਵੰਡੀ ਮੱਲ੍ਹੀਆਂ, ਜਿਲ੍ਹਾ ਮੋਗਾ ਸੀ। ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਅੰਤਿਮ ਸੰਸਕਾਰ ਮਿਤੀ 7 ਜੂਨ, 2025 ਸ਼ਨੀਵਾਰ, 2:00 ਵਜੇ ਦੁਪਹਿਰ,ਫਰੇਸਰ ਰਿਵਰ ਫੂਨਰਲ ਹੋਮ ਐਬਟਸਫੋਰਡ ਵਿਖੇ ਹੋਵੇਗਾ।
ਇਸ ਉਪਰੰਤ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਤਮਿਕ ਸ਼ਾਂਤੀ ਲਈ ਰਖੇ ਸਹਿਜ ਪਾਠ ਦਾ ਭੋਗ ਅਤੇ ਅੰਤਿਮ ਅਰਦਾਸ ਗੁਰਦਵਾਰਾ ਖਾਲਸਾ ਦੀਵਾਨ ਸੁਸਾਇਟੀ, ਐਬਟਸਫੋਰਡ ਵਿਖੇ ਬਾਅਦ ਦੁਪਹਿਰ 4 ਵਜੇ ਹੋਵੇਗੀ।

FUNERAL

SATURDAY June 7, 2025 @ 2:00pm AT
FRASER RIVER FUNERAL HOME (2061 RIVERSIDE RD, ABBOTSFORD, BC V2S 6A5)

BHOG OF SRI SEHAJ PAATH SAHIB & ANTIM ARDAAS @ 4:00 PM AT
GURDWRARA KHALSA DIWAN SOCIETY ABBOTSFORD (31631 SOUTH FRASER WAY, ABBOTSFORD, BC V2T 1T8)

IN GRIEF:
T: 778-552-7829 (KULVIR SINGH MALHI), T: 604-832-6034 (SUKHVIR SINGH MALHI)
604-217-8892 (BALJIT SINGH MALHI), 778-552-9124 9 (JASVIR SINGH MALHI)
604-379-7075 (Paramvir Singh Gill) & ALL MALHI FAMILY

ਬੇਰੀ ਪਿੱਕਰਾਂ ਦੀ ਲੋੜ

ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਬੇਰੀ ਤੋੜਨ ਲਈ ਪਿੱਕਰਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਬੇਰੀ ਵਧੀਆ ਮੋਟੀ ਅਤੇ ਗੁੱਛਿਆਂ ਵਾਲੀ ਹੈ।

ਸਰੀ, ਡੈਲਟਾ, ਲੈਂਗਲੀ, ਐਬਟਸਫੋਰਡ ਤੋਂ ਘਰ ਤੋਂ ਚੁੱਕਣ ਅਤੇ ਛੱਡਣ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੈ।

ਪੂਰਾ ਸੀਜਨ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਬੋਨਸ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਸਾਨੂੰ ਤਜਰਬੇਕਾਰ ਵੈਨ ਡਰਾਈਵਰਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਕਲਾਸ 4 ਜਾਂ 5 ਦਾ ਲਾਈਸੈਂਸ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਅੱਜ ਹੀ ਕੰਮ ਤੇ ਜਾਣ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ।

604-799-7054

ਕੈਨੇਡਾ ਪੋਸਟ ਅਤੇ ਯੂਨੀਅਨ ਦਰਮਿਆਨ ਰੇੜਕਾ ਬਰਕਰਾਰ

ਫੈਡਰਲ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਦੋਹਾਂ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਗੱਲਬਾਤ ਮੁੜ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ

ਸਰੀ, (ਅਮਰਪਾਲ ਸਿੰਘ): ਕੈਨੇਡਾ ਪੋਸਟ ਅਤੇ ਯੂਨੀਅਨ ਦਰਮਿਆਨ ਚਲ ਰਹੇ ਰੇੜਕੇ ਨੂੰ ਤਕਰੀਬਨ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਦਾ ਸਮਾਂ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਨੌਕਰੀਆਂ ਸਬੰਧੀ ਫੈਡਰਲ ਮੰਤਰੀ ਪੈਟੀ ਹੈਜਡੂ ਨੇ ਕੈਨੇਡਾ ਪੋਸਟ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਵਰਕਰਾਂ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰ ਰਹੀ ਯੂਨੀਅਨ ਨੂੰ ਮੁੜ ਗੱਲਬਾਤ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਵਾਪਸ ਆਉਣ ਲਈ ਆਖਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਚੱਲ ਰਹੇ ਠੇਕੇ ਸੰਬੰਧੀ ਝਗੜੇ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

ਬੁੱਧਵਾਰ ਨੂੰ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਪਲੇਟਫਾਰਮ 'ਐਕਸ' 'ਤੇ ਇੱਕ ਪੋਸਟ ਵਿੱਚ, ਹੈਜਡੂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੋਵਾਂ ਪਾਸਿਆਂ ਨੂੰ ਫੈਡਰਲ ਮੀਡੀਏਟਰਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਅਰਬਿਟ੍ਰੇਸ਼ਨ (ਚੁਣੀ ਗਈ ਥਰਡ ਪਾਰਟੀ ਰਾਹੀਂ ਹੱਲ) ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਮਾਪਦੰਡਾਂ 'ਤੇ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਉਮੀਦ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਹੱਲ ਹੋਵੇ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਲਿਖਿਆ: "ਅਰਬਿਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦੋਵਾਂ ਪਾਸਿਆਂ ਲਈ ਪਸੰਦੀਦਾ ਰਸਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਵੀ ਸਚ ਹੈ ਕਿ ਦੋਹਾਂ ਪਾਸਿਆਂ ਕੋਲ ਆਪਣੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਤਰਜੀਹਾਂ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਗੱਲਬਾਤ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ।"

ਇਹ ਬਿਆਨ ਉਸ ਤਿੰਨ ਦਿਨ ਬਾਅਦ ਆਇਆ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕੈਨੇਡਾ ਪੋਸਟ ਨੇ ਯੂਨੀਅਨ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਬਾਈਂਡਿੰਗ ਅਰਬਿਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਮੰਗ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ "ਲੰਬੀ ਅਤੇ ਪੇਚੀਦਾ" ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਯੂਨੀਅਨ ਨੇ ਅਰਬਿਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਇਕ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਕੈਨੇਡਾ ਪੋਸਟ ਨੇ ਮੰਤਰੀ ਹੈਜਡੂ ਨੂੰ ਲਿਖਤ ਭੇਜ ਕੇ ਯੂਨੀਅਨ ਨੂੰ ਆਖਰੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ 'ਤੇ ਵੋਟ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਸੀ।

ਯੂਨੀਅਨ ਨੇ ਮੰਗ ਦੇ ਜਵਾਬ 'ਚ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਨੂੰ ਇਹ ਮੰਗ ਮਿਲੀ ਸੀ ਤੇ ਸੋਮਵਾਰ ਤੱਕ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਮਿਆਦ ਵਧਾ ਕੇ ਬੁੱਧਵਾਰ ਤੱਕ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

ਕੈਨੇਡਾ ਪੋਸਟ ਨੇ ਬਿਆਨ ਜਾਰੀ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਮੰਗ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ "ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਮੁੜ ਗੱਲਬਾਤ ਲਈ ਤਿਆਰ" ਹਨ। ਵਕੈਨੇਡਾ ਪੋਸਟ ਅਤੇ ਯੂਨੀਅਨ 18 ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਨਵੇਂ ਠੇਕੇ ਲਈ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਹੜਤਾਲ ਵੀ ਹੋਈ ਸੀ ਜੋ ਲੇਬਰ ਮੰਤਰੀ ਸਟੀਵਨ ਮੈਕਕਿਨਨ ਵੱਲੋਂ ਦਖਲ ਦੇਣ ਅਤੇ ਇੰਡਸਟਰੀਅਲ ਇੰਕਵਾਇਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਬਣਾਉਣ ਮਗਰੋਂ ਖਤਮ ਹੋਈ ਸੀ। This report was written by Amarpal Singh as part of the Local Journalism Initiative.

ਕਾਰਨੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ਼ ਮਤਾ ਜਿੱਤਿਆ, ਰਾਜ ਸਿੰਘਾਸਨ ਭਾਸ਼ਣ ਨੂੰ ਮਿਲੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ

ਕੋਈ ਵੀ ਮਤਾ ਪਾਸ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਲਿਬਰਲ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੋਵੇਗਾ ਤਿੰਨ ਵਿਰੋਧੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦਾ ਸਮੱਰਥਨ

ਔਟਵਾ, (ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ): ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮਾਰਕ ਕਾਰਨੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਲਿਬਰਲ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਬੁਧਵਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਿਆਸੀ ਕਾਰਜਕਾਲ ਦੀ ਪਹਿਲਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ਼ ਮਤਾ ਪਾਰ ਕਰ ਲਿਆ, ਜਦੋਂ ਹਾਊਸ ਆਫ਼ ਕਾਮਨਜ਼ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਸਿੰਘਾਸਨ ਭਾਸ਼ਣ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਮਿਲੀ।

ਇਹ ਭਾਸ਼ਣ ਪਿਛਲੇ ਹਫ਼ਤੇ ਰਾਜਾ ਚਾਰਲਜ਼ ਤੀਜੇ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਰਵਾਇਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਾਜ ਸਿੰਘਾਸਨ ਭਾਸ਼ਣ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਮਤਲਬੀ ਮਾਮਲਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਇਹ ਪਾਸ ਨਾ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਸਰਕਾਰ ਡਿੱਗ ਸਕਦੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਚੋਣਾਂ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਪਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਸਰਕਾਰ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਹੋ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ. ਵੱਲੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਭਾਸ਼ਣ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿੱਚ ਵੋਟ ਪਾਵੇਗੀ, ਪਰ ਹਾਊਸ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਨੇ ਵੀ ਰਿਕਾਰਡ ਵੋਟ ਦੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮਤਾ ਪਾਸ ਹੋ ਗਿਆ।

ਸਰਕਾਰੀ ਹਾਊਸ ਲੀਡਰ ਸਟੀਵਨ ਮੈਕਕਿਨਨ ਨੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਰਾਹੀਂ ਕਿਹਾ ਕਿ, "ਇਹ ਭਾਸ਼ਣ ਪਾਸ ਹੋਣਾ ਕੈਨੇਡੀਅਨਾਂ ਦੀਆਂ ਤਰਜੀਹਾਂ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਸਪਸ਼ਟ ਮਨਸ਼ਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਮਜ਼ਬੂਤ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰਤ ਏਜੰਡਾ ਲੈ ਕੇ ਆ ਰਹੇ ਹਾਂ।" ਹਾਊਸ ਵਿੱਚ ਭਾਸ਼ਣ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਤੋਂ ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੇਰ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਦੁਖਦਾਈ ਖ਼ਬਰ ਆਈ ਕਿ ਪੂਰਵ ਕੈਬਨਿਟ ਮੰਤਰੀ ਮਾਰਕ ਗਾਰਨੋ ਦਾ ਦੇਹਾਂਤ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਮਗਰੋਂ ਹਾਊਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਿੰਟ ਦੀ ਚੁੱਪ ਰੱਖੀ ਗਈ। ਲਿਬਰਲ ਪਾਰਟੀ ਕੋਲ ਹਾਊਸ ਆਫ਼ ਕਾਮਨਜ਼ ਵਿੱਚ 169 ਸੀਟਾਂ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਸਧਾਰਨ ਬਹੁਮਤ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਘੱਟ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬਿੱਲ ਜਾਂ ਭਾਸ਼ਣ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਤਿੰਨ ਵਿਰੋਧੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇਗੀ। ਕੰਜ਼ਰਵੇਟਿਵ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਇਸ ਮਤੇ ਉੱਤੇ ਆਪਣੇ ਵੋਟ ਬਾਰੇ ਅਧਿਕਾਰਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਰਵਜਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਾਜਸਿੰਘਾਸਨ ਭਾਸ਼ਣ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਲਿਬਰਲ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਜਲਦ ਤੋਂ ਜਲਦ ਬਜਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਰਾਜਸਿੰਘਾਸਨ ਭਾਸ਼ਣ ਵਿੱਚ ਰਾਜਾ ਚਾਰਲਜ਼ ਤੀਜੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ "ਇੱਕ ਨਾਜ਼ੁਕ ਮੋੜ" 'ਤੇ ਖੜਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸਮਾਂ ਹੈ ਕਿ ਆਰਥਿਕਤਾ, ਵਾਤਾਵਰਣ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਰਾਜ ਲਈ ਨਵੀਨਤਮ ਨੀਤੀਆਂ ਬਣਾਈਆਂ ਜਾਣ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਲਾਈਮਟ ਚੇਂਜ, ਘਟ ਰਹੀਆਂ ਉਪਭੋਗਤਾ ਖਰੀਦ ਸਮਰੱਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਦੀ ਗੱਲ ਵੀ ਕੀਤੀ।

ਕੈਬਨਿਟ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਸ਼ਣ ਵਿੱਚ ਜਿਹੜੀਆਂ ਤਰਜੀਹਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਚੋਣੀ ਮੁਹਿੰਮਾਂ ਅਤੇ ਲੋਕ ਵਾਅਦਿਆਂ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਹ ਭਾਸ਼ਣ ਮੁਲਕ ਨੂੰ ਆਰਥਿਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਪੱਖੋਂ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਵੱਲ ਲੈ ਕੇ ਜਾਵੇਗਾ।

SIDHU BROTHERS
ACCOUNTING SERVICE LTD.
- PAYROLL - PERSONAL INCOME TAX - CORPORATE INCOME TAX - GST/HST/WCB
We Also Provide Service to get Transport Authority (NSC#, DOT#, MC#, Single State Registration)
WE SPECIALIZED IN
ACCOUNTING FOR TRANSPORT COMPANIES

Jarnail Singh Sidhu
Cell : 604-808-1148
jsidhu61@gmail.com
TEL : 604-502-9988 FAX : 604-501-9900
Address : 12633-67B Ave. Surrey, BC V3W 1G2

NEWTON DENTURE CLINIC INC.
Web: www.newtondentures.ca | Email: newtondentures@gmail.com
ਪੰਜਾਬੀ, ਹਿੰਦੀ ਅਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਬੋਲਦੇ ਹਾਂ। ਮੁਫ਼ਤ ਸਲਾਹ
"Over 20 years experience as Denturist"
• ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਦੰਦ ਲਵਾਉਣੇ ਹਨ ਜਾਂ ਫਿਰ ਲਗਵਾਏ ਹਨ। ਦੰਦ ਪੁਰਾਣੇ ਹਨ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਲਗਵਾਣੇ ਹਨ।
• ਤੁਹਾਡੇ ਲਵਾਏ ਦੰਦ ਢਿੱਲੇ ਹਨ ਜਾਂ ਟੁੱਟ ਗਏ ਹਨ।
• ਬਲਰਾਜ ਨਾਲ ਅਪਾਇੰਟਮੈਂਟ ਬਣਾਓ ਅਤੇ ਖਾਣਾ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖਾਓ।
• ਜੇ ਤੁਹਾਡੇ ਸਾਰੇ ਦੰਦ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲੇ ਪਰ ਖਾਣਾ ਠੀਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਖਾ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਬਲਰਾਜ ਨੂੰ ਮਿਲੋ ਇਹ ਤੁਹਾਡੀ ਸੇਵਾ ਲਈ ਸਰੀ ਵਿੱਚ ਹਨ।
BALRAJ (REGGIE) GILL
R.D. Bsc. Registered Denturist
ਬਲਰਾਜ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ 604-590-9747
Surrey #211-8334-128 St. Surrey BC V3W 4G2
(Second floor Khalsa Business Centre)

FAST COMPUTER REPAIR
New Web Designing & Hosting Services

Onsite Service Available
Computer Repair & Upgrade
Spyware & Virus Removal
Same Day Service
Your Personal Tech, A Phone Call Away...
HARMEET SINGH
www.fastcomputerrepair.ca E-mail : harmeet@fastcomputerrepair.ca
778-928-4444

GURTAJ SAMRA
PERSONAL REAL ESTATE CORPORATION
ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਨਵਾਂ ਘਰ ਖਰੀਦਣਾ ਜਾਂ ਵੇਚਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ?
ਨਵਾਂ ਘਰ ਖਰੀਦਣ ਜਾਂ ਵੇਚਣ ਲਈ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਅੱਜ ਹੀ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ
RESIDENTIAL, COMMERCIAL SALES&LEASING

GURTAJ SAMRA
ASSOCIATE
778-869-0607
778-564-3300
gurtaj@mainlandcommercial.com | www.maillandcommercial.com
105 - 7928 128nd Street Surrey, BC V3W 4E8

ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਪਰਵਾਸ ਲਈ ਬਣਦੇ ਨਵੇਂ-ਨਵੇਂ ਰਸਤੇ

ਲੇਖਕ : (ਡਾ.) ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਫੁੱਲ,
ਸੰਪਰਕ: 94637-63331

ਭਾਰਤੀਆਂ ਦਾ ਪਰਵਾਸ ਇਤਿਹਾਸ ਇੱਕ ਸਦੀ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਪੁਰਾਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਅਣਇੱਛਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਫਰੀਕਾ, ਕੈਰੇਬੀਅਨ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਉਪ ਮਹਾਂਦੀਪ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਪਰਵਾਸ ਕਰ ਉਥੋਂ ਦੇ ਪੱਕੇ ਨਾਗਰਿਕ ਬਣ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਨ। 21ਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਆਰੰਭਕ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਕਈ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਉਦਾਰੀਕਰਨ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵੀਕਰਨ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਨਾਲ ਵਧਦੇ ਵਿਸ਼ਵ ਪਰਵਾਸ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਭਾਰਤੀ ਪਰਵਾਸੀ ਹੁਣ ਫਾਰਸ ਦੀ ਖਾੜੀ, ਉੱਤਰੀ ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਯੂਰੋਪ ਦੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵੱਲ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਦੇ ਹਰੇਕ 20 ਪਰਵਾਸੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਹੋਣ ਕਰ ਕੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ ਪਰਵਾਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਵਿਸ਼ਵ ਪਰਵਾਸ ਰਿਪੋਰਟ-2024 ਮੁਤਾਬਕ 2022 ਤੱਕ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਲਗਭਗ 18 ਮਿਲੀਅਨ ਲੋਕ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਦੂਜੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਾਲ 1990 ਜਦੋਂ ਤੋਂ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਨੇ ਪਰਵਾਸੀ ਮੂਲ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਸਿਲਸਿਲਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਭਾਰਤ ਲਗਾਤਾਰ ਵਿਸ਼ਵ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੂਲ ਪਰਵਾਸੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ 25 ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਭਾਰਤੀ ਪਰਵਾਸੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦੁੱਗਣੀ ਤੋਂ ਵੀ ਵਧ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਵਿਸ਼ਵ ਦੇ ਕੁੱਲ ਪਰਵਾਸੀਆਂ ਨਾਲੋਂ ਦੁੱਗਣੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਧ ਰਹੀ ਹੈ। ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਭਾਰਤੀ ਵੱਡੇ ਡਾਇਸਪੋਰਾ ਨਾਲ ਸੰਯੁਕਤ ਅਰਬ ਅਮੀਰਾਤ, ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਸਾਊਦੀ ਅਰਬ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲਗਭਗ 3.5 ਮਿਲੀਅਨ ਭਾਰਤੀ ਪਰਵਾਸੀ ਸੰਯੁਕਤ ਅਰਬ ਅਮੀਰਾਤ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਵਜੋਂ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਸਾਊਦੀ ਅਰਬ ਵਿੱਚ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਲਗਭਗ 2.7 ਅਤੇ 2.5 ਮਿਲੀਅਨ ਭਾਰਤੀ ਪਰਵਾਸੀ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਭਾਰਤੀ-ਅਮਰੀਕੀਆਂ ਵਿੱਚ ਤਕਰੀਬਨ ਹਰ ਦਸ ਵਿੱਚੋਂ ਨੌਂ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਪਰਵਾਸੀ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੰਡੋ-ਅਮਰੀਕਨ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪੜ੍ਹੇ-ਲਿਖੇ ਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਨਸਲਾਂ ਤੇ ਨਸਲੀ ਸਮੂਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਆਮਦਨੀ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਹਨ।

ਕੋਵਿਡ-19 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤਾਂ ਬਿਹਤਰ ਆਰਥਿਕ ਮੌਕਿਆਂ, ਵਿੱਤੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸਥਿਰਤਾ ਦੀ ਭਾਲ ਵਿੱਚ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ ਪਰਵਾਸ ਵਿੱਚ ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਾਧਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ; ਭਾਰਤ ਵੀ ਇਸ ਦਾ ਅਪਵਾਦ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਭਾਰਤੀ ਖਾਸ ਕਰ ਕੇ ਵਧੇਰੇ ਉਤਸ਼ਾਹੀ ਨੌਜਵਾਨ, ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਬਿਹਤਰ ਆਰਥਿਕ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਲਈ ਦਿਨ-ਬਦਿਨ ਪਰਵਾਸ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਧਾਰਮਿਕ, ਜਾਤ, ਨਸਲ ਜਾਂ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਨਾਲ ਹੋ ਰਹੇ ਵਿਤਕਰੇ ਨੇ ਵੀ ਕਈਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਤਨ ਤੋਂ ਭੱਜਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਪਰ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਅਮਰੀਕਾ ਵੱਲ ਪਰਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਰੁਝਾਨ ਕੁਝ ਖਾਸ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰ ਕੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਅਮਰੀਕਾ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਚੈਨਲਾਂ ਨੂੰ ਅਕਸਰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਬੈਕਲਾਗ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਵਿਜ਼ਟਰ ਵੀਜ਼ਾ ਜਾਂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸਪਾਂਸਰ ਕੀਤੇ ਵੀਜ਼ਿਆਂ ਲਈ ਲੰਮੇ ਉਡੀਕ ਸਮੇਂ ਕਾਰਨ ਵੀ ਕਈਆਂ ਨੂੰ ਬਦਲਵੇਂ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਰਸਤੇ ਅਪਣਾਉਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹੋਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਏਜੰਟ ਜਾਂ ਤਸਕਰ ਵੀ ਪਰਵਾਸ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਆਧੁਨਿਕ ਤਰੀਕੇ ਵਰਤ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਅਮਰੀਕਾ ਤੱਕ ਪੁੱਜਣ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘਦੇ ਨਵੇਂ-ਨਵੇਂ ਰਸਤੇ ਅਪਣਾਉਂਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ।

ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਮੈਕਸਿਕੋ ਨਾਲ ਲਗਦੀ ਦੱਖਣ-ਪੱਛਮੀ ਸਰਹੱਦ ਤਾਂ ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਦੇ ਪਰਵਾਸੀਆਂ ਲਈ ਖ਼ਾਸ ਮੰਚ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਦਾਖ਼ਲ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਭਾਰਤੀ ਪਰਵਾਸੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਕਈ ਉਤਰਾਅ-ਚੜ੍ਹਾਅ ਦੇਖੇ ਗਏ ਹਨ। ਯੂਐੱਸ ਕਸਟਮ ਅਤੇ ਬਾਰਡਰ ਪ੍ਰੋਟੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਪਹਿਲੀ ਜਨਵਰੀ 2022 ਤੱਕ ਲਗਭਗ 11.0 ਮਿਲੀਅਨ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਪਰਵਾਸੀ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਸਨ ਜੋ 2010 ਵਿੱਚ 11.6 ਮਿਲੀਅਨ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਪਰਵਾਸੀਆਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਘਟੇ ਹਨ ਪਰ ਜਨਵਰੀ 2020 ਵਿੱਚ 10.5 ਮਿਲੀਅਨ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਪਰਵਾਸੀਆਂ ਨਾਲੋਂ ਵਧੇਰੇ ਹਨ। ਮੈਕਸਿਕੋ ਅਤੇ ਅਲ ਸਲਵਾਡੋਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ 7,25,000 ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਭਾਰਤੀ ਪਰਵਾਸੀ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਪਰਵਾਸੀਆਂ ਦੀ ਤੀਜੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਆਬਾਦੀ ਹਨ। ਯੂਐੱਸ ਕਸਟਮ ਅਤੇ ਬਾਰਡਰ ਪ੍ਰੋਟੈਕਸ਼ਨ ਡੇਟਾ ਮੁਤਾਬਕ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ 2021-22 ਦੌਰਾਨ ਯੂਐੱਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਏ 63,927 ਭਾਰਤੀਆਂ ਨਾਲ ਸਾਹਮਣਾ ਹੋਇਆ ਜਿਹੜੇ ਪਿਛਲੇ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ ਨਾਲੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਨ।

ਅਮਰੀਕਾ ਦੀਆਂ ਸਰਹੱਦਾਂ ਪੈਦਲ ਪਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਭਾਰਤੀ ਪਰਵਾਸੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਕਮਾਲ ਦਾ ਵਾਧਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਤਾਜ਼ਾ ਅੰਕੜਿਆਂ ਮੁਤਾਬਕ ਅਕਤੂਬਰ 2022 ਤੋਂ ਸਤੰਬਰ 2023 ਦਰਮਿਆਨ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਲਈ ਰਿਕਾਰਡ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ 96,917 ਭਾਰਤੀਆਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜੋ 2019 ਤੋਂ 2020 ਦੀ ਇਸੇ ਮਿਆਦ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਪੰਜ ਗੁਣਾ ਵਧੇਰੇ ਹਨ। ਹਰ ਮਹੀਨੇ ਔਸਤਨ 8000 ਭਾਰਤੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਅਪਰੈਲ 2023 ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ 12,537 ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀਆਂ ਦਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਪਰ ਇਸ ਰਿਕਾਰਡ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਅਮਰੀਕੀ ਸਰਹੱਦਾਂ 'ਤੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੇ ਅੰਕੜੇ ਹੋਰ ਦੇਸ਼ਾਂ, ਖਾਸ ਕਰ ਕੇ ਲਾਤੀਨੀ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹਨ; ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਇਸੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ 7.35 ਲੱਖ ਮੈਕਸਿਕਨ ਅਤੇ 2.16 ਲੱਖ ਹੌਂਡੂਰਸ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਫੜੇ ਗਏ ਸਨ। ਅਸਾਧਾਰਨ ਮੂਲ ਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਵਧ ਰਹੀ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਆਮਦ ਕਰ ਕੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਪਰਵਾਸ ਲਗਾਤਾਰ ਚੁਣੌਤੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਨੀਤੀ ਮੁੱਦਾ ਬਣਿਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। 2022 ਵਿੱਚ ਯੂਐੱਸ-ਮੈਕਸਿਕੋ ਸਰਹੱਦ 'ਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ, ਰਿਕਾਰਡ 2.4 ਮਿਲੀਅਨ ਮੁਕਾਬਲੇ ਹੋਏ। ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪਰਵਾਸੀ ਅਜਿਹੇ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਈ ਵਾਰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਅਜਿਹੇ ਅਨਿਯਮਿਤ ਪਰਵਾਸੀ ਲਾਤੀਨੀ-ਅਮਰੀਕੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਮੈਕਸਿਕੋ, ਗੁਆਟੇਮਾਲਾ, ਅਲ ਸਲਵਾਡੋਰ ਅਤੇ ਹੌਂਡੂਰਸ ਵਰਗੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਆ ਰਹੇ ਸਨ ਪਰ ਸਾਲ 2022 ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਵੈਨੇਜ਼ੁਏਲਾ, ਕਿਊਬਾ ਅਤੇ ਨਿਕਾਰਾਗੁਆ ਦੇ ਬੋਲੀਵਾਰੀਅਨ ਗਣਰਾਜ ਦੇ ਪਰਵਾਸੀਆਂ ਨਾਲ ਵਧੇਰੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਹੈਤੀ, ਬ੍ਰਾਜ਼ੀਲ ਅਤੇ ਇਸ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰਲੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਜਿਵੇਂ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਯੂਕਰੇਨ ਤੋਂ ਵੀ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪਰਵਾਸੀ ਆ ਰਹੇ ਸਨ।

ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਖ਼ਬਰ ਏਜੰਸੀ ਰਾਇਟਰਜ਼ ਅਨੁਸਾਰ, ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਯੂਐੱਸ ਅਤੇ ਅਲ ਸਲਵਾਡੋਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਅਲ ਸਲਵਾਡੋਰ ਵਿੱਚ ਚਾਰਟਰ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਦੀ ਲੈਂਡਿੰਗ ਦਾ ਅਸਾਧਾਰਨ ਰੁਝਾਨ ਦੇਖਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭਾਰਤੀ ਨਾਗਰਿਕ ਸਵਾਰ ਸਨ। ਇਹ ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼ ਯਾਤਰੀਆਂ ਨਾਲ ਭਰੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਪਰ ਖਾਲੀ ਵਾਪਸ ਰਵਾਨਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨ; ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਕਈ ਵਿਅਕਤੀ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਬੱਧੀ ਯਾਤਰਾ ਵਾਸਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਬੈਕਪੈਕ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਸੈਲਾਨੀ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਚਾਰਟਰ ਯਾਤਰੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਲਗਭਗ ਸਾਰੇ ਸੈਨ ਸਲਵਾਡੋਰ (ਅਲ ਸਲਵਾਡੋਰ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ) ਵਿੱਚ ਉਤਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਰਹੱਦ ਪਾਰ ਕਰ ਕੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਹ ਵਰਤਾਰਾ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਨਵੇਂ ਮਾਰਗ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਲਾਤੀਨੀ ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰਲੇ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਆ ਰਹੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਪਰਵਾਸੀ ਯਾਤਰਾ ਪੈਕੇਜਾਂ ਲਈ ਤਸਕਰਾਂ ਦੇ ਨੈੱਟਵਰਕ ਨੂੰ ਮੋਟੀ ਰਕਮ ਅਦਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੱਧ ਅਮਰੀਕਾ ਲਈ ਹਵਾਈ ਉਡਾਣਾਂ ਵਾਸਤੇ ਏਅਰਲਾਈਨ ਟਿਕਟਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਅਮਰੀਕਾ-ਮੈਕਸਿਕੋ ਸਰਹੱਦ ਦੇ ਰਸਤੇ ਵਿੱਚ, ਬੱਸਾਂ ਅਤੇ ਹੋਟਲਾਂ ਵਿੱਚ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦੇ ਖਰਚੇ ਵਗੈਰਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਕੁਝ ਚਾਰਟਰ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟੇਸ਼ਨ ਕੰਪਨੀਆਂ ਵੀ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕੀਮਤਾਂ ਵਸੂਲ ਕਰ ਕੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਅਨਿਯਮਿਤ ਪਰਵਾਸ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਦੇ ਕੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਪਰਵਾਸੀਆਂ ਦਾ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਦੱਖਣ-ਪੱਛਮੀ ਅਮਰੀਕੀ ਸਰਹੱਦ 'ਤੇ ਪਰਵਾਸੀਆਂ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਪਿਛਲੇ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਉੱਚ ਪੱਧਰ ਦੋ ਮਿਲੀਅਨ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਨਵੰਬਰ ਵਿੱਚ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਯੂਐੱਸ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਮੁੱਦਾ ਹੈ। ਯੂਐੱਸ ਕਸਟਮ ਅਤੇ ਬਾਰਡਰ ਪ੍ਰੋਟੈਕਸ਼ਨ ਡੇਟਾ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ 2023 ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ 1,88,000 ਵਿਅਕਤੀਆਂ, ਭਾਵ, ਨੌਂ ਫੀਸਦੀ ਅਨਿਯਮਿਤ ਦਾਖ਼ਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਗੈਰ-ਲਾਤੀਨੀ ਅਮਰੀਕੀ ਪਰਵਾਸੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਦਹਾਕਾ ਪਹਿਲਾਂ ਗੈਰ-ਲਾਤੀਨੀ ਅਮਰੀਕੀ ਪਰਵਾਸੀਆਂ ਦੀ ਅਨਿਯਮਿਤ ਸਰਹੱਦੀ ਆਮਦ ਦਾ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਫ਼ੀਸਦੀ ਸੀ। ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਸਰਹੱਦ 'ਤੇ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਗੈਰ-ਅਮਰੀਕੀ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਸਮੂਹ ਲਗਭਗ 42000 ਭਾਰਤੀ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ 15 ਹੋਰ ਪੱਛਮੀ ਅਫਰੀਕੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੇਨੇਗਲ ਅਤੇ ਮੌਰਟਾਨੀਆ ਸ਼ਾਮਿਲ ਸਨ, ਤੋਂ 39700 ਹੋਰ ਪਰਵਾਸੀਆਂ ਨੇ ਆਮਦ ਕੀਤੀ।

ਦੂਸਰੇ ਪਾਸੇ, ਅਮਰੀਕੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਪਰਵਾਸੀਆਂ ਦੀ ਆਮਦ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਖੇਤਰੀ ਸਰਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਟਰੈਵਲ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨਾਲ ਸਹਿਯੋਗ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤੇ ਚਾਰਟਰ ਏਅਰਲਾਈਨਾਂ ਤੇ ਹੋਰ ਸ਼ੱਕੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ ਤੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਯੂਐੱਸ ਵੀਜ਼ਾ ਰੱਦ ਕਰਨ ਤੱਕ ਵਰਗੇ ਕੁਝ ਸਖ਼ਤ ਕਦਮ ਵੀ ਉਠਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਯੂਐੱਸ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਮੁਤਾਬਕ ਗੁਆਂਢੀ ਮੈਕਸਿਕੋ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਅਮਰੀਕੀ ਸਰਹੱਦ ਵੱਲ ਸਖਤੀ ਵਰਤਣ ਕਰ ਕੇ ਦਸੰਬਰ 2023 ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਅਪਰੈਲ 2024 ਵਿੱਚ ਸਰਹੱਦੀ ਆਮਦ ਵਿੱਚ 48 ਫ਼ੀਸਦੀ ਦੀ ਕਮੀ ਆਈ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅਲ ਸਲਵਾਡੋਰ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਅਕਤੂਬਰ 2023 ਤੋਂ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਕਈ ਅਫਰੀਕੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਲਈ ਵੀਜ਼ਾ ਲੋੜਾਂ ਅਤੇ ਟ੍ਰਾਂਜ਼ਿਟ ਫੀਸ 1000 ਅਮਰੀਕੀ ਡਾਲਰ ਵਧਾ ਦਿੱਤੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਸੈਨ ਸਲਵਾਡੋਰ ਤੋਂ ਲੰਘਣ ਵਾਲੇ ਪਰਵਾਸੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕਮੀ ਆਈ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ ਜਦੋਂ ਕਿਤੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਪਰਵਾਸ ਲਈ ਕੋਈ ਰਸਤਾ ਰੁਕਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਪਰਵਾਸੀ ਕੋਈ ਹੋਰ ਨਵਾਂ ਰਸਤਾ ਲੱਭ ਲੈਂਦੇ ਹਨ।

ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼
Canadian Punjab Times

Funded by the Government of Canada | Financé par le gouvernement du Canada | Canada

- **Brar Bhagta Bhai Ka**
  Editor
  604-751-1113
- **Dr. Jagjit Singh**
  Journalist
- **Dr. Puran Singh**
  Writer
- **Gora Sandhu Khurd**
  News Reporter (Punjab)
- **Paramjit Singh**
  Graphic Designer

Contact for Advertisement
604-338-7310

ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਵਿੱਚ ਛਪੇ ਲੇਖਾਂ ਜਾਂ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨਾਲ ਅਦਾਰਾ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਦਾ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

The Canadian Punjab Times is not responsible or legally liable for any news, articles, advertisements or typing mistakes in the news or articles.

Canadian Punjab Times Inc.

(Punjabi Newspaper)

Website :
www.thepunjabtimes.ca

E-mail :
canadianpunjabtimes@gmail.com

Please Note:

The Publisher does not guaranty the interaction of any particular advertisement on a specified date, or at all advertiser, Further, the publisher does not accept liability for printing and advertisement beyond the amount for the space actually occupied by the portion of the advertisements in which error occurs The publisher reserves the right to cancel any contract on which space has not been used within 90 days of from the contract does. All advertising is subject the publishers approved contract must be completed within one year from the date of commencement. Printing of key numbers is not guaranteed.

Publisher is not responsible in any mishappening between the customer and Advertiser.

ਪਾਠਕਾਂ ਵਲੋਂ ਲੇਖਾਂ ਬਾਰੇ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਫੋਨਾਂ ਸਬੰਧੀ ਪਾਠਕਾਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਾਠਕ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਲੇਖ ਸਬੰਧੀ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਸਿਰਫ਼ 'ਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਭੇਜੇ। ਪਾਠਕਾਂ ਵਲੋਂ ਭੇਜੀ ਲੇਖਾਂ ਸਬੰਧੀ ਸੱਭਿਅਕ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਸਟੇਟ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਭੈਣਾਂ ਦੀਆਂ ਲਾਸ਼ਾਂ ਮਿਲੀਆਂ, ਪਿਤਾ 'ਤੇ ਕਤਲ ਦਾ ਸ਼ੱਕ

ਸਰੀ, (ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ): ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਸਟੇਟ ਦੇ ਵੇਨਚੀ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਨਾਬਾਲਗ ਭੈਣਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲਾਪਤਾ ਐਲਾਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਦੀਆਂ ਲਾਸ਼ਾਂ ਮਿਲਣ ਦੀ ਦੁਖਦ ਖ਼ਬਰ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਮੌਤਾਂ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ, 32 ਸਾਲਾ ਟ੍ਰੈਵਿਸ ਡੇਕਰ, 'ਤੇ ਕਤਲ ਦਾ ਸ਼ੱਕ ਜਤਾਇਆ ਹੈ, ਜੋ ਅਜੇ ਵੀ ਫਰਾਰ ਹੈ।

9 ਸਾਲਾ ਪੈਟੀਨ ਡੇਕਰ, 8 ਸਾਲਾ ਇਵਲਿਨ ਡੇਕਰ ਅਤੇ 5 ਸਾਲਾ ਓਲੀਵੀਆ ਡੇਕਰ ਦੀਆਂ ਮੌਤਾਂ ਦੀ ਸੂਚਨਾ 3 ਜੂਨ, 2025 ਨੂੰ ਮੰਗਲਵਾਰ ਸਵੇਰੇ ਮਿਲੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇੱਕ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ, ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਸਟੇਟ ਪੈਟਰੋਲ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਭੈਣਾਂ ਲਈ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਐਂਡੇਂਜਰਡ ਮਿਸਿੰਗ ਪਰਸਨ ਅਲਰਟ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਭੈਣਾਂ ਆਖਰੀ ਵਾਰ 30 ਮਈ, 2025 ਨੂੰ ਸ਼ਾਮ 5 ਵਜੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ, ਟ੍ਰੈਵਿਸ ਡੇਕਰ, ਨਾਲ "ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਮੁਲਾਕਾਤ" ਲਈ ਵੇਨਚੀ ਸਥਿਤ ਘਰ ਤੋਂ ਨਿਕਲੀਆਂ ਸਨ। ਪੁਲਿਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਟ੍ਰੈਵਿਸ ਬੇਘਰ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੀ 2017 ਮਾਡਲ ਦੀ ਵ੍ਹਾਈਟ ਜੀ.ਐਮ.ਸੀ. ਸੀਅਰਾ ਪਿਕਅੱਪ ਟਰੱਕ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਸਥਾਨਕ ਮੋਟਲਾਂ ਅਤੇ ਕੈਂਪਗਰਾਊਂਡਾਂ ਵਿੱਚ ਠਹਿਰਦਾ ਹੈ।

ਸਥਾਨਕ ਨਿਊਜ਼ ਸਟੇਸ਼ਨ ਫ਼ਾਕਸ13 ਅਨੁਸਾਰ, ਟ੍ਰੈਵਿਸ ਨੇ ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਸ਼ਾਮ 5 ਵਜੇ ਬੱਚੀਆਂ ਨੂੰ ਲਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿੱਥੇ ਲੈ ਕੇ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਗਲੇ ਦਿਨ, 31 ਮਈ ਨੂੰ, ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਸਟੇਟ ਪੈਟਰੋਲ ਨੇ ਬੱਚੀਆਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨੂੰ "ਜੋਖਮ ਵਿੱਚ/ਲਾਪਤਾ" ਐਲਾਨਦਿਆਂ ਇੱਕ ਐਂਡੇਂਜਰਡ ਮਿਸਿੰਗ ਪਰਸਨ ਅਲਰਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਟ੍ਰੈਵਿਸ ਦੇ ਟਰੱਕ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਸਾਂਝੀ ਕੀਤੀ।

ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਹ ਮੁਲਾਕਾਤ ਇੱਕ ਪੇਰੈਂਟਿੰਗ ਪਲਾਨ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸੀ, ਪਰ ਟ੍ਰੈਵਿਸ ਨੇ ਇਸ ਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਜਾ ਕੇ ਕੰਮ ਕੀਤਾ, ਜੋ ਆਮ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਬੱਚੀਆਂ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਿਆ। ਸਥਾਨਕ ਮੋਟਲਾਂ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪੁਲਿਸ ਦਾ ਧਿਆਨ ਲੀਵਨਵਰਥ ਨੇੜੇ ਇੱਕ ਕੈਂਪਗਰਾਊਂਡ ਵੱਲ ਗਿਆ। 2 ਜੂਨ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮ 3:45 ਵਜੇ, ਚੇਲਨ ਕਾਊਂਟੀ ਦੇ ਸ਼ੈਰਿਫ ਦੇ ਇੱਕ ਡਿਪਟੀ ਨੇ ਰੌਕ ਆਈਲੈਂਡ ਕੈਂਪਗਰਾਊਂਡ ਨੇੜੇ ਆਈਸਿਕਲ ਰੋਡ 'ਤੇ ਟ੍ਰੈਵਿਸ ਦਾ ਟਰੱਕ ਖੜ੍ਹਾ ਪਾਇਆ, ਜੋ ਖਾਲੀ ਸੀ। ਖੋਜ ਦੌਰਾਨ, ਉਸੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨੋਂ ਭੈਣਾਂ ਦੀਆਂ ਲਾਸ਼ਾਂ ਮਿਲੀਆਂ।

ਕੋਰਟ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਬੱਚੀਆਂ ਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਸੰਭਾਵਿਤ ਕਾਰਨ ਦਮ ਘੁੱਟਣਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਪਲਾਸਟਿਕ ਦੀਆਂ ਥੈਲੀਆਂ ਅਤੇ ਹੱਥਾਂ 'ਤੇ ਜ਼ਿਪ ਟਾਈਜ਼ ਸਨ। ਟ੍ਰੈਵਿਸ ਦੇ ਟਰੱਕ 'ਤੇ ਖੂਨ ਦੇ ਦੋ ਹੱਥਾਂ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਵੀ ਮਿਲੇ। ਟ੍ਰੈਵਿਸ, ਜੋ ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਨੈਸ਼ਨਲ ਗਾਰਡ ਦਾ ਸਾਬਕਾ ਮੈਂਬਰ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਨੂੰ 2013 ਤੋਂ 2023/2024 ਤੱਕ ਆਰਮੀ ਵਿੱਚ ਸਿਖਲਾਈ ਮਿਲੀ, ਅਜੇ ਫਰਾਰ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਉਸ 'ਤੇ ਤਿੰਨ ਮਕਤਲ ਅਤੇ ਅਗਵਾ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਏ ਹਨ। ਉਸ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਲਈ ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਗਾਜ਼ਾ ਵਿੱਚ ਭੋਜਨ ਸਹਾਇਤਾ 'ਤੇ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਵਲੋਂ ਲਗਾਈ ਪਾਬੰਦੀ ਦੀ ਕੈਨੇਡਾ ਵਲੋਂ ਸਖ਼ਤ ਨਿੰਦਾ

ਗਾਜ਼ਾ ਵਿੱਚ ਭੁੱਖ ਨਾਲ ਜੂਝਦੇ ਰਹੇ ਲੋਕਾਂ 'ਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਨੇ ਜਤਾਈ ਚਿੰਤਾ

ਔਟਵਾ (ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ): ਕੈਨੇਡਾ ਨੇ ਗਾਜ਼ਾ ਵਿੱਚ ਭੋਜਨ ਸਹਾਇਤਾ 'ਤੇ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਵੱਲੋਂ ਲਾਈਆਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਦੀ ਨਿੰਦਾ ਕਰਦਿਆਂ ਇਸਨੂੰ ਮਨੁੱਖੀ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਬਿਆਨ ਗਲੋਬਲ ਅਫੇਅਰਜ਼ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਵਿਕਾਸ ਵਲੋਂ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਐਕਸ' 'ਤੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ, "ਕੈਨੇਡਾ ਗਾਜ਼ਾ ਵਿੱਚ ਭਿਆਨਕ ਹਾਲਾਤ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਮਿਆਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੌਰਾਨ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਮੌਤਾਂ ਤੇ ਜ਼ਖ਼ਮੀ ਹੋਣ ਦੀਆਂ ਖ਼ਬਰਾਂ 'ਤੇ ਗੰਭੀਰ ਚਿੰਤਾ ਵਿਅਕਤ ਕਰਦਾ ਹੈ।"

ਇਹ ਬਿਆਨ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਸਬੰਧੀ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਨਾਲੋਂ ਕਾਫ਼ੀ ਸਖ਼ਤ ਅਤੇ ਸਿੱਧਾ ਹੈ। ਇਸ ਰਾਹੀਂ ਕੈਨੇਡਾ ਨੇ ਯੂਨਾਈਟਡ ਨੇਸ਼ਨਜ਼ ਨੂੰ ਗਾਜ਼ਾ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਮਨੁੱਖੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕੰਮ ਮੁੜ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ।

ਇਹ ਬਿਆਨ ਉਸ ਵੇਲੇ ਆਇਆ ਜਦੋਂ ਗਾਜ਼ਾ ਹਿਊਮੈਨੀਟੇਰੀਅਨ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ (GHF) ਨੇ, ਜੋ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਵਲੋਂ ਸਹਿਯੋਗੀ ਹੈ, ਆਪਣੀਆਂ ਤਿੰਨ ਸਹਾਇਤਾ ਸੈਟਲਾਈਟ ਸਾਈਟਾਂ 'ਤੇ ਭੋਜਨ ਵੰਡਣ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਅਸਥਾਈ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੋਕ ਦਿੱਤੀ। ਇਸਦੇ ਪਿੱਛੇ ਕਾਰਨ ਵਜੋਂ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਆਸਪਾਸ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਗੋਲੀਆਂ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ।

ਹਸਪਤਾਲ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਪਿਛਲੇ ਹਫ਼ਤੇ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਹਾਇਤਾ ਸਾਈਟਾਂ ਕੋਲ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲ ਜਾਂਦੇ ਹੋਏ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 80 ਫਿਲਿਸਤੀਨੀ ਮਾਰੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਇਜ਼ਰਾਈਲੀ ਫੌਜ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਵਾਰਿੰਗ ਸ਼ਾਟਸ ਫਾਇਰ ਕੀਤੇ, ਪਰ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਨੇ ਸਿੱਧਾ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਇਹ ਮੌਤਾਂ ਗੋਲਾਬਾਰੀ ਕਾਰਨ ਹੋਈਆਂ।

ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਅਤੇ ਕਈ ਆਊਟਰੀ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਸੰਗਠਨੀਂ ਕਹਿ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਸਹਾਇਤਾ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਲੋੜੀਂਦੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਭੋਜਨ ਜਾਂ ਦਵਾਈ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਾ ਰਹੀ ਅਤੇ ਇਹ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਮਿਸਾਲ ਕਾਇਮ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਲੜਾਕੂ ਪਾਸਾ ਹੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨੂੰ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਾਰੇ ਸੰਘਰਸ਼ 'ਚ ਮਨੁੱਖੀ ਹੱਕਾਂ, ਭੋਜਨ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਹੱਕ ਮੁੱਖ ਮੱਦੇ ਬਣ ਚੁੱਕੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਹੁਣ ਆਪਣੇ ਰਵੱਈਏ 'ਚ ਨਰਮੀ ਦੀ ਥਾਂ ਨਿਰਭਰਤਾ ਦਿਖਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਬਿਲਨ ਫਾਰਮਜ਼ ਲਿਮਟਡ

ਸਾਨੂੰ ਬੇਰੀ ਤੋੜਨ ਵਾਲੇ ਵਰਕਰਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

- ਸਟੂਡੈਂਟ ਅਤੇ 15 ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਉਮਰ ਵਾਲੇ ਬੱਚੇ ਵੀ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।
- ਬੇਰੀ ਤੋੜਨ ਲਈ ਆਪਣੀ ਰਾਈਡ (ਕਾਰ) ਤੇ ਆਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਤਨਖਾਹ ਵੀ ਵੱਧ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।
- ਬੀ.ਸੀ. ਤੋਂ ਬਾਹਰੋਂ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਵਰਕਰਾਂ ਲਈ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਦਾ ਵਧੀਆ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵੀ ਹੈ ਅਤੇ ਫਾਰਮ ਸਾਫ਼ ਸੁਥਰੇ ਹਨ।
- ਬੇਰੀ ਤੋੜਨ ਵਾਲੇ ਵਰਕਰਾਂ ਨੂੰ ਘਰੋਂ ਲਿਜਾਣ ਅਤੇ ਛੱਡਣ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੈ।
- ਬੇਰੀ ਤੋੜਨ ਵਾਲੇ ਵਰਕਰਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮ 7:30 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਘਰ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।
- ਬੇਰੀ ਟੁੱਟਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬੇਰੀ ਕੱਟਣ ਦਾ ਕੰਮ ਵੀ ਚਲੇਗਾ।
- ਸਿਹਤ ਸਬੰਧੀ ਸਰਕਾਰੀ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰੋ।

ਪਰੂਨਿੰਗ ਲਈ ਘੰਟਿਆਂ ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵੀ ਸੰਪਰਕ ਕਰਨ

ਭੁਪਿੰਦਰ ਕੌਰ ਸਰਾਂ
ਸੂਪਰਵਾਈਜ਼ਰ
604-230-9506

ਗੁਰਜੀਤ ਬੋਇਆਲ
ਸੂਪਰਵਾਈਜ਼ਰ
604-812-1115

ਭਜਨ ਸਿੰਘ
604-726-3405

ਜਸਵਿੰਦਰ ਬੱਲ
604-230-9506

ਜਰਨੈਲ ਬਿਲਨ
604-250-2703

ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਨਾਗਰਾ
604-724-3813

ਬਲਵੀਰ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ
778-871-0066

ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਗੈਂਗ ਕਲਚਰ ਸਰਕਾਰ ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਸਿਰਦਰਦੀ ਬਣਿਆ

ਖਾਸ ਰਿਪੋਰਟ

ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਵਿੱਚ ਗੈਂਗਸਟਰਾਂ ਦੀ ਹਿੰਸਾ ਅਤੇ ਧਮਕੀਆਂ ਦਾ ਮਸਲਾ ਹੁਣ ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਸਮੱਸਿਆ ਬਣ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ’ਤੇ ਚਿੰਤਾ ਜਤਾਉਂਦਿਆਂ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਖਤ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਹੀ ਫਰਮਾਇਆ ਕਿ ਗੈਂਗ ਹਿੰਸਾ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਚੌਖਟ ਦੀ ਕਮੀ ਚਿੰਤਾਜਨਕ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦੋ ਮਹੀਨਿਆਂ ਅੰਦਰ ਸਟੈਂਡਰਡ ਅਪਰੇਟਿੰਗ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ (ਐੱਸਓਪੀ) ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਗੈਂਗ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਸਬੰਧੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਹੋਣ। ਪੰਜਾਬੀ ਗਾਇਕ ਸਿੱਧੂ ਮੂਸੇਵਾਲਾ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਬੀਤ ਚੁੱਕੇ ਹਨ, ਪਰ ਅਜੇ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਿਸਟਮ ਦੀ ਨਾਕਾਮੀ ਸਾਫ਼ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਮਸਲਾ ਸਿਰਫ਼ ਪੰਜਾਬ ਜਾਂ ਹਰਿਆਣਾ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਗੈਂਗ ਕਲਚਰ ਦਾ ਜ਼ਹਿਰ ਹੁਣ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਤੱਕ ਫੈਲ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਗੈਂਗ ਕਲਚਰ ਦੇ ਵਧਣ ਪਿੱਛੇ ਕਈ ਕਾਰਨ ਹਨ। ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ, ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦਾ ਨਸ਼ਿਆਂ ਵੱਲ ਝੁਕਾਅ, ਸਮਾਜਿਕ ਅਸਮਾਨਤਾ ਅਤੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਮਲ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਕਾਰਕ ਹਨ। ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਗੈਂਗਸਟਰ ਗਲੈਮਰ ਅਤੇ ਤੇਜ਼ ਪੈਸੇ ਦੀ ਲਾਲਚ ਵਿੱਚ ਫਸਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਸਿਆਸੀ ਸਰਪ੍ਰਸਤੀ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਨਰਮੀ ਵੀ ਗੈਂਗਸਟਰਾਂ ਦੇ ਹੌਸਲੇ ਬੁਲੰਦ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ‘ਗੈਂਗਸਟਰ ਕਲਚਰ’ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮੋਟ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਗੀਤਾਂ ਅਤੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਅਲਾਮਤ ਨੂੰ ਹਵਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਪੁਲਿਸ ਮੁਕਾਬਲੇ ਗੈਂਗਸਟਰਾਂ ਨੂੰ ਨੱਥ ਪਾਉਣ ਦਾ ਇੱਕ ਤਰੀਕਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ, ਸੈਂਕੜੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਹੋਏ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਕਈ ਨਾਮੀ ਗੈਂਗਸਟਰ ਮਾਰੇ ਗਏ। ਪਰ ਸਹੀ ਅੰਕੜੇ

ਜਨਤਕ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਮਾਮਲੇ ਅਕਸਰ ਵਿਵਾਦਾਂ ਵਿੱਚ ਘਿਰ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। 2022-2024 ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ, ਮੀਡੀਆ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, 50 ਤੋਂ ਵੱਧ ਅਜਿਹੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਹੋਏ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ 20 ਤੋਂ ਵੱਧ ਗੈਂਗਸਟਰ ਮਾਰੇ ਗਏ। ਪਰ ਝੂਠੇ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਦਾ ਮਸਲਾ ਵੀ ਉੱਠਦਾ ਹੈ। ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਸੰਗਠਨ ਅਤੇ ਕੁਝ ਸਿਆਸੀ ਧਿਰਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੰਯੁਕਤ ਸਮਾਜ ਮੋਰਚਾ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ), ਨੇ ਅਜਿਹੇ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ’ਤੇ ਸਵਾਲ ਚੁੱਕੇ ਹਨ, ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿ ਕਈ ਮੁਕਾਬਲੇ ‘ਝੂਠੇ’ ਸਨ।

ਝੂਠੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਗੈਂਗ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਸਥਾਈ ਹੱਲ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਤਾਂ ਇੱਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਤਕਾਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਹੈ, ਜੋ ਅਕਸਰ ਮਾਨਵ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਬਦਨਾਮੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਨਾਲ ਗੈਂਗਸਟਰਾਂ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਖੌਫ਼ ਤਾਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਗੈਂਗ ਕਲਚਰ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਖਤਮ ਕਰਦੇ। ਇਸ ਦੀ ਥਾਂ ਸਖਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ, ਤੇਜ਼ ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਮਿਸਾਲੀ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

ਸਹੀ ਅੰਕੜਿਆਂ ਦੀ ਕਮੀ ਹੈ, ਪਰ ਪੁਲਿਸ ਅਤੇ ਮੀਡੀਆ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ 50 ਤੋਂ ਵੱਧ ਛੋਟੇ-ਵੱਡੇ ਗੈਂਗ ਸਰਗਰਮ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਲਾਰੈਂਸ ਬਿਸ਼ਨੋਈ ਗੈਂਗ, ਜੱਗੂ ਭਗਵਾਨਪੁਰੀਆ ਗੈਂਗ, ਅਤੇ ਦਵਿੰਦਰ ਬੰਬੀਹਾ ਗੈਂਗ ਵਰਗੇ ਨਾਮ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਹਨ। ਇਹ ਗੈਂਗ ਨਸ਼ਾ ਤਸਕਰੀ, ਫ਼ਿਰੌਤੀ, ਹੱਤਿਆ ਅਤੇ ਹਥਿਆਰ ਸਪਲਾਈ ਵਰਗੀਆਂ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਗੈਂਗ ਕਲਚਰ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਬਹੁ-ਪੱਖੀ ਰਣਨੀਤੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ, ਸਖਤ ਕਾਨੂੰਨ ਜਿਵੇਂ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦਾ ਗੈਂਗਸਟਰਜ਼ ਐਕਟ ਜਾਂ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਦਾ ਮਕੋਕਾ, ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਵੀ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ। ਸੂਬਾਈ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ ’ਤੇ ਐਂਟੀ-ਗੈਂਗਸਟਰ ਟਾਸਕ ਫੋਰਸ ਅਤੇ ਸਪੈਸ਼ਲ ਟਾਸਕ ਫੋਰਸ ਬਣਾਉਣ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਿਆਸੀ ਸਰਪ੍ਰਸਤੀ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਸਖਤ ਕਦਮ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਸੁਧਾਰ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ। ਸਭ ਤੋਂ ਅਹਿਮ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਤਾਂ ਜੋ ਲੋਕ ਬਿਨਾਂ ਡਰ ਦੇ ਅੱਗੇ ਆਉਣ। ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਮੌਕੇ ਦੇ ਕੇ ਗੈਂਗਸਟਰਾਂ ਦੀ ਲਾਲਚ ਤੋਂ ਬਚਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਅਕਸਰ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਸਿਆਸੀ ਧਿਰਾਂ ਜਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਗੈਂਗਸਟਰਾਂ ਨੂੰ ਸਰਪ੍ਰਸਤੀ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਲਾਰੈਂਸ ਬਿਸ਼ਨੋਈ ਗੈਂਗ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਕਈ ਵਾਰ ਸਿਆਸੀ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ’ਤੇ ਸਬੰਧਾਂ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਲੱਗੇ ਹਨ, ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਠੋਸ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੇ।ਅਜਿਹੇ ਦੋਸ਼ ਕੈਨੇਡਾ ਨੇ ਵੀ ਲਗਾਏ ਹਨ।ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਸ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਇਹ ਵੀ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਗੈਂਗਸਟਰਾਂ ਦੀ ਜੇਲ੍ਹ ਅੰਦਰੋਂ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਪੁਲਿਸ ਅਤੇ ਜੇਲ੍ਹ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਨਾਕਾਮੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ।

ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਇਹ ਮਸਲਾ ਅਜੇ ਵੀ ਅਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ।ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈਕੋਰਟ ਨੇ ਹੁਣ ਗੈਂਗਸਟਰ ਮਸਲੇ ’ਤੇ ਸਖਤ ਰੁਖ ਅਖਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਹਾਲੀਆ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਯਕੀਨੀ ਕਰਨਾ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਨੂੰ ਗੈਂਗ ਹਿੰਸਾ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨੀਤੀਆਂ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤੇ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਉਪਾਅ ਕੀਤੇ ਜਾਣ, ਤਾਂ ਜੋ ਲੋਕ ਬਿਨਾਂ ਡਰ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਕਰ ਸਕਣ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀ ਚੁੱਪੀ ਨੂੰ ਕਈ ਵਾਰ ਸਿਸਟਮ ਦੀ ਨਰਮੀ ਵਜੋਂ ਵੇਖਿਆ ਗਿਆ, ਪਰ ਹੁਣ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਸਰਗਰਮ ਰੁਖ ਉਮੀਦ ਜਗਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਹਵਾਈ ਅੱਡਿਆਂ ’ਤੇ ਘਰੇਲੂ ਯਾਤਰਾ ਵਧੀ, ਅਮਰੀਕਾ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਯਾਤਰੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਘਟੀ

ਸਰੀ, (ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ): ਸਟੈਟਿਸਟਿਕਸ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਨਵੇਂ ਯਾਤਰਾ ਅੰਕੜਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਹਵਾਈ ਅੱਡਿਆਂ ’ਤੇ ਘਰੇਲੂ ਯਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਜਦਕਿ ਅਪ੍ਰੈਲ 2025 ਵਿੱਚ ਅਮਰੀਕਾ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਹਵਾਈ ਯਾਤਰੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਆਈ ਹੈ। ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਅੰਕੜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਅੱਠ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਹਵਾਈ ਅੱਡਿਆਂ ’ਤੇ ਪ੍ਰੀ-ਬੋਰਡ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਲੰਘਣ ਵਾਲੇ ਯਾਤਰੀਆਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਗਿਣਤੀ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, 4.5 ਮਿਲੀਅਨ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਜਾਂਚ ਪੁਆਇੰਟਾਂ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕੀਤਾ, ਜੋ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੇ ਅਪ੍ਰੈਲ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ 3.6 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦਾ ਵਾਧਾ ਹੈ।

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਮਰੀਕਾ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਯਾਤਰੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ “ਟਰਾਂਸਬਾਰਡਰ” ਟ੍ਰੈਫਿਕ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਕਮੀ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਹ ਕਮੀ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਵਪਾਰਕ ਜੰਗ ਦੇ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਹੈ। ਅੰਕੜਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ, 1.1 ਮਿਲੀਅਨ ਯਾਤਰੀ ਅਮਰੀਕਾ ਗਏ, ਜੋ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੇ ਇਸੇ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ 5.8 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਘੱਟ ਹੈ। ਸਟੈਟਿਸਟਿਕਸ ਕੈਨੇਡਾ ਨੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਹ ਲਗਾਤਾਰ ਤੀਜਾ ਮਹੀਨਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਅਮਰੀਕਾ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਯਾਤਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸਾਲ-ਦਰ-ਸਾਲ ਕਮੀ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਅਪ੍ਰੈਲ 2019 ਦੇ ਮਹਾਮਾਰੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਪੱਧਰਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ, ਟਰਾਂਸਬਾਰਡਰ ਯਾਤਰੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 12.5 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਘੱਟ ਹੈ।

ਇਹ ਅੰਕੜੇ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸਕ੍ਰੀਨਡ ਵਸਨੀਕਾਂ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਅਪ੍ਰੈਲ 2025 ਵਿੱਚ, ਅਮਰੀਕਾ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਹਵਾਈ ਯਾਤਰੀਆਂ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਕੁੱਲ ਸਕ੍ਰੀਨਡ ਯਾਤਰੀਆਂ ਦਾ 25.5 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਸੀ, ਜੋ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੇ 28.1 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੈ। ਟਰਾਂਸਬਾਰਡਰ ਟ੍ਰੈਫਿਕ ਦਾ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਹਿੱਸਾ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਚਾਰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਹਵਾਈ ਅੱਡਿਆਂ—ਟੋਰਾਂਟੋ, ਵੈਨਕੂਵਰ, ਮੌਂਟਰੀਅਲ ਅਤੇ ਕੈਲਗਰੀ—’ਤੇ ਕੇਂਦਰਿਤ ਹੈ, ਜੋ ਅਮਰੀਕਾ ਜਾਣ ਵਾਲੀ 90 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੋਂ ਵੱਧ ਟ੍ਰੈਫਿਕ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਦੇ ਹਨ। ਅੰਕੜਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਸਾਰੇ ਚਾਰੇ ਹਵਾਈ ਅੱਡਿਆਂ ’ਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸਕ੍ਰੀਨਡ ਯਾਤਰੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਘਟੀ: ਟੋਰਾਂਟੋ ਪੀਅਰਸਨ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ’ਤੇ 5.3 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ, ਕੈਲਗਰੀ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ’ਤੇ 1.6 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ, ਵੈਨਕੂਵਰ ’ਤੇ 7.6 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਅਤੇ ਪੀਅਰ ਐਲੀਅਟ ਟਰੂਡੋ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ’ਤੇ 10 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੀ ਕਮੀ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੋਰ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚ ਯਾਤਰਾ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। 2 ਮਿਲੀਅਨ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਘਰੇਲੂ ਯਾਤਰਾ ਕੀਤੀ, ਜੋ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ 7.4 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਅਤੇ ਅਪ੍ਰੈਲ 2019 ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ 1.5 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦਾ ਵਾਧਾ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮੰਜ਼ਿਲਾਂ ਵੱਲ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਯਾਤਰੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਵੀ 7.1 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦਾ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ 1.4 ਮਿਲੀਅਨ ਲੋਕ ਵਿਦੇਸ਼ ਗਏ। ਸਟੈਟਿਸਟਿਕਸ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਅੰਕੜੇ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਯਾਤਰੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਅਪ੍ਰੈਲ 2019 ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ 19 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਵਧੀ ਹੈ।

SINCE : 2007
ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼
ਸੱਚ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਸੋਚ
CANADIAN PUNJAB TIMES
ਪਾਠਕਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ਼ ਦਾ 18 ਵਾਂ ਸਾਲ

ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਵਪਾਰ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ
ਤਾਂ ਅੱਜ ਹੀ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਜੁੜੋ
ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼
ਸੱਚ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਸੋਚ
24 ਘੰਟੇ ਆਨਲਾਈਨ ਪੜ੍ਹੋ
www.thepunjabtimes.ca
ਲੇਖ ਅਤੇ ਚਲੰਤ ਮਸਲੇ
It's Time To Grow Your Business
Advertise with us...
: canadianpunjabtimes@gmail.com
Contact : 604-338-7310

ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਤਬਾਹੀ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਕਾਰਕਾਂ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨਦੇਹੀ ਜ਼ਰੂਰੀ

ਲੇਖਕ : ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਪਲਾਹੀ,
ਸੰਪਰਕ 98158-02070

ਜਦੋਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਨੇਤਾ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਦਿਆਂ, ਮਸਲਿਆਂ, ਪੰਜਾਬ ਨਾਲ ਹੋਏ ਵਿਤਕਰਿਆਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਨ; ਪਰ ਫਿਰ ਚੁੱਪ ਧਾਰ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਦਰਿਆਵਾਂ ਦੇ ਪਾਣੀਆਂ ਦਾ ਮਸਲਾ ਹੋਵੇ, ਭਾਖੜਾ ਨੰਗਲ ਡੈਮ 'ਚੋਂ ਪਾਣੀ ਛੱਡਣ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਪੰਜਾਬ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਨੂੰ ਸੌਂਪਣ ਦੀ ਗੱਲ ਹੋਵੇ, ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਭਰਮਾਰ, ਨੌਜਵਾਨਾਂ 'ਚ ਵੱਧ ਰਹੀ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਦਾ ਭਖ਼ਦਾ ਮਸਲਾ ਹੋਵੇ, ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਫਸਲਾਂ ਦਾ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਸਮਰਥਨ ਮੁੱਲ ਦੇਣ ਦੀ ਗੱਲ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ, ਖੇਤ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ, ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰਾਂ ਲਈ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਮਿਹਨਤਾਨਾ ਦੇਣ ਦਾ ਮਸਲਾ ਹੋਵੇ, ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਚਰਚਾ, ਬਿਆਨਬਾਜ਼ੀ ਕਰਕੇ ਸਿਆਸੀ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਢੁੱਠਾਂ ਵਾਲੇ ਨੇਤਾ ਆਪਣੇ ਮਨ ਦਾ ਗ਼ੁਬਾਰ ਕੱਢਦੇ ਹਨ, ਇੱਕ-ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਨਿੰਦਦੇ ਹਨ ਤੇ ਫਿਰ ਮੂੰਹ ਸੀਊਂ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਕੇਂਦਰ ਪੰਜਾਬ ਨਾਲ ਕੋਈ ਧੱਕਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਆਪਣੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ, ਅਸੂਲਾਂ ਅਤੇ ਤਾਕਤ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਬਿੱਲੀ ਝਾਕ 'ਚ ਉਹ ਚੰਗਾ ਜਾਂ ਮਾੜਾ, ਸਿੱਧਾ ਜਾਂ ਵਿੰਗਾ ਬਿਆਨ ਲੋਕਾਂ 'ਤੋਂ ਚੰਮ ਬਚਾਉਣ ਖਾਤਰ ਦਾਗ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਆਪਣੇਆਪ ਨੂੰ ਸੁਰਖ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਕੀ ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ੀ ਚੁੱਪੀ ਨਹੀਂ? ਕੀ ਇਹ ਵੋਟਾਂ ਬਟੋਰਨ ਜਾਂ ਕੁਰਸੀ ਹਥਿਆਉਣ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਦਾਅ-ਪੇਚ ਨਹੀਂ? ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਵਿਤਕਰਿਆਂ, ਮਸਲਿਆਂ ਸੰਬੰਧੀ ਤਾਂ ਉਹ ਕਦੇ-ਕਦੇ ਦਿਲ ਦੀ ਭੜਾਸ ਕੱਢਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਉਹ ਕਦੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਬਦਲ ਰਹੀ 'ਜਨਸੰਖਿਆ ਤਸਵੀਰ', ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਨੂੰ ਲੱਗ ਰਹੇ ਠੂੰਗੇ, ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਬੋਲੀ ਨੂੰ ਅਣਗੌਲਿਆਂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਨੂੰ ਖੋਹੇ ਜਾਣ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਬੋਲਣਾ ਤਾਂ ਦੂਰ ਕੁਸਕਦੇ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਸ਼ਹਿਰ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਹੈ, ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਹੈ। ਬਿਨਾਸ਼ੱਕ ਇਹ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਪਿਛਲੇ ਕਈ ਦਹਾਕਿਆਂ 'ਤੋਂ ਕੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਰਲੇਂਵੇ ਲਈ ਕਿਸੇ ਧਿਰ ਨੇ ਯਤਨ ਕੀਤਾ? ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਦਰਜਨਾਂ ਪਿੰਡਾਂ ਨੂੰ ਉਜਾੜ ਕੇ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਰੇ ਪਿੰਡ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲਦੇ ਪਿੰਡ ਸਨ। ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਹਥਿਆਈ ਗਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉਜਾੜੇ ਉਪਰੰਤ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੁੜ-ਵਸੇਬੇ ਲਈ ਕਿੰਨੇ ਕੁ ਉਪਰਾਲੇ ਹੋਏ? ਸਿਤਮ ਦੇਖੋ! ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ, ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਵਿਰਾਸਤ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਕ ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦਾ ਨਾਮ ਬਦਲਣ ਲਈ ਤੇ ਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਰੱਖਣ ਦੀ ਮੰਗ ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੀ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਵੱਲੋਂ ਰੱਖ ਦਿੱਤੀ ਗਈ, ਕਿਸ ਦੇ ਇਸ਼ਾਰੇ 'ਤੇ? ਸੂਝਵਾਨ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਦਬਾਅ 'ਚ ਇਹ ਮੰਗ ਵਾਪਸ ਲੈਣੀ ਪਈ। ਪਰ ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਹਥਿਆਉਣ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਬੇਰੰਗ ਕਰਨ ਦੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਕਿੱਥੋਂ ਘੜੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ? ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ 'ਚ ਯੂ.ਪੀ., ਐੱਮ.ਪੀ., ਬਿਹਾਰ ਅਤੇ ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਤੋਂ ਲੋਕ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਲਈ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਖੇਤੀ ਅਤੇ ਇੰਡਸਟਰੀ ਖੇਤਰ ਦੀ ਲੋੜ ਵੀ ਹੈ, ਪਰ ਜਿਸ ਢੰਗ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕਰੋੜਾਂ ਰੁਪਏ, ਪੰਜਾਬ 'ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਆਪਣੇ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ, ਆਪਣੇ ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਭੇਜੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਆਧਾਰ ਕਾਰਡ ਬਣਾ ਕੇ, ਇੱਥੇ ਹੀ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਜਾਂ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਖਰੀਦ ਕੇ ਪੱਕਾ ਵਸੇਬਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਨੂੰ ਬੇਰੰਗ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ; ਕੀ ਇਸ ਪਿੱਛੇ ਕੋਈ ਖ਼ਾਸ ਮੰਤਵ ਨਹੀਂ ਹੈ? ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਵਿਚ ਕਈ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਹਨ, ਜਿਹੜੇ ਅਪਰਾਧ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਸੂਬਿਆਂ ਤੋਂ ਭੱਜਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇੱਥੇ ਖੇਤਾਂ, ਕਾਰਖਾਨਿਆਂ ਅਤੇ ਮਜ਼ਦੂਰ ਬਸਤੀਆਂ 'ਚ ਸੁਰੱਖਿਆ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਸਿੱਟਾ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਜੁਰਮ ਗ੍ਰਾਫ਼ ਵੱਧਦਾ ਹੈ। ਕੀ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਕਿਸੇ ਸਿਆਸੀ ਧਿਰ ਨੇ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਬਾਹਰੋਂ ਆਏ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪੱਕੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦੇਣ, ਪਲਾਟ ਜਾਂ ਜਾਇਦਾਦ ਖਰੀਦਣ ਉੱਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸ ਸਥਿਤੀ 'ਤੇ ਕਦੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਪੰਜਾਬੋਂ ਪ੍ਰਵਾਸ ਕਰ ਜਾਣਗੇ ਤੇ ਬਾਹਰਲੇ ਸੂਬਿਆਂ ਦੇ ਲੋਕ ਇੱਥੇ ਆ ਕੇ ਪੱਕਾ ਵਸੇਬਾ ਕਰਕੇ, ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਬੋਲੀ ਉੱਤੇ ਵੱਡਾ ਹਮਲਾ ਕਰਨਗੇ। ਕੀ ਕਦੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਕਿਸੇ ਸਿਆਸੀ ਧਿਰ ਨੇ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰੀਆਂ ਜਾਂ ਵੱਡੇ ਉਦਯੋਗਾਂ 'ਚ ਪੰਜਾਬੀ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਲਈ 100 ਫੀਸਦੀ ਨੌਕਰੀਆਂ ਦੇਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਹੈ? ਹੈਰਾਨੀ ਤਾਂ ਇਹ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਵੱਡੇ ਸਰਕਾਰੀ ਅਹੁਦੇ ਪੰਜਾਬੋਂ ਬਾਹਰ ਦੇ 'ਬੁੱਧੀਮਾਨ', 'ਸਿਆਣੇ' ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬਖ਼ਸ਼ੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਪੰਜਾਬ ਪਲਿਊਸ਼ਨ ਕੰਟਰੋਲ ਬੋਰਡ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਦਾ ਅਹੁਦਾ, ਪੰਜਾਬ ਹਿਊਮਨ ਰਾਈਟਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਸਮੇਤ ਕਈ ਹੋਰ ਅਹੁਦੇ ਬਾਹਰਲਿਆਂ ਨੂੰ ਬਖ਼ਸ਼ੇ ਗਏ। ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ ਬੋਰਡ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਦਾ ਅਹੁਦਾ ਵੀ। ਕੀ ਪੰਜਾਬ 'ਚ 'ਬੁੱਧੀਮਾਨ, ਸਿਆਣੇ, ਚਿੰਤਕ , ਮਾਹਰ ' ਮੁੱਕ ਗਏ ਹਨ? ਕੀ ਸੱਚਮੁੱਚ ਉਹ ਸਿਆਣੇ ਨਹੀਂ, ਨਿਤਾਣੇ ਹੋ ਗਏ ਹਨ? ਉਹ ਸੱਚ-ਹੱਕ ਖਾਤਰ ਬੋਲਣੋ ਵੀ ਰਹਿ ਗਏ ਹਨ? ਪੰਜਾਬ ਹਿਤੈਸ਼ੀ ਬਹੁਤੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਬਣੀਆਂ ਹਨ, ਬਹੁਤ ਬਣ ਵੀ ਰਹੀਆਂ ਹਨ: ਚੇਤਨਾ ਮੰਚ, ਚਿੰਤਕ ਮੰਚ, ਜਾਗ੍ਰਿਤੀ ਮੰਚ, ਲੇਖਕ ਮੰਚ, ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਮੰਚ ਤੇ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿੰਨੇ ਹੋਰ? ਪਰ ਲਗਭਗ ਸਭ ਖ਼ਬਰਾਂ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹਨ। ਸਾਂਝਾ ਪਲੇਟਫ਼ਾਰਮ ਉਸ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਉਸਾਰਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ, ਜਦੋਂ ਪੰਜਾਬ ਲੁੱਟਿਆ, ਕੁੱਟਿਆ ਅਤੇ ਤਬਾਹ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ! ਕੀ ਅਸਲ ਵਿਚ ਹੀ ਪੰਜਾਬ, ਸਿਆਣੇ ਲੋਕਾਂ 'ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ? ਪੰਜਾਬ ' ਚ ਛੁੱਟੀਆਂ 'ਚ ਸਮਰ-ਕੈਂਪ ਦੌਰਾਨ ਤੇਲਗੂ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਆਨਲਾਈਨ ਪੜ੍ਹਾਈ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਪਿੱਛੇ ਕੀ ਮਨਸ਼ਾ ਹੈ? ਕੀ ਇਹ ਕੇਂਦਰ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਆੜੀ ਚੰਦਰ ਬਾਬੂ ਨਾਇਡੂ ਨੂੰ ਖ਼ੁਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਤਰਕੀਬ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ? ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਖੇਤਰੀ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੇ ਦੇਸ਼ 'ਚ ਵਾਰੋ-ਵਾਰੀ ਸਿਰ ਪੜ੍ਹਾਇਆ ਜਾਏਗਾ। ਕੀ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ 'ਤੋਂ ਪੁੱਛਿਆ ਹੈ ਕਿ ਖੇਤਰੀ ਭਾਸ਼ਾ ਪੰਜਾਬੀ ਕਿਹੜੇ ਸੂਬੇ, 'ਚ ਕਦੋਂ ਪੜ੍ਹਾਈ ਜਾਣੀ ਹੈ? ਜਾਂ ਕਦੇ ਸੋਚਿਆ ਹੈ ਕਿ ਆਪਣੇ ਸੂਬੇ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਲ ਵਿਤਕਰਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ, ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲਣ 'ਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲਾਂ ਅਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਆਪਣੀ ਮਾਂ-ਬੋਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਵੈਰੀਆਂ ਨਾਲ ਕਿਵੇਂ ਨਜਿੱਠਣਾ ਹੈ? ਬਣਦਾ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ, ਆਪਣੀ ਮਾਂ-ਬੋਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਫੁੱਲਤਾ ਖਾਤਰ ਦੱਖਣੀ ਰਾਜਾਂ ਵਾਂਗਰ ਨਵੀਂ ਸਿੱਖਿਆ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰੇ ਜਦ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਬੁੱਧੀਜੀਵੀ ਵਰਗ, ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਮੰਗ ਲਗਾਤਾਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਫਿਰ ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਇਸ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਪਿਛਲੇ ਦਰਵਾਜਿਓਂ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਇਹ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਕੋਈ ਯੋਜਨਾ ਹੈ? ਲੇਖਕਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਕੀ ਬਾਕੀ ਪੜ੍ਹੇ-ਲਿਖੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਬੋਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਹੈ? ਅੱਠਵੀਂ-ਦਸਵੀਂ ਦੀਆਂ ਬੋਰਡ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ 'ਚ ਕਾਫ਼ੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਸ਼ੇ 'ਚੋਂ ਫੇਲ੍ਹ ਹੋਏ ਹਨ। ਕਾਰਨ? ਪੰਜਾਬੀ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀ ਸਕੂਲਾਂ 'ਚ ਕਮੀ ਹੈ। ਕਈ ਮਿਡਲ ਸਕੂਲ ਇਹੋ-ਜਿਹੇ ਹਨ, ਜਿੱਥੇ ਛੇਵੀਂ ਤੋਂ ਅੱਠਵੀਂ ਤੱਕ ਜਮਾਤਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਲਈ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਅਧਿਆਪਕ ਹੈ, ਸਾਇੰਸ ਜਾਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦਾ। ਪਰ ਪੰਜਾਬੀ ਅਧਿਆਪਕ ਹੈ ਹੀ ਨਹੀਂ। ਕੀ ਇਹ ਮਾਂਬੋਲੀ ਨਾਲ ਵਿਤਕਰਾ ਨਹੀਂ? ਪੰਜਾਬ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਬਣਿਆ ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਬਾ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਹਰ ਸਕੂਲ 'ਚ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਧਿਆਪਕ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ? ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਦਫ਼ਤਰਾਂ 'ਚ ਸਿਰਫ਼ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ? ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਅਦਾਲਤਾਂ 'ਚ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲੀ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ? ਜਦ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈਕੋਰਟ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵੱਲੋਂ ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ 'ਚ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲੀ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ 117 ਪੰਜਾਬੀ ਸਟੈਨੋਗ੍ਰਾਫ਼ਰਾਂ ਦੀਆਂ ਪੋਸਟਾਂ ਮੰਗੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਉਹ ਕਿਸੇ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ? ਕਿਸ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਇਹ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ? ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਬ), ਅਕਾਲੀ - ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਰਿਹਾ। ਇਲਾਕਾਈ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਤਰਜਮਾਨੀ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ। ਪਰ ਉਹ ਸਦਾ ਹੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪੰਜਾਬ ਲਈ ਲੈਣ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਨਾਲ ਹੋਏ ਵਿਤਕਰਿਆਂ ਸੰਬੰਧੀ ਅਵਾਜ਼ ਉਠਾਉਣ ਲਈ, ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਬਣਿਆ? ਪੰਜਾਬ ਵਿਚੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਕਰਨ ਲਈ ਕਦੇ ਵੀ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਜਾਣ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ। ਕਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਜਿਸ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਪੰਜਾਬੀ ਪ੍ਰਫੁੱਲਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਉੱਥੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਪੰਜਾਬੀ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਕੋਰਸਾਂ 'ਚ ਹਟਾਏ ਜਾਣ ਦਾ ਯਤਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਕਦੇ ਦੂਰਦਰਸ਼ਨ ਜਲੰਧਰ 'ਚ ਪੰਜਾਬੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਨੂੰ ਪਿੱਛੇ ਸੁੱਟਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਦੂਰਦਰਸ਼ਨ ਜਲੰਧਰ, ਜੋ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਬੋਲੀ ਪੰਜਾਬੀ, ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਤੇ ਪ੍ਰਸਾਰ ਲਈ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਅੱਜ ਇਸ ਨੂੰ ਗ੍ਰਹਿਣ ਲੱਗਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਫ਼ਸਰਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਹੈ। ਨਵੇਂ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨਹੀਂ ਬਣ ਰਹੇ। ਬਸ ਡੰਗ-ਟਪਾਊ ਕੰਮ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹੋ ਹਾਲ ਜਲੰਧਰ ਰੇਡੀਓ ਆਕਾਸ਼ਵਾਣੀ ਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਦੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਜਾਨ ਹੋਇਆ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਕੀ ਕਦੇ ਕਿਸੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਸਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ। ਇਹ ਤਾਂ ਕੁਝ ਉਹ ਗੱਲਾਂ ਹਨ, ਜੋ ਵੱਡੀ ਚਿੰਤਾ ਅਤੇ ਚਿੰਤਨ ਦੀਆਂ ਹਨ। ਪਰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦੀ ਅਸਲ ਦਿੱਖ ਬਦਲ ਗਈ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ 'ਚੋਂ 'ਸੱਥ' ਗਾਇਬ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਆਪਸੀ ਮੇਲ-ਮਿਲਾਪ, ਭਾਈਚਾਰਾ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ ਨੇ ਪੰਚਾਇਤੀ ਧੜੇਬੰਦੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਕਰਕੇ ਨਿਪਟਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਉਂਵ ਵੀ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਲੋਕ ਪਿੰਡ ਛੱਡ ਕੇ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵੱਲ ਚਾਲੇ ਪਾ ਰਹੇ ਹਨ ਜਾਂ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵੱਲ ਵਹੀਰਾਂ ਘੱਤ ਰਹੇ ਹਨ। ਹਾਲਾਤ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ 'ਚ ਨਵੀਆਂ ਗਠਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਸਕੂਲ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਕਮੇਟੀਆਂ ਲਈ ਸਥਾਨਕ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚੋਂ ਚੁਣੇ ਜਾਣ ਲਈ 12 ਪੰਜਾਬੀ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਰਹੇ। ਪਰਵਾਸੀ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਮਾਪੇ ਪ੍ਰਬੰਧ 'ਚ 'ਭਰਤੀ' ਕਰਨ ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹ ਇੱਕ ਇਹੋ-ਜਿਹਾ ਸੰਕੇਤ ਹੈ, ਜੋ ਵੱਡੀ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ। ਫਗਵਾੜਾ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਇਕ ਲਾਗਲੇ ਪਿੰਡ ਸਰਕਾਰੀ ਮਿਡਲ ਸਕੂਲ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 70 ਹੈ। ਇਕ ਸਾਇੰਸ ਅਧਿਆਪਕ ਹੈ। ਸਮਾਜਿਕ ਸਿੱਖਿਆ, ਪੰਜਾਬੀ, ਹਿੰਦੀ, ਪੀ.ਟੀ.ਆਈ., ਆਰਟ-ਕਰਾਫ਼ਟ ਦੀਆਂ ਪੋਸਟਾਂ ਖਾਲੀ ਹਨ। 70 ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚੋਂ 64 ਬੱਚੇ ਪਰਵਾਸੀ ਅਤੇ 6 ਸਥਾਨਕ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹਨ, 6 ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਲਈ 12 ਮਾਪੇ ਕਿੱਥੋਂ ਲੱਭਣ? ਜਦੋਂ ਪਰਵਾਸੀ ਬੱਚੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਪੇ ਸਾਲ 'ਚ ਦੋ-ਤਿੰਨ ਵਾਰ ਆਪੋ-ਆਪਣੇ ਸੂਬੇ 'ਚ ਦੋ ਜਾਂ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਲਈ ਬੱਚਿਆਂ ਸਮੇਤ ਚਲੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਉਦੋਂ ਸਕੂਲ ਦੀਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਸਰਕਾਰੀ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਵੇਂ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਪਿੰਡਾਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਸਮਾਜਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੀ ਪੁੱਠੇ ਗੇੜ 'ਚ ਹੈ। ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰੀਆਂ, ਸੁੰਗੜ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ। ਬੱਚਿਆਂ, ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ, ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਉੱਤੇ ਆਪਣੀ ਮਾਂ-ਬੋਲੀ ਨਾਲੋਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸਿੱਖਣ ਦਾ ਸ਼ੌਕ ਵਧਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਆਇਲਟਸ ਪਾਸ ਕਰ ਕੇ, ਪਾਸਪੋਰਟ ਬਣਾ ਕੇ, ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵੱਲ ਵਹੀਰਾਂ ਘੱਤ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹ ਰੁਝਾਨ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਭਾਵੇਂ ਘਟਿਆ, ਪਰ ਨਿਰੰਤਰ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ, ਕਾਲਜਾਂ, ਪ੍ਰੋਫੈਸ਼ਨਲ ਕਾਲਜਾਂ ਵਿਚ ਵੱਡੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਦੂਜੇ ਸੂਬਿਆਂ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ, ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਗਿਣਤੀ 'ਚ ਦਾਖਲਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਵੀ ਖ਼ਾਸ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸ਼ਨਲ ਕੋਰਸਾਂ ਵਿਚ। ਇਹੋ ਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਆਖਰ ਹੈ ਕੀ? ਕੌਣ ਫੜੇਗਾ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਬਾਂਹ? ਜਦੋਂ ਕਿ ਸਿਆਸਤਦਾਨ, ਸਮਾਜ ਸੇਵਾ ਛੱਡ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵੋਟ ਹਥਿਆਉਣਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਖੇਤੀ ਖੇਤਰ ਸੰਕਟ 'ਚ ਹੈ। ਵੱਡੀਆਂ ਹਾਈਵੇ ਸੜਕਾਂ ਬਣਾ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਵਾਹੀਯੋਗ ਜ਼ਮੀਨ, ਸਰਕਾਰੀ ਕਬਜ਼ੇ 'ਚ ਨਹੀਂ, ਕਾਰਪੋਰੇਟੀ ਕਬਜ਼ੇ 'ਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਨਿੱਜੀ ਅਤੇ ਵਪਾਰਕ ਹਿੱਤਾਂ ਲਈ ਵਰਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ। ਫਿਰ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਕਿਸਾਨ ਕਿੱਥੇ ਜਾਏਗਾ? ਕੀ ਮਜ਼ਦੂਰ ਉਹ ਮਜ਼ਦੂਰ ਬਣੇਗਾ? ਇਨ੍ਹਾਂ ਵੱਡੇਵੱਡੇ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਘਰਾਣਿਆਂ ਦੇ ਮਾਲਜ਼ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰੇਗਾ? ਕਾਰਖਾਨਿਆਂ 'ਚ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਕਰੇਗਾ? ਜਿੱਥੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਵੱਡੀ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਹੈ। ਖੇਤ ਮਜ਼ਦੂਰ ਕਿੱਥੇ ਰੁਲ਼ੇਗਾ? ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਤਬਾਹੀ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਸਾਰੇ ਕਾਰਕਾਂ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨਦੇਹੀ ਸਮੇਂ ਦੀ ਮੰਗ ਹੈ। ਇਹ ਕਾਰਕ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਨਹੀਂ ਰਹਿਣ ਦੇਣਗੇ। ਇਹ ਕਾਰਕ ਸਿਆਸੀ ਹਵਸ ਕਾਰਨ, ਹੋਰ ਵੀ ਵੱਧ ਫੁੱਲ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਪਨਪ ਰਹੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਬੋਲੀ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਵਧਣ ਦੀ ਥਾਂ ਘਰਾਂ, ਕਾਰੋਬਾਰਾਂ, ਸਰਕਾਰੀ ਦਫ਼ਤਰਾਂ 'ਚ ਛੁਟਿਆਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਗਿੱਧੇ, ਭੰਗੜੇ ਤੇ ਗਾਣਿਆਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਰਚੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਰਾਜਧਾਨੀ ਰਹਿਤ, ਪਾਣੀਆਂ ਰਹਿਤ, ਵਾਹੀਯੋਗ ਜ਼ਮੀਨ ਰਹਿਤ, ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਭਰਪੂਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ਨ ਟਿੱਲ ਲਾਇਆ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਹਰਿਆ-ਭਰਿਆ ਪੰਜਾਬ ਮਧੋਲਿਆ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਜਵਾਨੀ ਨੂੰ ਨਸ਼ਿਆਂ ਅਤੇ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਦੀ ਸਿਓਂਕ ਖਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਆਓ ਸ਼ਨਾਖਤ ਕਰੀਏ! ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਜੋ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਲੋੜ ਵੇਲੇ ਵਰਤਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਫਿਰ ਭੁੱਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਉਹੀ ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕ ਨੇ, ਜੋ ਸਰਹੱਦਾਂ 'ਤੇ ਦੇਸ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਪੂਰੇ ਦੇਸ ਨੂੰ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅੰਨ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਆਪ ਸ਼ਤੀਰਾਂ-ਲਟੈਣਾਂ ਨੂੰ ਜੱਫੇ ਪਾ ਕੇ ਦੇਸ ਨੂੰ ਭੁੱਖ ਤੋਂ ਕੋਹਾਂ ਦੂਰ ਰੱਖਦੇ ਹਨ।

AMAR MUSIC ACADEMY
INDIAN CLASSICAL LIGHT MUSIC, GURMAT SANGEET & TABLA
ਭਾਰਤੀ ਸ਼ਾਸ਼ਤਰੀ ਸੰਗੀਤ, ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ
ਅਤੇ ਤਬਲਾ ਸਿੱਖਣ ਲਈ ਫੋਨ ਕਰੋ

Prof. Gurdev Singh Phull,
Prof. Amrik Singh Phull
To Learn Indian Classical, Light Music & Tabla
Free Lessons for Blind & Handicapped

604-599-4628, 778-898-5052 | 13376-80 Ave, Surrey

ਘੱਲੂਘਾਰਾ ਜੂਨ 1984: ਆਤਮ ਸਮਰਪਣ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ

ਘੱਲੂਘਾਰਾ ਜੂਨ 1984 ਦੇ 40 ਸਾਲ ਲੰਘਣ ਮਗਰੋਂ ਵੀ, ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਅੱਜ ਤਕ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿ 1984 ਦੀਆਂ ਗਰਮੀਆਂ ਵਿਚ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਜੁਝਾਰੂ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਿਲੇਬੰਦੀ ਵਾਲੇ 'ਗੋਲਡਨ ਟੈਂਪਲ' (ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ) 'ਤੇ ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ ਨੇ ਹਮਲਾ ਕਿਵੇਂ ਅਤੇ ਕਿਉਂ ਕੀਤਾ।

ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਦੁਖਦਾਈ ਬੇਅਦਬੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਵਾਪਰੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਬਤੌਰ ਇਕ ਪੁਲਸ ਅਫਸਰ ਨੇੜਿਓਂ ਜੁੜਿਆ ਹੋਣ ਕਾਰਨ, ਅਪਰੇਸ਼ਨ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਕੁੱਝ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਆਰਮੀ ਦੇ ਕਮਾਂਡ ਲੈਵਲ 'ਤੇ ਚੱਲ ਰਹੀ ਸੋਚ ਬਾਰੇ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਸਮਝ ਸਾਂਝੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ। ਉਸ ਦਿਨ ਪੱਛਮੀ ਕਮਾਂਡ ਦੇ ਚੀਫ ਆਫ ਸਟਾਫ ਲੈਫਟਿਨੇਂਟ ਜਨਰਲ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦਿਆਲ ਨੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਸਥਿਤ ਪੰਜਾਬ ਸਿਵਲ ਸਕੱਤਰੇਤ ਵਿਖੇ ਪ੍ਰੈਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਹਨਾਂ ਇਸ਼ਾਰਾ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਸਾਰਾ ਆਪਰੇਸ਼ਨ ਫੌਜ ਦੇ ਸਪੁਰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਫੌਜ ਇਸ ਨੂੰ ਬੜਾ ਸੌਖਿਆ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰ ਲਵੇਗੀ। ਮੈਂ ਉਸ ਪੱਤਰਕਾਰ ਮਿਲਣੀ ਵਿਚ ਹਾਜ਼ਰ ਸੀ ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ ਪੁਲਸ ਤੋਂ ਉਸੇ ਸਮੇਂ ਡੈਪੁਟੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਆਏ ਆਈਜੀ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਸ (ਲਾਅ ਐਂਡ ਆਰਡਰ) ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਭਿੰਡਰ ਵੀ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੈਂ ਸਕੱਤਰੇਤ ਦੀ ਚੌਥੀ ਮੰਜ਼ਿਲ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਦਫਤਰ ਚਲੇ ਗਿਆ। ਮੈਂ ਉੱਥੇ ਬਤੌਰ ਵਧੀਕ ਡੀਆਈਜੀ (ਸੀਆਈਡੀ) ਤੈਨਾਤ ਸਾਂ।

ਕੁੱਝ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਮੈਨੂੰ ਭਿੰਡਰ ਦੇ ਦਫਤਰ ਤੋਂ ਸੁਨੇਹਾ ਆਇਆ, ਜਿਹਨਾਂ ਮੈਨੂੰ ਲੈਫ. ਜਨਰਲ ਦਿਆਲ ਨਾਲ ਮਿਲਵਾਇਆ ਜੋ ਉੱਥੇ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ਆਈਜੀ ਨੂੰ ਇਕ ਬੇਝਿਜਕ ਅਤੇ ਸਪਸ਼ਟ ਅਫਸਰ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਮੈਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਨਰਲ ਮੈਨੂੰ ਕੁੱਝ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਿਹਨਾਂ ਦੇ ਮੈਨੂੰ ਸਾਫ ਸਪਸ਼ਟ ਸਿੱਧੇ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ। ਜਨਰਲ ਦਿਆਲ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਗੱਲ ਕਹੀ ਕਿ ਫੌਜ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਮੁਤਾਬਕ, ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਨਾਲ ਦੇ ਖਾੜਕੂ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ 'ਤੇ ਮੁੱਢਲੀ ਭਾਰੀ ਗੋਲਾਬਾਰੀ ਨਾਲ ਹੀ ਹੱਥ ਖੜ੍ਹੇ (ਆਤਮ-ਸਮਰਪਣ) ਕਰ ਜਾਣਗੇ।

ਆਤਮ ਸਮਰਪਣ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਨਹੀਂ

ਜਦੋਂ ਉਹਨਾਂ ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਪੁੱਛੀ ਤਾਂ ਮੈਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ 130 ਦੇ ਕਰੀਬ ਸਿੰਘ ਆਤਮ ਸਮਰਪਣ ਨਹੀਂ ਕਰਨਗੇ, ਬਲਕਿ ਫੌਜ ਨੂੰ ਤਕੜਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਦੇਣਗੇ ਅਤੇ ਸ਼ਹੀਦ ਵਜੋਂ ਮਰਨਾ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰਨਗੇ। ਇਸ ਜਵਾਬ 'ਤੇ ਜਨਰਲ ਖੁਸ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਮੈਨੂੰ ਸਵਾਲ ਕੀਤਾ ਕਿ ਮੈਂ ਇਹ ਗੱਲ ਕਿਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮੈਂ 1978 ਦੀ ਵਿਸਾਖੀ ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਚ ਹੋਏ ਟਕਰਾਅ ਤੋਂ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਨੂੰ ਨੇੜਿਓਂ ਦੇਖ ਰਿਹਾ ਹਾਂ (ਮੈਂ ਅਪ੍ਰੈਲ 1978 ਤੋਂ ਸਤੰਬਰ 1978 ਤੱਕ ਬਤੌਰ ਐਸਐਸਪੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੈਨਾਤ ਸਾਂ)। ਨਿਰੰਕਾਰੀ ਵਿਰੋਧੀ ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਅਖੰਡ ਕੀਰਤਨੀ ਜਥੇ ਦੇ ਫੌਜਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਦਮਦਮੀ ਟਕਸਾਲ ਦੇ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਅਗਵਾਈ ਦੇ ਰਹੇ ਸਨ।

ਅਗਲੇ ਛੇ ਸਾਲ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਬੇਰੋਕ ਖ਼ੂੰਨ ਡੁੱਲ੍ਹਿਆ ਅਤੇ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਮਜ਼ਬੂਤ ਤੋਂ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੁੰਦਾ ਗਿਆ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਹਿੰਸਾ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਪ੍ਰਚਾਰਦੇ ਸੀ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਾਜਨੀਤਕ ਪਾਰਟੀਆਂ 'ਚ ਬਹੁਤ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਆਈਆਂ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਵਿਚ ਅੰਦਰੂਨੀ ਦੂਰੀਆਂ ਵਧੀਆਂ। ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ, ਗੋਲਡ ਟੈਂਪਲ ਕੰਪਲੈਕਸ ਵਿਚ ਹਥਿਆਰ ਵੀ ਜਾਣ ਲੱਗੇ ਅਤੇ ਉੱਥੇ ਖਾੜਕੂ ਸਿੰਘ ਰਹਿਣ ਲੱਗ ਪਏ।

ਅਖੀਰ, ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਵੀ ਕੰਪਲੈਕਸ ਵਿਚ ਚਲੇ ਗਏ ਜਿੱਥੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਲਈ ਸੰਗਤਾਂ ਦੇ ਇਕੱਠ ਜੁੜਦੇ ਤੇ ਉਹ ਸਾਰਿਆਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦੇ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਹਰ ਭਾਸ਼ਣ ਵਿਚ ਕਹਿੰਦੇ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਉਹ (ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਤੇ ਸਿੰਘ) ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕਰਦਿਆਂ ਸ਼ਹਾਦਤਾਂ ਪਾਉਣਗੇ। ਉਹਨਾਂ ਦਰਜਨਾਂ ਬਾਰ ਇਹ ਗੱਲ ਕਹੀ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਮੈਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਇਹਨਾਂ ਭਾਸ਼ਣਾਂ ਨੂੰ ਰੋਜ਼ ਪੜ੍ਹਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਤੇ ਸਾਡੇ ਬਾਕੀ ਸਾਰੇ ਅਫਸਰਾਂ ਨੂੰ ਯਕੀਨ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਕੰਪਲੈਕਸ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜੂਝਦਿਆਂ ਸ਼ਹੀਦੀ ਪਾਉਣਗੇ। ਹੋਰ ਸਰੋਤਾਂ ਤੋਂ ਮਿਲਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵੀ ਸਾਡੀ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਹੀ ਮੋਹਰ ਲਾਉਂਦੀ ਸੀ।

ਇਸ ਅੰਦਾਜ਼ੇ ਤੋਂ ਜਨਰਲ ਨਰਾਜ਼ ਹੋ ਗਿਆ

ਦਿਆਲ ਮੇਰੇ ਇਸ ਅੰਦਾਜ਼ੇ ਤੋਂ ਥੋੜਾ ਨਰਾਜ਼ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਹੰਕਾਰ ਵਿਚ ਆ ਕੇ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਫੌਜ ਦੇ ਵੱਡੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਖਾੜਕੂ ਆਪਣੀਆਂ ਛੋਟੀਆਂ ਬੰਦੂਕਾਂ ਨਾਲ ਕੀ ਲੜਾਈ ਲੜਨਗੇ। ਮੈਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ ਅਜੈਂਸੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਫੌਜ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੱਸਿਆ ਜਾ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅੰਦਰ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਅਸਲਾ ਬਰੂਦ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਜੰਗ ਦੀ ਨੀਤੀ ਫੌਜ ਵੀ ਜਨਰਲ ਰਹਿ ਚੁੱਕੇ ਅਤੇ ਗੁਰੀਲਾ ਜੰਗ ਦੇ ਮਾਹਰ ਸ਼ਬੇਗ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ ਅਜੈਂਸੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਛੱਡੋ, ਹਰ ਆਮ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਵੀ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਿਆਂ ਕੋਲ ਕਿਹੋ ਜਿਹੇ ਹਥਿਆਰ ਅਤੇ ਬੰਦੇ ਹਨ।

ਲੇਖਕ : ਗੁਰਬਚਨ ਜਗਤ

ਅਖੀਰ, ਜਰਨਲ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਫੌਜ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਹਰਾ ਸਕਦੇ ਪਰ ਉਹ ਕੰਪਲੈਕਸ ਅੰਦਰ ਅਖੀਰੀ ਦਮ ਤਕ ਜੂਝਦਿਆਂ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਣਗੇ। ਮੈਂ ਜਨਰਲ ਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੈਨਾਤੀ ਦੌਰਾਨ ਮੈਂ ਕਈ ਵਾਰ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਖੁਦ ਵੀ ਮਿਲ ਚੁੱਕਿਆ ਹਾਂ ਅਤੇ ਜਿੰਨ੍ਹਾ ਮੈਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣ ਸਕਿਆ ਹਾਂ ਉਹ ਆਪਣੀ ਜ਼ੁਬਾਨ 'ਤੇ ਪੱਕੇ ਰਹਿਣਗੇ।

ਜਨਰਲ ਨੇ ਮੇਰੇ ਅੰਦਾਜ਼ੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦਿਆਂ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਸਵੇਰੇ ਪਾਲਕੀ ਸਾਹਿਬ ਕਿੰਨ੍ਹੇ ਵਜੇ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਲਿਜਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਮੈਨੂੰ ਸਹੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਯਾਦ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਮੈਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸਵੇਰੇ ਚਾਰ ਵਜੇ। ਉਹਨਾਂ ਸਾਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਾਤ ਦੇ ਆਪਰੇਸ਼ਨ ਮਗਰੋਂ ਪਾਲਕੀ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਉਸੇ ਸਮੇਂ ਲਿਜਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਕੀ ਕੁੱਝ ਗ੍ਰੰਥੀਆਂ ਦਾ ਇੰਤਜ਼ਾਮ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਹੜੇ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸੇਵਾ ਨਿਭਾ ਸਕਣ ਕਿਉਂਕਿ ਸ਼ਾਇਦ ਪੱਕੇ ਗ੍ਰੰਥੀ ਉਸ ਸਮੇਂ ਉੱਥੇ ਮੌਜੂਦ ਨਾ ਹੋਣ। ਅਸੀਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਹੱਲ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਜਨਰਲ ਨੇ ਕੁੱਝ ਮਿਸਤਰੀਆਂ ਦਾ ਵੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਤਾਂ ਕਿ ਉਸੇ ਸਮੇਂ ਸੂਰਜ ਚੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇਮਾਰਤੀ ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ ਸਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਅਸੀਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਵੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ।

ਦਿਆਲ ਦੇ ਇਹ ਸਾਰੇ ਬਿਆਨ ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਇੰਤਜ਼ਾਮ ਸੁਣਨ ਮਗਰੋਂ ਸਾਨੂੰ ਪੱਕਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਮੰਨ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ ਕਿ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ 'ਤੇ ਮੁੱਢਲੀ ਭਾਰੀ ਗੋਲਾਬਾਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਸਹਿਯੋਗੀ ਆਤਮ ਸਮਰਪਣ ਕਰ ਦੇਣਗੇ ਤੇ ਉਸਨੇ ਸਾਡੀਆਂ ਸਲਾਹਾਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਗੌਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਫੌਜ ਦੇ ਕਮਾਂਡਰਾਂ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਵੀ ਖਿਆਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜਿਸ ਦਿਨ ਨੂੰ ਉਹ ਆਪਰੇਸ਼ਨ ਲਈ ਚੁਣ ਰਹੇ ਹਨ ਉਸ ਦਿਨ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦਾ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿਹਾੜਾ ਸੀ ਅਤੇ ਕੰਪਲੈਕਸ਼ ਵਿਚ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਸੰਗਤਾਂ ਆਈਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ ਤੇ ਸੰਤ ਹਰਚੰਦ ਸਿੰਘ ਲੋਂਗੋਵਾਲ ਵੱਲੋਂ ਲਾਏ ਧਰਮ ਯੁੱਧ ਮੋਰਚੇ 'ਚ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀਆਂ ਦੇਣ ਲਈ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਜਥੇ ਵੀ ਪਹੁੰਚੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਮੈਂ ਯੂਨਾਨੀ ਦੁਖਾਂਤ ਦੇ ਉਸ ਹਿੱਸੇ ਵਾਂਗ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਜੋ ਇਹ ਵੇਖ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਵਾਪਰਨ ਵਾਲਾ ਹੈ ਪਰ ਉਸ ਕੋਲ ਦਖਲ ਦੇ ਕੇ ਉਸਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੀ ਤਾਕਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਦਫਤਰ ਵਾਪਸ ਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਜੋ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਹੋਇਆ ਉਹ ਇਤਿਹਾਸ ਹੈ- ਆਤਮ ਸਮਰਪਣ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ।

ਸੁਆਲ ਜਿਹੜੇ ਜਵਾਬ ਮੰਗਦੇ ਹਨ...

ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਸਾਕੇ ਦੀ ਅਸੀਂ 40ਵੀਂ ਵਰ੍ਹੇਗੰਢ ਮਨਾ ਰਹੇ ਹਾਂ, ਪਹਿਲੀ ਜੂਨ ਤੋਂ ਸੱਤ ਜੂਨ ਤੱਕ ਭਾਰਤੀ ਫੌਜਾਂ ਨੇ ਜੋ ਜ਼ੁਲਮ ਸਿਤਮ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਕੰਪਲੈਕਸ 'ਚ ਸਿੱਖਾਂ ਤੇ ਢਾਹਿਆ, ਉਹ ਜ਼ੁਲਮ ਦਾ ਸਿਖ਼ਰ ਸੀ ਅਤੇ ਜਿਸ ਬਹਾਦਰੀ, ਦਲੇਰੀ ਤੇ ਅਣਖ ਦੇ ਜ਼ਜਬੇ ਨਾਲ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ ਦੇ ਜ਼ੁਲਮ ਦਾ ਟਾਕਰਾ ਕੀਤਾ, ਉਹ ਕੌਮੀ ਸਵੈਮਾਣ ਦਾ ਸਿਖ਼ਰ ਸੀ। ਪ੍ਰੰਤੂ ਅਫ਼ਸੋਸ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ 6 ਦਿਨਾਂ 'ਚ ਬਹੁ ਗਿਣਤੀ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ 'ਗਰਮੀਂ' ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਤਾਂ ਜ਼ਰੂਰ ਲੱਗੀ ਰਹੀ, ਪ੍ਰੰਤੂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ 'ਚ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤਾਂ ਨੇ ਅਤਿ ਦੀ ਗਰਮੀ 'ਚ ਭੁੱਖੇ, ਪਿਆਸੇ, ਭਾਰਤੀ ਹਾਕਮਾਂ ਦੇ ਜ਼ੁਲਮ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਸਹਾਰਿਆ, ਉਸ ਦੀ ਯਾਦ ਸਾਨੂੰ ਘੱਟ ਹੀ ਆਈ। ਇਹੋ ਕਾਰਣ ਹੈ ਕਿ 36 ਵਰ੍ਹੇ ਬੀਤ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਸਾਕਾ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਬਾਰੇ ਹਾਲੇਂ ਵੀ ਕਈ ਸੁਆਲ ਅਣਸੁਲਝੇ ਹੀ ਹਨ ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਨਾ ਤਾਂ ਸੁਆਲ ਪੁੱਛਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਭਾਰਤੀ ਹਕੂਮਤ ਨੇ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਇਕ ਘੱਟਗਿਣਤੀ ਦੇ ਕੇਂਦਰੀ ਧਾਰਮਿਕ ਅਸਥਾਨ ਤੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੇਸ਼ ਵਾਂਗੂੰ ਫੌਜੀ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 'ਚ ਬੇਕਸੂਰ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤਾਂ ਦਾ ਭਿਆਨਕ ਕਤਲੇਆਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਫਿਰ ਇਸ 'ਜਿੱਤ' ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਪਣੇ "ਬਹਾਦਰ ਫੌਜੀਆਂ" ਨੂੰ ਜੰਗੀ ਸਨਮਾਨਾਂ ਨਾਲ ਨਿਵਾਜਿਆ ਗਿਆ? ਅਸੀਂ ਵਿਸ਼ਵ ਦੀ ਅਦਾਲਤ 'ਚ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਘੱਟਗਿਣਤੀ ਨਾਲ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਵਾਲਾ ਵਤੀਰਾ ਕਿਉਂ ਅਪਣਾਇਆ ਪੁੱਛਣ ਲਈ, ਕਟਿਹਰੇ 'ਚ ਨਹੀਂ ਖੜ੍ਹਾ ਕਰ ਸਕੇ, 36 ਵਰ੍ਹਿਆਂ 'ਚ ਅਸੀਂ ਇਸ ਪਾਸੇ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਅਵਾਜ਼ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਉਠਾ ਸਕੇ। ਇਸਦਾ ਜਵਾਬ ਕੌਣ ਦੇਵੇਗਾ?

ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ ਦੇ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਹਮਲੇ ਦੌਰਾਨ ਕਿੰਨੇ ਸਿੱਖ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜੂਝਦੇ ਹੋਏ ਸ਼ਹੀਦੀਆਂ ਪਾਈਆਂ ਅਤੇ ਕਿੰਨ੍ਹੀਆਂ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤਾਂ, ਜਿਹੜੀਆਂ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਨਤਮਸਤਕ ਹੋਣ ਆਈਆਂ ਸਨ, ਸ਼ਹੀਦ ਕੀਤੇ ਗਏ? ਇਸ ਦਾ ਪੂਰਾ-ਪੂਰਾ ਵੇਰਵਾ ਤੇ ਗਿਣਤੀ ਅੱਜ ਤੱਕ ਸਾਡੇ ਪਾਸ ਉਪਲਬੱਧ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਹੈ? ਕੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਸਿਰਫ਼ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੀਆਂ ਗੋਲਕਾਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਲਈ ਹੀ ਹੈ? ਕੌਮ ਦੇ 18ਵੀਂ ਸਦੀ 'ਚ ਹੋਏ ਛੋਟੇ-ਵੱਡੇ ਘੱਲੂਘਾਰਿਆਂ ਦੇ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਤਾਂ ਸਾਡੇ ਪਾਸ ਹੈ, ਪ੍ਰੰਤੂ 36 ਵਰ੍ਹੇ ਪਹਿਲਾ ਵਾਪਰੇ ਸਾਕੇ ਦੇ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਅਸੀਂ ਅੱਜ ਤੱਕ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇ? ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਸਾਕੇ ਸਮੇਂ ਸਿੱਖ ਦੇ ਬੌਧਿਕ ਗਿਆਨ ਦੇ ਖਜ਼ਾਨੇ ਨੂੰ ਭਾਵ ਸਿੱਖ ਰਿਫ਼ਰੈਂਸ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਨੂੰ ਤਬਾਹ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਦੁਰਲੱਭ ਹੱਥ ਲਿਖਤਾਂ, ਖਰੜੇ, ਹੁਕਮਨਾਮੇ, ਅੱਜ ਵੀ ਭਾਰਤੀ ਹਕੂਮਤ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ 'ਚ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 36 ਸਾਲ 'ਚ ਵਾਪਸ ਕਰਵਾਉਣ 'ਚ ਕੌਮ ਨੂੰ ਸਫ਼ਲਤਾ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ। ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ ਦੇ ਇਸ ਦਾਅਵੇ ਦਾ ਕਿ ਉਹ ਦੁਰਲੱਭ ਵਸਤਾਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਠੋਸ ਜਵਾਬ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ? ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਸਾਕੇ ਲਈ ਜਿਹੜੇ ਸਿੱਖ ਆਗੂ ਜੁੰਮੇਵਾਰ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਹਕੂਮਤ ਨਾਲ ਅਗਾਊ ਗੁਪਤ ਮੁਲਾਕਾਤਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਫੌਜੀ ਹਮਲੇ ਲਈ ਚਿੱਠੀਆਂ ਲਿਖੀਆਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਗਦਾਰ ਸਿੱਖ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਕੌਮ ਨੇ ਕੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਜੇ ਅੱਜ ਵੀ ਉਹ ਆਗੂ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਲੀਡਰ ਤੇ ਕੌਮ ਦੀ ਹੋਣੀ ਦੇ ਮਾਲਕ ਬਣੇ ਬੈਠੇ ਹਨ ਤਾਂ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਹੁਣ ਗੁਰੂ ਦੇ ਸਿੱਖ ਅਖਵਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਹੱਕ ਹੈ? 28 ਸਾਲ ਤੱਕ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸਾਕੇ ਦੇ ਮਹਾਨ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੀ ਯਾਦਗਾਰ ਕਿਉਂ ਲਟਕੀ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਰੁਕਾਵਟ ਲਈ ਕੌਣ ਜੁੰਮੇਵਾਰ ਰਿਹਾ, ਉਸਦਾ ਲੇਖਾ-ਜੋਖਾ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ?

ਲੇਖਕ : ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ ਹੇਰਾਂ

ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਸਾਕੇ ਸਮੇਂ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਸਥਿਤ 37 ਹੋਰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨਾਂ ਤੇ ਫੌਜੀ ਹਮਲਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਕੱਲੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਦੂਖ ਨਿਵਾਰਣ ਸਾਹਿਬ ਪਟਿਆਲਾ 'ਚ ਸੈਂਕੜੇ ਸਿੱਖ ਸ਼ਹੀਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਭਾਰਤੀ ਹਕੂਮਤ ਦੇ ਇਸ ਜ਼ਾਲਮੀ ਪੱਖ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਭੁੱਲ ਵਿਸਰ ਕਿਉਂ ਗਏ ਹਾਂ? ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਸਾਕੇ 'ਚ ਹੋਏ ਕੌਮ ਦੇ ਭਾਰੀ ਜਾਨੀ-ਮਾਲੀ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਜਿਹੜਾ ਇਕ ਹਜ਼ਾਰ ਕਰੋੜ ਦੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਕੇਸ ਕੀਤਾ ਸੀ? ਉਸਨੂੰ ਲੜਿਆ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਹ ਤੱਥ ਜਿਹੜੇ ਇਸ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਲਈ ਠੋਸ ਕਾਰਣ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੌਮ ਤੇ ਦੁਨੀਆ ਸਾਹਮਣੇ ਕਿਉਂ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਸਾਕੇ ਦੇ ਰੋਸ ਵਜੋਂ ਜਿਹੜੇ ਧਰਮੀ ਫੌਜੀ ਬਗਾਵਤ ਕਰਕੇ ਮੈਦਾਨ 'ਚ ਨਿੱਤਰੇ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੁੜ ਵਸੇਬੇ ਲਈ ਕੀ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅੱਜ ਵੀ ਧਰਮੀ ਫੌਜੀਆਂ 'ਚ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਰੋਸ ਤੇ ਗੁੱਸਾ ਕਿਉਂ ਹੈ? ਜਿਹੜੇ ਉਚੀਆਂ ਪਦਵੀਆਂ ਤੇ ਵੱਡੇ ਨਾਵਾਂ ਵਾਲੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਆਪੋ-ਆਪਣੇ ਸਨਮਾਨ ਸਾਕੇ ਦੇ ਰੋਸ ਕਾਰਣ ਵਾਪਸ ਕੀਤੇ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਮੱਧਮ ਕਿਉਂ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ? ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਸੁਆਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਘੱਲੂਘਾਰੇ ਤੇ ਕੌਮੀ ਸਾਕੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਨਾਲ ਝੋਲੀ ਭਰੀ, ਪ੍ਰੰਤੂ ਤੀਜੇ ਘੱਲੂਘਾਰੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕੌਮ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦੀ ਥਾਂ ਨਿਵਾਣਾਂ ਵੱਲ ਚਲੀ ਗਈ?

ਇਹ ਸੁਆਲ ਅੱਜ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਸਦੀਆਂ ਤੱਕ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ, ਕੌਮ ਦੇ ਸਨਮੁੱਖ ਖੜ੍ਹੇ ਰਹਿਣਗੇ। ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾ ਵੀ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਸਾਕਾ ਵਰਤਮਾਨ ਸਮੇਂ 'ਚ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਲਈ ਇਕ ਤਬਦੀਲੀ ਮੋੜ ਸੀ, ਪ੍ਰੰਤੂ ਸੁਆਰਥ ਤੇ ਪਦਾਰਥ 'ਚ ਡੁੱਬੀ ਕੌਮ, ਲੋਭੀ, ਲੀਡਰਾਂ ਦੀ ਸਿਆਸੀ ਖੇਡ 'ਚ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਗੁੰਮਰਾਹ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਪ੍ਰੰਤੂ ਸਾਕੇ ਦੀ ਹਰ ਵਰ੍ਹੇ ਗੰਢ ਸਾਡੀ ਅੰਤਰ-ਆਤਮਾ ਨੂੰ ਝੰਜੋੜਦੀ ਜ਼ਰੂਰ ਰਹੇਗੀ। ਇਹ ਗੱਲ ਵੱਖਰੀ ਹੈ ਕਿ ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਆਤਮਾ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਸੁਣਨ ਦੇ ਵੀ ਸਮਰੱਥ ਨਹੀਂ ਰਹੇ।

1984 ਮੌਕੇ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ‘ਚ ਇੱਕ ‘ਬਲੈਕ ਹੋਲ ਸਾਕਾ’ ਵੀ ਵਾਪਰਿਆ ਸੀ

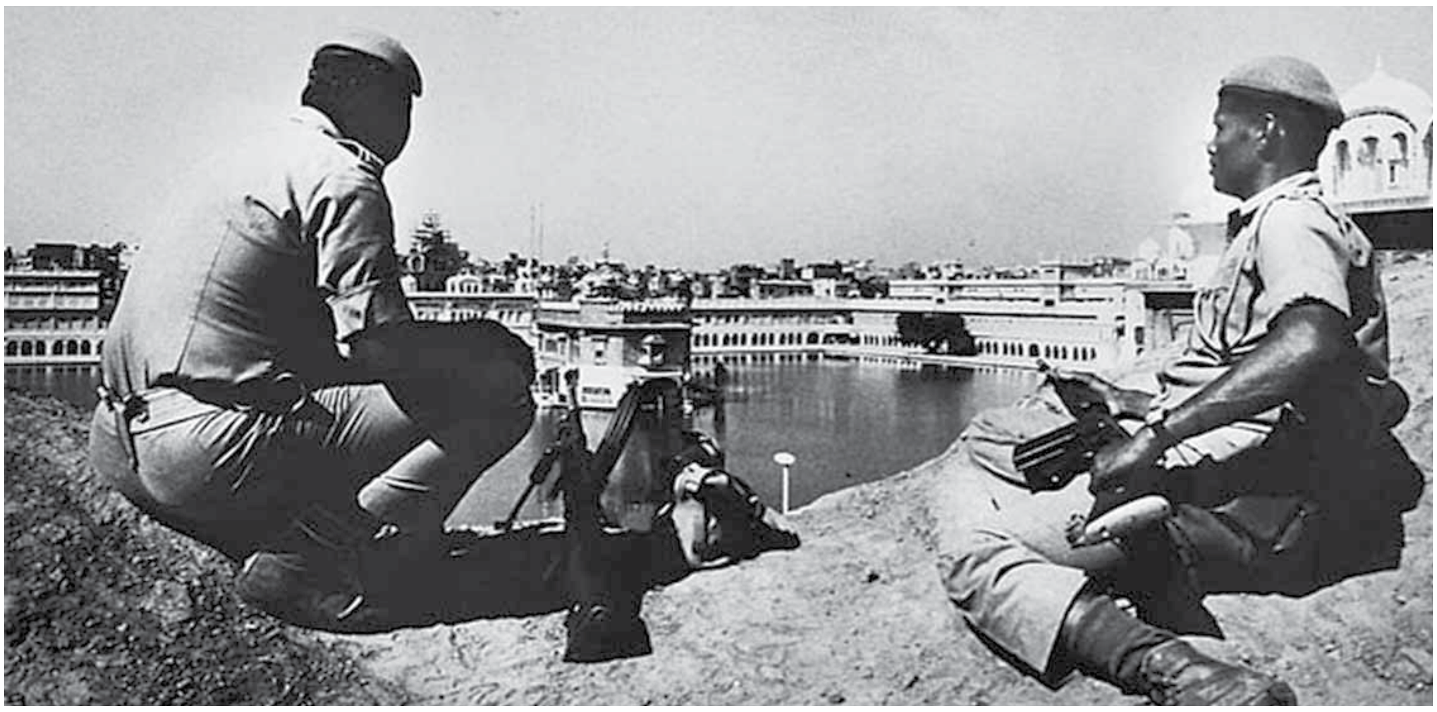

ਲੇਖਕ : ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਮੰਡਿਆਣੀ

ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ‘ਤੇ ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ ਵਲੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਮਲੇ ਨੂੰ ਐਤਕੀਂ 40 ਵਰ੍ਹੇ ਹੋ ਗਏ ਨੇ। ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ ਨੇ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਕੰਪਲੈਕਸ ‘ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਮਗਰੋਂ ਜਿਸ ਕਿਸਮ ਦਾ ਰੌਂਗਟੇ ਖੜ੍ਹੇ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਵਿਹਾਰ ਆਮ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਉਸ ਬਾਰੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ, ਰਸਾਲਿਆਂ ਅਤੇ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖੀਆਂ ਜਾ ਚੁੱਕੀਆਂ ਨੇ ਪਰ ਇੱਕ ਘਟਨਾ ਜੋ ਕਿ ਫੋਰਟ ਵਿਲੀਅਮ ਕਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਬਲੈਕ ਹੋਲ ਵਾਲੇ ਵਾਅਕੇ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦੀ ਹੈ ਉਹ ਅਜੇ ਤੱਕ ਕਿਸੇ ਲਿਖਤ ਵਿੱਚ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਆਈ। 1756 ਦੀ 20 ਜੂਨ ਨੂੰ ਵਾਪਰਿਆ ਇਹ ਸਾਕਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਇਤਿਹਾਸ ਦਾ ਇੱਕ ਅਹਿਮ ਕਾਂਡ ਹੈ।

ਬੰਗਾਲ ਦੇ ਨਵਾਬ ਸਿਰਾਜਉਲ ਦੌਲਾ ਨੇ ਕਲਕੱਤੇ ਬੰਦਰਗਾਹ ਨੇੜੇ ਬਣੇ ਕਿਲ੍ਹੇ ਫੋਰਟ ਵਿਲੀਅਮ ਵਿੱਚ ਬੈਠੀ ਈਸਟ ਇੰਡੀਆ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਫੌਜ ‘ਤੇ 50 ਹਜ਼ਾਰ ਦੀ ਕੁਮਕ ਨਾਲ ਹਮਲਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਬਹੁਤੀ ਫੌਜ ਨੇ ਸਮੁੰਦਰ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹੇ ਬੇੜੇ ਵਿੱਚ ਲੁੱਕ ਕੇ ਜਾਨ ਬਚਾਈ ਜਦਕਿ 170 ਅੰਗਰੇਜ਼ ਸਿਪਾਹੀ ਨਵਾਬੀ ਫੌਜ ਦੇ ਕਾਬੂ ਆ ਗਏ। ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 146 ਨੂੰ ਕਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਬਣੀ ਇੱਕ ਹਵਾਲਾਤ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮ ਵੇਲੇ ਤਾੜ ਦਿੱਤਾ। ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚ 2 ਔਰਤਾਂ ਤੇ ਕੁਝ ਜ਼ਖ਼ਮੀ ਵੀ ਸਨ। 18 ਫੁੱਟ ਲੰਮੀ ਅਤੇ 14 ਫੁੱਟ ਚੌੜੀ ਇਸ ਹਵਾਲਾਤ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ ਦੋ ਨਿੱਕੀਆਂ-ਨਿੱਕੀਆਂ ਖਿੜ੍ਹਕੀਆਂ ਸਨ। ਅੱਤ ਦੀ ਗਰਮੀ ਅਤੇ ਹੁੰਮਸ ਵਾਲੇ ਮਾਹੌਲ ਵਿੱਚ ਤੂੜੀ ਵਾਂਗ ਤੁੰਨੇ ਕੈਦੀਆਂ ਦਾ ਜਦੋਂ ਬੁਰਾ ਹਾਲ ਹੋਣ ਲੱਗਿਆ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਪਹਿਰੇਦਾਰਾਂ ਮੂਹਰੇ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਲਈ ਹਾੜੇ ਕੱਢੇ। ਪਰ ਪਹਿਰੇਦਾਰ, ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਉਤੇ ਹੱਸਦੇ ਤੇ ਮਸ਼ਕਰੀਆਂ ਕਰਦੇ ਰਹੇ। ਦਿਨ ਚੜ੍ਹੇ ਜਦੋਂ ਹਵਾਲਾਤ ਦਾ ਬੂਹਾ ਖੋਲਿਆ ਤਾਂ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 23 ਜਾਣੇ ਹੀ ਜਿਉਂਦੇ ਬਚੇ ਸੀ। ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨੀਆਂ ਦੀ ਕਮੀਨੀ ਹਰਕਤ ਵਜੋਂ ਭੰਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਦਕਿ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨੀ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰ ਇਹਤੋਂ ਸੰਗ ਮੰਨਦਿਆਂ ਇਸਨੂੰ ਹਰ ਪੱਖੋਂ ਛੋਟਾ ਪਾਉਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਨਵਾਬ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਦਕਿ ਬਹੁਤੇ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨੀ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰ ਤਾਂ ਇਸ ਸਾਕੇ ਤੋਂ ਉਕਾ ਹੀ ਮੁਕਰਨ ਵਾਲੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਜਾਂਦੇ ਹੋਏ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਆਖ ਗਏ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਸਾਕਾ ਵਾਪਰਿਆ ਹੀ ਨਹੀਂ। ਹਵਾਲਤ ਦੀ ਕੋਠੜੀ ਹਨੇਰੀ ਹੋਣ ਅਤੇ ਕਾਲੀ ਰਾਤ ਦਾ ਮੌਕਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਇਸਨੂੰ ਬਲੈਕ ਹੋਲ ਦਾ ਨਾਂਅ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਕਿਸੇ ਜੇਤੂ ਫੌਜ ਵੱਲੋਂ ਹਾਰੀ ਹੋਈ ਫੌਜ ਨਾਲ ਅਜਿਹੇ ਕਾਇਰਤਾ ਵਾਲੇ ਜ਼ਾਲਮ ਸਲੂਕ ਦੀ ਮਿਸਾਲ ਇਸਤੋਂ ਵੱਧ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਜੰਗੀ ਇਤਿਹਾਸ ’ਚ ਕਿਤੇ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ।

ਕਲਕੱਤੇ ਵਾਲੇ ਬਲੈਕ ਹੋਲ ਘਟਨਾ ਨਾਲ ਮਿਲਦੇ ਇੱਕ ਵਾਅਕੇ ਬਾਰੇ ਮੈਂ ਖੁਦ ਇੱਕ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹ ਦੀ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਸੁਣਿਆ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਗੱਲ ਕਿਸੇ ਲਿਖਤ ਰਾਹੀਂ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਆਈ। ਇਹ ਗੱਲ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ‘ਤੇ ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ ਦੇ ਹਮਲੇ ਮੌਕੇ ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ ਦੇ ਸਰਾਵਾਂ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ ਕਬਜ਼ੇ ਮੌਕੇ ਦੀ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਸਰਾਂ ਦੇ ਮੁੱਖ ਗੇਟ ਦੇ ਠੀਕ ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ (ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਨਿਵਾਸ ਵੱਲ) ਵਾਲੇ ਇੱਕ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਅੱਜ-ਕੱਲ੍ਹ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ ਲਗਭਗ 55 ਬੰਦੇ ਸਾਰੀ ਰਾਤ ਤਾੜੀ ਰੱਖੇ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਜਦੋਂ ਕਮਰਾ ਖੋਲਿਆ ਤਾਂ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਮਸਾਂ 4-5 ਬੰਦੇ ਜਿਉਂਦੇ ਬਚੇ। ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਮੁਲਾਜ਼ਮ (ਸੇਵਾਦਾਰ) ਵੀ ਜਿਉਂਦਾ ਬਚਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਬਿਰਧ ਸੇਵਾਦਾਰ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਦਾ ਮੈਨੂੰ ਨਾਂਅ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਪਰ ਉਹਨੇ ਉਸ ਕਮਰੇ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਕੇ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਸੀ ਇਹ ਗੱਲ ਨਵੰਬਰ 1984 ਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦਿਨ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਬੰਦ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਟੌਹੜਾ ਨੂੰ ਮੁੜ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਦਿਨ ਰਾਤ ਨੂੰ ਮੇਰਾ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਸਰਾਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਦਾ ਸਬੱਬ ਬਣਿਆ ਸੀ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ ਮਾਸਟਰ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੇਖੋਂ ਨਾਲ ਮੇਰੀ ਚੰਗੀ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ ਸੀ ਉਹਨੇ ਹੀ ਸਾਨੂੰ ਸਰ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਕਮਰਾ ਲੈ ਕੇ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਸ਼ਾਇਦ ਸੇਖੋਂ ਸਾਹਿਬ ਵੀ ਸਾਡੇ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਨਾਲ ਦੇ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਠਹਿਰੇ ਸਨ। ਨਵੰਬਰ ਦਾ ਆਖਰੀ ਹਫਤਾ ਸੀ ਦਿਨ ਢਲੇ ਅਸੀਂ ਸੇਖੋਂ ਸਾਹਿਬ ਨਾਲ ਟਾਇਮ ਪਾਸ ਕਰਨ ਖ਼ਾਤਰ ਸਰਾਂ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਵਾਲੇ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿੱਚ ਜਾ ਬੈਠੇ। ਉਥੇ ਡਿਊਟੀ ‘ਤੇ ਹਾਜ਼ਰ ਉਸ ਬਿਰਧ ਸੇਵਾਦਾਰ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਫੌਜ ਨੇ ਸਣੇ ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਕਰਮੇ ਵਿੱਚ ਸਾਰੀ ਰਾਤ ਤਾੜੀ ਰੱਖਿਆ ਸੀ। ਬਾਹਰੋਂ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਨੂੰ ਕੁੰਡਾਮਾਰ ਦਿੱਤਾ। ਫੌਜੀ ਸਾਡੇ ਵੱਲੋਂ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਖੜਕਾਉਣ ਤੇ ਬਰਸਟ ਮਾਰਨ ਦੀਆਂ ਧਮਕੀਆਂ ਦਿੰਦੇ ਅਤੇ ਗਾਲ੍ਹਾਂ ਕੱਢਦੇ ਸੀ। ਇਹ ਕਮਰਾ ਮਸਾਂ 12 ਫੁੱਟ ਲੰਮਾ ਅਤੇ 12 ਫੁੱਟ ਚੌੜਾ ਹੋਵੇਗਾ 55 ਬੰਦੇ ਇੱਕ ਇਹੋ ਜੇਹੀ ਕੋਠੜੀ ਵਿੱਚ ਬੰਦ ਸਨ ਜਿਹੜੀ ਚਾਰ ਚੁਫ਼ੇਰਿਓ ਬੰਦ ਸੀ। ਜੂਨ ਦੀ ਗਰਮੀ ਵਿੱਚ ਸਾਹ ਘੁਟਣ ਕਰਕੇ 4-5 ਬੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਬਾਕੀ ਸਾਰੇ ਮਾਰੇ ਗਏ। ਸੇਵਾਦਾਰ ਨੇ ਹੋਰ ਵੀ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਦੱਸੀਆਂ ਜੋ ਹੁਣ ਚੇਤੇ ਨਹੀਂ। ਉਦੋਂ ਮੇਰੀ ਉਮਰ 24 ਸਾਲ ਦੀ ਸੀ। ਉਦੋਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਸੀ ਚੱਜ ਕਿ ਸੇਵਾਦਾਰ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਨੋਟ ਕਰਾਂ ਅਤੇ ਉਹਦਾ ਨਾਂ ਪਤਾ ਵੀ ਲਿਖ ਲਵਾਂ। ਉਦੋਂ ਇਉਂ ਜਾਪਦਾ ਸੀ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਐਡਾ ਵੱਡਾ ਘੱਲੂਘਾਰਾ ਹੋਇਆ, ਤਾਂ ਇਹ ਵਾਅਕਾ ਉਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਛੋਟੀ ਘਟਨਾ ਹੀ ਹੈ। ਪਰ ਇੱਕ ਦਿਨ ਫੋਰਟ ਵਿਲੀਅਮ ਵਾਲੇ ਬਲੈਕ ਹੋਲ ਸਾਕੇ ਦੀ ਇਤਿਹਾਸਕ ਅਹਿਮੀਅਤ ਬਾਰੇ ਪੜਦਿਆਂ ਮੇਰੇ ਜਿਹਨ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਕਿ ਇਸਦੇ ਨਾਲ ਦਾ ਬਲੈਕ ਹੋਲ ਸਾਕਾ ਤਾਂ ਸਾਡੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਸਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਜੂਨ 1984 ਵੇਲੇ ਵਾਪਰਿਆ ਹੈ। ਇਸਦਾ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ‘ਤੇ ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ ਦੇ ਹਮਲੇ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਨਾ ਹੋਣ ਦੀ ਹੈਰਾਨੀ ਵੀ ਹੋਈ। ਨਾਲੇ ਬਲੈਕ ਹੋਲ ਕਾਂਡ ਤਾਂ ਇੱਕ ਜੇਤੂ ਫੌਜ ਵੱਲੋਂ ਹਾਰੀ ਹੋਈ ਫੌਜ ਦੇ ਜਵਾਨਾਂ ਨਾਲ ਵਾਪਰਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਸਰ੍ਹਾਂ ਵਾਲਾ ਕਾਂਡ ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਹੀ ਮੁਲਕ ਦੇ ਸਿਵਲੀਅਨਾਂ ਨਾਲ ਵਰਤਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਜਿਵੇਂ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਪੱਖਪੂਰਨ ਵਾਲੇ ਲਿਖਾਰੀਆਂ ਨੇ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ‘ਤੇ ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ ਦੇ ਹਮਲੇ ਮੌਕੇ ਫੌਜ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਜ਼ੁਲਮਾਂ ਨੂੰ ਛੋਟਾ ਕਰਨ ਜਾਂ ਫੌਜ ਨੂੰ ਉਕਾ ਹੀ ਬਰੀ ਕਰਨ ‘ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਲਾਇਆ ਹੈ ਉਵੇਂ ਹੀ 1756 ਈਸਵੀ ਵਾਲੀ ਬਲੇਕ ਹੋਲ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਛੋਟੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਨਵਾਬ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਬਹੁਤੇ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰਾਂ ਨੇ ਜ਼ੋਰ ਲਾਇਆ ਹੈ। ਇੱਕ ਬੰਗਾਲੀ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਬਰਜੇਨ ਗੁਪਤਾ ਨੇ 1950 ਵਿਚੱ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਬਲੈਕ ਹੋਲ ਵਿੱਚ 146 ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਕੇਵਲ 64 ਅੰਗਰੇਜ਼ ਸਿਪਾਹੀ ਸੀਗੇ ਜਿਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 21 ਜਿਉਂਦੇ ਬਚੇ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬੰਗਾਲੀ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਮਜੂਮਦਾਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ 18 ਜਰਬ 14 ਫੁੱਟ ਵਾਲੇ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ 65 ਤੋਂ ਵੱਧ ਬੰਦੇ ਨਹੀਂ ਬੈਠ ਸਕਦੇ ਵਰਗੀਆਂ ਤਕਨੀਕੀ ਘੁਣਤਰਾਂ ਨਾਲ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਛੋਟੀ ਕਰਨ ਦਾ ਜਤਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਈ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰਾਂ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਵਾਅਕਾ ਹੋਇਆ ਹੀ ਨਹੀਂ ਜਦਕਿ ਕਈਆਂ ਨੇ ਇਸਨੂੰ ਝੂਠੀ ਘਟਨਾ ਕਹਿੰਦਿਆਂ ਇਸਨੂੰ ਇਤਿਹਾਸ ਦਾ ਇੱਕ ਘੋਟਾਲਾ ਕਰਾਰ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਸਰਾਂ ਵਾਲੀ ਇਸ ਘਟਨਾ ਦੇ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹ ਅਜੇ ਵੀ ਜਿਉਂਦੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਨੇ। ਇਸਨੂੰ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਉਣ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਸਹਿਯੋਗ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਉਸ ਸੇਵਾਦਾਰ ਨੇ ਇਹ ਘਟਨਾ ਹੋਰ ਵੀ ਬਹੁਤ ਬੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਸੁਣਾਈ ਹੋਣੀ ਹੈ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਕਈ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਅਜੇ ਵੀ ਨੌਕਰੀ ‘ਤੇ ਹੋਣਗੇ ਜਿਹਨਾ ਨੇ ਇਸ ਘਟਨਾ ਬਾਰੇ ਸੁਣਿਆ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਜਿਹੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਉਸ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਸੇਵਾਦਾਰ ਦਾ ਨਾਂਅ ਪਤਾ ਦੱਸ ਸਕਦੇ ਨੇ। ਜੇ ਉਹ ਸੇਵਾਦਾਰ ਠੀਕ-ਠਾਕ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਖੈਰ ਹੈ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਉਸਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਤੋਂ ਸਾਰੇ ਹਾਲਾਤ ਦਾ ਪਤਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਕੱਲ੍ਹ ਨੂੰ ਜੇ ਇਸ ਘਟਨਾ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰੇਗਾ ਤਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਗੁਪਤਾ ਜਾਂ ਮਜ਼ੂਮਦਾਰ ਵਰਗਾ ਇਸ ਤੋਂ ਇਤਿਹਾਸ ਦਾ ਝੂਠ ਵਾਲਾ ਲੇਬਲ ਲਾਊਗਾ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਕਮਰੇ ਨੂੰ ਯਾਦਗਾਰ ਵੱਜੋਂ ਸੰਭਾਲਦੀ ਪਰ ਉਹ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਸਰਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਮਲੀਆ ਮੇਟ ਕਰਨ ਦੇ ਮਨਸੂਬੇ ਤਿਆਰ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਰਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰਲੇ ਵਿਹੜੇ ਦੀ ਡੂੰਘਿਆਈ ਖਤਮ ਕਰ ਕੇ ਸਰਾਂ ਦਾ ਹੁਲੀਆ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਪੰਥਕ ਹਲਕਿਆਂ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਮਦਾਸ ਸਰਾਂ ਜਿਥੇ ਜਲ੍ਹਿਆਂ ਵਾਲੇ ਬਾਗ ਵਰਗਾ ਸਾਕਾ ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ ਨੇ ਵਰਤਾਇਆ ਹੈ ਉਹਨੂੰ ਜਲ੍ਹਿਆਂ ਵਾਲਾ ਬਾਗ ਵਾਂਗ ਸੰਭਾਲ ਕੇ ਰੱਖਣ ਲਈ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ‘ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਪਾਉਣ।

ਘਾਹ ਕੱਟਣ ਵਾਲੀ ਮਸ਼ੀਨ,
(lawnmower)
ਵਾਸ਼ਰ ਡਰਾਇਰ, ਮਿਕਸੀ,
ਮਾਈਕਰੋਵੇਵ ਵਾਜਬ ਰੇਟ ਤੇ
ਠੀਕ ਕਰਵਾਓ

REPAIR & SERVICES
ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ
604-773-7258 (ਸਰੀ)

NOW HIRING
Carpenter,
full time work permanent
Duties: Construct, installs, and repairs wooden structures.
1 year carpentry experience needed,
No formal language requirement
$35 per hour
Job is in Surrey, BC
Natt Star Homes Ltd.
Address: 14257 Park Drive Surrey, BC V3R5P1
Email: Setforfuture@gmail.com

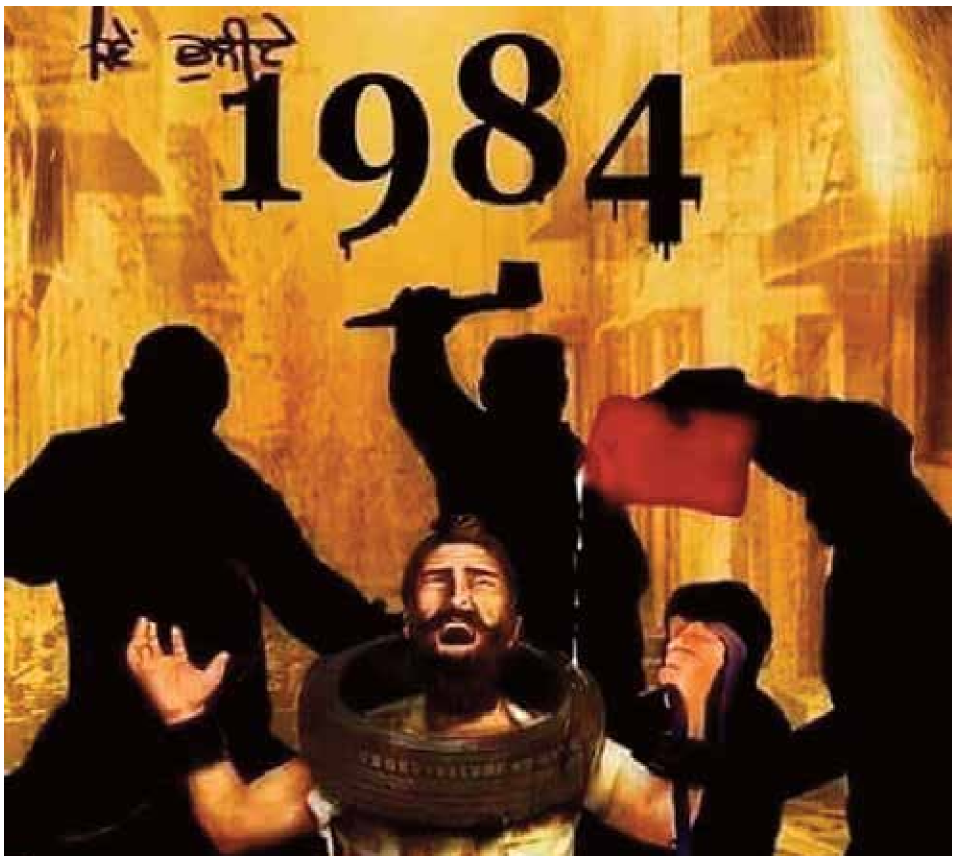

ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖ ਆਪਣੇ ਉੱਤੇ ਹੋਏ ਜ਼ੁਲਮਾਂ ਨੂੰ ਭੁੱਲ ਜਾਣ

ਲੇਖਕ : ਗਗਨ ਦੀਪ ਸਿੰਘ

ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਜੁਝਾਰੂ ਯੋਧਿਆਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਅਣਮਨੁੱਖੀ ਤਸੀਹੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਜਾ ਘਰੋਂ ਚੁੱਕ ਲਾਪਤਾ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਕੁਰਕ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਉਨਾਂ ਨੂੰ ਪੁੱਛੋ ਕਿ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਕੀ ਮੁੱਲ ਹੁੰਦਾ ਤੇ ਕੀ ਮਾਇਨੇ ਰੱਖਦੀ ਹੈ ਕੌਮਾਂ ਲਈ ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਅੱਜ ਵੀ ਉਸੇ ਕੌਮੀ ਮੰਗ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਉੱਤੇ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਨਾਲ ਪਹਿਰਾ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ।

ਬੱਬਰ ਖਾਲਸਾ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਦੇ ਇੱਕ ਖਾੜਕੂ ਭਾਈ ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਕੌਲੀ ਦੇ ਪਿੰਡ ਕੌਲੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪਟਿਆਲਾ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰ ਨੂੰ ਜਿੰਦਰੇ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਹਨ ਸਾਰਾ ਪਰਿਵਾਰ ਘਰ ਛੱਡ ਕੇ ਰੂਪੋਸ਼ ਜਿੰਦਗੀ ਬਤੀਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਭਾਈ ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਕੌਲੀ ਦੇ ਨਾਨੇ ਨੂੰ ਕਈ ਦਿਨ ਪੁਲਿਸ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਤੇ ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਕਰੰਟ ਲਾਏ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੁਣਨ ਸ਼ਕਤੀ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋ ਗਈ ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਭਾਈ ਕੌਲੀ ਦੀ 70ਸਾਲਾ ਨਾਨੀ ਨੂੰ ਵੀ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਥੱਪੜ ਮਾਰੇ ਚਾਰ ਬੰਦਿਆਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਉਪਰ ਚੁੱਕ ਹੇਠਾਂ ਸੁੱਟਿਆ ਭਾਈ ਕੌਲੀ ਦੇ ਭਰਾ ਨੂੰ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਕਰੰਟ ਲਾਏ ਪਟਿਆਲਾ ਸਦਰ ਥਾਣਾ ਦਾ ਐਸ ਐਚ ਓ ਸੰਤ ਰਾਮ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਆ ਸ਼ਰੇਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕਹਿ ਗਿਆ ਕਿ ਜੇ ਕੌਲੀ ਦੀ ਮਾਂ ਹੱਥ ਆ ਗਈ ਉਸ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਏਗਾ ਭਾਈ ਕੌਲੀ ਦੇ ਬਹਿਨੋਈ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਬਠਿੰਡੇ ਤੋਂ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਜਿਸ ਦਾ ਕੋਈ ਥਹੁ ਪਤਾ ਨੀ ਲੱਗਾ।

ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਖਾੜਕੂ ਨੇਤਾ ਭਾਈ ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਮੰਡ ਦੇ ਬਿਰਧ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ 3ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਤੇ 8ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਲੜਕੀ ਨੂੰ ਪਿਛਲੇ 25ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਐਸ ਐਸ ਪੀ ਰਾਜ ਕਿਸ਼ਨ ਬੇਦੀ ਨੇ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਇਸੇ ਤਰਾਂ ਪਿੰਡ ਕੁਲਾਰਾਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸੰਗਰੂਰ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ਖਾੜਕੂ ਨੇਤਾ ਭਾਈ ਸੁਖਰਾਮ ਸਿੰਘ ਕੁਲਾਰਾਂ ਦੀ ਮਾਤਾ ਜੀ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਅਗਵਾ ਕਰਕੇ ਲੈ ਗਈ ਅਤੇ ਮਗਰੋਂ ਉਸ ਦੀ ਮਿਰਤਕ ਦੇਹ ਮਿਲੀ ਜਦਕਿ ਭਾਈ ਸੁਖਰਾਮ ਸਿੰਘ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿੱਚ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਿੰਡ ਛਾਜਲੀ ਦੇ ਭਾਈ ਕੇਸਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਪਿੰਡ ਕਾਨਾਕੇ ਦੇ ਭਾਈ ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਕੁੱਝ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਝੂਠੇ ਪੁਲਿਸ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿੱਚ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਕਿਵੇ ਭੁੱਲ ਜਾਵਾਂ ਧੀਆਂ ਭੈਣਾਂ ਤੇ
ਕੀਤੇ ਕਹਿਰ ਜਿਹੜੇ,
ਉਜਾੜ ਜਿਹੜੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤੇ ਸਾਡੇ
ਹੱਸਦੇ ਵੱਸਦੇ ਵਿਹੜੇ,

ਜ਼ਿੰਮੀਦਾਰ ਸਰਦਾਰ ਜਸਮੇਰ ਸਿੰਘ ਲਈ 22ਮਾਰਚ ਦੀ ਰਾਤ ਇਕ ਕਹਿਰ ਬਣਕੇ ਆਈ ਸਾਰਾ ਪਰਿਵਾਰ ਸੌ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕੀ ਰਾਤ ਦੇ 12ਕੂ ਵਜੇ ਜਗਰਾਉਂ ਦੇ ਸੀ ਆਈ ਏ ਸਟਾਫ ਵਾਲੇ ਜੋ ਕੀ ਪੂਰੇ ਸ਼ਰਾਬ ਨਾਲ ਰਜੇ ਹੋਏ ਸਨ ਘਰ ਆ ਵੜੇ ਤੇ ਉਹਨਾ ਦੀ ਧੀ ਸਰਬਜੀਤ ਕੌਰ ਜੋ ਸਰਾਭਾ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਕਲਰਕ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਕਰਦੀ ਸੀ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਤੇ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਇਹ ਕਹਿਕੇ ਲੈ ਆਏ ਕੀ ਇਸ ਕੋਲੋਂ ਖਾੜਕੂ ਸਿੰਘ ਦਵਾਈ ਲੈਕੇ ਗਿਆ ਹੈ ਵਿਚਾਰੀ ਧੀ ਨੂੰ ਕਈ ਦਿਨ ਨੀਦਰੇਂ ਤੇ ਭੁੱਖੇ ਰਖਿਆ ਅਣਮਨੁੱਖੀ ਤਸੀਹੇ ਦਿੱਤੇ ਤੇ ਧੀ ਸਰਬਜੀਤ ਕੌਰ ਬੇਹੋਸ਼ ਹੋ ਗਈ ਪਰਿਵਾਰ ਜਗਰਾਉਂ ਪੁਲਿਸ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚਿਆ ਤਾਂ ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਰਾਏਕੋਟ ਪੁਲਿਸ ਕੋਲ ਹੈ ਜਦੋਂ ਪੰਚਾਇਤ ਰਾਏਕੋਟ ਪਹੁੰਚੀ ਤਾਂ ਡੀ ਐਸ ਪੀ ਕਹਿੰਦਾ ਕੀ ਲੜਕੀ ਇਥੇ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤੇ ਫਿਰ 24ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਨੱਥੋਵਾਲ ਦੇ ਛੇ ਸੱਤ ਸੋ ਮਰਦਾਂ ਔਰਤਾਂ ਨੇ ਰਾਏਕੋਟ ਥਾਣੇ ਦਾ ਘਿਰਾਓ ਕੀਤਾ ਤੇ ਉਧਰ ਜਗਰਾਉਂ ਪੁਲਿਸ ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਸਰਬਜੀਤ ਕੌਰ ਦਾ ਇਲਾਜ ਕਰਵਾ ਰਹੀ ਸੀ ਤੇ ਜਦੋਂ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲਗਾ ਉਹ ਸਾਰੇ ਪਿੰਡ ਨਾਲ ਜਗਰਾਉਂ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਖੇ ਪਹੁੰਚੇ ਜਿਥੇ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਲੜਕੀ ਨੂੰ ਚੁੱਕਣ ਦੀ ਵੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਪਰ ਹਾਲਤ ਨਾਜ਼ੁਕ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਡਾਕਟਰਾਂ ਨੇ ਮਨਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਆਖਿਰ ਜੋਰ ਪੈਣ ਤੇ ਸਰਬਜੀਤ ਕੌਰ ਨੂੰ ਨਾਜੁਕ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਹੀ ਘਰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਸੋਪਿਆ ਗਿਆ।

ਇੱਕ ਪੱਤਰ ਅਨੁਸਾਰ ਡਾ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਸੇਖੋਂ ਦੀ ਭੈਣ ਬੀਬੀ ਮਨਜੀਤ ਕੌਰ ਜੋ ਕਿ ਥਾਣਾ ਧੂਰੀ ਦੇ ਪਿੰਡ ਭਸੌੜ ਦੇ ਡਾ ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਵਿਆਹੀ ਹੋਈ ਸੀ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਪਤੀ ਸਮੇਤ ਨਾਭੇ ਤੋਂ ਚੁੱਕ ਕੇ ਲੈ ਗਈ ਡਾ ਸੇਖੋਂ ਦੀ ਇੱਕ ਹੋਰ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ 17 ਸਾਲਾ ਬੀਬੀ ਕਿਰਨਜੀਤ ਕੌਰ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਪਿੰਡ ਈਸੀ ਤੋਂ ਅਗਵਾ ਕਰਕੇ ਲੈ ਗਈ ਇਹਨਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਪਟਿਆਲਾ ਦੇ ਸੀ ਆਈ ਏ ਸਟਾਫ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਜ਼ਲੀਲ ਕਰਦੀ ਰਹੀ।

ਐਡਵੋਕੇਟ ਭਾਈ ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਸੈਣੀ ਦੀ ਭਾਲ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮਿਲੇ ਪਰ ਉਥੋਂ ਵੀ ਕੋਈ ਥਹੁ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ ਇਸ ਤੋਂ ਮਗਰੋਂ 2ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਸਰਦਾਰ ਜਗੀਰ ਸਿੰਘ ਸੈਣੀ ਨੇ ਐਡਵੋਕੇਟ ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਸੈਣੀ ਦੀ ਭੇਦ ਭਰੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਗੁੰਮਸ਼ੁਦਗੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਐਸ ਐਸ ਪੀ ਰੋਪੜ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਿਸ ਤੇ ਅਧਾਰਿਤ ਇੱਕ ਐਫ ਆਈ ਆਰ ਰੋਪੜ ਸਿਟੀ ਥਾਣੇ ਚ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇਸ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਡੀ ਜੀ ਪੀ ਪੰਜਾਬ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਡੀ ਆਈ ਜੀ ਲੁਧਿਆਣਾ ਰੇਂਜ ਨੂੰ ਵੀ ਭੇਜੀਆਂ ਗਈਆਂ ਇਸ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਹੈ ਕਿ ਐਡਵੋਕੇਟ ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਸੈਣੀ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਤੇ ਬੱਚੇ ਸਮੇਤ ਬੀਬੀ ਮਨਜੀਤ ਕੌਰ ਬੁੱਢਾ ਭੌਰਾ ਨੂੰ ਸਿਟੀ ਪੁਲਿਸ ਥਾਣੇ 25ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਰਾਤ ਸਮੇਂ ਲੈਣ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਬਾਅਦ ਚ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਉਘ ਸੁੱਗ ਨਾ ਨਿਕਲੀ ਸਰਦਾਰ ਜਗੀਰ ਸਿੰਘ ਸੈਣੀ ਮੁਤਾਬਿਕ ਡੀ ਆਈ ਜੀ ਸ੍ਰੀ ਚੰਦਰ ਸ਼ੇਖਰ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਐਡਵੋਕੇਟ ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਸੈਣੀ ਉਹਦੀ ਪਤਨੀ ਤੇ ਬੱਚਾ ਪੁਲਿਸ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਠੀਕ ਠਾਕ ਨੇ ਅਤੇ ਉਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਕਰਨ ਮਗਰੋਂ ਹੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਜਾ ਨਾ ਛੱਡਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੋਵੇਗਾ ਬਾਅਦ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਤਿੰਨਾਂ ਜੀਆਂ ਨੂੰ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

29ਅਗਸਤ 1991 ਨੂੰ ਅਜੀਤ ਪੂਹਲਾ ਆਪਣੇ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਗੁੰਡਿਆਂ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈਕੇ ਰਾਤ ਨੂੰ ਜਾ ਪਹੁੰਚਿਆ ਪਿੰਡ ਜਟਾਣੇ ਦੀ ਜੂਹ ਤੇ ਜਦੋਂ ਇਸ ਨੇ ਜਾ ਭਾਈ ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਜਟਾਣਾ ਦੇ ਘਰ ਦਾ ਬੂਹਾ ਖੜਕਾਇਆ ਤਾਂ ਬਸ ਅੰਦਰੋਂ ਖੁੱਲ੍ਹਦੇ ਸਾਰ ਹੀ ਇਹਨਾਂ ਗੁੰਡਿਆਂ ਨੇ ਗੋਲੀਆਂ ਦਾ ਮੀਂਹ ਵਰਸਾ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਭਾਈ ਜਟਾਣਾ ਜੀ ਦੀ ਦਾਦੀ ਬੀਬੀ ਦਵਾਰਕੀ ਕੌਰ ਜੀ ਮਾਸੀ ਜਸਮੇਰ ਕੌਰ ਜੀ ਭੈਣ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਜੀ ਅਤੇ ਪੋਲੀਓ ਦੀ ਬਿਮਾਰੀ ਨਾਲ ਪੀੜਤ ਭਾਣਜਾ ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸ਼ਹੀਦੀ ਪਾ ਗਏ ਤੇ ਕਾਤਲ ਟੋਲਾ ਜਾਣ ਲੱਗਾ ਸਾਰੇ ਘਰ ਨੂੰ ਅੱਗ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰ ਗਿਆ ਜਦੋਂ ਇਹ ਖਬਰ ਭਾਈ ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਜਟਾਣਾ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚੀ ਤਾਂ ਅਗੋਂ ਭਾਈ ਜਟਾਣਾ ਜੀ ਨੇ ਹੱਸ ਕੇ ਕਿਹਾ ਚੱਲੋ ਅਸੀਂ ਵੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਜਾਕੇ ਕਹਾਂਗੇ ਕਿ ਅਸੀਂ ਵੀ ਤੁਹਾਡੇ ਨਕਸ਼ੇ ਕਦਮਾਂ ਤੇ ਚੱਲੇ ਹਾਂ।

ਪੁਲਿਸ ਵਲੋਂ ਜਥੇਬੰਦੀ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਕਮਾਂਡੋ ਫੋਰਸ ਪੰਜਵੜ ਗਰੁੱਪ ਦੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਖਾੜਕੂ ਭਾਈ ਹਰਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗੋਲਡੀ ਦੀ ਭੈਣ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਬੀਬੀ ਅਮਨਦੀਪ ਕੌਰ 21ਸਾਲਾ ਉੱਤੇ ਤਸ਼ੱਦਦ ਕਰਨ ਮਗਰੋਂ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

ਬਠਿੰਡਾ ਪੁਲਿਸ ਵਲੋਂ ਇੱਕ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਤੰਗ ਕਰਨ ਦੀ ਦਰਦਨਾਕ ਕਹਾਣੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਬਠਿੰਡਾ ਪੁਲਿਸ ਤੇ ਕਥਿਤ ਤੌਰ ਤੇ ਇੱਕ ਖਾੜਕੂ ਨੌਜਵਾਨ ਦੀ ਭੈਣ ਨੂੰ ਕਾਲੀਆਂ ਬਿੱਲੀਆਂ ਹੱਥੋਂ ਮਰਵਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਨੇ ਉਕਤ ਸੰਗਠਨ ਦੇ ਦਫਤਰ ਜਾਕੇ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਜ਼ਬਰ ਤੇ ਸਿਤਮ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ ਕਲਮਬੰਦ ਕਰਵਾਏ ਸਨ 21ਵਰਿਆਂ ਦੀ ਨਵ ਵਿਆਹੁਤਾ ਬੀਬੀ ਅਮਨਦੀਪ ਕੌਰ ਨੇ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕਰਵਾਇਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਰੂਪੋਸ਼ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਪੁਲਿਸ ਉਸ ਉਪਰ ਤਸ਼ੱਦਦ ਕਰਕੇ ਮਾਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਤੋਂ ਭਾਰੀ ਖਤਰਾ ਹੈ।

ਇਸ ਨਵੀਂ ਵਿਆਹੀ ਲੜਕੀ ਬੀਬੀ ਅਮਨਦੀਪ ਕੌਰ ਨੂੰ 21ਜਨਵਰੀ 1992 ਦੇ ਦਿਨ ਬਠਿੰਡਾ ਪੁਲਿਸ ਦੀਆਂ ਅਖੌਤੀ ਕਾਲੀਆਂ ਬਿੱਲੀਆਂ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਘਰ ਪਿੱਪਲੀ ਵਿੱਚ ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਉਸ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਸਿਰਫ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਕਮਾਂਡੋ ਫੋਰਸ ਪੰਜਵੜ ਗਰੁੱਪ ਦੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਭਾਈ ਹਰਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗੋਲਡੀ ਦੀ ਭੈਣ ਸੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਬਠਿੰਡਾ ਪੁਲਿਸ ਵਲੋਂ ਬੜੇ ਦਰਦਨਾਕ ਕਸ਼ਟ ਸਹਿਣੇ ਪਏ ਉਸ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਕਨੇਡਾ ਤੋਂ ਵਿਆਹੁਣ ਆਏ ਪਤੀ ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਰਾਅ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਜਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਬਠਿੰਡਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਥਾਣਿਆਂ ਅੰਦਰ ਰੱਖ ਕੇ ਬਾਪ ਪਤੀ ਮਾਂ ਭੈਣ ਦੇ ਨਾਲ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੇਇੱਜ਼ਤੀ ਤਸ਼ੱਦਦ ਤੇ ਜਲੀਲ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਹਰਕਤਾਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ।

ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਥਾਣਾ ਫੂਲ ਅੰਦਰ ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪਿਤਾ ਤੇ ਪਤੀ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਨੰਗਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਮਗਰੋਂ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਪਤੀ ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ 24ਘੰਟਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅੰਦਰ ਦੇਸ਼ ਛੱਡਣ ਜਾ ਮੌਤ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸ ਦੇ ਫਲਸਰੂਪ ਉਹ 30ਅਕਤੂਬਰ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਛੱਡ ਗਿਆ ਇਹ ਵੀ ਦੋਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਜਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਮਕਾਨ ਦੀ ਲੁੱਟਮਾਰ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਘਰ ਦਾ ਸਾਰਾ ਸਮਾਨ ਚੁੱਕ ਕੇ ਲੈ ਗਈ ਤਿੰਨ ਹਫਤਿਆਂ ਦੀ ਨਜਾਇਜ਼ ਬੰਦੀ ਪਿਛੋਂ ਬੀਬੀ ਅਮਨਦੀਪ ਕੌਰ ਰੂਪੋਸ਼ ਹੋ ਗਈ ਉਹ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਸੰਗਠਨ ਦੇ ਦਫਤਰ ਆਈ ਤੇ ਆਪਣਾ ਬਿਆਨ ਲਿਖਵਾਇਆ ਪਰ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਚਾਲ ਖੇਡ ਕੇ ਉਸ ਦਾ ਸਾਰਾ ਲੁੱਟਿਆ ਸਮਾਨ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਹੁਣ ਹੋਰ ਤੰਗ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਭਰੋਸਗੀ ਉਪਰ ਉਹ ਇਤਬਾਰ ਕਰਕੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਬਾਪ ਦੇ ਘਰ ਮੁੜ ਆਈ ਜਦ ਕਿ ਕਥਿਤ ਤੌਰ ਤੇ ਪੁਲਿਸ ਦੀਆਂ ਕਾਲੀਆਂ ਬਿੱਲੀਆਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ 21ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਗੋਲੀ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾ ਕੇ ਸਦਾ ਲਈ ਸ਼ਾਂਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਕਲੇਰ ਖੁਰਦ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ 14ਸਤੰਬਰ ਇਸੇ ਰਾਤ ਇੱਕ ਚਿੱਟੇ ਰੰਗ ਦੀ ਮਾਰੂਤੀ ਕਾਰ (ਪੀ ਬੀ ਸੀ 1381) ਵਿੱਚ ਪੰਜ ਵਿਅਕਤੀ ਆਏ ਲੁੱਟ ਖੋਹ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਘਰ ਤੋਂ ਕੁੱਝ ਕੂ ਦੂਰੀ ਤੇ ਕਾਰ ਖੜਾ ਦਿੱਤੀ ਇਸ ਘਟਨਾ ਵੇਲੇ ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਆਪਣੇ ਖੇਤਾਂ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਲਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਇਹਨਾ ਕਾਲੀਆਂ ਬਿੱਲੀਆਂ ਨੇ ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਭੈਣ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਜੋ ਕਿ ਘਰ ਵਿੱਚ ਇਕੱਲੀ ਸੀ ਨੂੰ ਡਰਾਇਆ ਧਮਕਾਇਆ ਤੇ ਕੁੱਟ ਮਾਰ ਵੀ ਕੀਤੀ ਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਸ ਕੋਲੋਂ 35ਗ੍ਰਾਮ ਸੋਨੇ ਦੇ ਗਹਿਣੇ ਅਤੇ 2000 ਰੁਪਏ ਨਗਦ ਲੈ ਗਏ,

ਇਸ ਲੁੱਟ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਭਾਈ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਘਰ ਦਾਖਲ ਹੋਏ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਧੀ ਅੰਦਰ ਸੁੱਤੇ ਪਏ ਸਨ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਤੇ ਬੇਟਾ ਬਾਹਰ ਬਰਾਂਡੇ ਵਿੱਚ ਸੁੱਤੇ ਪਏ ਸਨ ਇਹਨਾਂ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਦਲਬੀਰ ਕੌਰ ਨੂੰ ਜਗਾਇਆ ਅਤੇ ਘਰ ਦੇ ਮਰਦ ਮੈਬਰਾਂ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਜਦ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਤਾਂ ਇਹਨਾਂ ਨੇ ਅੰਦਰ ਜਾ ਉਸ ਨੂੰ ਬਾਹਾਂ ਤੋਂ ਫੜ ਲਿਆ ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਡਾ ਬਹੁਤ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਇਸ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਇੱਕ ਚੀਨੀ ਏਕੇ47 ਰਾਈਫਲ ਲੈਕੇ ਦੇਵੇ ਤਾਂ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਵਾਸਤੇ ਪਾਏ ਕਿ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਇਸ ਵਕਤ ਕੋਈ ਪੈਸਾ ਨਹੀ ਹੈ ਮੈ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੁੱਝ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਲੈਕੇ ਦੇ ਦਵਾਗਾਂ ਮੇਰੀ ਧੀ ਜਸਵੰਤ ਕੌਰ ਦਾ 27ਸਤੰਬਰ ਦਾ ਵਿਆਹ ਰੱਖਿਆ ਹੋਇਆ ਤੇ ਮੇਰੇ ਤੇ ਰਹਿਮ ਕਰੋ ਅਗੋਂ ਉਹ ਬੋਲੇ ਕਿ ਫਿਰ ਤਾਂ ਘਰ ਵਿੱਚ ਬੜਾ ਕੀਮਤੀ ਸਮਾਨ ਪਿਆ ਹੋਵੇਗਾ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਚੋਂ ਇੱਕ ਬੰਦਾ ਅੰਦਰ ਵੜਕੇ ਘਰ ਦੇ ਸਮਾਨ ਦੀ ਖੋਲਾ ਫਰੋਲੀ ਕਰਨ ਲਗ ਪਿਆ ਇੰਨੇ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗੜਬੜ ਹੋ ਗਈ ਤੇ ਬਾਹਰ ਖੜੇ ਕੈਟ ਵਿਹੜੇ ਵਿੱਚ ਆ ਗਏ ਤੇ ਅੰਦਰਲਾ ਬੰਦਾ ਘਬਰਾ ਗਿਆ ਕਿ ਕੀਤੇ ਪਿੰਡ ਵਾਲੇ ਪੁਲਿਸ ਲੈਕੇ ਆ ਗਏ ਤੇ ਉਸ ਨੇ ਏਕੇ47 ਦਾ ਫਾਇਰ ਖੋਲ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਇਕਲੌਤਾ ਪੁੱਤ ਅਜਮੇਰ ਸਿੰਘ ਸਤਵੀਂ ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ ਪੜਦਾ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ ਤੇ ਇਸ ਹਫੜਾ ਦਫੜੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕੈਟ ਵੀ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ ਤੇ ਬਾਕੀ ਬਚ ਨਿਕਲੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਬਣਾਏ ਗਏ ਇਸ ਖੂਨੀ ਟੋਲੇ ਨੇ ਅਨੇਕਾਂ ਘਰਾਂ ਦੇ ਦੀਵੇ ਬੁਝਾ ਦਿੱਤੇ।

ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਬੇਅੰਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਵੇਲੇ ਦੀ ਇੱਕ ਕਹਾਣੀ ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਹੈ ਜੋ ਆਪਣੇ ਬਿਰਧ ਮਾਂ ਪਿਉ ਦਾ ਇਕਲੌਤਾ ਲੜਕਾ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਨੇ 6ਅਪ੍ਰੈਲ 1991 ਨੂੰ ਦਿਨ ਦਿਹਾੜੇ ਪਿੰਡ ਸਿਧਾਣਿਆ ਦੇ ਨਹਿਰ ਵਾਲੇ ਪੁੱਲ ਤੋਂ ਚੁੱਕ ਕੇ ਲਾਪਤਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਬਿਰਧ ਮਾਂ ਪਿਉ ਨੂੰ ਥਾਣੇ ਦੇ ਇੱਕ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਨੇ ਦਸਿਆ ਕਿ ਇੰਚਾਰਜ ਗੁਰਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਕਈ ਦਿਨ ਬੜੀ ਕੁੱਟਮਾਰ ਕੀਤੀ ਤੇ ਇਸ ਮਗਰੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਥਾਣੇ ਵਾਲਿਆਵਾਲੀ ਵਾਲੇ ਬਰਨਾਲੇ ਲੈ ਗਏ ਚਰਨਜੀਤ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਪੁੱਤਰ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈ ਪੂਰੇ 32 ਸਾਲ ਪੂਰੀ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਨਾਲ ਫੌਜ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਤੇ ਜਦੋਂ ਅੱਜ ਮੈ ਘਰ ਰਿਟਾਇਰ ਹੋਕੇ ਬੈਠਾ ਤਾਂ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਇਨਾਮ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਸਾਡਾ ਇਕਲੌਤਾ ਪੁੱਤ ਚੁੱਕ ਕੇ ਮਾਰ ਖਪਾ ਦਿੱਤਾ ਤਰੱਕੀਆਂ ਲੈਣ ਦੀ ਖਾਤਰ ਅਸੀ ਤਾਂ ਹੁਣ ਸਾਰੇ ਪਾਸੇ ਧੱਕੇ ਖਾ ਕੇ ਹਾਰ ਹੰਭ ਗਏ ਹਾਂ।

- ਬਾਕੀ ਸਫ਼ਾ 19 'ਤੇ

ਸ਼ਹੀਦ ਭਾਈ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਡੱਲ-ਵਾਂ

9 ਜੂਨ, 1726 । ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿਵਸ

ਸ਼ਹੀਦ ਭਾਈ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਡੱਲ-ਵਾਂ ਦਾ ਜਨਮ 1694 ਈਸਵੀਂ ਵਿਚ ਪਿਤਾ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਘਰ ਪਿੰਡ 'ਵਾਂ', ਜਿਲ੍ਹਾ ਲਾਹੌਰ (ਹੁਣ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ) ਵਿਖੇ ਹੋਇਆ। ਆਪ ਆਪਣੇ ਚਾਰਾਂ ਭਾਈਆਂ - ਭਾਈ ਭਾਗ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਭਾਈ ਸੰਗਤ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਭਾਈ ਨਥੂ ਸਿੰਘ ਜੀ ਤੇ ਭਾਈ ਕਥੂ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨਾਲੋ ਵੱਡੇ ਸੀ। ਆਪ ਦੇ ਦਾਦਾ ਜੀ ਦਾ ਨਾਂਅ 'ਚਘਾ' ਜੀ ਸੀ ਤੇ 'ਚਘਾ' ਜੀ ਦੇ ਵਡੇਰੇ ਪਿੰਡ ਈਚੋਗਿਲ ਉਤਾੜ ਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਸਨ, ਪਰ ਇਹ ਆਪਣਾ ਪਿੰਡ ਛੱਡ ਕੇ ਪਿੰਡ 'ਵਾਂ' ਆ ਕੇ ਵੱਸ ਗਏ ਸਨ। 'ਚਘਾ' ਜੀ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿਰਾਏ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਅਨਿੰਨ ਸੇਵਕ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਸਨ। 'ਚਘਾ' ਜੀ ਦੇ ਘਰ ਮਾਹੀ, ਜੈਤਾ ਤੇ ਗੁਰਦਾਸ ਤਿੰਨ ਪੁੱਤਰ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਸਨ। ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸਭ ਤੋਂ ਛੋਟੇ ਸਨ। ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪਾਨ ਕਰ ਸਿੰਘ ਸੱਜ ਗਏ ਸਨ। ਜਦ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੱਖਣ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ ਚਲੇ ਗਏ ਸਨ ਤਾਂ ਆਪਦੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਆ ਕੇ ਜੱਟਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਵਾਹੀ ਖੇਤੀ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਏ ਸਨ। ਫ਼ਿਰ ਜਦ ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਬਹਾਦਰ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਵੱਲ ਕੂਚ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਪਤਾ ਲੱਗਣ ਤੇ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਸਿੰਘ ਜੀ ਵੀਂ ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਜੀ ਬਹਾਦਰ ਦੇ ਨਾਲ ਜੰਗਾਂ ਯੁੱਧਾਂ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ ਸੀ।

1697 ਵਿੱਚ ਹਰਜੀ ਸੋਢੀ ਦੀ ਮੌਤ ਮਗਰੋਂ ਉਸਦੇ ਪੁੱਤਰ ਗੁਰੂ ਕਾ ਚੱਕ (ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ) ਛੱਡਕੇ ਚਲੇ ਗਏ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਭਾਈ ਮਨੀ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਪੰਜ ਸਿੰਘਾਂ ਨਾਲ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦਾ ਇੰਚਾਰਜ ਬਣਾਕੇ ਭੇਜਿਆ। ਭਾਈ ਮਨੀ ਸਿੰਘ ਜੀ 2 ਮਈ, 1698 ਦੇ ਦਿਨ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਪੁੱਜੇ ਤੇ 3 ਮਈ ਨੂੰ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਚ ਨੀਲਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਾਹਿਬ ਝੁਲਾਕੇ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭਾਈ ਮਨੀ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਹੀ ਰਹਿਣ ਲੱਗ ਪਏ ਸੀ। ਹੁਣ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਸੰਗਤਾਂ ਮੁੜ ਆਉਣ ਲੱਗ ਪਈਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਭਾਈ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਡੱਲ-ਵਾਂ ਵੀਂ ਭਾਈ ਮਨੀ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਜੱਥੇ ਤੋਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪਾਨ ਕਰ ਸਿੰਘ ਸਜ ਗਏ। ਆਪ ਆਪਣੇ ਵਡੇਰਿਆਂ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਵਾਲੇ, ਪੂਰਨ ਰਹਿਤਵਾਨ 'ਤੇ ਤਿਆਰ-ਬਰ-ਤਿਆਰ ਸਿੰਘ ਸਨ। ਆਪ ਹਰ ਵੇਲ਼ੇ ਪਾਠ ਕਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ, ਗੁਰਬਾਣੀ ਨਾਲ਼ ਆਪ ਨੂੰ ਇਸ਼ਕ ਸੀ ਅਤੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਨਾਮ ਦਾ ਨੂਰ ਝਲਕਦਾ ਸੀ। ਨਿੱਕੀ ਉਮਰੇ ਹੀ ਆਪ ਨੂੰ ਮੌਤ ਦਾ ਜ਼ਰਾ ਖ਼ੌਫ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਹਰ ਵੇਲੇ ਮੈਦਾਨ-ਏ-ਜੰਗ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਜੌਹਰ ਵਿਖਾਉਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ।

1697 ਚ ਭਾਵੇਂ ਮੀਣੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਚੋਂ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਸਨ ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਮੁਖਤਿਆਰ ਚੂਹੜ ਮੱਲ ਅਜੇ ਵੀਂ ਉੱਥੇ ਹੀ ਸੀ। 29 ਮਾਰਚ 1709 ਈਸਵੀ, ਵਿਸਾਖੀ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਚੂਹੜ ਮੱਲ ਨੇ ਗੁਰੂਦਵਾਰੇ ਦੀ ਜਮੀਨ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਤੂਤਾਂ ਦੇ ਦਰੱਖਤ ਕਟਵਾ ਲਏ। ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਇਸ ਦਾ ਮੁੱਲ ਤਾਰਨ ਵਾਸਤੇ ਆਖਿਆ ਪਰ ਉਹ ਆਕੜ ਗਿਆ ਤੇ ਧਮਕੀਆਂ ਦੇਣ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਇਸ ਤੇ ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਉਸਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਉਹ ਸੜਿਆ-ਬਲਿਆ ਲਾਹੌਰ ਦਰਬਾਰ ਜਾ ਹਾਜਰ ਹੋਇਆ। ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਲਾਹੌਰ ਦਰਬਾਰ ਨੇ ਉਸਦੀ ਪ੍ਰਵਾਹ ਨਾ ਕੀਤੀ ਪਰ ਅਖੀਰ ਉਸ ਵਲੋਂ ਵਾਰ-੨ ਅਰਜੋਈ ਕਰਨ ਤੇ ਲਾਹੌਰ ਦੇ ਨਾਇਬ ਸੂਬੇਦਾਰ ਨੇ ਪੱਟੀ ਦੇ ਚੌਧਰੀ ਹਰ ਸਹਾਇ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਕਾ ਚੱਕ ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਆਖ ਦਿੱਤਾ।ਹਰ ਸਹਾਇ ਨੇ 6 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਵੀਂ ਭਾਈ ਮਨੀ ਸਿੰਘ ਜੀ ਅਤੇ ਭਾਈ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਡੱਲ-ਵਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਪੱਟੀ ਦੀ ਫ਼ੌਜ ਦੇ ਖ਼ੂਬ ਆਹੂ ਲਾਹੇ।ਅੰਤ ਨੂੰ ਭਾਈ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਡੱਲ-ਵਾਂ ਨੇ ਹਰ ਸਹਾਇ ਨੂੰ ਪਾਰ ਬੁਲਾ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਮਗਰੋਂ ਚੂਹੜ ਮੱਲ 12 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਦੇਵਾ ਨਾਂ ਦੇ ਚੌਧਰੀ ਦੀ ਕਮਾਨ ਹੇਠ ਫ਼ੌਜ ਲੈ ਆਇਆ। ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਇਸ ਫ਼ੌਜ ਨੂੰ ਵੀ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਛਾੜਿਆ।

ਆਪ ਘਰ ਵਾਹੀ-ਖੇਤੀ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਪਿੰਡ 'ਵਾਂ' ਵਿਖੇ ਆਪ ਨੇ ਇੱਕ ਬੁੰਗਾ ਕਾਇਮ ਕੀਤਾ, ਜਿੱਥੇ ਆਪ ਆਉਂਦੇ ਜਾਂਦੇ ਮੁਸਾਫ਼ਰਾਂ ਅਤੇ ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਪਨਾਹ ਦਿੰਦੇ 'ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਲਈ ਲੰਗਰ ਇਤਿਆਦਿ ਦਾ ਇੰਤਜ਼ਾਮ ਕਰਕੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਦੇ। ਆਪ ਦੇ ਸਾਥੀ ਸਿੰਘ ਖੇਤੀ ਵਿੱਚ ਹੱਥ ਆਪ ਦਾ ਹੱਥ ਵਟਾਉਂਦੇ, ਪਾਠ ਕਰਦੇ 'ਤੇ ਸ਼ਸਤਰ ਅਭਿਆਸ ਵੀ ਕਰਦੇ। ਹਰ ਵੇਲੇ 10-12 ਸਿੰਘ ਆਪ ਦੇ ਨਾਲ਼ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ।

ਆਪ ਆਪਣੀ ਕਿਰਤ ਕਮਾਈ ਵਿੱਚੋਂ ਵੰਡ ਕੇ ਛੱਕਣ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੰਦੇ ਸਨ। 1716 ਵਿੱਚ ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਬਹਾਦਰ ਦੀ ਸ਼ਹੀਦੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਿੱਖ ਬੜੀਆਂ ਕਠਿਨਾਈਆਂ ਵਿਚ ਸਮਾਂ ਕੱਟਦੇ ਆ ਰਹੇ ਸਨ। ਸੰਨ 1726 ਈਸਵੀ ਵਿੱਚ ਅਬਦੁਲਸਮਦ ਖਾਨ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਖਾਨ ਬਹਾਦੁਰ ਜਕਰਿਆ ਖਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਾਂਤ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲ ਦਾ ਪਦ ਸੰਭਾਲਿਆ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਲਾਹੌਰ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦਮਨਚੱਕਰ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਸਿੱਖਾਂ 'ਤੇ ਹਕੂਮਤ ਦਾ ਕਹਿਰ ਟੁੱਟ ਪਿਆ ਸੀ। ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਹੀ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਅਕਹਿ ਤਸੀਹੇ ਦੇ ਕੇ ਸ਼ਹੀਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਸਿਰਾਂ ਦੇ ਮੁੱਲ ਪਾ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਖੁਰਾ-ਖੋਜ ਮਿਟਾਉਣ ਲਈ ਢੰਡੋਰੇ ਪਿੱਟੇ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਧਰ ਆਪ ਦੇ ਆਸ਼ਰਮ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਆਉਣਾ-ਜਾਉਣਾ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਬਣਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਆਪ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਾਣੀਮਾਤਰ ਦੀ ਨਿਸ਼ਕਾਮ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਰੱਖਦੇ ਸਨ। ਬਦਲਦੀ ਹੋਈ ਰਾਜਨੀਤਕ ਪਰੀਸਥਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਆਪ ਦੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਨਾਲ਼ ਦੇ ਪਿੰਡ ਨੌਸ਼ਹਿਰਾ ਪੰਨੂਆਂ ਦਾ ਇੱਕ ਹੰਕਾਰੀ ਚੌਧਰੀ, ਸਾਹਿਬਰਾਏ ਨੇ ਆਪਣੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਇਸ ਅੱਡੇ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਲਈ ਇੱਕ ਚੁਣੌਤੀ ਮੰਨਿਆ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਉਹ ਬਿਨਾਂ ਕਾਰਣ ਸਿੱਖਾਂ ਨਾਲ ਈਰਖਾ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਿਆ ਸੀ।

ਇਸ ਦਵੇਸ਼ ਭਾਵਨਾ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਵਿਆਕੁਲ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਡੰਗਰ ਤੇ ਘੋੜੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਖੇਤਾਂ ਵਿਚ ਛੱਡ ਦੇਣੇ ਤਾਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਫਸਲ ਦੀ ਬਰਬਾਦੀ ਹੋਵੇ। ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਰਲ ਕੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਜਿੰਨੇ ਪਸ਼ੂਆਂ ਲਈ ਪੱਠਿਆਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਉਹ ਪਹੁੰਚਾ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ ਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖੇਤਾਂ ਵਿਚ ਫਸਲਾਂ ਦਾ ਉਜਾੜਾ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਪਰ ਚੌਧਰੀ ਸਾਹਿਬ ਰਾਏ ਦਾ ਮੰਤਵ ਤਾਂ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਨੀਵਾਂ ਦਿਖਾਉਣਾ ਸੀ ਤੇ ਉਸਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਨਾ ਸੁਣੀ। ਅੰਤ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਇਕੱਠਿਆਂ ਹੋ ਕੇ ਸਾਰੀ ਗੱਲ ਸਰਦਾਰ ਬਘੇਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਜਾ ਸੁਣਾਈ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਦਿੱਲੋਂ ਭਰਾਵਾਂ ਜਰੀਏ ਸਿੰਘਾਂ ਦੇ ਖੇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਚਰ ਰਹੀ ਚੌਧਰੀ ਦੀ ਘੋੜੀ ਫੜ, ਘਰਿਆਲਾ ਪਿੰਡ ਦੇ ਭਾਈ ਲਖਮੀਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚਾ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਸਨੂੰ ਇਸਦੀ ਹਕੀਕਤ ਵੀਂ ਦੱਸ ਦਿੱਤੀ। ਭਾਈ ਲਖਮੀਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਅੱਗੋਂ ਇਹ ਘੋੜੀ ਦੂਰ ਕੀਤੇ ਵੇਚ ਪੈਸੇ ਲਿਆ ਭਾਈ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਡੱਲ-ਵਾਂ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲ ਦਿੱਤੇ। ਜਦ ਇਸ ਦੀ ਖ਼ਬਰ ਚੌਧਰੀ ਸਾਹਿਬ ਰਾਏ ਨੂੰ ਲੱਗੀ ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਇਸਨੂੰ ਇੱਕ ਵੰਗਾਰ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਿਆ ਤੇ ਆਪਣੇ ਖੋਜੀਆਂ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਘੋੜੀ ਦੀ ਪੈੜ ਲੱਭ ਲਈ।

ਜਦ ਇਸਦੀ ਖ਼ਬਰ ਭਾਈ ਬਘੇਗ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਭਾਈ ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਭਾਈ ਲਖਮੀਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਹੁਰਾਂ ਨੂੰ ਲੱਗੀ ਤਾਂ ਉਹ ਭਾਈ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਡੱਲ-ਵਾਂ ਕੋਲ ਆ ਗਏ। ਉਧਰੋਂ ਅਗਲੀ ਸਵੇਰ ਹੁੰਦਿਆਂ ਹੀ ਗੁੱਸੇ ਵਿਚ ਤੜਫਦੇ ਹੋਏ ਚੌਧਰੀ ਨੇ ਪੱਟੀ ਦੇ ਫੌਜਦਾਰ ਜਾਫਰ ਬੇਗ ਦੇ ਭਤੀਜੇ ਤੇ ਸੌ ਸੈਨਿਕਾਂ ਨਾਲ ਭਾਈ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਪਿੰਡ 'ਤੇ ਹੱਲਾ ਬੋਲ ਦਿੱਤਾ। ਲੜਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਤਾਂ ਸਿੰਘ ਉੱਚੀ ਆਵਾਜ ਵਿੱਚ 'ਜੋ ਬੋਲੇ ਸੋ ਨਿਹਾਲ, ਸਤਿ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ' ਦੇ ਨਾਹਰੇ ਬੁਲੰਦ ਕਰਨ ਲੱਗੇ। ਇਹਨਾਂ ਜੈਕਾਰਿਆਂ ਦੀ ਗਰਜ ਨਾਲ ਵੈਰੀ ਫੌਜ ਵਿੱਚ ਡਰ ਦੀ ਲਹਿਰ ਦੌੜ ਗਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਾਹਸ ਟੁੱਟ ਗਿਆ। ਉਹ ਰਖਿਆਤਮਕ ਲੜਾਈ ਲੜਨ ਲੱਗੇ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਾਣਾਂ ਦੀ ਬਾਜੀ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸ਼ਾਹੀ ਸਿਪਾਹੀਆਂ ਨੂੰ ਮੌਤ ਦੇ ਘਾਟ ਉਤਾਰ ਦਿੱਤੇ। ਪੂਰਾ ਦਿਨ ਚੜਨ ਤੱਕ ਵੈਰੀ ਫੌਜ ਦਾ ਭਾਰੀ ਜਾਨੀ-ਨੁਕਸਾਨ ਹੋ ਚੁੱਕਿਆ ਸੀ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਲਾਸ਼ਾਂ ਦੇ ਢੇਰ ਨੂੰ ਵੇਖਕੇ ਜਾਨ ਬਚਾ ਕੇ ਭੱਜਣ ਵਿੱਚ ਹੀ ਆਪਣੀ ਭਲਾਈ ਸਮਝਣ ਲੱਗੇ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਰਦਾਰ ਬਘੇਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਵੀਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਜਖ਼ਮਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਸਰੀਰ ਤਿਆਗ ਕੇ ਗੁਰੂ ਚਰਨਾ ਵਿੱਚ ਜਾ ਬਿਰਾਜੇ ਸਨ। ਜਾਫਰ ਬੇਗ ਦੇ ਭਤੀਜੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸਿਪਾਹੀ ਮਾਰੇ ਗਏ ਸਨ। ਫ਼ੌਜਦਾਰ ਦੇ ਭਤੀਜੇ ਦੀ ਮੌਤ ਮਗਰੋਂ ਸਾਹਿਬ ਰਾਏ ਤਾਂ ਭੱਜ ਨਿਕਲਿਆ।

ਉਧਰ ਜਦ ਫ਼ੌਜਦਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਭਤੀਜੇ ਦੇ ਮਰਨ ਦੀ ਖ਼ਬਰ ਮਿਲੀ ਤਾਂ ਉਸਨੇ 900 ਸਿਪਾਹੀ ਡੱਲ-ਵਾਂ ਵੱਲ ਤੋਰ ਦਿੱਤੇ ਤੇ ਖ਼ੁਦ ਸਾਰੀ ਸਥਿਤੀ ਜ਼ਕਰੀਆ ਖਾਨ ਨੂੰ ਦੱਸਣ ਲਈ ਲਾਹੌਰ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਉੱਥੇ ਜਾਕੇ ਉਸਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਵੱਧੀ ਹੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਵਧਾ ਚੜ੍ਹਿਆ ਕੇ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ। ਜ਼ਕਰੀਆ ਖਾਨ ਲਈ ਇਹ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਕਰਨਾ ਬਹੁਤ ਔਖਾ ਸੀ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਮੁੱਠੀ ਭਰ ਸਿੰਘ ਸਿਰ ਚੁੱਕਣ ਲੱਗ ਪਏ ਹਨ। ਉਸਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਸਬਕ ਸਿਖਾਉਣ ਲਈ ਤੁਰੰਤ ਮੋਮਨ ਖਾਨ ਦੀ ਕਮਾਨ ਹੇਠ, ਦੋ ਹਜ਼ਾਰ ਫੌਜੀਆਂ ਨੂੰ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਸਭ ਦਾ ਪਤਾ ਜਦ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਲੱਗਾ ਤਾਂ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਇਸ ਤੇ ਬਹੁਤ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰਵਿਮਰਸ਼ ਕੀਤਾ। ਅੰਤ ਕੁਝ ਸਿੰਘ ਨਾਜਕ ਪਰੀਸਥਤੀਆਂ ਨੂੰ ਮੱਦੇਨਜਰ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਆਪਣੀ ਗੋਰੀਲਾ ਲੜਾਈ ਦੀ ਨੀਤੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਗੁਪਤਵਾਸ ਲਈ ਚਲੇ ਗਏ। ਭਾਈ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਡੱਲ-ਵਾਂ ਅਤੇ ਕੁਝ ਕੁ ਹੋਰ ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਉਥੇ ਹੀ ਰੁਕ ਕੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਲਈ ਤਿਆਰੀਆਂ ਵਿੱਢ ਦਿੱਤੀਆਂ।

ਅਖੀਰ 9 ਜੂਨ, 1726 ਦੇ ਦਿਨ ਪਿੰਡ ਡੱਲ-ਵਾਂ ਵਿੱਚ ਗਹਿ-ਗੱਚ ਲੜਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ। ਸਿੰਘ ਉਸ ਸਮੇਂ ਭਲੇ ਹੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਆਟੇ ਵਿੱਚ ਲੂਣ ਦੇ ਸਮਾਨ ਸਨ, ਪਰ ਸਾਰੇ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਣ ਲਈ ਤਤਪਰ ਸਨ। ਸ਼ਾਮ ਤੱਕ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸਿਪਾਹੀ ਮਾਰੇ ਗਏ ਸਨ। ਹੁਣ ਮੋਮਨ ਖਾਨ ਨੇ ਹਾਥੀ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ। ਮੋਮਨ ਖਾਨ ਦਾ ਭਤੀਜੇ ਮੁਰਾਦ ਖਾਨ ਮਾਰਿਆ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਸੀ। ਸਿੰਘ ਜੂਝ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਕੋਲ ਗੋਲੀ-ਸਿੱਕਾ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਅੰਤ ਜਦ ਗੋਲੀ-ਸਿੱਕਾ ਖ਼ਤਮ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਸਿੰਘ ਮੋਰਚੇ ਛੱਡ ਕੇ ਤਲਵਾਰਾਂ ਲੈ ਕੇ ਰਣ-ਤੱਤੇ ਵਿੱਚ ਕੁੱਦ ਪਏ ਅਤੇ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸਿੱਖੀ ਰਵਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਪਾਲਦੇ ਹੋਏ ਭਾਈ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਡੱਲ-ਵਾਂ ਕੁਝ ਕੁ ਹੋਰ ਸਿੰਘਾਂ ਨਾਲ, ਅਨੇਕਾਂ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਦੀ ਨੀਂਦ ਸੁਵਾ ਕੇ ਆਪ ਵੀ ਸ਼ਹੀਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਗਏ।

ਇਸ ਲੜਾਈ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਚ ਇਕ ਨਵਾਂ ਜੋਸ਼ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ। ਹੁਣ ਸਿੱਖ ਹਰ ਜਗ੍ਹਾਂ ਧਾੜਵੀ ਬਣ ਕੇ ਫੌਜ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਕਰ ਜਾਂਦੇ ਤੇ ਹਕੂਮਤ ਲਈ ਸਿੱਖ ਵਿਦਰੋਹੀ ਤੇ ਇਕ ਮੁਸੀਬਤ ਬਣ ਖੜੋਤੇ। ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਇਹ ਜ਼ੁਲਮ-ਵਿਰੋਧੀ ਸੁਲਗਦੀਆਂ ਚਿੰਗਾਰੀਆਂ, ਇਕ ਵੱਡੀ ਅੱਗ ਦਾ ਰੂਪ ਬਣ ਗਈ ਤੇ ਅਖੀਰ ਸਿੱਖ ਮਿਸਲਾਂ ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਆਈਆਂ ਤੇ ਫਿਰ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਕਮਾਨ ਹੇਠ ਸਿੱਖ ਰਾਜ ਸਥਾਪਤ ਹੋਇਆ। ਇਹਨਾਂ ਮਹਾਨ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਹਾਦਤਾਂ ਨੂੰ ਕੌਮ ਦਾ ਪ੍ਰਣਾਮ ਹੈਂ, ਜੋ ਹਕੂਮਤੀ ਜ਼ੁਲਮ, ਵਧੀਕੀਆਂ ਤੇ ਅਤਿਆਚਾਰਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਹੌਲੀ-੨ ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਲਾਮਬੰਦ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਤੇ ਆਪਣੇ ਗੁਰੂਆਂ ਦੇ ਪਾਏ ਪੂਰਨਿਆਂ ਅਤੇ ਆਦਰਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਪਹਿਰਾ ਦਿੰਦਿਆਂ ਸ਼ਹੀਦੀਆਂ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤੀਆ।

- ਸਫ਼ਾ 14 ਦਾ ਬਾਕੀ -

ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਚਾਹੁੰਦੀ...

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ 1 ਮਈ ਪੱਤਰ ਪ੍ਰੇਰਕ - ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਪੁਲਿਸ ਵਧੀਕੀਆਂ ਦਿਨ ਬ ਦਿਨ ਵਧਦੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਬਿਆਸ ਹਲਕਾ ਦੇ ਪਿੰਡ ਬੁਤਾਲਾ ਪਿਛੋਂ ਇਸ ਦੀ ਇੱਕ ਤਾਜਾ ਮਿਸਾਲ ਵੇਖਣ ਵਿੱਚ ਆਈ ਹੈ, ਪ੍ਰਾਪਤ ਵੇਰਵੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਭੰਨਤੋੜ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਤਹਿਤ ਬੰਦ ਪਿਉ ਪੁੱਤਰ ਸਰਦਾਰ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਵਾਸੀ ਲਹਿਰ ਕੇ ਥਾਣਾ ਕੱਥੂਨੰਗਲ ਨੇ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਸੰਗਠਨ ਦੇ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ ਅਤੇ ਐਡਵੋਕੇਟ ਵਰਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਭਾਟੀਆ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪੱਤਰ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਵਲੋਂ ਉਸ ਦੀਆਂ ਲੜਕੀਆਂ ਤੇ ਤਸ਼ੱਦਦ ਦਾ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਲੜਕੀ ਪਰਮਜੀਤ ਕੌਰ ਨੂੰ 21 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਮਿਲਣ ਆਈ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਹ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕਰਕੇ ਵਾਪਸ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ ਤਾਂ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਤਲਵੰਡੀ ਘੁੰਮਣ ਦੇ ਬਸ ਅੱਡੇ ਤੇ ਉਤਰਦਿਆਂ ਹੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਅਮਰੀਕ ਕੌਰ ਛੋਟੀ ਲੜਕੀ ਗੁਰਮੀਤ ਕੌਰ ਅਤੇ ਲੜਕੇ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ, ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਰ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਕੇ ਮਹਿਤਾ ਥਾਣੇ ਲੈ ਗਏ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਫੜੇ ਮੁਜਰਿਮਾ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨੀ ਹੈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵੇਰਵੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪਿੰਡ ਦੀ ਪੰਚਾਇਤ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਤੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿਉ ਪਰ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਪੰਚਾਇਤ ਦੀ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਾ ਸੁਣੀ ਪਰ ਪੁਲਿਸ ਅਫਸਰਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਕਹਿ ਤਸ਼ੱਦਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤੇ ਤਿੰਨ ਦਿਨ ਤਸ਼ੱਦਦ ਕਰਨ ਮਗਰੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਦੱਸੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦਸਿਆ ਕਿ ਛੋਟੀ ਲੜਕੀ ਗੁਰਮੀਤ ਕੌਰ ਜੋ ਕਿ ਦਸਵੀਂ ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ ਪੜਦੀ ਹੈ ਉਸ ਉੱਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਸ਼ੱਦਦ ਢਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਹਾਲਤ ਬਹੁਤ ਮੰਦੀ ਹੈ ਪਿੰਡ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਮੱਦਦ ਨਾਲ ਉਸ ਨੂੰ ਥਿਰੀਏਵਾਲ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਦਾਖ਼ਲ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਸੰਗਠਨ ਕੋਲ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਤਸ਼ੱਦਦ ਤੋਂ ਬਚਾਇਆ ਜਾਵੇ।

ਇਸੇ ਤਰਾਂ ਹੀ ਸ਼ਹੀਦ ਹਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਭਾਊਵਾਲ ਦੀ ਸਿੰਘਣੀ ਸ਼ਹੀਦ ਭਾਈ ਲਛਮਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਬੱਬਰ ਦੀ ਸਿੰਘਣੀ ਸ਼ਹੀਦ ਰਮਿੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਟੈਨੀ ਬੱਬਰ ਅਤੇ ਸ਼ਹੀਦ ਭਾਈ ਧਰਮਵੀਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕੰਮੋਕੇ ਦੀ ਸਿੰਘਣੀ ਜਿਨਾਂ ਦੇ ਬੱਚਾ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਸੀ ਨੂੰ ਵੀ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਗੋਲੀਆਂ ਮਾਰ ਸ਼ਹੀਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਕੁੱਝ ਸਿਰਫ ਸਿੱਖਾਂ ਨਾਲ ਹੀ ਹੋਇਆ।

ਸ਼ਹੀਦ ਜਨਰਲ ਸੁਬੇਗ ਸਿੰਘ ਜੀ

ਲੇਖਕ : ਜੀ.ਐਸ. ਗਰੇਵਾਲ

ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਨੇ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਹੀ ਕੌਮੀ ਕਾਰਜਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਆਪਣੀ ਜਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤਨਦੇਹੀ ਨਾਲ ਨਿਭਾਈ ਹੈ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਹਮਲਾਵਰ ਦਾ ਆਪਣੀਆਂ ਜਾਨਾਂ ਵਾਰ ਕੇ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਸਿੱਖ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਲਈ ਚੰਦੂ ਸ਼ਾਹ ਵਲੋਂ ਪੰਜੀ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਮੰਗ ਨੂੰ ਠੁਕਰਾ ਕੇ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦੇਣ ਦੀ ਚੋਣ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਨੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਧਰਮ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਦੀ ਅਜਾਦੀ ਅਤੇ ਜਬਰੀ ਧਰਮ ਬਦਲਣ ਦੇ ਮੁਗਲ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਔਰੰਗਜੇਬ ਦੀ ਨੀਤੀ ਵਿਰੁੱਧ ਆਪਣੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦਿੱਤੀ। ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਿੱਖ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਲਈ ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਕੁਰਬਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੀ ਇਸ ਲੰਬੀ ਕਤਾਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਿੱਧਾ-ਸਾਦਾ ਪਰ ਬਹਾਦਰ ਸਿੱਖ ਵੀ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇਕ ਆਮ ਪੇਂਡੂ ਦੇ ਪੱਧਰ ਤੋਂ ਉਠ ਕੇ ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ ਵਿੱਚ ਜਰਨੈਲ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਉਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ, ਉਸ ਦਾ ਨਾਂ ਸੁਬੇਗ ਸਿੰਘ ਸੀ। ਇਹ ਉਸ ਇਨਸਾਨ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਕੌਮੀ ਕਾਰਜ ਨਿਭਾਉਣ ਦਾ ਸੱਦਾ ਆਉਣ ਉੱਤੇ ਰਿਟਾਇਰਡ ਜਿੰਦਗੀ ਗੁਜਾਰਨ ਦੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸੋਚਾਂ ਨੂੰ ਤਿਆਗਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਆਪਣੀ ਕੌਮੀ ਲਈ ਜਾਨ ਕੁਰਬਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤੀ।

ਜਨਰਲ ਸੁਬੇਗ ਸਿੰਘ ਖਿਆਲਾ ਪਿੰਡ ਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਸਨ ਜੋ ਕਿ ਚੁਗਾਵਾਂ ਰੋਡ ਤੋਂ ਨੌਂ ਮੀਲ ਦੀ ਦੂਰੀ ਉਤੇ ਹੈ। ਜਨਰਲ ਸੁਬੇਗ ਸਿੰਘ ਪਿਤਾ ਭਗਵਾਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ ਕੌਰ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਪੁੱਤਰ ਸਨ। ਉਨਾਂ ਦੇ ਤਿੰਨ ਭਰਾ ਅਤੇ ਦੋ ਭੈਣਾਂ ਸਨ। ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਸਬੰਧ ਭਾਈ ਮਹਿਤਾਬ ਸਿੰਘ ਜੋ ਕਿ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੇ ਮਹਾਨ ਜਰਨੈਲ ਸਨ ਅਤੇ ਜਿਨਾਂ ਨੇ 1740 ਵਿੱਚ ਭਾਈ ਸੁੱਖਾ ਸਿੰਘ ਸਮੇਤ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮੱਸੇ ਰੰਗੜ ਦਾ ਸਿਰ ਵੱਢਿਆ ਸੀ ਨਾਲ ਜੁੜਦਾ ਸੀ। ਜਨਰਲ ਸੁਬੇਗ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਖਾਂਦਾ-ਪੀਂਦਾ ਧਨੀ ਪਰਿਵਾਰ ਸੀ ਜੋ ਸੌ ਕਿਲੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਸੀ। ਪਿੰਡ ਖਿਆਲਾ ਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਨਾ ਖਿਆਲਾ ਨੰਦ ਸਿੰਘ ਵੱਜਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਸ੍ਰ. ਨੰਦ ਸਿੰਘ, ਸ੍ਰ. ਸੁਬੇਗ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਪੜਦਾਦਾ ਸਨ। ਸ੍ਰ. ਸੁਬੇਗ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਮਾਤਾ ਜੀ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰਾਂ ਸਮਰਪਿਤ ਸਨ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਅਤੇ ਪੋਤੇ-ਪੋਤੀਆਂ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਵਾਰਸ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਯਾਦ ਕਰਵਾਦਿਆਂ ਉਨਾਂ ਨੂੰ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਨਾਂ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਰੌਸ਼ਨ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਦਿੰਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਸੀ। ਉਨਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਸ੍ਰ. ਭਗਵਾਨ ਸਿੰਘ ਪਿੰਡ ਦੇ ਨੰਬਰਦਾਰ ਸਨ ਅਤੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਹੱਲ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਮਸ਼ਰੂਫ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਲੋਕ ਅਗਵਾਈ ਅਤੇ ਸਲਾਹ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾ ਉਨਾਂ ਵੱਲ ਵੇਖਦੇ ਸਨ। ਸ੍ਰ. ਸੁਬੇਗ ਸਿੰਘ ਬਚਪਨ ਤੋਂ ਹੀ ਇਕ ਸਧਾਰਨ ਬੱਚੇ ਨਾਲੋਂ ਜਿਆਦਾ ਬੁੱਧੀਮਾਨ ਅਤੇ ਚੁਸਤ ਸਨ। ਉਹ ਬਚਪਨ ਵਿੱਚ ਹੀ ਬੌਧਿਕ ਤੌਰ ਉਤੇ ਇੰਨੇ ਚੇਤੰਨ ਸਨ ਕਿ ਪਿੰਡ ਦੇ ਕਈ ਖਾਸ ਸੁਭਾਅ ਵਾਲੇ ਬੰਦਿਆਂ ਬਾਰੇ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਜੋੜ ਲੈਂਦੇ ਸਨ। ਉਨਾਂ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤ ਵਲ ਖਾਸ ਝੁਕਾਅ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨਾਂ ਦੇ ਅਧਿਆਪਕ ਉਨਾਂ ਦੀ ਇਸ ਬੌਧਿਕ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਖਾਸ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਕਾਇਲ ਸਨ। ਉਨਾਂ ਦੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੇ ਸ੍ਰ. ਸੁਬੇਗ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਉਨਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੱਡੇ ਸਕੂਲ ਜਾਂ ਵਿਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾ ਵਿੱਚ ਭੇਜਣ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ। ਸ੍ਰ. ਸੁਬੇਗ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸਕੈਡੰਰੀ ਸਿਖਿਆ ਲਈ ਲਾਇਲਪੁਰ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਅਤੇ ਉਚ ਵਿਦਿਆ ਲਈ ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਲਜ ਲਾਹੌਰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ। ਉਹ ਫੁਟਬਾਲ, ਹਾਕੀ ਅਤੇ ਐਥਲੇਟਿਕਸ ਦੇ ਬੇਹਤਰੀਨ ਖਿਡਾਰੀ ਸਨ। ਅਠਾਰਾਂ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਉਨਾਂ ਸੌ ਮੀਟਰ ਦੌੜ ਦੇ ਭਾਰਤੀ ਰਿਕਾਰਡ ਨੂੰ ਤੋੜਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਜਿਲਾ ਬੋਰਡ ਛਾਲ ਮਾਰਨ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਨੂੰ ਵੀ ਤੋੜਿਆ ਸੀ। ਉਹ ਬੇਹਤਰੀਨ ਖਿਡਾਰੀ ਸਨ ਪਰ ਉਨਾਂ ਨੇ ਖੇਡਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਕਿੱਤਾ ਨਾ ਬਣਾ ਕੇ ਫੌਜ ਨੂੰ ਚੁਣਿਆ। ਉਹ ਪੜਾਈ ਵਿੱਚ ਵੀ ਹੁਸ▲ਆਰ ਸਨ ਅਤੇ 1940 ਵਿੱਚ ਲਾਹੌਰ ਕਾਲਜ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ ਵਿੱਚ ਭਰਤੀ ਕਰਨ ਆਈ ਟੀਮ ਵਲੋਂ ਚੁਣੇ ਗਏ ਇਕੋ-ਇਕ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਨ। ਉਨਾਂ ਨੂੰ ਦੂਜੀ ਪੰਜਾਬ ਰਜਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਸੈਕੰਡ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਵਜੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਰਜਮੈਂਟ ਜਪਾਨ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਲੜਨ ਲਈ ਬਰਮਾ ਰਵਾਨਾ ਹੋ ਗਈ॥ ਭਾਰਤੀ ਵੰਡ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਦੋਂ ਰਜਮੈਂਟ ਦਾ ਮੁੜ ਸੰਗਠਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਹ ਪੈਰਾਸੂਟ ਬਰਗੇਡ ਵਿੱਚ ਪੈਰਾ ਟਰੂਪਰ ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ। 1959 ਤਕ ਉਹ ਇਸ ਬਟਾਲੀਅਨ ਵਿਚ ਰਹੇ। ਜਨਰਲ ਸੁਬੇਗ ਸਿੰਘ ਸੁਭਾਅ ਵਜੋਂ ਪੜਾਕੂ ਇਨਸਾਨ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨਾਂ ਨੇ ਹਰੇਕ ਫੌਜੀ ਕਾਰਵਾਈ ਬਾਰੇ ਡੂੰਘੀ ਖੋਜ-ਬੀਨ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਫੌਜੀ ਜਨਰਲ ਦੀ ਜੀਵਨੀ ਪੜੀ ਸੀ। ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਉਨਾਂ ਦੀ ਖਾਸ ਦਿਲਚਸਪੀ ਸੀ। ਉਹ ਪੰਜਾਬੀ, ਫਾਰਸੀ, ਉਰਦੂ, ਗੋਰਖੀ, ਅੰਗਰੇਜੀ ਅਤੇ ਹਿੰਦੀ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਚੰਗੀ ਤਰਾਂ ਬੋਲ ਲੈਂਦੇ ਸਨ। ਦੇਹਰਾਦੂਨ ਵਿਖੇ ਫੌਜੀ ਅਕੈਡਮੀ ਵਿੱਚ ਅਧਿਆਪਕ ਵੀ ਰਹੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਈ ਅਹੁਦਿਆਂ ਉੱਪਰ ਵੀ ਸੇਵਾ ਨਿਭਾਈ। ਫੌਜ ਵਿੱਚ ਉਹ ਇੱਕ ਨਿਡਰ ਅਫਸਰ ਵਜੋਂ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹੋ ਗਏ ਜੋ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰਾਂ ਦੀ ਮਾੜੀ ਹਰਕਤ ਨੂੰ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਉਨਾਂ ਦੇ ਇਸ ਸਿੱਧੇ ਸੁਭਾਅ ਕਾਰਨ ਜਾਂ ਤਾਂ ਲੋਕ ਉਨਾਂ ਨੂੰ ਪਸੰਦ ਕਰਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਜਾਂ ਉਨਾਂ ਤੋਂ ਡਰਦੇ ਸਨ। ਭਾਰਤ ਵਲੋਂ ਲੜੀ ਗਈ ਹਰੇਕ ਜੰਗ ਵਿੱਚ ਉਨਾਂ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ। ਫੌਜੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਅਤੇ ਫੌਜੀ ਵਿਗਿਆਨ ਦੀ ਉਨਾਂ ਦੀ ਜਬਰਦਸਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਕਾਰਨ ਉਨਾਂ ਨੂੰ ਬਰਗੇਡ ਮੇਜ਼ਰ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ। 1965 ਦੀ ਭਾਰਤ-ਪਾਕਿ ਜੰਗ ਦੌਰਾਨ ਉਹ ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਿੱਚ ਤੈਨਾਤ ਸਨ ਅਤੇ ਗੋਰਖਾ ਰਾਇਫਲ ਦੇ ਕਮਾਂਡਰ ਸਨ ਤਾਂ ਉਨਾਂ ਦੀ ਮਾਤਾ ਵਲੋਂ ਭੇਜੀ ਟੈਲੀਗਰਾਮ ਜੋ ਕਿ ਉਨਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਦੇ ਅਕਾਲ ਚਲਾਣੇ ਸਬੰਧੀ ਸੀ, ਬਾਰੇ ਆਪਣੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਹਿਯੋਗੀ ਨੂੰ ਨਾ ਦੱਸਿਆ। ਜਦੋਂ ਫੌਜੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਖਤਮ ਹੋਈਆਂ ਤਾਂ ਹੀ ਉਨਾਂ ਛੁੱਟੀ ਲਈ ਅਰਜੀ ਦਿੱਤੀ। ਉਨਾਂ ਦੀ ਮਾਤਾ ਨੇ ਉਨਾਂ ਨੂੰ ਪਿਤਾ ਜੀ ਦੀਆਂ ਆਖਰੀ ਰਸਮਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਾ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਕਦੇ ਵੀ ਨਾ ਪੁਛਿਆ । ਹਰ ਕੋਈ ਜਾਣਦਾ ਸੀ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਹੱਦਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕਰਨਾਂ ਉਨਾਂ ਲਈ ਮੁੱਖ ਕਰਤੱਵ ਸੀ। 1965 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ੍ਰ. ਸੁਬੇਗ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਕਰਨਲ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਉਨਾਂ ਨੂੰ ਨਾਗਾਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਨਾਗਾ ਖਾੜਕੂਆਂ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦਬਾਉਣ ਦੀ ਜਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਉਨਾਂ ਦੀ ਕਮਾਂਡ ਹੇਠ ਅੱਠਵੀਂ ਪਹਾੜੀ ਡਿਵੀਜਨ ਦੇ ਪੰਜਾਹ ਜਵਾਨ ਸਨ। ਉਥੇ ਉਨਾਂ ਅਗਵਾਈ ਅਤੇ ਨਿਡਰ ਪੈਂਤੜੇਬਾਜੀ ਦੀ ਆਪਣੀ ਕਲਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਸਫਲਤਾ ਨਾਲ ਹਾਲਾਤ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਕੀਤਾ।

ਮੁਕਤੀ ਵਾਹਿਨੀ:

1971 ਵਿੱਚ ਪੂਰਬੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ (ਹੁਣ ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼) ਵਿਚ ਰਾਜਨੀਤਕ ਗੜਬੜ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ ਬੰਗਾਲੀ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤੋਂ ਅੱਡ ਹੋਣ ਦੀਆਂ ਇੱਛਾਵਾਂ ਜਾਹਰ ਕਰਨੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਯਹੀਆ ਖਾਨ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਬੰਗਾਲੀਆਂ ਉੱਤੇ ਜੁਲਮ ਕਰਨੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ ਤਾਂ ਬੰਗਾਲੀ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਏ। 1971 ਵਿੱਚ ਹੀ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪੂਰਬੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਚਲ ਰਹੇ ਅਜਾਦੀ ਸੰਘਰਸ਼ ਵਿੱਚ ਲੁਕਵੇਂ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਲਿਆ। ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ ਦੇ ਮੁਖੀ ਮਾਨਕ ਸ਼ਾਹ ਨੇ ਖਾਸ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਇਸ ਕੰਮ ਲਈ ਸ੍ਰ. ਸੁਬੇਗ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਚੁਣਿਆ। ਉਨਾਂ ਦੀ ਕਮਾਂਡ ਹੇਠ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਫੌਜ ਵਿਚੋਂ ਭੱਜੇ ਬੰਗਾਲੀ ਅਫਸਰਾਂ ਨੂੰ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ। ਜਨਵਰੀ 1971 ਤੋਂ ਅਕਤੂਬਰ 1971 ਤੱਕ ਅਜਾਦੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਐਨਾ ਜੋਰ ਫੜ ਗਈਆਂ ਕਿ ਪੂਰਬੀ ਬੰਗਾਲ ਵਿੱਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਫੌਜਾਂ ਦੀ ਟਾਕਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਇਛਾ ਲਗਭਗ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ। ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਜਾਹਰ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ ਕਿ ਭਾਰਤ ਬੰਗਾਲੀ ਅਜਾਦੀ ਪਸੰਦਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਅਤੇ ਟਰੇਨਿੰਗ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਸ੍ਰ. ਸੁਬੇਗ ਸਿੰਘ ਇਨਾਂ ਲੁਕਵੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿਚ ਇਨਾਂ ਜਿਆਦਾ ਲੁਪਤ ਸਨ ਕਿ ਪੰਜ ਮਹੀਨੇ ਤਕ ਉਨਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਉਨਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਉਘ-ਸੁਘ ਨਹੀਂ ਸੀ ਮਿਲੀ। ਅਪ੍ਰੈਲ 1970 ਵਿੱਚ ਉਨਾਂ ਦੀ ਧਰਮ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਉਨਾਂ ਦਾ ਇਕ ਖਤ ਮਿਲਿਆ ਜੋ ਕਿ ਸ. ਬੇਗ ਦੇ ਨਾਂ ਹੇਠ ਸੀ ਅਤੇ ਜੋ ਭਾਰਤੀ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਲੁਕਵੀਂ ਜੰਗ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਨੂੰ ਲੁਕਾਉਣ ਦੇ ਪੈਂਤੜੇ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਉਨਾਂ ਦੀ ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਹੈਰਾਨ ਸਨ ਕਿ ਕੀ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਖਤ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਇਨਾਂ ਹੀ ਲਿਖਿਆ ਸੀ ਕਿ "ਫਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ, ਉਹ ਠੀਕ ਹਨ"। ਨਵੰਬਰ 1971 ਵਿੱਚ ਮੁਕਤੀ ਬਹਿਨੀ ਨੇ ਜਦੋਂ ਢਾਕੇ ਵਲ ਮਾਰਚ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਇਹ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਰੋਧ ਤੋਂ ਰਾਜਧਾਨੀ ਉੱਤੇ ਕਾਬਜ ਹੋ ਗਈ। ਲਗਭਗ ਇਕ ਲੱਖ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਫੌਜਾਂ ਨੇ ਸਮੇਤ ਜਨਰਲ ਸਟਾਫ ਦੇ ਆਤਮ ਸਮਰਪਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਬੰਗਲਾ ਦੇਸ਼ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਆਇਆ। ਇਸ ਸਫਲਤਾ ਦਾ ਸਿਹਰਾ ਸ੍ਰ. ਸੁਬੇਗ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਸਿਰ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨਾਂ ਬੰਗਾਲੀ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਮਾਤ'ਭੂਮੀ ਲਈ ਲੜਨ ਲਈ ਸਿਖਿਅਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦਿਨ-ਰਾਤ ਇੱਕ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਮੁਕਤੀ-ਵਾਹਿਨੀ ਦੀ ਤਾਕਤ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਪੰਜ ਤਾਰਾ ਹੋਟਲਾਂ ਅਤੇ ਚਿੱਟਾਗਾਂਗ ਬੰਦਰਗਾਹ ਉਤੇ ਖੜੇ ਜਹਾਜਾਂ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ। ਯੁਧਨੀਤਕ ਪੱਧਰ ਉਤੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪੁਲ ਉਡਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ, ਫੈਕਟਰੀਆਂ ਬੰਦ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕਤਾ ਦਾ ਲੱਕ ਤੋੜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਜਦੋਂ ਅਸਲ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤਾਂ ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ ਲਈ ਇਹ ਸੌਖੀ ਜਿਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਹੀ ਸੀ। ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸ੍ਰ. ਸੁਬੇਗ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਮੇਜਰ ਜਨਰਲ ਦਾ ਅਹੁਦਾ ਦੇ ਕੇ ਉਨਾਂ ਅਤੇ ਉਨਾਂ ਨੂੰ ਪਰਮ ਵਸ਼ਿਸ਼ਟ ਸੇਵਾ ਮੈਡਲ ਦੇ ਕੇ ਉਨਾਂ ਵਲੋਂ ਨਿਭਾਈਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ।

1973 ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਉਹ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਬਿਹਾਰ, ਉੜੀਸਾ ਦੇ ਜਨਰਲ ਕਮਾਂਡ ਅਫਸਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਉਪਰ ਤੈਨਾਤ ਸਨ ਤਾਂ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਉਨਾਂ ਨੂੰ ਜੈ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਨਰਾਇਣ ਨੂੰ ਗਰਿਫਤਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਨਾਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਕਾਂਗਰਸ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਇਸ ਕਾਰਨ ਉਨਾਂ ਖਿਲਾਫ ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਪੁਛ-ਪੜਤਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਕੁਝ ਸੀਨੀਅਰ ਫੌਜੀ ਅਫਸਰਾਂ ਵਲੋਂ ਉਨਾਂ ਖਿਲਾਫ ਸਾੜੇ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਿੱਖ ਫੌਜੀ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਜਨਰਲ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਤਕ ਨਾ ਪਹੁੰਚਣ ਦੇਣ ਦੀ ਨੀਤੀ ਕਾਰਨ ਉਨਾਂ ਨੂੰ ਤਰੱਕੀ ਨਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਜਦੋਂ ਉਨਾਂ ਨੂੰ ਕਮਾਉਂ ਰਜਮੈਂਟ ਵਿਚ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਨਾਂ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਕਿ ਕਮਾਉਂ ਮਿਲਟਰੀ ਫਾਰਮ ਦੇ ਕਮਾਂਡਰ ਵਲੋਂ ਫੌਜ ਮੁਖੀ ਜਨਰਲ ਰੈਨਾਂ ਦੀ ਬੇਟੀ ਦੇ ਵਿਆਹ ਦੌਰਾਨ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਰਾਸ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ॥ ਇਸ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਉਨਾਂ ਦੀ ਬਦਲੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਉਨਾਂ ਖਿਲਾਫ਼ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਉਨਾਂ ਦੀ ਬਦਲੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਨਾਂ ਖਿਲਾਫ ਇਕ ਸਾਲ ਤਕ ਖੋਜ ਪੜਤਾਲ ਚਲਦੀ ਰਹੀ ਅਤੇ ਉਨਾਂ ਉਤੇ ਜਬਲਪੁਰ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਦੌਰਾਨ 2500 ਰੁਪਏ ਦੇ ਮੁੱਲ ਦੀ ਸ਼ੀਲਡ ਤੋਹਫੇ ਵਜੋਂ ਲੈਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਜਦਕਿ ਫੌਜ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਤੋਹਫੇ ਦੇਣ ਦੀ ਪਰੰਪਰਾ ਮੌਜੂਦ ਸੀ। ਸ੍ਰ. ਸੁਬੇਗ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪਰੰਪਰਾ ਜੁਰਮ ਬਣ ਗਈ। ਕੁੱਝ ਹੋਰ ਨਿਗੁਣੇ ਜਿਹੇ ਦੋਸ਼ ਜਿਵੇਂ ਸਰਕਾਰੀ ਘਰੇਲੂ ਜਮੀਨ ਨੂੰ ਪੈਦਾਵਾਰੀ ਫਾਇਦੇ ਲਈ ਵਰਤਣ ਅਤੇ ਫੌਜੀ ਹੈਡ ਕੁਆਟਰ ਕੰਟੀਨ ਵਿੱਚੋਂ ਖਰੀਦੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਆਦਿ ਲਗਾਏ ਗਏ ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਕੰਮ 1972 ਵਿਚ ਉਨਾਂ ਵਲੋਂ ਕਮਾਂਡ ਸਾਂਭਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਚਲ ਰਹੇ ਸਨ। ਭਾਰਤੀ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਫੌਜ ਮੁੱਖੀ ਦਾ ਖੋਰੀ ਪੁਣਾ ਉਦੋਂ ਹੋਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਜਦੋਂ ਮੁਕਤੀ ਵਾਹਿਨੀ ਦੇ ਹੀਰੋ, ਪਰਮ ਵਸ਼ਿਸ਼ਟ ਅਤੇ ਅਤੀ ਵਸ਼ਿਸ਼ਟ ਸੇਵਾ ਮੈਡਲਾਂ ਨਾਲ ਨਿਵਾਜੇ ਗਏ, ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ ਵਲੋਂ ਹਰੇਕ ਫੌਜੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਰੋਲ ਨਿਭਾਉਣ ਵਾਲੇ ਅਫਸਰ ਜਿਸ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਵਧ ਕੇ ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਨੂੰ ਅਪ੍ਰੈਲ 30, 1976 (ਸੇਵਾ ਮੁਕਤੀ ਤੋਂ ਇਕ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ) ਫੌਜ ਵਿਚੋਂ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਤਰਾਂ ਦਾ ਘਟੀਆ ਵਿਹਾਰ ਉਸ ਬਹਾਦਰ ਸਿਪਾਹੀ, ਸਿਰਮੌਰ ਜਰਨੈਲ, ਆਗੂ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ 1984 ਅਤੇ ਸਾਕਾ ਨੀਲਾ ਤਾਰਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ ਵਲੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਕਰਕੇ 'ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ' ਅਤੇ 'ਰੁਸਿਆ ਹੋਇਆ' ਆਖ ਕੇ ਬਦਨਾਮ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਕੌਮ ਦਾ ਵਫਾਦਾਰ ਸੀ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਅਤੇ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸ਼ਾਨ ਅਤੇ ਮਾਣ ਲਈ ਲੜਿਆ ਸੀ।

ਪੰਥ ਦਾ ਸਿਪਾਹੀ:

ਜਨਰਲ ਸੁਬੇਗ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਫੌਜ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਿਆਂ ਹੀ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਸੀ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੀ ਹਿੰਦੂ ਸਰਕਾਰ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਅਜਾਦੀ ਕਦੇ ਵੀ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ। ਉਹ ਇਸ ਗਲੋਂ ਵੀ ਚੇਤੰਨ ਸਨ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਹਿੰਦੂ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਤਰੱਕੀਆਂ ਰੋਕਣ ਅਤੇ ਭੇਦਭਾਵ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਫੌਜ ਵਿਚੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਦੀ ਨੀਤੀ ਦਾ ਸਿੱਟਾ ਹੈ। ਫੌਜ ਵਿਚੋਂ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਘੱਟ ਕਰਨ, ਵੱਡੇ ਉਦਯੋਗਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਨਾ ਲਗਾਉਣ, ਸਿੱਖ ਕਿਸਾਨੀ ਵਲੋਂ ਕਣਕ ਅਤੇ ਦੂਜੀਆਂ ਫਸਲਾਂ ਦੇ ਮੁਲ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਉਤੇ ਕੰਟਰੋਲ ਦੀ ਨੀਤੀ ਉਨਾਂ ਵਲੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਮਿਹਨਤ ਦਾ ਪੂਰਾ ਫਾਇਦਾ ਨਾ ਲੈਣ ਦੇਣ ਦੀ ਨੀਤੀ ਸੀ। ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਨਦੀਆਂ ਦੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਵੰਡ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਬਣਦੇ ਹਿੱਸੇ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਸਿੱਖ ਦੇ ਉਚਿਤ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਸਾਜਿਸ਼ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸੀ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਇਹ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਿ ਸਿੱਖ ਸੰਪਰਦਾਇਕ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨਾਂ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਗਰੀਬ ਬਣਾ ਦੇਣਗੀਆਂ ਆਦਿ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਬਦਨਾਮ ਕਰਨ ਦੀ ਚਾਲ ਸੀ। ਉਨਾਂ ਵਲੋਂ ਸਵੈ-ਸ਼ਾਸ਼ਨ ਦੀ ਮੰਗ ਨੂੰ ਗਦਾਰੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਹਿੰਦੂ ਪ੍ਰੈਸ ਨੇ ਸਿੱਖ ਮੰਗ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਰਾਜ ਤੋਂ ਵੱਖ ਹੋਣ ਦੀਆਂ ਸਿੱਖ ਇਛਾਵਾਂ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ ਤੋਂ ਘਿਰੇ ਹੋਏ ਸਿੱਖਾਂ ਕੋਲ ਆਪਣੇ ਦੁਖਾਂ ਨੂੰ ਆਵਾਜ਼ ਦੇਣ ਤੋਂ ਸਿਵਾ ਕੋਈ ਰਸਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਉਹ ਪੂਰੀ ਤਰਾਂ ਸੰਗਠਿਤ ਨਹੀਂ ਸਨ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਨਾਂ ਕੋਲ ਕੋਈ ਆਪਣੀ ਅਖਬਾਰਾਂ ਜਾਂ ਹੋਰ ਸੰਚਾਰ ਸਾਧਨ ਸਨ ਜਿਨਾਂ ਰਾਹੀਂ ਉਹ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਪੱਧਰ ਉੱਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਆਪਣੇ ਵੱਲ ਖਿੱਚ ਸਕਦੇ। ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਨਾਂ ਕਮਜੋਰੀਆਂ ਦਾ ਪੂਰੀ ਤਰਾਂ ਪਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਇਨਾਂ ਹਾਲਤਾਂ ਦਾ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਕਮਜੋਰ ਅਤੇ ਅਧੀਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤਾ। ਅਕਾਲੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਅਨਪੜਾਂ, ਤਾਕਤਹੀਣਾਂ ਅਤੇ ਤੇਜਹੀਣਾਂ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ॥ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਅਕਾਲੀ ਵੀ ਸਾਬਕਾ ਸਰਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਵਫਾਦਾਰੀ ਨੂੰ ਸ਼ੱਕ ਦੀ ਨਿਗਾਹ ਨਾਲ ਦੇਖਦੇ ਸਨ। ਹਿੰਦੂ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਤਰਾਂ ਦੀਆਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਤੋਂ ਬੇਹੱਦ ਖੁਸ਼ ਸੀ ਅਤੇ ਇਨਾਂ ਕਮਜੋਰੀਆਂ ਦਾ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਫੌਜ ਅਤੇ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸ਼ਨ ਤੋਂ ਸੇਵਾ ਮੁਕਤ ਹੋਏ ਸਿੱਖ, ਸਿੱਖ ਰਾਜਨੀਤਕ ਪਾਰਟੀ ਨਾਲੋਂ ਕਾਂਗਰਸ ਵਿੱਚ ਜਾਣਾ ਵਧ ਪਸੰਦ ਕਰਦੇ ਸਨ।

1977 ਵਿੱਚ ਜਨਰਲ ਸੁਬੇਗ ਸਿੰਘ ਨੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹੀ ਪਾਰਟੀ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਹੱਲਾਂ ਲਈ ਲੜਦੀ ਰਹੀ ਸੀ। ਉਹ ਸਰਦਾਰ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਟੌਹੜਾ ਨੂੰ ਮਿਲੇ ਅਤੇ ਪੰਥ ਲਈ ਆਪਣੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ। ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਜਥੇਦਾਰ ਟੌਹੜਾ ਨੇ ਉਨਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਹਿਚਕਿਚਾਹਟ ਵਿਖਾਈ ਪਰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਨਾਂ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨੂੰ ਵੇਖਦੇ ਹੋਏ

ਸਾਬਕਾ ਫੌਜੀਆਂ ਅਤੇ ਬੁੱਧੀਜੀਵੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲੈਣ ਲਈ ਉਨਾਂ ਤੋਂ ਸਲਾਹ ਲੈਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਜਨਰਲ ਸੁਬੇਗ ਸਿੰਘ ਵਲੋਂ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਲਿਆ ਅਤੇ ਉਨਾਂ ਨੂੰ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਤੋਂ ਵੱਖ ਹੋਣ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰਾਂ ਨਾ ਕਰਨ ਉਤੇ ਖਤਰਨਾਕ ਨਤੀਜੇ ਭੁਗਤਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਰਹਿਣ ਦੇ ਸੁਨੇਹੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਪਰ ਜਨਰਲ ਸੁਬੇਗ ਸਿੰਘ ਵਲੋਂ ਕੀਤਾ ਫੈਸਲੇ ਅਟੱਲ ਸਨ ਅਤੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਉਤੇ ਕਾਇਮ ਰਹੇ। ਉਨਾਂ ਦੇ ਭਰਾ ਜੋ ਕਿ ਬਾਜਪੁਰ (ਉਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼) ਵਿੱਚ ਇਕ ਉਘੇ ਕਿਸਾਨ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤੀਵਾਨ ਸਨ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਜਨਰਲ ਸੁਬੇਗ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਉੱਤੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜੁਲਮ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਸ਼ਿਕਾਰ ਬਣੇ। ਪੁਲਸ ਅਤੇ ਇਕ ਸਥਾਨਕ ਕਾਂਗਰਸੀ ਆਗੂ ਵਲੋਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਸ਼ਾਜਸ਼ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਇਕ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਆਗੂ ਵਲੋਂ ਜਨਰਲ ਸੁਬੇਗ ਸਿੰਘ ਦੇ ਭਰਾ ਦਾ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸੇ ਆਗੂ ਵਲੋਂ ਤਰਾਈ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਧਮਕਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ। ਛੋਟੇ ਭਰਾ ਦਾ ਕਤਲ ਜਨਰਲ ਸੁਬੇਗ ਸਿੰਘ ਲਈ ਡੂੰਘਾ ਸਦਮਾ ਸੀ ਪਰ ਇਹ ਵੀ ਉਨਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਕਮਜੋਰ ਨਾ ਕਰ ਸਕਿਆ। ਜਨਰਲ ਅਤੇ ਉਨਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਖੋਜ-ਪੜਤਾਲ ਵਿੱਚ ਫਸਾ ਕੇ 1983 ਤਕ ਲਗਾਤਾਰ ਖੱਜਲ'ਖੁਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕੇਸ ਜਨਰਲ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਹ ਬਾਇੱਜਤ ਬਰੀ ਹੋਏ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਉਨਾਂ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਕਿਹਾ "ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਆਪਣੀ ਕਮਜੋਰੀ ਬਾਰੇ ਪੂਰੀ ਤਰਾਂ ਜਾਣੂ ਸਨ ਅਤੇ ਮੇਰੀ ਦਿੱਖ ਖਰਾਬ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਅਸਫਲ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਕਾਰਨ ਉਹ ਸ਼ਰਮਸਾਰ ਹਨ।" ਪੰਜ ਸਾਲ ਤਕ ਉਨਾਂ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਉਨਾਂ ਨੂੰ ਖੱਜਲ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਕਰ ਕੇ ਸਹਿਣਾ ਪਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨਾਂ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਜੈ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਨਰਾਇਣ ਦੀ ਲਹਿਰ ਨੂੰ ਕੁੱਝ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਲਮ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਦਬਾਉਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

ਸੰਤ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਸਾਥੀ ਬਣਨਾ

ਕਈ ਆਗੂਆਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ 1982 ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਆਗੂ ਰਹਿਤ ਹੋ ਚੁਕਾ ਸੀ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕ ਉਲਝੇ ਹੋਏ ਸਨ॥ ਇਸ ਤਰਾਂ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ ਇਕ ਹੋਰ ਕ੍ਰਿਸ਼ਮਈ ਆਗੂ ਉਭਰਿਆ। ਇਹ ਦਮਦਮੀ ਟਕਸਾਲ ਦੇ ਸੰਤ ਅਤੇ ਆਗੂ ਸੰਤ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਸਨ। ਉਹ ਨਿਰਛੱਲ, ਸਮਰਪਤ, ਬੇਗਰਜ, ਸੁਆਰਥਹੀਣ, ਅਡੋਲ, ਅਟਲ, ਖਰਾ, ਬੇਬਾਕ ਅਤੇ ਬੇਝਿਜਕ ਆਗੂ ਸੀ। ਉਸਦਾ ਇਕੋ ਹੀ ਹਿੱਤ ਸੀ, ਸਿੱਖ ਕੌਮ (ਖਾਲਸੇ) ਦਾ ਹਿਤ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਧੋਖਾਦੇਹੀ ਵਾਲੀ ਕਾਂਗਰਸੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਉਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਦੇ ਤਾਂ ਅਕਸਰ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਵਿੱਚ ਬੇਤਰਸ ਹੋ ਜਾਂਦੇ। ਉਹ ਬੇਬਾਕੀ ਨਾਲ ਦੱਸਦੇ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਵੇਂ ਅਕਾਲੀ ਆਪਣੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਧੋਖੇ ਅਤੇ ਤੋੜ-ਭੰਨ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੇ ਸ਼ਿਕਾਰ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਤਾਕਤ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਸਨ ਤਾਂ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿੱਖ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸਾਰ ਦਿੰਦੇ ਸਨ। ਲੋਕ ਉਨਾਂ ਦੇ ਵੱਡੀ ਪੱਧਰ ਉਤੇ ਪਿੱਛੇ ਲਗ ਤੁਰੇ। ਜਲਦੀ ਹੀ ਉਹ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਸਿਰਮੌਰ ਆਗੂ ਵਜੋਂ ਉਭਰ ਗਏ। ਉਨਾਂ ਦੀ ਵਧਦੀ ਹਰਮਨ-ਪਿਆਰਤਾ ਇੰਦਰਾ ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਖਤਰੇ ਦੀ ਘੰਟੀ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਜਨਰਲ ਸੁਬੇਗ ਸਿੰਘ ਸੰਤ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲੇ ਤਾਂ ਕੁਦਰਤੀ ਉਹ ਇਸ ਬੇਬਾਕ, ਸਾਫ ਅਤੇ ਬਹਾਦਰ ਇਨਸਾਨ ਜੋ ਕਿ ਕਥਨੀ-ਕਰਨੀ ਦਾ ਸੂਰਾ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਆਗੂ ਸੀ ਵਲ ਖਿੱਚੇ ਗਏ। ਜਿਉਂ-ਜਿਉਂ ਸਮਾਂ ਬੀਤਿਆ ਦੋਵੇਂ ਹੋਰ ਨੇੜੇ ਹੁੰਦੇ ਗਏ।

ਸਿੱਖ ਬੁੱਧਜੀਵੀਆਂ ਦੀ ਕਾਨਫਰੰਸ

1983 ਵਿੱਚ ਜਨਰਲ ਸੁਬੇਗ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਨੇ ਨੇ ਸੰਤ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਿਆਂ ਅਤੇ ਸਰਦਾਰ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਟੌਹੜਾ ਨੂੰ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਸਿੱਖ ਬੁੱਧੀਜੀਵੀਆਂ ਦੀ ਸਭਾ ਬੁਲਾਈ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਹਿੰਦੂ ਮਨ ਜਿੱਤਣ ਲਈ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਬਲੀ ਦੇ ਬਕਰੇ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਲਈ ਖਤਰਨਾਕ ਹਾਲਤ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸਰਕਾਰੀ ਕੀਤੀ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕਿ ਇਸ ਹਾਲਤ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਜਨਰਲ ਸੁਬੇਗ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਸਿੱਖਾਂ ਅਤੇ ਸੇਵਾ-ਮੁਕਤ ਫੌਜੀ ਸਿੱਖ

ਅਫਸਰਾਂ ਨੂੰ ਸੱਦਾ ਪੱਤਰ ਤਿਆਰ ਕਰਕੇ ਭੇਜਣ ਲਈ ਦਿਨ ਰਾਤ ਇਕ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਅੰਤ ਉਤੇ ਇਹ ਮੀਟਿੰਗ ਨੇਪੜੇ ਚੜੀ ਅਤੇ ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਇਸ ਮੌਕੇ ਉਤੇ ਪੰਥਕ ਏਕਤਾ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਦੀ ਲੋੜ ਉਤੇ ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ। ਵੱਡੀ ਪੱਧਰ ਉੱਤੇ ਸੇਵਾ-ਮੁਕਤ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਰਕਤ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਹਿਲਾ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਅਹਿਦ ਵੀ ਲਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਲੋੜ ਪੈਣ ਉਤੇ ਸਿੱਖ ਕਾਜ ਲਈ ਜਾਨਾਂ ਵੀ ਕੁਰਬਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਇਕ ਲੀਕ ਵਾਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਜੋ ਇਸ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਸਨ ਉਨਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਲੀਕ ਨੂੰ ਟੱਪਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ। ਜਨਰਲ ਸੁਬੇਗ ਸਿੰਘ ਨੇ ਰਸਤਾ ਵਿਖਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਗਵਾਈ ਦਿੱਤੀ। ਸਮਾਂ ਬੀਤਣ ਉਤੇ ਅਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਲਈ ਇਸ ਤਰਾਂ ਦੇ ਸੜਦੇ ਹਾਲਤਾਂ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਇਕੋ ਰਾਹ 'ਏਕਤਾ' ਦਾ ਬਚਿਆ ਸੀ ਪ੍ਰੰਤੂ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਤਰਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਨੀਤੀ ਉਤੇ ਚਲ ਰਹੀ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਸਬਕ ਸਿਖਾਉਣ ਦਾ ਮਨ ਬਣਾ ਲਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ।

ਇੰਦਰਾਂ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਸੰਤ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਉਭਾਰ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਨਵੀਂ ਪੈਂਤੜੇਬਾਜੀ ਘੜ ਲਈ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਸੰਤ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਚਲਾਕ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਵਰਤਾਰੇ ਨਾਲ ਹਿੰਦੂ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਦਾ ਮਨ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਬਲੀ ਦੇ ਕੇ ਜਿੱਤਣ ਦਾ ਮਨ ਬਣਾ ਲਿਆ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਨਵੇਂ ਉਭਰੇ ਆਗੂ ਨੂੰ ਬਦਨਾਮ ਕਰਨ ਲਈ ਅਸ਼ਲੀਲ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੀ ਇਕ ਲਹਿਰ ਚਲਾਈ ਗਈ ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਉਸ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ਼ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਕਦੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ। ਅਗਲੀ ਕਹਾਣੀ ਬਾਰੇ ਹਰ ਕੋਈ ਜਾਣਦਾ ਹੈ॥ ਸਿੱਖਾਂ ਅੱਗੇ ਇਸ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਦਾ ਇੱਕੋ ਇਕ ਰਸਤਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੀ ਬਚਿਆ ਸੀ। ਅੰਤ ਉਤੇ ਸੰਤ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਿਆਂ ਅਤੇ ਉਨਾਂ ਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨੂੰ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਉਤੇ ਪਨਾਹ ਲੈਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹੋਣਾ ਪਿਆ। ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਇਕੋ ਆਸ ਆਗੂਆਂ ਦੀ ਏਕਤਾ ਸੀ ਜੋ ਕਦੇ ਵੀ ਨਾ ਹੋ ਸਕੀ ਸੀ। ਉਹ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਹਰੇਕ ਹਮਲੇ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਸਨ ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਭਾਰਤੀ ਫੌਜਾਂ ਅਤੇ ਪੁਲਸ ਨੂੰ ਕਈ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤਕ ਮੁਕਾਬਲਾ ਦੇਣ ਦੇ ਯੋਗ ਸਨ। ਹੁਣ ਸੰਤ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਜਨਰਲ ਸੁਬੇਗ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਜਨਰਲ ਸਾਹਿਬ ਕੁਝ ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦਿਲ ਦੇ ਦੌਰੇ ਕਾਰਨ ਖਰਾਬ ਹੋਈ ਸਿਹਤ ਸੁਧਾਰਨ ਲਈ ਦੇਹਰਾ ਦੂਨ ਵਾਲੇ ਆਪਣੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਸਨ ਪਰ ਸਿੱਖ ਪ੍ਰਚਾਰ ਲਈ ਉਥੇ ਵੀ ਲਗਾਤਾਰ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਕਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਸੰਤ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਿਆਂ ਵਲੋਂ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਇਕ ਖਾਸ ਹਰਕਾਰਾ ਮਾਰਚ 1984 ਦੇ ਅੱਧ ਵਿੱਚ ਉਨਾਂ ਕੋਲ ਦੇਹਰਾਦੂਨ ਪਹੁੰਚਿਆਂ ਅਤੇ ਸੰਤਾਂ ਵਲੋਂ ਜਨਰਲ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਉਨਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਪੈਣ ਦਾ ਸੁਨੇਹਾ ਦਿੱਤਾ। ਦੇਹਰਾਦੂਨ ਵਿੱਚ ਸਿਹਤਯਾਬੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਨਰਲ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਉਨਾਂ ਦੀ ਪਤਨੀ ਵਲੋਂ ਹਜ਼ੂਰ ਸਾਹਿਬ ਜਾਣ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਈ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚੋਂ ਬਰੀ ਹੋਣ ਲਈ ਉਨਾਂ ਦੀ ਪਤਨੀ ਨੇ ਹਜ਼ੂਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਅਰਦਾਸ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਸੁੱਖ ਸੁੱਖੀ ਸੀ। ਪਰ ਜਨਰਲ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੂੰ ਇਕਦਮ ਮਨਸੂਖ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਨਾਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਦੂਜੀ ਸੋਚ ਦੇ (ਅਤੇ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਪੂਰੀ ਤਰਾਂ ਸਿਹਤਯਾਬ ਨਹੀਂ ਹੋਏ ਸਨ) ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਜਾਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਲਿਆ। ਇਹ ਉਨਾਂ ਵਲੋਂ ਦੇਹਰਾ ਦੂਨ ਵਿੱਚ ਬਣਾਏ ਉਸ ਘਰ ਵਿਚ ਬਿਤਾਏ ਆਖਰੀ ਦਿਨ ਜੋ ਉਨਾਂ ਸੇਵਾ-ਮੁਕਤੀ ਪਿਛੋਂ ਪੂਜਾ-ਪਾਠ ਕਰਦਿਆਂ ਹੋਇਆ ਸ਼ਾਂਤ ਜਿੰਦਗੀ ਬਿਤਾਉਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਬਣਵਾਇਆ ਸੀ।

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਉਹ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਉੱਤੇ ਹਮਲੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਰਾਖੀ ਲਈ ਪੈਂਤੜੇ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਰੁੱਝ ਗਏ। ਉਨਾਂ ਨੇ ਰਾਖੀ ਦੀਆਂ ਪੈਂਤੜੇਬਾਜੀਆਂ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਇਸ ਤਰਾਂ ਕੀਤੀ ਕਿ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਤੋਂ ਲੁਕੀਆਂ ਰਹਿਣ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇਹ ਰਾਖੀ ਦੀ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਵੀ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪੂਰੇ ਰੰਗ ਵਿੱਚ ਸਨ॥ ਉਨਾਂ ਅੰਦਰ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਜੰਗ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਜੰਗ ਦੇ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਜਾਨ ਦੇਣ ਦੀ ਉਨਾਂ ਅੰਤਰੀਵ ਇੱਛਾ ਸੀ। ਗੁਰੂਆਂ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰ ਹਾਜਰੀ ਵਿੱਚ ਜਾਨ ਵਾਰਨ ਦੀ ਉਨਾਂ ਦੀ ਦਿੱਲੀ ਤਮੰਨਾ ਸੀ। ਕੌਮ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਦਿਆਂ ਜਾਨ ਵਾਰਨ ਦੀ ਡੂੰਘੀ ਇੱਛਾ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੇ ਹੋਰ ਕਿਹੜੀ ਥਾਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਹੋਠਾਂ ਉੱਤੇ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਅੱਗੇ 'ਦੇਹ ਸਿਵਾ ਵਰ ਮੋਹਿ' ਦੀ ਅਰਦਾਸ ਕਰਦਿਆਂ ਸਮੇਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਬਿਨਾਂ ਥੱਕਿਆਂ ਆਪਣੇ ਕਾਰਜ ਵਿੱਚ ਲੀਨ ਰਹੇ। ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ, ਹਰੇਕ ਜੰਗ ਲੜਨ ਸਮੇਂ ਉਨਾਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇਹ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਫੌਜ ਵਿੱਚ ਜਰਨੈਲ ਹੁੰਦਿਆ ਉਹ ਆਪਣੇ ਵਿਰੋਧ ਬਾਰੇ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਚੇਤੰਨ ਰਹੇ ਸਨ। ਹੁਣ ਉਨਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਵਾਸਤੇ 200 ਤੋਂ ਵੀ ਘੱਟ ਖਾਲਸੇ ਸਨ ਪਰ ਇਹ ਆਮ ਨੌਜਵਾਨ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਇਹ ਆਪਣੇ ਕਾਜ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰਾਂ ਪ੍ਰਣਾਏ ਹੋਏ ਸਨ ਅਤੇ ਸਮਾਂ ਆਉਣ ਆਪਣੇ ਆਖਰੀ ਸਾਹ ਤਕ ਲੜਨ ਦਾ ਮਾਦਾ ਰੱਖਦੇ ਸਨ ਪਰ ਜਨਰਲ ਸਾਹਿਬ ਜਾਣਦੇ ਸਨ ਕਿ ਇੰਨੇ ਛੋਟੇ ਗਰੁੱਪ ਨਾਲ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਥੋੜੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਸਾਧਨਾਂ ਨਾਲ ਉਹ ਅਤਿ ਤਾਕਤਵਰ ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ ਉੱਪਰ ਭਾਰੀ ਨਹੀਂ ਸਨ ਪੈ ਸਕਦੇ॥ ਪਰ ਦਮਦਮੀ ਟਕਸਾਲ ਦੇ ਮੁੱਖੀ ਇਸ ਤਰਾਂ ਦੀ ਸਲਾਹ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਮੰਨ ਸਕਦੇ ਸਨ ਜਦ ਕਿ ਇਹ ਸਲਾਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਵਿਹਾਰਕ ਸੀ। ਇੰਦਰਾ ਇਸ ਬਾਰੇ ਜਾਣੂ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣਾ ਹਿਸਾਬ ਕਿਤਾਬ ਲਗਾ ਲਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਸਮਾਂ ਆਉਣ ਉਤੇ ਸੰਤ (ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਜੀ) ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਪਦ-ਚਿੰਨਾਂ ਉਤੇ ਚਲਦਿਆਂ ਹੋਇਆ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦੇਣ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਸਨ। ਇਥੇ ਦੋ ਪਰੰਪਰਾਵਾਂ ਦਾ ਸੁਮੇਲ ਹੋਣਾ ਸੀ। ਇਕ ਪਾਸੇ ਮਹਾਨ ਦਮਦਮੀ ਟਕਸਾਲ ਦੇ ਮੁੱਖੀ ਸਨ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ 250 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਮੱਸੇ ਰੰਘੜ ਦਾ ਸਿਰ ਵੱਢ ਕੇ ਆਪਣੇ ਨੇਜੇ ਉਤੇ ਟੰਗ ਕੇ ਲੈ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਭਾਈ ਮਹਿਤਾਬ ਸਿੰਘ ਦਾ ਵਾਰਸ ਸੀ।

ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਆਪਣੀ ਖੇਡ ਉਸ ਵਲੋਂ ਬਣਾਏ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਖੇਡ ਰਹੀ ਸੀ। ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖਾਂ ਅਤੇ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਉਤੇ ਹਮਲੇ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿਚ ਭੜਕਾਉਣ ਦੀ ਪੂਰੀ ਤਿਆਰੀ ਕਰ ਲਈ ਗਈ ਸੀ। ਚਕਰਾਤਾ ਵਿਖੇ ਕਮਾਂਡੋ ਹਮਲੇ ਦੀ ਰਿਹਰਸਲ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਸਿੱਖ ਮਾਣ ਉਤੇ ਕਰੜੀ ਸੱਟ ਮਾਰਨ ਲਈ ਜੂਨ 1984 ਵਿੱਚ ਫੌਜ ਬੁਲਾ ਲਈ ਗਈ ਸੀ। ਫੌਜ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ। ਜਨਰਲ ਸੁੰਦਰਜੀ ਭਾਵੇਂ ਫੌਜ ਦੇ ਮੁਖੀ ਸਨ ਪਰ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਜਨਰਲ ਰ.ਸ. ਦਿਆਲ ਨੂੰ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਮਾਂਡਰ ਵਜੋਂ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ ਉਤੇ ਮਸ਼ਹੂਰੀ ਦਿੱਤੀ। ਭਾਰਤੀ ਮੀਡੀਏ ਨੇ ਵੱਡੀ ਪੱਧਰ ਉਤੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਫੌਜੀ ਸਿੱਖ ਅਫਸਰਾਂ ਵਲੋਂ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਉਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਹਿਮਾਇਤ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਮੇਜਰ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ ਜੋ ਕਿ ਸਿਰਫ ਨਾਂ ਦਾ ਸਿੱਖ ਸੀ, ਸ਼ਰਾਬ ਅਤੇ ਸਿਗਰਟਨੋਸ਼ੀ ਦਾ ਸ਼ੁਕੀਨ ਸੀ, ਗੈਰ-ਸਿੱਖ ਔਰਤ ਨਾਲ ਵਿਆਹਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਨੂੰ ਦਿਆਲ ਸਮੇਤ ਹਮਲੇ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਮਾਂਡਰਾਂ ਵਜੋਂ ਨਿਵਾਜਿਆ ਗਿਆ। ਗਿਆਨੀ ਜ਼ੈਲ ਸਿੰਘ ਜਿਸਨੇ ਫੌਜੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸਬੰਧੀ ਕਾਗਜੀ ਕਾਰਵਾਈ ਉਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤਾ ਭਾਰਤ ਦਾ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਸੀ।

ਪੰਡਤਾਣੀ ਕਿੰਨੀ ਚਲਾਕ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਹਰੇਕ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਨੀਯਤ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਕ ਅਤੇ ਦੋ ਜੂਨ ਨੂੰ ਬਰਾੜ ਨੇ ਖੁਦ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਾ ਕੇ ਸਿੱਖਾਂ ਵਲੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਰਾਖੀ-ਪ੍ਰਬੰਧ ਦਾ ਜਾਇਜਾ ਲਿਆ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਉਚ ਅਫਸਰਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕਾਰਵਾਈ ਪੂਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿਰਫ ਛੇ ਕੁ ਘੰਟਿਆਂ ਦਾ ਸਮਾਂ ਲੱਗੇਗਾ। ਤਿੰਨ ਜੂਨ ਨੂੰ ਸਾਢੇ ਨੌਂ ਵਜੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਸੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਣ ਅਤੇ ਬਾਹਰ ਜਾਣ ਉਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਸਾਢੇ ਅੱਠ ਵਜੇ ਜਨਰਲ ਸੁਬੇਗ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ, ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮਾਤਾ ਜੀ, ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਸਾਕ-ਸਬੰਧੀਆਂ ਨੂੰ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਜਾਣ ਅਤੇ ਪਿੰਡ ਵਾਪਸ ਜਾਣ ਲਈ ਜੋਰ ਪਾਇਆ। ਸਾਰੇ ਸਾਕ-ਸਬੰਧੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿਹਾੜੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਅਰਦਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਆਏ ਸਨ ਜੋ ਕਿ ਚਾਰ ਜੂਨ ਨੂੰ ਸੀ। ਇਨਾਂ ਵਲੋਂ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਗੁਰੂਸਰ ਵਿਖੇ ਗੁਰੂ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਸਥਾਨ ਤਕ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਸਲਾਨਾ ਚੌਂਕੀ ਸਬੰਧੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨੇ ਸਨ। ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸਵਾਰੀ ਸਮੇਤ ਚੌਂਕੀ ਖਿਆਲਾ ਪਿੰਡ ਵਿਖੇ ਰੁਕਦੀ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਜਨਰਲ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਮਾਤਾ ਜੀ ਵਲੋਂ ਪਿੰਡ ਦੀਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਚਾਹ-ਪਾਣੀ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਮਾਤਾ ਜੀ ਨੇ ਪਿੰਡ ਦੀਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਇਸ ਵਾਰ ਵੀ ਪੂਰੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤੇ ਸਨ ਪਰ ਹਜਾਰਾਂ ਸੰਗਤਾਂ ਜੋ ਇਸ ਸਲਾਨਾ ਦਿਹਾੜੇ ਨੂੰ ਮਨਾਉਣ ਲਈ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਪਹੁੰਚੀਆਂ ਸਾਢੇ ਨੌਂ ਵਜੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬਾਹਰ ਨਾ ਨਿਕਲ ਸਕੀਆਂ ਅਤੇ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੀ ਫਸ ਗਈਆਂ। ਹਜਾਰਾਂ ਸੰਗਤਾਂ ਤਾਕਤ ਦੀ ਭੁੱਖੀ ਇੰਦਰਾਂ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਚਮਚਿਆਂ ਵਲੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਤਲੇਆਮ ਵਿਚ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋ ਗਈਆਂ। ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਕੌਮੀ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੀ ਪਰੰਪਰਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦਾ ਇਕ ਹੋਰ ਜਥਾ ਭੇਂਟ ਕੀਤਾ। ਸੰਤ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ, ਭਾਈ ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਜਨਰਲ ਸੁਬੇਗ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਹਾਦਰ ਯੋਧਿਆਂ ਜੋ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਮਾਣ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਲੜੇ ਸਨ ਆਦਿ ਵਲੋਂ ਆਪਣੀ ਜਿੰਦਗੀ ਦਾ ਆਖਰੀ ਕਾਂਡ ਖਤਮ ਹੋਣ ਦੇ ਨੇੜੇ ਸੀ। ਹਜਾਰਾਂ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਫੌਜੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਜਾਨਾਂ ਗਵਾ ਚੁਕੇ ਸਨ ਅਤੇ ਜੋ ਬਚੇ ਸਨ ਭਾਰਤੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਜੇਲਾਂ ਵਿੱਚ ਸੜ ਰਹੇ ਸਨ। ਪਰ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਕਾਂਡ ਹਾਲੇ ਹੋਰ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਨੀਲਾ ਤਾਰਾ ਸਾਕੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹਜਾਰਾਂ ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੇ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਇਕ ਧਰਤੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਆਪਣਾ ਮੰਨਦੇ ਸਨ, ਲਈ ਸੰਘਰਸ਼ ਵਿੱਚ ਸ਼ਹੀਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ। ਇਕ ਅਜਿਹਾ ਥਾਂ ਜਿਥੇ ਉਹ ਆਪਣੀ ਕਿਸਮਤ ਦੇ ਮਾਲਕ ਬਨਣਾ ਲੋਚਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਹ ਇੰਦਰਾ ਅਤੇ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਵਰਗੇ ਅਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੱਚੇ ਅਤੇ ਤਾਕਤ ਦੇ ਭੁੱਖੇ ਹਿੰਦੂ ਰਾਜਨੀਤਕਾਂ ਦੇ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ।

ਸਿੱਖ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਅਰਾਮ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਬੈਠਣਗੇ ਜਦੋਂ ਤਕ ਉਹ ਆਪਣਾ ਘਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਜਿਥੇ ਉਨਾਂ ਦੀਆਂ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਨਸਲਾਂ ਅਜਾਦੀ ਨੂੰ ਮਾਣ ਸਕਣ ਅਤੇ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਸਮਾਜ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਣ। ਲੱਖਾਂ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਨੂੰ ਅਜਾਈਂ ਨਹੀਂ ਜਾਣ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੀ ਮਿਹਰ ਸਦਕੇ ਸਿੱਖ ਕੁਕਨੂਸ ਆਪਣੀ ਰਾਖ ਵਿਚੋਂ ਮੁੜ ਉਭਰ ਕੇ ਉੱਚੀ ਉਡਾਰੀ ਲਾਵੇਗਾ। ਉਹ ਦਿਨ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਦੋਂ ਸਾਡੇ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦਾ ਖੂਨ ਰੰਗ ਲਿਆਵੇਗਾ। 1944 ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਜੰਗ ਖਤਮ ਹੋਈ ਉਹ ਮਲਾਇਆ ਵਿੱਚ ਸਨ ਉਨਾਂ ਜਨਰਲ ਰੈਨਾਂ ਨੂੰ ਦੋ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ ਵਾਪਸ ਮੋੜਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਕਮਾਉਂ ਰਜਮੈਂਟ ਦਾ ਮਿਲਟਰੀ ਫਾਰਮ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਘਾਟੇ ਵਿੱਚ ਚਲ ਰਿਹਾ ਸੀ ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਸੀ ਕਿ ਬੌਧਿਕ ਤੱਤ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ ਉਨਾਂ ਦੇ ਸਾਥੀ ਹਮੇਸ਼ਾ ਉਨਾਂ ਵਲੋਂ ਵਿਖਾਏ ਜੋਸ਼ ਕਾਰਨ ਚੜਦੀ ਕਲਾ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਟੌਹੜਾ, ਸੰਤ ਲੌਂਗੋਵਾਲ, ਜਗਦੇਵ ਸਿੰਘ ਤਲਵੰਡੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਈ ਛੋਟੇ-ਵੱਡੇ ਆਗੂ ਵਿਚਰ ਰਹੇ ਸਨ ਪਰ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਨਜਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰੀ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਾਰਨ ਅਤੇ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀਆਂ ਚਾਲਾਂ ਕਾਰਨ ਸ਼ੱਕੀ ਸਨ ਹਰੇਕ ਬੀਤਦੇ ਦਿਨ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਬਦਨਾਮ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਸ਼ਰਮੀ ਭਰੀ ਨੀਤੀ ਤੇਜ ਹੁੰਦੀ ਗਈ ਆਪਣੀ ਕੌਮ ਦੇ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਓਹ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਦੀ ਬਾਜੀ ਲਾਉਣ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ ਇਸ ਕਰਕੇ ਉਨਾਂ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਦੇ ਕਾਜ ਅਤੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਨੂੰ ਲਗਾਤਾਰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਲਈ ਸੰਤ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਛੱਡ ਕੇ ਕਿਸੇ ਦੂਜੇ ਮੁਲਕ ਵਿੱਚ ਪਨਾਹ ਲੈਣ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ।

ਦਾਸਤਾਨ

ਲੇਖਕ ਪਰਵੀਨ ਕੌਰ ਸਿੱਧੂ
ਸੰਪਰਕ: 81465-36200

ਅੱਜ ਮੈਂ ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਘਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲੀ ਤਾਂ ਹਵਾ ਦਾ ਤੇਜ਼ ਬੁੱਲਾ ਆ ਕੇ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੀ ਬੁੱਕਲ ਵਿੱਚ ਲਪੇਟਦਾ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਸੰਵਾਰੇ ਹੋਏ ਵਾਲਾਂ ਨਾਲ ਛੇੜਖਾਨੀ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖਿਲਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਵਾਲਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸੱਜੇ ਹੱਥ ਨਾਲ ਫਿਰ ਸੰਵਾਰਦੀ ਹਾਂ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਮੰਜ਼ਿਲ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਲਈ ਕਦਮ ਵਧਾਉਂਦੀ ਹਾਂ। ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿਉਂ, ਅੱਜ ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਵਗਦੀ ਹੋਈ ਹਵਾ ਅਜੀਬ ਜਿਹੀ ਲੱਗ ਰਹੀ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਮੈਨੂੰ ਕੁਝ ਕਹਿਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਜਾਂ ਫਿਰ ਆਪਣੇ ਕਿਸੇ ਪਿਆਰੇ ਨੂੰ ਲੱਭ ਰਹੀ ਹੈ। ਕਦੇ-ਕਦੇ ਇਸ ਦੇ ਸ਼ੂਕਣ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਵੀ ਆਉਂਦੀ। ਮੈਨੂੰ ਸਮਝ ਨਾ ਆਵੇ ਕਿ ਇਹਦੀ ਸ਼ੂਕ ਵਿੱਚ ਬਿਰਹਾ ਹੈ, ਪਿਆਰ ਹੈ ਜਾਂ ਤੜਫ਼!

ਮੈਂ ਅੱਜ ਹਵਾ ਨੂੰ ਬੜੀ ਰੂਹ ਨਾਲ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਇਹਦੇ ਨਾਲ ਮੇਰਾ ਸਰੀਰ ਹੀ ਜ਼ਿੰਦਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਮੇਰੇ ਸਾਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਇਸ ਜਿਸਮ ਦੀ ਹੋਂਦ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸੀ, ਪਰ ਅੱਜ ਇਹ ਲੋੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਿਉਂ ਏਨਾ ਵਿਰਲਾਪ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਅਜੀਬ ਜਿਹੀ ਕਸ਼ਮਕਸ਼ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਮੰਜ਼ਿਲ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਗਈ। ਕੰਮਕਾਜ ਕਰਦਿਆਂ ਵੀ ਅੱਜ ਇਹ ਹਵਾ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵੱਲ ਖਿੱਚ ਰਹੀ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਵੀ ਮੈਂ ਬਾਹਰ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੀ ਤਾਂ ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਨਾ ਕੋਈ ਬੁੱਲਾ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਜਿਵੇਂ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਖਹਿ ਕੇ ਲੰਘਦਾ ਹੋਵੇ। ਜਿਵੇਂ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਗੱਲਾਂ ਕਰਨ ਦੀ ਕਾਹਲ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇ।

ਪਹਿਲਾਂ ਮੈਨੂੰ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਇਆ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਇਹ ਬੜੀ ਖ਼ੁਸ਼ ਹੈ, ਪਰ ਨਹੀਂ... ਅੱਜ ਨਹੀਂ... ਅੱਜ ਇਹ ਖ਼ੁਸ਼ ਨਹੀਂ ਲੱਗ ਰਹੀ। ਇਹਦੀ ਸ਼ੂਕ ਵਿੱਚ ਰਵਾਨੀ ਨਹੀਂ ਹੈ... ਇੱਕ ਬਿਰਹਾ ਦੀ ਚੀਸ ਹੈ। ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿਹੜਾ ਪਿਆਰਾ ਇਸ ਦਾ ਸਾਥ ਛੱਡ ਗਿਆ ਹੈ? ਜਿਵੇਂ ਇਹ ਬੇਬਸ ਤੜਫ਼ ਰਹੀ ਹੈ। ਦੁਪਹਿਰਾ ਢਲਦਿਆਂ-ਢਲਦਿਆਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਫ਼ਰਕ ਨਾ ਆਇਆ। ਬਸ ਕਦੇ ਕਿਤੇ ਰੁਕ ਕੇ ਜਿਵੇਂ ਆਪਣੇ ਅੱਥਰੂਆਂ ਨੂੰ ਰੋਕ ਕੇ ਸਾਹ ਲੈਂਦੀ ਅਤੇ ਫਿਰ ਉਸੇ ਹੀ ਚਾਲ ਵਿੱਚ ਚਲੀ ਜਾਂਦੀ। ਸ਼ਾਮ ਹੋਈ ਤਾਂ ਕਾਲੀ ਘਟਾ ਨੇ ਆਸਮਾਨ ਨੂੰ ਘੇਰ ਲਿਆ। ਅੱਜ ਮੇਰਾ ਵੀ ਇਸ ਦਾ ਸਾਥ ਛੱਡਣ ਨੂੰ ਜੀਅ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਰ ਰਿਹਾ। ਬੇਸ਼ੱਕ ਕਦੇ-ਕਦੇ ਘੱਟਾ ਵੀ ਉੱਡਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਮੇਰੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਅੱਗੇ ਝਾਉਲਾ ਕਰ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਪਰ ਮੈਂ ਅੱਜ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਸਹਿਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਸੀ।

ਵੇਖਦਿਆਂ ਹੀ ਵੇਖਦਿਆਂ ਰਾਤ ਹੋ ਗਈ... ਇਹਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਵੀ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਸ਼ੂਕਦੀ ਸ਼ੂਕਦੀ ਘੱਟ ਹੋ ਗਈ। ਇਹਦੀਆਂ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਬੰਦ ਹੋ ਗਈਆਂ ਅਤੇ ਇਸ ਨੇ ਇਕਸਾਰ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫਿਰ ਚਲਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਮੈਨੂੰ ਅੱਜ ਇਵੇਂ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਇਆ ਜਿਵੇਂ ਇਸ ਨੇ ਬਹੁਤ ਦਰਦ ਸਹਿਆ ਹੋਵੇ। ਜ਼ਖ਼ਮਾਂ ਦੀ ਤਾਬ ਵਿੱਚ ਤੜਫ਼ਦੀ ਹੋਵੇ... ਕਦੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਗਲਵੱਕੜੀ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਦੇ ਕਿਸੇ ਦੇ ਗੱਲ ਲੱਗ ਕੇ ਚੀਕਾਂ ਮਾਰ ਕੇ ਰੋਂਦੀ ਹੈ। ਗੱਲ ਤਾਂ ਸਮਝਣ ਅਤੇ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨ ਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਮੇਰਾ ਦਿਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣਾ ਦਰਦ ਦੱਸੇ, ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣਾ ਦਰਦ ਜ਼ਰੂਰ ਦੱਸਿਆ। ਜਿੰਨਾ ਕੁ ਗੁੱਝੀਆਂ ਰਮਜ਼ਾਂ ਨਾਲ ਸਮਝਾ ਸਕਦੀ ਸੀ ਸਮਝਾ ਦਿੱਤਾ। ਮੇਰੇ ਕੋਲੋਂ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਰਮਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਗਿਆ ਜਾਂ ਫਿਰ ਸਮਝਣ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਹੋ ਗਈ। ਮੈਂ ਸੋਚ ਰਹੀ ਸੀ... ਸ਼ਾਇਦ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸੀਂ ਇਨਸਾਨ ਵੀ ਕਈ ਵਾਰ ਆਪਣੀ ਆਤਮਾ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੜੇ ਚੀਕਦੇ ਹਾਂ... ਤੜਫ਼ਦੇ ਹਾਂ... ਬੇਬੱਸ ਹੁੰਦੇ ਹਾਂ...! ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਹਵਾ ਕਿਸੇ ਇਨਸਾਨ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਸੀ ਲੱਗ ਰਹੀ। ਅੱਜ ਇਹ ਵੀ ਮੈਨੂੰ ਉਸ ਇਨਸਾਨ ਵਾਂਗ ਬੇਬੱਸ ਜਾਪੀ, ਜੋ ਬੇਗੁਨਾਹ ਹੋਵੇ... ਜਿਸ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਜੁਰਮ ਤੋਂ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਫਿਰ ਜਿਸ ਨੇ ਕੋਈ ਆਪਣਾ ਪਿਆਰਾ ਖੋਇਆ ਹੋਵੇ। ਜੋ ਆਪਣੇ ਪਿਆਰੇ ਦੀ ਤੜਫ਼ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ, ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਨਾ ਦਿਸਦਾ ਹੋਵੇ। ਜਿਵੇਂ ਇਹ ਹਵਾ ਨਾ ਹੋ ਕੇ... ਕੋਈ ਧੀ ਆਪਣੇ ਦਰਦ ਕਾਰਨ ਵਿਰਲਾਪ ਕਰ ਰਹੀ ਹੋਵੇ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਅਤੇ ਸਮਝਣ ਵਾਲਾ ਬੇਧਿਆਨੀ ਅਤੇ ਬੇਫ਼ਿਕਰੀ ਵਾਲਾ ਰੁਖ਼ ਅਖਤਿਆਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ। ਜੋ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਕਹਿ ਰਹੀ ਹੋਵੇ... ਪਰ ਉਸ ਦੀ ਸੱਚਾਈ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਵਾਲਾ ਇਸ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਅਖੀਰ ਫਿਰ ਉਹ ਹਾਲਾਤ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰ ਲੈਂਦੀ ਹੈ। ਕਦੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਕਰ ਲੈਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਹੋਈ ਅਸਹਿ ਪੀੜਾਂ ਸਹਿੰਦੀ ਹੋਈ ਪੰਜਾਂ ਤੱਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਲੀਨ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਰੁੱਖਾਂ ਦੇ ਪੱਤਿਆਂ ਨੂੰ ਤਾੜ-ਤਾੜ ਮਾਰਦੀ। ਸ਼ਾਇਦ ਆਪਣੇ ਜਵਾਬ ਦੀ ਭਾਲ ਕਰਦੀ ਹੋਵੇ। ਅੱਜ ਇਹ ਹਵਾ ਵੀ ਮੈਨੂੰ ਉਸ ਬੇਵੱਸ ਧੀ, ਔਰਤ ਵਰਗੀ ਲੱਗੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਜਬਰ ਜਨਾਹ ਹੋਇਆ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਉਹ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਦੱਸ ਨਾ ਸਕਦੀ ਹੋਵੇ। ਸਿਰਫ਼ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰਲੇ ਖਲਲ ਨੂੰ ਠੱਲ੍ਹ ਪਾਉਣ ਲਈ ਚੁੱਪ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਉੱਚੀ-ਉੱਚੀ ਹਾਉਕੇ ਲੈ ਰਹੀ ਹੋਵੇ, ਪਰ ਉਸ ਦੀ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਸੁਣ ਰਿਹਾ। ਹਵਾ ਵਾਂਗ ਔਰਤ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਤਾਂ ਹਰ ਘਰ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਪਰ ਆਪਣੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਧੀ ਪੈਦਾ ਹੋਣ 'ਤੇ ਇਸ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਕੁਝ ਲੋਕ ਦੁਖੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਦੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਸਹਿੰਦੀ ਹੋਈ... ਪਰਬਤਾਂ ਨਾਲ ਟੱਕਰ ਲੈਂਦੀ ਹੈ। ਰੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਸਹਿਲਾਉਂਦੀ... ਫੁੱਲਾਂ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਛੇੜਦੀ। ਕਦੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਰਾਗ ਗਾਉਂਦੀ ਤੇ ਕਦੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਰਾਗ ਬਣਾ ਲੈਂਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਰਾਗ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸੁਣਨਾ ਤਾਂ ਸਾਰੇ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਉਹ ਰਾਗ ਆਪਣੇ ਘਰ ਵਿੱਚੋਂ ਨਹੀਂ ਦੂਸਰਿਆਂ ਦੇ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਝਾਤੀ ਮਾਰ ਕੇ ਸੁਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਇਨਸਾਨ ਵਾਂਗ ਇਹ ਕੁਦਰਤ ਵੀ ਕਦੇ-ਕਦੇ ਸ਼ੋਰ ਮਚਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਆਪੇ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਜਾਂਦੀ ਹੈ... ਉਸ ਵੇਲੇ ਜਦੋਂ ਇਸ ਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹੁਣ ਉਸ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਸ ਉੱਪਰ ਹੋ ਰਹੇ ਅੱਤਿਆਚਾਰ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕੁਦਰਤ ਅਤੇ ਪੌਣ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਸਾਂਭਣ ਵਾਲੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬੇਮੁਖ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਵਜੂਦ ਨੂੰ ਖ਼ਤਰਾ ਲੱਗੇ ਤਾਂ ਉਹ ਵੀ ਕਹਿਰ ਵਰ੍ਹਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਸਾਡਾ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦਾ ਇਹ ਫ਼ਰਜ਼ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਸ ਕੁਦਰਤ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਜੀਵਾਂ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲੀਏ। ਜੇਕਰ ਕੁਦਰਤ ਦਾ ਅੰਤ ਅਸੀਂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਸਾਡਾ ਵੀ ਅੰਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਬਚਾ ਸਕਦਾ। ਕਿਸੇ ਧੀ, ਭੈਣ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ ਹੋ ਰਹੀ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਬੋਲਣਾ ਸਾਡਾ ਇਨਸਾਨੀ ਫ਼ਰਜ਼ ਹੈ। ਆਓ ਪਿਆਰਿਓ...! ਇਸ ਕੁਦਰਤ ਨੂੰ ਸਮਝਦੇ ਹੋਏ ਉਸ ਦੇ ਬਣਾਏ ਜੀਵ ਜੰਤੂਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸਮਝੀਏ। ਆਪ ਵੀ ਵਧੀਆ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਗੁਜ਼ਾਰੀਏ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਵਧੀਆ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਗੁਜ਼ਾਰਨ ਦੇਈਏ। ਜੇਕਰ ਸਾਡੇ ਕਰਕੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਖ਼ੁਸ਼ੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਦੇ ਕੁਝ ਪਲ ਸੰਵਰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਅਗਲੇ ਨੂੰ ਖ਼ੁਸ਼ੀ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਮਾਹੌਲ ਨੂੰ ਸੁਖਾਵਾਂ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਹੱਸਦੇ ਵੱਸਦੇ ਰਹਿਣ ਦਾ ਇਸ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਮੰਤਰ ਹੋਰ ਕੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ?

ਐੱਨ.ਆਰ.ਆਈ. ਨਿਵੇਸ਼ ’ਤੇ ਟੈਕਸ ਦਾ ਪਰਛਾਵਾਂ

ਲੇਖਕ : ਔਨਿੰਦਿਓ ਚੱਕਰਵਰਤੀ

ਜੇ ਤੁਹਾਡੇ ’ਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਮਹਾਂਨਗਰਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਲਈ ਮਕਾਨ ਭਾਲਣ ਵਾਸਤੇ ਚੱਕਰ ਮਾਰਨੇ ਪਏ ਹੋਣ ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੋਈ ਨਾ ਕੋਈ ਐੱਨਆਰਆਈ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ, ਖ਼ਾਸਕਰ ਨਵੇਂ ਬਣੇ ਅਪਾਰਟਮੈਂਟਾਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰ ਮਿਲਿਆ ਹੋਵੇਗਾ। ਡੀਲਰ ਅਪਾਰਟਮੈਂਟ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਨਿਗਰਾਨ (ਕੇਅਰਟੇਕਰ) ਤੋਂ ਘਰ ਦੀ ਚਾਬੀ ਲੈ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਕਦੇ ਕਦਾਈਂ ਉਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਸ-ਪਾਸ ਦੋ-ਚਾਰ ਹੋਰ ਫਲੈਟ ਦਿਖਾਉਣ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸੇ ਪਰਵਾਸੀ ਭਾਰਤੀ ਦੇ ਹੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਰੋਜ਼ਮੱਰਾ ਬੋਲਚਾਲ ਵਿੱਚ ਐੱਨਆਰਆਈ ਆਮ ਵਰਤੋਂ ਵਾਲਾ ਸ਼ਬਦ ਹੈ ਜੋ ਹਰ ਉਸ ਸ਼ਖ਼ਸ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਬਾਹਰਲੇ ਦੇਸ਼ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

ਦਰਅਸਲ, ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਵੱਡੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ ਰੀਅਲ ਅਸਟੇਟ ਵਿੱਚ ਆਏ ਉਛਾਲ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਐੱਨਆਰਆਈਜ਼ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਘਰਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦੋ-ਫਰੋਖ਼ਤ ਹੈ। ਬਾਹਰੋਂ ਭੇਜੇ ਜਾਂਦੇ ਪੈਸੇ (ਰੈਮਿਟੈਂਸ) ਦਾ ਵੱਡਾ ਹਿੱਸਾ ਰੀਅਲ ਅਸਟੇਟ ਵਿੱਚ ਲਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਪੈਸੇ ਦਾ ਵੱਡਾ ਹਿੱਸਾ ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਆਇਆ ਹੈ।

ਆਰਬੀਆਈ ਦੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਭਾਰਤੀਆਂ ਨੇ ਸਾਲ 2023-24 ਵਿੱਚ 32 ਅਰਬ ਡਾਲਰ ਭਾਰਤ ਭੇਜੇ ਸਨ। ਉਸ ਵੇਲੇ ਦੀਆਂ ਕਰੰਸੀ ਵਟਾਂਦਰਾ ਦਰਾਂ ਮੁਤਾਬਿਕ, ਇਹ ਅੰਦਾਜ਼ਨ 2 ਲੱਖ 70 ਹਜ਼ਾਰ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਬਣਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਰਕਮ ਕਿੰਨੀ ਵੱਡੀ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਸਾਲ ਆਮਦਨ ਕਰ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਕੁੱਲ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ 10 ਲੱਖ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਬਣੀਆਂ ਸਨ। ਅਨੁਮਾਨ ਹੈ ਕਿ ਬਾਹਰੋਂ ਭੇਜੇ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਕੁੱਲ ਰਕਮ ਦਾ 6-7 ਫ਼ੀਸਦੀ ਹਿੱਸਾ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਇਹ ਗੱਲ ਸਹੀ ਹੈ ਤਾਂ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਭਾਰਤੀਆਂ ਨੇ 2023-24 ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਰੀਅਲ ਅਸਟੇਟ ਵਿੱਚ ਕਰੀਬ 18 ਹਜ਼ਾਰ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਨਿਵੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਦਾ ਕੁਝ ਹਿੱਸਾ ਪੰਜਾਬ ਵੀ ਪਹੁੰਚ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨ ਜਾਂ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਪਲਾਟ ਖਰੀਦ ਲਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਪਰ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਹਿੱਸਾ ਸ਼ਹਿਰੀ ਘਰਾਂ ਦੀ ਮਾਰਕੀਟ ਵਿੱਚ ਹੀ ਗਿਆ ਹੈ।

ਹੁਣ ਡੋਨਲਡ ਟਰੰਪ ਨੇ ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਭੇਜੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਪੈਸੇ ਉੱਪਰ ਟੈਕਸ ਲਾ ਕੇ ਇਸ ਦੀ ਸੰਘੀ ਨੱਪਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਪੰਜ ਫ਼ੀਸਦੀ ਟੈਕਸ ਲਾਉਣ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਸੀ, ਫਿਰ ਇਹ ਘਟਾ ਕੇ 3.5 ਫ਼ੀਸਦੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਮਾਹਿਰਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਰਾਹਤ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਇਸ ਦਾ ਰੀਅਲ ਅਸਟੇਟ ਅਤੇ ਸ਼ੇਅਰ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਪੈਸੇ ਉੱਪਰ ਕਾਫ਼ੀ ਵੱਡਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਵੇਗਾ।

ਰੀਅਲ ਅਸਟੇਟ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤੇ ਐੱਨਆਰਆਈ ਨਿਵੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਮਨੋਰਥ ਪੂੰਜੀ ਲਾਭ ਕਮਾਉਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਉਦੋਂ ਫਲੈਟ ਖਰੀਦ ਲੈਂਦੇ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਨਵੇਂ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਉਹ ਕੁਝ ਸਾਲ ਰੋਕ ਕੇ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਫਿਰ ਵੇਚ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਫਿਰ ਉਹ ਕਿਸੇ ਨਵੇਂ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਵਿੱਚ ਪੈਸਾ ਲਗਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮੰਤਵ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਦੀ ਕੀਮਤ ਵਿੱਚ ਉਛਾਲ ਦਾ ਉਦੋਂ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲਾਹਾ ਕਮਾਉਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਸੈਕੰਡਰੀ ਮਾਰਕੀਟ ਖੁੱਲ੍ਹ ਰਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਇਸ ਲਈ ਰੀਅਲ ਅਸਟੇਟ ਨਿਵੇਸ਼ ਸ਼ੇਅਰ ਬਾਜ਼ਾਰ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਨਿਵੇਸ਼ ਨੂੰ ਵਸੀਹ ਕਰਨ ਦਾ ਢੰਗ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਐੱਨਆਰਆਈ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਆਪਣੇ ਫਲੈਟ ਕਿਰਾਏ ’ਤੇ ਚਾੜ੍ਹ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ’ਤੇ ਚੋਖਾ ਪੂੰਜੀ ਲਾਭ ਕਮਾਉਣ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਇਹ ਆਰਜ਼ੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕਿਰਾਏ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਕਮਾਈ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹੈ; ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪਸੰਦੀਦਾ ਬਿਲਡਰਾਂ ਦੇ ਫਲੈਟ ਵੀ ਉਸ ਦੀ ਕੀਮਤ ਦਾ ਸਿਰਫ਼ 2 2.5 ਫ਼ੀਸਦੀ ਕਿਰਾਇਆ ਹੀ ਹਾਸਿਲ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਮੁਰੰਮਤ, ਦੇਖਭਾਲ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਟੈਕਸ ਕੱਢ ਕੇ ਬਾਕੀ ਥੋੜ੍ਹਾ ਹੀ ਬਚਦਾ ਹੈ।

ਹੁਣ ਫਰਜ਼ ਕਰੋ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਐੱਨਆਰਆਈ ਹੋ ਜੋ ਗੁੜਗਾਉਂ ਵਿੱਚ ਛੇ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ ਅਪਾਰਟਮੈਂਟ ਖਰੀਦਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ। ਟਰੰਪ ਦੇ ਟੈਕਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹੀ ਫਲੈਟ ਤੁਹਾਨੂੰ 6.21 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਵਿੱਚ ਪਵੇਗਾ। ਪਿਛਲੇ ਇੱਕ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਗੁੜਗਾਉਂ ਵਿੱਚ ਰੀਅਲ ਅਸਟੇਟ ਕੀਮਤਾਂ ਵਿੱਚ ਔਸਤਨ 13 ਫ਼ੀਸਦੀ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ ਜਿਸ ਫਲੈਟ ’ਤੇ ਤੁਹਾਨੂੰ 72 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਕਮਾਈ ਹੁੰਦੀ ਸੀ, ਹੁਣ ਉਸ ਤੋਂ ਤੁਹਾਨੂੰ 51 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਹੀ ਮਿਲਣਗੇ, ਜਿਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਤੁਹਾਡੀ ਸ਼ੁੱਧ ਕਮਾਈ ਵਿੱਚ ਕਰੀਬ 9 ਫ਼ੀਸਦੀ ਗਿਰਾਵਟ ਆ ਗਈ ਹੈ।

ਜਿਹੜੀ ਚੀਜ਼ ਰੀਅਲ ਅਸਟੇਟ ਲਈ ਸੱਚ ਹੈ, ਉਹ ਬਾਕੀ ਸਾਰੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਿਵੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਵੀ ਸੱਚ ਹੈ। ਮਸਲਨ, ਸ਼ੇਅਰ ਬਾਜ਼ਾਰ ਹੈ। ਗੁਜ਼ਰੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ’ਚ ਨਿਫਟੀ ਨੇ ਸਾਲਾਨਾ 15 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦਾ ਔਸਤ ਮੁਨਾਫਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਜੇ ਐੱਨਆਰਆਈ ਨਿਫਟੀ ਦੀ ਸੂਚੀ ਵਾਲੇ ਫੰਡ ’ਚ 20 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਰੇ ਤੇ ਵਾਪਸ ਇਹੀ ਲਾਭ ਮਿਲੇ ਤਾਂ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਵੇਸ਼ ਅਗਲੇ ਸਾਲ 23 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਹੁਣ ਜੇ ਟਰੰਪ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਦੇ ਆਪਣੇ ਮੁਲਕ ਨੂੰ ਪੈਸੇ ਭੇਜਣ ਉਤੇ ਲਾਏ ਗਏ ਟੈਕਸ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਐੱਨਆਰਆਈ ਨੂੰ ਇਹੀ ਔਸਤ ਰਾਸ਼ੀ ਮੁਨਾਫੇ ਵਜੋਂ ਲੈਣ ਲਈ 20.7 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਰਨੇ ਪੈਣਗੇ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸ਼ੁੱਧ ਲਾਭ 11 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਡਿੱਗ ਜਾਵੇਗਾ।

ਨਿਵੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਲਾਭ ਉਸ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਨਾਲੋਂ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਐੱਨਆਰਆਈ ਹੁਣ ਤੱਕ ਲੈਂਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਅਸਲ ’ਚ, ਮੁਦਰਾ ਕੀਮਤਾਂ ਨੂੰ ਵਿੱਚ ਜੋੜ ਕੇ ਦੇਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਭਾਰਤ ’ਚ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਸ਼ਾਇਦ ਫ਼ਾਇਦੇ ਦਾ ਸੌਦਾ ਨਹੀਂ ਰਹੇਗਾ। ਉਦਾਹਰਨ ਨਾਲ ਸਮਝਾਉਂਦਾ ਹਾਂ। ਜੇ ਕਿਸੇ ਐੱਨਆਰਆਈ ਨੇ 1,00,000 ਡਾਲਰ ਭਾਰਤ ਲਿਆਉਣਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਦਾ 85 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਮਿਲੇਗਾ। ਚਲੋ ਮੰਨ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਨੂੰ ਵੰਡ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਗੁੜਗਾਉਂ ਰੀਅਲ ਅਸਟੇਟ ਤੇ ਸ਼ੇਅਰਾਂ ’ਚ ਬਰਾਬਰ ਗਿਣਤੀ ’ਚ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਸਾਡੇ ਅਨੁਮਾਨ ’ਚ, ਦੋ ਨਿਵੇਸ਼ ਇੱਕ ਸਾਲ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਔਸਤਨ 10 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਲਾਭ ਦੇਣਗੇ- ਨੌਂ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਰੀਅਲ ਅਸਟੇਟ ’ਤੇ ਅਤੇ 11 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਸ਼ੇਅਰ ਬਾਜ਼ਾਰ ਉੱਤੇ (ਦੇਸ਼ ਭੇਜੀ ਰਕਮ ਉੱਤੇ ਲੱਗੇ ਟੈਕਸ ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ)। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ 85 ਲੱਖ ਰੁਪਏ 94 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਕੁਝ ਵੱਧ ਬਣਨਗੇ।

ਪਿਛਲੇ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਰੁਪਿਆ 2.5 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਔਸਤ ਨਾਲ ਡਿੱਗਿਆ ਹੈ। ਜੇ ਅਗਲੇ ਸਾਲ ਵੀ ਇਹ ਇਸੇ ਦਰ ਨਾਲ ਡਿੱਗਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਅਮਰੀਕੀ ਡਾਲਰ 87 ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਕੁਝ ਵੱਧ ਦਾ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਜੇ ਐੱਨਆਰਆਈ ਆਪਣੇ ਨਿਵੇਸ਼ ਨੂੰ ਮੁੜ ਡਾਲਰਾਂ ’ਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਤਾਂ ਸਾਲ ਦੇ ਅਖ਼ੀਰ ਤੱਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 108,000 ਡਾਲਰ ਮਿਲ ਜਾਣਗੇ। ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਕਰੰਸੀ ਦੀ ਹਿਲਜੁਲ ਤੇ ਪੈਸਾ ਭੇਜਣ ’ਤੇ ਲੱਗੇ ਟੈਕਸ ਨੂੰ ਜੋੜਾਂਗੇ ਤਾਂ ਇਹ ਸਿਰਫ਼ 8 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਮੁਨਾਫ਼ਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਇਸ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਦੁਨੀਆ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਸੰਪਤੀ ’ਤੇ ਮਿਲਦੇ ਲਾਭ ਨਾਲ ਕਰ ਕੇ ਦੇਖੋ- ਇੱਕ ਸਾਲ ਦਾ ਅਮਰੀਕੀ ਟ੍ਰਯੱਰੀ ਬਾਂਡ। ਉਸ ’ਤੇ ਮੁਦਰਾ ਲਾਭ ਚਾਰ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਜੋਖ਼ਿਮ ਵਾਲਾ ਨਿਵੇਸ਼- ਮਿਸਾਲ ਦੇ ਤੌਰ ’ਤੇ ਦਿ ਡਾਓ ਜੋਨਸ, ਪਿਛਲੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਔਸਤਨ ਲਗਭਗ 10 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦਾ ਮੁਨਾਫਾ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਲਗਭਗ ਹਰ ਮਾਮਲੇ ’ਚ, ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਭੇਜੀ ਗਈ ਰਕਮ ’ਤੇ ਤਜਵੀਜ਼ਸ਼ੁਦਾ ਟੈਕਸ ਦੇਖਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਭਾਰਤੀ ਅਸਾਸਿਆਂ ’ਚ ਐੱਨਆਰਆਈਜ਼ ਵੱਲੋਂ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਜ਼ਿਆਦਾ ਤੁਕ ਨਹੀਂ ਬਣਦੀ।

ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਪਿੱਛੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਭੇਜੀ ਜਾਂਦੀ 80 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਰਕਮ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜੀਵਨ ਪੱਧਰ ਉੱਚਾ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਵੀ ਝਟਕਾ ਲੱਗੇਗਾ, ਭਾਵੇਂ ਥੋੜ੍ਹਾ ਹੀ ਸਹੀ। ਅਮਰੀਕਾ ਨਾਲ ਵਪਾਰਕ ਵਾਰਤਾ ’ਚ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਸ ਦਾ ਹੱਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਟੈਕਸ ਵਾਪਸ ਕਰਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਇਸ ਦਾ ਅਸਰ ਘਟਾਉਣ ’ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਲੱਗਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਜੱਗ ਜਿਊਂਦਿਆਂ ਦੇ ਮੇਲੇ

ਲੇਖਕ : ਕਰਨਲ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਸਰਾਂ, ਸੰਪਰਕ: 92165-50902

ਪਿਛਲੀ 17 ਅਪਰੈਲ ਮੇਰੀ ਬਟਾਲੀਅਨ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਸੈਨਿਕ (ਅਫਸਰ, ਜੇਸੀਓਜ਼ ਜਵਾਨ) ਅਤੇ ਥੋੜ੍ਹੇ ਜਿਹੇ ਸੇਵਾ ਕਰ ਰਹੇ ਸਾਂਬਾ (ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ) ਨੇੜੇ ਰਈਆਂ ਪਿੰਡ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ, ਬਟਾਲੀਅਨ ਦਾ ਜਨਮ ਦਿਹਾੜਾ ਮਨਾਉਣ; ਉਸੇ ਪਿੰਡ ਜਿੱਥੇ 15 ਅਪਰੈਲ 1948 ਨੂੰ ਇਹ ਖੜ੍ਹੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਉਸ ਵਕਤ ਇਹ ਵਾਲੰਟਰੀ ਫੋਰਸ ਸੀ। ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਲੋਕ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਰੇਡਰਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਤੋੜੇਦਾਰ ਬੰਦੂਕਾਂ, ਗੰਡਾਸੇ, ਟਕੂਏ, ਕਿਰਪਾਨਾਂ, ਡਾਂਗਾਂ ਜੋ ਹੱਥ ਆਇਆ, ਲੈ ਕੇ ਇਕਜੁਟ ਹੋਏ ਸਨ। ਇਹ ਰੇਡਰ ਨਵੇਂ ਬਣੇ ਗੁਆਂਢੀ ਦੇਸ਼, ਇਸ ਦੀ ਫ਼ੌਜ ਅਤੇ ਜਾਣ ਲੱਗਿਆਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਗੁੱਝੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਤਹਿਤ ਆਏ ਸਨ। ਅੱਠ ਬਟਾਲੀਅਨ ਦੇ ਇਸ ਸਮੂਹ ਨੇ 1962, 1965 ਅਤੇ 1971 ਦੀ ਜੰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਚੰਗੇ ਜੌਹਰ ਦਿਖਾਏ। ਇਸ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਦੇਖ ਕੇ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਸੈਨਾ ਦੀ ਨਵੀਂ ਰੈਜੀਮੈਂਟ ਵਜੋਂ ਮਾਨਤਾ ਦੇ ਦਿੱਤੀ। ਆਨਰੇਰੀ ਕੈਪਟਨ ਬਾਨਾ ਸਿੰਘ ਪਰਮਵੀਰ ਚੱਕਰ, ਸੂਬੇਦਾਰ ਚੁੰਨੀ ਲਾਲ ਅਸ਼ੋਕ ਚੱਕਰ, ਮਹਾਂਵੀਰ ਚੱਕਰ ਸੈਨਾ ਮੈਡਲ (ਦੋ ਵਾਰ) ਇਸੇ ਗਰੁੱਪ ਦੇ ਹਨ। ਅਪਰੈਲ ਵਿੱਚ ਖ਼ਤਮ ਪੁਣੇ ਹੋਏ ਵਰਲਡ ਸ਼ੂਟਿੰਗ ਕੱਪ ਵਿੱਚ ਸੂਬੇਦਾਰ ਮੇਜਰ ਚੈਨ ਸਿੰਘ ਦੇਸ਼ ਲਈ ਕਾਂਸੇ ਦਾ ਤਗ਼ਮਾ ਜਿੱਤ ਕੇ ਲਿਆਇਆ ਹੈ।

ਬਹੁਤ ਪੁਰਾਣੇ ਸਾਥੀ ਮਿਲੇ। ਗੱਲਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਪੁਰਾਣੇ ਵਕਤਾਂ ਦੀਆਂ ਸਨ। ਕੌੜੀਆਂ ਮਿੱਠੀਆਂ ਯਾਦਾਂ। ਕਈ ਮਰ ਮੁੱਕ ਗਏ। ਮੇਰਾ ਪੁਰਾਣਾ ਹੌਲਦਾਰ ਉਂਕਾਰ ਸਿੰਘ ਵੀ ਮਿਲਿਆ ਦਿਲ ਉੱਛਲ ਰਹੇ ਸਨ। ਗਿੱਲੀਆਂ ਅੱਖਾਂ। ਮੋਏ ਮਿੱਤਰ ਅੱਖਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਦਿਸਦੇ ਸਨ। ਪੁਰਾਣੇ ਅਫਸਰਾਂ ’ਚੋਂ ਮੇਰੇ ਸਮੇਤ ਅਸੀਂ ਪੰਜ ਸਾਂ। ਮੌਕੇ ਦਾ ਕੋਰ ਕਮਾਂਡਰ ਵੀ ਅੱਧਾ ਕੁ ਘੰਟਾ ਕੱਢ ਕੇ ਆਇਆ। ਉਹ ਇਸੇ ਪਲਟਨ ’ਚ ਸੈਕਿੰਡ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਆਇਆ ਸੀ, ਹੁਣ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਜਨਰਲ ਹੈ।

ਯਾਦਾਂ ਦਾ ਹੜ੍ਹ ਆਇਆ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਦਰਿਆ ਦੇ ਵੇਗ ਵਾਂਗ, ਕੰਢੇ ਖੋਰਦਾ। ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ, ਨਾਇਕ (ਕਾਰਪੈਂਟਰ) ਬੇਲੀ ਰਾਮ ਅਤੇ ਰਾਈਫਲਮੈਨ ਪ੍ਰੀਤਮ (ਪੇਂਟਰ) ਵੀ ਜਹਾਨ ਛੱਡ ਗਏ। ਭੁੱਬ ਨਿਕਲ ਗਈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਮੇਰਾ ਖ਼ਾਸ ਰਿਸ਼ਤਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਉਦੋਂ ਮੇਜਰ ਰੈਂਕ ’ਚ ਕੰਪਨੀ ਕਮਾਂਡਰ ਸਾਂ। ਖ਼ੌਫਨਾਕ ਜੋਖ਼ਿਮ ਭਰੇ ਪਲਾਂ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਬਚ ਗਏ ਸਾਂ। ਉਦੋਂ ਤਾਂ ਲਾਸ਼ਾਂ ਵੀ ਪਿੱਛੇ ਨਹੀਂ ਸਨ ਆਉਂਦੀਆਂ।

ਮੇਰਾ ਫ਼ੌਜੀ ਜਨਮ 1964 ’ਚ ਛੇ ਸਿੱਖ ਐੱਲਆਈ ’ਚ ਹੋਇਆ ਸੀ; 65 ਦੀ ਜੰਗ ਇਸੇ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੋ ਕੇ ਲੜੀ, ਜ਼ਖ਼ਮੀ ਹੋ ਕੇ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਦੀ ਸੈਰ ਕੀਤੀ। 1971 ’ਚ ਪੂਰਬੀ ਫਰੰਟ ’ਤੇ ਰਿਹਾ। ਫਿਰ ਨਵੀਂ ਰੈਜੀਮੈਂਟ/ਬਟਾਲੀਅਨ ਵਿੱਚ ਆ ਗਿਆ। ਕਿੱਥੇ 100% ਸਿੱਖ ਟਰੁੱਪਸ ਅਤੇ ਨਵੀਂ ਜਗ੍ਹਾ 50% ਮੁਸਲਮਾਨ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਡੋਗਰੇ, ਬੋਧੀ, ਸਿੱਖ, ਬਕਰਵਾਲ ਆਦਿ। ਫ਼ੌਜ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਸਿਖਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਇਹ ਅਸਲ ਭਾਰਤ ਹੈ, ਮਿਸ਼ਰਿਤ ਕਲਚਰ, ਬਗੈਰ ਕਿਸੇ ਧਾਰਮਿਕ ਪੱਖਪਾਤ ਦੇ, ਅਨੇਕਤਾ ’ਚ ਏਕਤਾ।

ਨਵੀਂ ਪਲਟਨ ’ਚ ਨਵੰਬਰ 1973 ਨੂੰ ਹਾਜ਼ਰੀ ਪਾਈ, ਐਨ ਉਸੇ ਸੈਕਟਰ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ 1965 ’ਚ ਗਹਿਗਚ ਲੜਾਈ ਲੜੀ ਸੀ। 1974 ਦੇ ਮੱਧ ਵਿੱਚ ਪਲਟਨ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਇੰਡੀਆ ਜਾਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਮਿਲਿਆ; ਉਦੋਂ ਕਸ਼ਮੀਰੀ ਸੂਬੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਇੰਡੀਆ ਕਹਿੰਦੇ ਸਨ।

1973 ਵਿੱਚ ਹੀ ਮੁਨੱਵਰ ਤਵੀ (ਨਦੀ) ’ਚ ਅਚਾਨਕ ਆਇਆ ਹੜ੍ਹ ਦੋਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਫ਼ੌਜੀ ਚੌਕੀਆਂ ਰੋੜ੍ਹ ਕੇ ਲੈ ਗਿਆ। ਫਿਰ ਲਾਸ਼ਾਂ ਦੀ ਮੋੜ-ਮੁੜਾਈ ਹੋਈ; ਹੌਟ ਲਾਈਨ ’ਤੇ ਚਰਚਾ ਮਗਰੋਂ ਫ਼ੈਸਲਾ ਹੋਇਆ ਕਿ ਹੜ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਗਾਊਂ ਸੂਚਨਾ ਲਈ ਦਰਿਆ ਦੇ ਪਾਣੀ ਦਾ ਲੈਵਲ ਸਾਂਝਾ ਕਰਨਗੇ ਪਰ ਦਰਿਆ ਦਾ ਲੈਵਲ ਨਾਪਣ ਲਈ ਮਾਰਕਿੰਗ ਆਦਿ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਛੰਬ ਪੁਲ ਦੇ ਖੜ੍ਹੇ ਪਿਲਰ ’ਤੇ ਮਾਰਕਿੰਗ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਹੋਈ। ਸਾਡੀਆਂ ਦੋ ਬਹੁਤ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਤੇ ਅਹਿਮ ਪੋਸਟਾਂ ਸਨ ਪੁਲ ਵਾਲੀ ਅਤੇ ਦਰਿਆ ਦੇ ਐਨ ਵਿਚਕਾਰ ਟਾਪੂ ’ਤੇ ਜਿਸ ਦਾ ਅੱਧ ਦੁਸ਼ਮਣ ਕੋਲ ਸੀ। ਕੰਡਿਆਲੀ ਤਾਰ ਅਤੇ ਮਾਈਨ ਫੀਲਡ ਹੀ ਵਿਚਕਾਰ ਸੀ, ਪਾਰ ਇਕ ਦੂਜੇ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਸੁਣਦੀਆਂ ਸਨ। ਮੈਂ ਛੰਬ ਪੁਲ ਜੋ ਅਸੀਂ ਹੀ 1971 ਵੇਲੇ ਪਿਛਾਂਹ ਹਟਦਿਆਂ ਉਡਾਇਆ ਸੀ, ’ਤੇ ਕੰਪਨੀ ਕਮਾਂਡਰ ਸਾਂ।

ਟੈਲੀਫੋਨ ’ਤੇ ਹੁਕਮ ਮਿਲਿਆ, ਛੰਬ ਪੁਲ ਦੇ ਪਿਲਰ ’ਤੇ ਪੇਂਟ ਨਾਲ ਮਾਰਕਿੰਗ ਕਰੋ। ਬੇਲੀ ਰਾਮ ਤੇ ਪ੍ਰੀਤਮ ਪੇਂਟਰ, ਪੇਂਟ ਆਦਿ ਲੈ ਕੇ ਚੱਲੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੇਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸੈਕਟਰ ਵਿੱਚ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਬੰਦ ਸੀ। ਚੁੱਪ ਪਸਰੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਆਟੋਮੈਟਿਕ ਹਥਿਆਰ ਮੋਰਚਿਆਂ/ਬੰਕਰਾਂ ਵਿੱਚ ਹਮੇਸ਼ਾ ਤਿਆਰ ਫਿਕਸਡ ਲਾਈਨ ’ਤੇ ਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਗੇੜਾ ਮਾਰ ਕੇ ਆਇਆ, ਦਰਖਤਾਂ ਦੇ ਟਾਹਣਿਆਂ ਨੂੰ ਜੋੜ ਕੇ ਬਣਾਏ ਬੰਕਰ ’ਤੇ ਲੇਟਿਆ ਹੀ ਸਾਂ, ਹੇਠਾਂ ਕਈ ਵਾਰ ਸੱਪ ਲੰਘਦੇ ਦੇਖੇ ਸਨ, ਬੰਕਰ ਕੱਚੇ ਸਨ।

ਬੇਲੀ ਰਾਮ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਤਮ ਆ ਪੁੱਜੇ। ਸਲਾਮ ਦੁਆ ਹੋਈ, ਸਮਾਨ ਚੈੱਕ ਕੀਤਾ, ਵਿਉਂਤ ਬਣਾਈ- ਪਹਿਲਾਂ ਪਿਲਰ ਦੇ ਆਪਣੇ ਪਾਸੇ ਪੌੜੀ ਲਾ ਕੇ 8ਯ6 ਫੁੱਟ ਦੀ ਚਕੋਰ ਜਗ੍ਹਾ ਵਿੱਚ ਚਿੱਟਾ ਪੇਂਟ ਕਰਾਂਗੇ, ਸੁੱਕਣ ’ਤੇ ਫੀਤੇ ਨਾਲ ਨਾਪ ਕੇ ਫੁੱਟਾਂ ਅਤੇ ਇੰਚਾਂ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਮਾਰਕ ਕਰ ਦਿਆਂਗੇ। ਠਿੱਲ੍ਹ ਪਏ। ਮੈਂ ਸਟੇਨ ਵੀ ਨਾ ਚੁੱਕੀ, ਇਹ ਸੋਚ ਕੇ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹੌਟ ਲਾਈਨ ’ਤੇ ਕਲੀਅਰੈਂਸ ਹੋਵੇਗੀ ਹੀ। ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਬਟਾਲੀਅਨ ’ਚ ਕਹਿੰਦਾ-ਕਹਾਉਂਦਾ ਕੰਪਨੀ ਕਮਾਂਡਰ ਸਾਂ। ਜਾਨ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਹ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਗੌਲੀ। ਸਰੀਰ ਫਿੱਟ ਸਨ, ਪੰਗਿਆਂ ਦੀ ਆਦਤ ਸੀ, ਜਵਾਨੀ ਜੁ ਹੋਈ।

ਸੁੱਕੇ ਦਰਿਆ ਦੇ ਪੱਥਰਾਂ ਉਤੋਂ ਦੀ ਜਾ ਲਾਈ ਪੌੜੀ। ਦੋ ਕੋਟ ਕਰ ਦਿੱਤੇ, ਮੈਂ ਆਸੇ-ਪਾਸੇ ਵੇਂਹਦਾ ਰਿਹਾ। ਗੋਲੀ ਚਲਦੀ ਤਾਂ ਪਿਲਰ ਦੇ ਉਹਲੇ ਹੋਣ ਕਰ ਕੇ ਬਚਾਅ ਸੀ, ਪਰ ਜੇ ਸਿਰ ’ਤੇ ਉਪਰ ਖੜ੍ਹਾ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਗ੍ਰਨੇਡ ਸੁੱਟ ਦਿੰਦਾ ਤਾਂ ਕੰਮ ਤਮਾਮ ਹੋ ਜਾਣਾ ਸੀ ਪਰ ਸ਼ਾਂਤੀ ਰਹੀ। ਪੇਂਟ ਕਰ ਕੇ ਸੁੱਕਣ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰਨ ਨਾਲੋਂ ਮੁੜਨਾ ਠੀਕ ਸਮਝਿਆ; ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਕਿ ਰੋਟੀ ਖਾ ਕੇ ਪਿਛਲੇ ਪਹਿਰ ਮਾਰਕਿੰਗ ਕਰ ਦਿਆਂਗੇ। ਦੋ-ਢਾਈ ਘੰਟਿਆਂ ਬਾਅਦ ਦੁਬਾਰਾ ਚੱਲ ਪਏ, ਫਿਰ ਪੈ ਗਿਆ ਪੰਗਾ!

ਪੁਲ ਉਪਰਲਾ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਸੰਤਰੀ ਕਹਿੰਦਾ, “ਆਗੇ ਮੱਤ ਆਨਾ, ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਦੂੰਗਾ।” ਮੈਂ ਕਿਹਾ, “ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਫ਼ੌਜਾਂ ਦੇ ਕਮਾਂਡਰਾਂ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਹੋ ਰਿਹੈ।” ਸਾਡਾ ਆਪਸੀ ਫ਼ਾਸਲਾ ਸੱਤਰ-ਅੱਸੀ ਗਜ਼ ਸੀ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਸਾਂ।... ਨਾ ਜੀ, ਉਹ ਤਾਂ ਗੱਲ ’ਤੇ ਹੀ ਨਾ ਆਵੇ। ਮੈਂ ਦਰਿਆ ਪਾਰ ਨਿਗ੍ਹਾ ਮਾਰੀ। ਦੁਸ਼ਮਣ ਪੱਕੇ ‘ਸਟੈਂਡ-ਟੂ’ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਸਨ, ਚਾਂਸ ਹੀ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਸੀ ਬਚਣ ਦਾ। ਸਾਡੇ ਮੁੰਡੇ ਵੀ ਚੌਕਸ ਤਾਂ ਹੋ ਗਏ ਪਰ ਅਸੀਂ ਤਿੰਨੇ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਮਾਰ ਹੇਠ ਸਾਂ। ਕੀ ਕਰਾਂ? ਕਿਹਾ, “ਖਾਨਾ, ਪਿੱਛੇ ਹੈੱਡਕੁਆਰਟਰ ਤੋਂ ਪੁੱਛ ਲੈ।” ਉਸ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ, “ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦਾ ਕਿਸੇ ਉਪਰਲੇ ਨੂੰ, ਤੇ ਉਸ ਰਾਈਫਲ ਕੌਕ ਕਰ ਲਈ (ਭਾਵ ਗੋਲੀ ਚੈਂਬਰ ’ਚ, ਸਿਰਫ ਘੋੜਾ ਦੱਬਣਾ ਹੀ ਬਾਕੀ ਸੀ); ਨਾਲ ਕਹਿੰਦਾ, “ਏਕ ਭੀ ਕਦਮ ਆਗੇ ਉਠਾਇਆ ਤੋ ਉੜਾ ਦੂੰਗਾ।”

ਤਿੰਨਾਂ ਨੇ ਘੁਸਰ-ਮੁਸਰ ਕੀਤੀ। ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਤਾਂ ਪੇਂਟ, ਪੌੜੀ ਤੇ ਫ਼ੀਤਾ ਸੀ; ਉੱਧਰ ਪੂਰੀ ਪੋਸਟ ਫਾਇਰ ਕਰਨ ਨੂੰ ਮੋਰਚਿਆਂ ਵਿੱਚ। ਭੁੰਨ ਦਿੰਦੇ, ਮਗਰੋਂ ਲਾਸ਼ਾਂ ਵੀ ਸ਼ਾਇਦ ਨਾ ਚੁੱਕਣ ਦਿੰਦੇ। ਪਿੱਛੇ ਮੁੜਨਾ ਠੀਕ ਸਮਝਿਆ। ਫਿਰ ਚੱਲੀ ਟੈਲੀਫੋਨ ’ਤੇ ਲੜਾਈ। ਸਾਡੇ ਹੁਕਮਾਂ ’ਚ ਜਵਾਬੀ ਫਾਇਰ ਕਰਨਾ ਵੀ ਮਨ੍ਹਾ ਸੀ; ਮਤਲਬ ਸਾਡੇ ਹੱਥ ਬੰਨ੍ਹੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਮੈਂ ਜਵਾਬੀ ਫਾਇਰ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਮੰਗੀ, ਨਾ ਆਈ। ਗੱਲ ਉਪਰ ਤੱਕ ਗਈ, ਸ਼ਾਇਦ ਪੀਐੱਮ ਤੱਕ ਵੀ ਗਈ ਹੋਵੇ।

ਸਾਡੀ ਬਟਾਲੀਅਨ ਦੀ ਮੂਵ ਆਈ ਹੋਈ ਸੀ, ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਇਹ ਜੇ ਐਂਡ ਕੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਪਠਾਨਕੋਟ ਸਪੈਸ਼ਲ ਟਰੇਨ ਵਿੱਚ ਸਮਾਨ ਲੋਡ ਕਰ ਰਹੇ ਸਾਂ। ਉਦੋਂ ਪਠਾਨਕੋਟ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਰੇਲ ਲਾਈਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੁੰਦੀ। ਫ਼ੌਜੀ ਚੈਨਲ ਤੋਂ ਖ਼ਬਰ ਪਤਾ ਲੱਗੀ ਕਿ ਸਾਡੀ ਜਗ੍ਹਾ ਆਈ ਨਵੀਂ ਬਟਾਲੀਅਨ ਦੇ ਇਕ ਜੇਸੀਓ ਤੇ ਚਾਰ ਜਵਾਨ, ਮੇਰੇ ਛੱਡੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਗਏ ਮਾਰੇ ਗਏ।

ਬੇਲੀ ਰਾਮ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਤਮ ਪੈਨਸ਼ਨ ਜਾ ਕੇ ਮਰ ਗਏ। ਮਰ ਤਾਂ ਆਪਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਜਾਣੈ... ਕਿਰੇ ਬੇਰ ਡਿਗਦੇ ਹੀ ਹੁੰਦੇ। ਜੱਗ ਜਿਊਂਦਿਆਂ ਦੇ ਮੇਲੇ...।

ਸਿੱਖ ਰਾਜ ਕਿਵੇਂ ਬਣਿਆ?

ਲੇਖਕ : ਗਿ: ਸੋਹਨ ਸਿੰਘ 'ਸੀਤਲ'

ਕਿਸ਼ਤ - 61

ਲੜੀ ਜੋੜਨ ਲਈ ਪਿਛਲਾ ਅੰਕ ਵੇਖੋ

- **ਬਟਾਲੇ ਦੀ ਲੜਾਈ**

ਬੜੀ ਲਹੂ ਡੋਲਵੀਂ ਲੜਾਈ ਹੋਈ। ਸ: ਚੜ੍ਹਤ ਸਿੰਘ ਹੱਥੋਂ ਨੂਰਦੀਨ ਤੇ ਸ: ਪਹਾੜਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਹੱਥੋਂ ਦੀਵਾਨ ਸ਼ਿਵ ਦਿਆਲ ਕਤਲ ਹੋ ਗਏ। ਖ਼ਾਨ ਮੁਹੰਮਦ ਵੀ ਏਸੇ ਲੜਾਈ ਵਿਚ ਮਰਿਆ ਗਿਆ। ਜਾਅਫ਼ਰਬੇਗ ਲੜਾਈ ਵਿਚ ਹਾਰ ਕੇ ਤੇ ਜਾਨ ਬਚਾ ਕੇ ਨੱਸ ਗਿਆ। ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਸਾਰੇ ਇਲਾਕੇ ਉੱਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ। ਚਾਰ ਨਵੰਬਰ, 1763 ਈ। ਨੂੰ ਦੀਵਾਲੀ ਸੀ। ਦੋਵੇਂ ਦਲ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਕੱਠੇ ਆ ਹੋਏ। ਸਰੋਵਰ ਸਾਫ਼ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਸੀ, ਤੇ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀਆਂ ਨੀਂਹਾਂ ਰੱਖਣ ਦੀਆਂ ਸਲਾਹੀ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਕਈਆਂ ਸਰਦਾਰਾਂ ਦੀ ਸਲਾਹ ਸੀ, ਕਿ ਅਬਦਾਲੀ ਦਾ ਇਕ ਹਮਲਾ ਹੋਰ ਵੇਖ ਕੇ ਹੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ, ਪਰ ਬਾਕੀ ਸਰਦਾਰਾਂ ਨੇ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ, ਕਿ ਕੰਮ ਆਰੰਭ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਸਰੋਵਰ ਨੂੰ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਕਈ ਵਾਰ ਨੁਕਸਾਨ ਪੁਚਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਨੀਂਹਾਂ ਤਕ ਅਬਦਾਲੀ ਨੇ ਹੀ ਇਸ ਵਾਰ ਢਾਹਿਆ ਸੀ।

- **ਹਰਿਮੰਦਰ ਦੀ ਨੀਂਹ ਰੱਖੀ**

ਸਾਰੇ ਪੰਥ ਨੇ ਅਰਦਾਸਾ ਕਰਕੇ ਕੱਤਕ ਸੁਦੀ ਤੇਰਾਂ (17 ਨਵੰਬਰ, 1763 ਈ।) ਨੂੰ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਨੀਂਹ ਧਰੀ। ਨਵਾਬ ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇੱਟ ਰੱਖੀ ਤੇ ਸ: ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਆਹਲੂਵਾਲੀਏ ਨੇ ਚੂਨਾ ਪਾਇਆ। ਸਾਰੇ ਸਰਦਾਰਾਂ ਨੇ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਵਾਸਤੇ ਯਥਾਸ਼ਕਤ ਭੇਟਾ ਚੜਾਈ । ਐਨ ਏਸ ਵੇਲੇ ਖ਼ਬਰ ਮਿਲੀ, ਕਿ ਦੁਰਾਨੀ ਜਰਨੈਲ ਜਹਾਨ ਖਾਂ ਸਣੇ ਫ਼ੌਜ ਅਟਕ ਟੱਪ ਪਿਆ ਹੈ। ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਉਸਾਰਨ ਦੀ ਸੇਵਾ ਭਾਈ ਦੇਸ ਰਾਜ ਸੁਰਸਿੰਘ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਕੇ ਸਿੰਘ ਦੁਰਾਨੀ ਦੇ ਟਾਕਰੇ ਵਾਸਤੇ ਉਸ ਪਾਸੇ ਹੋ ਤੁਰੇ।

- **ਜਹਾਨ ਖ਼ਾਂ ਹਾਰ '' ਕੇ ਮੁੜ ਗਿਆ**

ਬਿਨਾਂ ਟਾਕਰੇ ਜਹਾਨ ਖ਼ਾਂਵਜ਼ੀਰਾਬਾਦ ਆ ਪੁੱਜਾ।ਏਨੇ ਚਿਰ ਨੂੰ ਸਿੰਘ ਵੀ ਜਾ ਪਹੁੰਚੇ। ਉਹਨਾਂ ਚੌਫੇਰਿਓਂ ਹੀ ਦੁਰਾਨੀ ਉੱਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ। ਏਸ ਲੜਾਈ ਵਿਚ ਜਹਾਨ ਖ਼ਾਂ ਹਿੱਕ ਡਾਹਕੇ ਖਲੋ ਨਾ ਸਕਿਆ। ਉਹ ਆਪਣੀ ਫ਼ੌਜ ਦਾ ਚੋਖਾ ਨੁਕਸਾਨ ਕਰਾ ਕੇ ਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰਾਂ ਹਾਰ ਕੇ ਕਾਬਲ ਨੂੰ ਨੱਸ ਗਿਆ। ਸਿੰਘ ਫ਼ਤਹਿ ਦੇ ਜੈਕਾਰੇ ਛੱਡਦੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਆ ਪੁੱਜੇ। ਇਹ ਘਟਨਾ ਨਵੰਬਰ (1763 ਈ।) ਦੇ ਅਖ਼ੀਰ ਵਿਚ ਹੋਈ। ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਗੁਰਮਤਾ ਕੀਤਾ, ਕਿ ਸੂਬਾ ਸਰਹਿੰਦ ਨੂੰ ਸੋਧਿਆ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਹਮਲੇ ਵਿਚ ਬਾਰਾਂ ਮਿਸਲਾਂ ਹੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਸਾਰੇ ਦਲ ਦਾ ਲੀਡਰ ਸ: ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਸੀ। ਦਸੰਬਰ, 1763 ਈ। ਵਿਚ ਖ਼ਾਲਸੇ ਨੇ ਮਲੇਰ ਕੋਟਲੇ ਨੂੰ ਘੇਰਾ ਪਾ ਲਿਆ। ਨਵਾਬ ਭੀਖਣਖ਼ਾਂ ਬਾਹਰ

- **ਮਲੇਰ ਕੋਟਲਾ ਮਾਰਿਆ**

ਆ ਕੇ ਲੜਿਆ ਤੇ ਛਾਤੀ ਵਿਚ ਗੋਲੀ ਖਾ ਕੇ ਮਰ ਗਿਆ। ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਮਲੇਰ ਕੋਟਲਾ ਲੁੱਟ ਲਿਆ ਤੇ ਤਬਾਹ ਕਰ ਦਿੱਤਾ । ਏਥੋਂ ਚੱਲ ਕੇ ਸਿੰਘ ਪਿੰਡ ਖੇੜੀ ਉਤੇ ਜਾ ਪਏ। ਏਸੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਗੰਗੂ ਮਣ ਨੇ ਦਸਮੇਸ਼ ਜੀ ਦੇ ਛੋਟੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦੇ ਫੜਾਏ ਸਨ। ਕੀਤੇ ਦਾ ਫਲ ਭੁਗਤਦਾ ਹੋਇਆ ਪਾਪੀ ਗੰਗੂ ਤਾਂ ਓਸੇ ਵੇਲੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਹਾਕਮਾਂ ਹੱਥੋਂ ਹੀ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਹਦੇ ਪਰਵਾਰ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਬੰਦੇ ਇਸ ਹਮਲੇ ਵਿਚ ਸਿੰਘਾਂ ਹੱਥੋਂ ਮਾਰੇ ਗਏ। ਉਸਦਾ ਪਿੰਡ ਵੀ ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਲੁੱਟ ਲਿਆ।

- **ਮੁਰੰਡਾ ਮਾਰਿਆ**

ਜਨਵਰੀ, 1764 ਈ: ਵਿਚ ਸਿੰਘਾਂ ਨੇਮੁਰਿੰਡੇ ਨੂੰ ਜਾਮੁਰੰਡਾਜਾ ਘੇਰਾ ਪਾਇਆ। ਉਹ, ਜਾਨੀ ਖ਼ਾਂਮਾਨੀਖ਼ਾਂ ਤੋਂ ਬਦਲਾ ਲੈਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਰੰਘੜਾਂ ਨੇ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਬੂਹੇ ਬੰਦ ਕਰ ਲਏ ਤੇ ਅੰਦਰ ਆਕੀ ਹੋ ਬੈਠੇ। ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਉਦਾਲੇ ਦਾ ਇਲਾਕਾ ਲੁੱਟ ਲਿਆ। ਫੇਰ ਸ਼ਹਿਰ ਉੱਤੇ ਧਾਵਾ ਕਰਕੇ ਬੂਹੇ ਤੋੜ ਕੇ ਅੰਦਰ ਜਾ ਵੜੇ। ਸਾਰੇ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਕਤਲਾਮ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ।

- **ਜਾਨੀ ਖ਼ਾਂ ਮਾਨੀਖ਼ਾਂ ਮਾਰੇ**

ਇਸਤਰੀਆਂ ਤੇ ਬੱਚੇ ਛੱਡ ਕੇ ਬਾਕੀ ਜਿਹੜਾ ਬੰਦਾ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦਾ, ਕਤਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ। ਜਾਨੀ ਖ਼ਾਂਮਾਨੀਖ਼ਾਂ ਸਣੇ ਪਰਵਾਰ ਮਾਰੇ ਗਏ। ਇਸ ਤਰਾਂ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਦਾ ਬਦਲਾ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਸਾਰਾ ਸ਼ਹਿਰ ਲੁੱਟ ਲਿਆ ਗਿਆ ।

- **ਲਛਮੀ ਨਾਰਾਇਣ ਨੂੰ ਲੁਟਿਆ**

ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ, ਕਿ ਜ਼ੈਨਖ਼ਾਂ ਦਾ ਦੀਵਾਨ, ਲਛਮੀ ਨਾਰਾਇਣ ਮਾਮਲਾ ਉਗਰਾਹ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਵੇਲੇ ਪਿੰਡ ਕੁਰਾਲੀ ਬੈਠਾ ਹੈ। ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਹਮਲਾ ਕਰਕੇ ਪਿੰਡ ਲੁੱਟ ਲਿਆ। ਦੀਵਾਨ ਜਾਨ ਬਚਾ ਕੇ ਨੱਸ ਗਿਆ। ਉਹਦਾ ਡੇਰਾ ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਲੁੱਟ ਲਿਆ।

- **ਜ਼ੈਨਖ਼ਾਂ ਦੀ ਸੁਲਾ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਸਿੰਘਾਂ ਨਾ ਮੰਨੀ**

ਜ਼ੈਨਖ਼ਾਂ ਸਰਹਿੰਦ ਹੀ ਸੀ, ਪਰ ਉਹ ਡਰਦਾ ਸ਼ਹਿਰੋਂ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਨਿਕਲਦਾ।ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਸਾਰਾ ਇਲਾਕਾ ਲੁੱਟ ਲਿਆ। ਜ਼ੈਨਖ਼ਾਂ ਸਮਝ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਟਾਕਰੇ ਦੀ ਉਸ ਵਿਚ ਸਮਰਥਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਆਪਣਾ ਦੂਤ ਸ: ਆਲਾ ਸਿੰਘ ਕੋਲ ਭੇਜਿਆ, ਕਿ ਸਿੱਖ ਸੁਲਾ ਕਰ ਲੈਣ ਤੇ ਜਾਗੀਰਾਂ ਲੈ ਲੈਣ। ਸ: ਆਲਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਨਾਨੂ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ ਨੂੰ ਦਲ ਖ਼ਾਲਸਾ ਦੇ ਸਰਦਾਰਾਂ ਕੋਲ ਭੇਜਿਆ। ਸਿੱਖ ਸਰਦਾਰਾਂ ਨੇ ਇਹ ਸਲਾਹ ਨਾ ਮੰਨੀ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ, ਕਿ ਗੁਰੂ ਮਹਾਰਾਜ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਬਾਦਸ਼ਾਹੀਬਖ਼ਸ਼ੀ ਹੈ, ਤੇ ਅਸੀਂ ਤੁਰਕਾਂ ਕੋਲੋਂ ਜਾਗੀਰਾਂ ਲੈ ਕੇ ਅਧੀਨਗੀ ਮੰਨ ਲਈਏ ਸੋ ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ''ਰਾਜ ਕਰੇਗਾ ਖ਼ਾਲਸਾ'' ਦੇ ਨਾਅਰੇ ਲਾ ਕੇ ਸਰਹਿੰਦ ਉੱਤੇ ਚੜਾਈ ਕਰ ਦਿੱਤੀ।

- **ਸਰਹਿੰਦ 'ਤੇ ਚੜਾਈ**

ਸਿੰਘ ਤਿੰਨਾਂ ਪਾਸਿਆਂ ਤੋਂ ਸਰਹਿੰਦ ਵੱਲ ਵਧੇ। ਬੁੱਢਾ ਦਲ ਭਾਗਨਪੁਰ ਜਾ ਬੈਠਾ (ਤਰਨਾ ਦਲ ਨਨਹੇੜੇ ਪਿੰਡ ਡੇਰਾ ਲਾਈ ਬੈਠਾ ਸੀ, ਤੇ ਮਿਸਲ ਫੂਲਕੀਆਂ ਪਟਿਆਲੇ। ਖ਼ਾਲਸਾ ਫ਼ੌਜਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਤੀਹ ਹਜ਼ਾਰ ਅਸਵਾਰ ਤੇ ਵੀਹ ਹਜ਼ਾਰ ਪੈਦਲ ਸੀ। ਤਰਨਾ ਦਲ ਅੱਗੇ ਵਧ ਕੇ-ਸਰਹਿੰਦ ਤੋਂ ਸੱਤ ਮੀਲ ਦੂਰ-ਪੀਰ ਜ਼ੈਨਖ਼ਾਂ ਮਨਿਆਰਾ ਕੋਲ ਆ ਬੈਠਾ। ੧੪ ਜਨਵਰੀ, ੧੭੬੪ ਈ। ਨੂੰ ਜ਼ੈਨਖ਼ਾਂ ਨੇ ਸ਼ਹਿਰੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲ ਕੇ ਤਰਨਾ ਦਲ ਉੱਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ। ਏਸੇ ਦਿਨ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਤਿੰਨਾਂ ਦਲਾਂ ਨੇ ਸਰਹਿੰਦ ਉੱਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਮਤਾ ਪਕਾਇਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਸੋ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਤਿਆਰ ਬੈਠੇ ਸਨ। ਤਰਨਾ ਦਲ ਉੱਤੇ ਹਮਲੇ ਦੀ ਖ਼ਬਰ ਸੁਣ ਕੇ ਬੁੱਢਾ ਦਲ ਤੇ ਫੂਲਕੇ ਵੀ ਆ ਪਏ। ਜ਼ੈਨਖ਼ਾਂ ਸਿੰਘਾਂ ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿਚ ਆ ਗਿਆ।ਉਹ ਸਰਹਿੰਦ ਵੱਲ ਵਧਣ ਨੂੰ ਜ਼ੋਰ ਲਾਉਣ ਲੱਗਾ ਫ਼ ਤਰਨਾ ਦਲ ਨੇ ਹੱਲਾ ਕਰਕੇ ਜ਼ੈਨਖ਼ਾਂ ਦਾ ਡੇਰਾ ਲੁੱਟ ਲਿਆ। ਬੁੱਢਾ ਦਲ ਨੇ ਸਰਹਿੰਦ ਵੱਲੋਂ ਰਾਹ ਰੋਕ ਲਿਆ। ਦੁਰਾਨੀਆਂ ਦੇ ਨੱਸਣ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵੀ ਰਾਹ ਨਾ ਰਹਿ ਗਿਆ। ਥੋੜਾ ਸਮਾਂ ਘੋਰ ਯੁੱਧ ਹੋਇਆ।

- **ਜ਼ੈਨਖ਼ਾਂ ਮਰਿਆ**

ਸ: ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਆਹਲੂ ਦੀ ਗੋਲੀ ਨਾਲ ਜ਼ੈਨਖ਼ਾਂਮਾਰਿਆ ਗਿਆ। ਭਾਈ ਮਨੀ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਭਤੀਜੇ ਬਰਾਜ ਸਿੰਘ ਨੇ ਜ਼ੈਨਖ਼ਾਂ ਦਾ ਸਿਰ ਵੱਢ ਕੇ ਨਵਾਬ ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ ਅੱਗੇ ਜਾ ਰਖਿਆ।

– ਚਲਦਾ

ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਦੇ ਪ੍ਰਸਾਰ ਵਿਚ ਮਾਵਾਂ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ

ਲੇਖਕ : ਤਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬੁਟਰ

ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਰਮ, ਕੌਮ ਜਾਂ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਦਾ ਦਾਰੋਮਦਾਰ ਮਾਂ ਵਲੋਂ ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਦੀਖਿਆ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਮਾਂ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਪਾਲਦੀ-ਪੋਸਦੀ ਅਤੇ ਸੰਜਮ ਦੀ ਰਹਿਣੀ-ਬਹਿਣੀ ਸਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਛਾਤੀ ਨਾਲ ਲਗਾਉਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਢਿੱਡ ਭਰਨ ਜੋਗਾ ਦੁੱਧ ਹੀ ਨਹੀਂ ਪਿਲਾਉਂਦੀ, ਸਗੋਂ ਉਸ ਵਿਚ ਮਨੋਬਿਰਤੀਆਂ ਦਾ ਸੰਚਾਰ ਵੀ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਸ਼ਾਇਦ ਇਸੇ ਲਈ ਉੱਘੇ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨੀ ਸਾਲੋਮਨ ਨੇ ਆਖਿਆ ਸੀ, 'ਬੁੱਧੀਵਾਨ ਪੁੱਤਰ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸੰਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੁਰਾਚਾਰੀ, ਬਦਚਲਨ ਪੁੱਤਰ ਮਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਮਿੰਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।'

ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਜਿੱਥੇ ਔਰਤ ਨੂੰ ਗੁਲਾਮ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਨੇ ਆਵਾਜ਼ ਬੁਲੰਦ ਕੀਤੀ, ਉੱਥੇ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਬਿਖੜੇ ਤੇ ਖੂਨੀ ਪੈਂਡਿਆਂ ਦੌਰਾਨ ਜਿਹੜੀ ਭੂਮਿਕਾ ਸਿੱਖ ਔਰਤ (ਮਾਂ) ਦੀ ਰਹੀ ਹੈ, ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕੌਮ ਵਿਚ ਹੋਵੇ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਔਰਤ ਨੂੰ ਮਾਣ ਦਿੰਦਿਆਂ 'ਸੋ ਕਿਉ ਮੰਦਾ ਆਖੀਐ ਜਿਤੁ ਜੰਮਹਿ ਰਾਜਾਨ' ਦਾ ਪੈਗਾਮ ਦਿੱਤਾ। ਸਿੱਖ ਬੀਬੀਆਂ ਨੂੰ ਪਾਠ-ਪੂਜਾ, ਸੇਵਾ, ਰਹਿਤ ਮਰਯਾਦਾ ਅਤੇ ਜੀਵਨ ਮੁਕਤੀ ਲਈ ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੀ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ। ਪ੍ਰੋ. ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਲਿਖਦੇ ਹਨ, 'ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਦਾ ਖ਼ਾਲਸਾ ਪੰਥ ਇਕ ਅਜਿਹਾ ਸੰਘ ਹੈ, ਜਿਸ 'ਚ ਇਸਤਰੀਆਂ ਖੁੱਲ੍ਹ ਅਤੇ ਬਰਾਬਰ ਭਾਗ ਲੈਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਪੂਰਬ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ 'ਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਇਸਤਰੀ ਨੂੰ ਮਰਦਾਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੱਕ ਮਿਲਿਆ ਹੈ।'

ਉਸ ਔਰਤ (ਮਾਂ) ਦਾ ਯੋਗਦਾਨ ਅਤੇ ਵਡਿਆਈ ਕਿਵੇਂ ਭੁਲਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਜਗਤ ਜਲੰਦੇ ਨੂੰ ਠਾਰਨ ਆਏ ਰੱਬੀ ਨੂਰ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ।

"ਧਨੁ ਧੰਨੁ ਪਿਤਾ ਧਨੁ ਧੰਨੁ ਕੁਲੁ ਧਨੁ ਧਨੁ ਸੁ ਜਨਨੀ ਜਿਨਿ ਗੁਰੂ ਜਣਿਆ ਮਾਇ।।" (ਅੰਗ-310)

ਧੰਨ ਹੈ ਮਾਤਾ ਤ੍ਰਿਪਤਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ 'ਮਾਂ' ਬਣਨ ਦਾ ਸੁਭਾਗ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ।

ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਪ੍ਰਸਾਰ ਵਿਚ ਲਾਸਾਨੀ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਮਾਵਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਸਿੱਖ ਤੋਂ ਖ਼ਾਲਸਾ ਤੱਕ ਮਨੁੱਖੀ ਸੰਪੂਰਨਤਾ ਦੇ ਪੈਂਡੇ ਦੌਰਾਨ ਮਾਤਾ ਸੁਲੱਖਣੀ ਜੀ, ਮਾਤਾ ਖੀਵੀ ਜੀ, ਮਾਤਾ ਗੰਗਾ ਜੀ, ਮਾਤਾ ਨਾਨਕੀ ਜੀ, ਮਾਤਾ ਗੁਜਰ ਕੌਰ ਜੀ, ਮਾਤਾ ਸੁੰਦਰ ਕੌਰ ਜੀ, ਮਾਤਾ ਅਜੀਤ ਕੌਰ ਜੀ ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਸਾਹਿਬ ਕੌਰ ਜੀ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਅਨੂਠੀ ਹੈ।

ਬੀਬੀ ਭਾਨੀ ਜੀ ਦੀ ਦੇਣ ਅਦੁੱਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਦੀ ਪੁੱਤਰੀ, ਗੁਰੂ ਦੀ ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਦੀ ਮਾਂ ਹੋਣ ਦਾ ਮਾਣ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ। ਬੀਬੀ ਭਾਨੀ ਜੀ ਨੇ ਮਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਜੋ ਅਸੀਸ, ਜੋ ਦੈਵੀ ਸੰਸਕਾਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ, ਉਸ ਅਗੰਮੀ ਲੋਰੀ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਪੰਜਵੇਂ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹ ਆਪਣੀ ਬਾਣੀ ਵਿਚ ਕਰਦੇ ਹਨ :

"ਪੂਤਾ ਮਾਤਾ ਕੀ ਆਸੀਸ।। ਨਿਮਖ ਨ ਬਿਸਰਉ ਤੁਮ੍ ਕਉ ਹਰਿ ਹਰਿ ਸਦਾ ਭਜਹੁ ਜਗਦੀਸ।।੧।।" (ਅੰਗ: 496)

ਜੇਕਰ ਇਹ ਅਸੀਸ ਅੱਜ ਹਰੇਕ ਬੱਚੇ ਦੇ ਹਿਰਦੇ 'ਤੇ ਉਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਸਿੱਖ ਵਿਰਸੇ ਦੀ ਫੁਲਵਾੜੀ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆ 'ਤੇ ਛਾ ਜਾਣ ਤੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਰੋਕ ਸਕਦਾ। ਮਾਤਾ ਗੁਜਰ ਕੌਰ ਜੀ ਵਰਗੀ ਅਦੁੱਤੀ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਹੋਰ ਕਿਧਰੇ ਮਿਲੇ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਕ ਸ਼ਹੀਦ ਦੀ ਪਤਨੀ, ਇਕ ਸ਼ਹੀਦ ਦੀ ਮਾਂ ਅਤੇ ਚਾਰ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੀ ਦਾਦੀ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਖ਼ੁਦ ਵੀ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਣ ਦਾ ਮਾਣ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇ। ਮਾਤਾ ਗੁਜਰ ਕੌਰ ਜੀ ਨੇ ਸਾਹਿਬ-ਏ-ਕਮਾਲਿ, ਸਰਬੰਸਦਾਨੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤ ਉਸਾਰੀ ਵਿਚ ਕਿੰਨੀ ਮਹਾਨ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ, ਇਸ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ 'ਚ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਖ਼ੁਦ ਕਰਦੇ ਹਨ :

"ਕੀਨੀ ਅਨਿਕ ਭਾਂਤਿ ਤਨ ਰੱਛਾ।।
ਦੀਨੀ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੀ ਸਿੱਛਾ।।"

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਮਹਿਲਾਂ ਦਾ ਕਿੰਨਾ ਵੱਡਾ ਜਿਗਰਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੀਨ ਹੇਤਿ ਆਪਣੇ ਚਾਰ ਪੁੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਨਿਛਾਵਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਗੁਰੂ-ਮਾਤਾ ਅਜੀਤ ਕੌਰ ਜੀ ਨੇ ਔਰਤ ਜਾਤੀ ਲਈ ਪਤੀ-ਬ੍ਰਤਾ, ਤਿਆਗ ਅਤੇ ਸਮਰਪਣ ਦਾ ਮੁੱਢ ਬੰਨ੍ਹਿਆ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਪੰਜ ਪਿਆਰਿਆਂ ਦੀ ਸਾਜਨਾ ਵੇਲੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ 'ਚ ਪਤਾਸੇ ਪਾਉਣ ਦੀ ਸੇਵਾ ਮਾਤਾ ਅਜੀਤ ਕੌਰ ਜੀ ਕੋਲੋਂ ਲੈ ਕੇ ਔਰਤ ਜਾਤੀ ਨੂੰ ਮਹਾਨ ਸਤਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ। ਮਾਤਾ ਸੁੰਦਰ ਕੌਰ ਜੀ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਜੋਤੀ-ਜੋਤਿ ਸਮਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤਕਰੀਬਨ 40 ਸਾਲਾਂ ਤੱਕ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਦੀ ਬਿਖੜੇ ਤੇ ਔਖੇ ਸਮੇਂ 'ਚ ਬੜੇ ਸੁਚੱਜੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਅਗਵਾਈ ਕੀਤੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਾਤਾ ਸਾਹਿਬ ਕੌਰ ਜੀ ਨੂੰ ਖ਼ਾਲਸੇ ਦੀ ਮਾਤਾ ਹੋਣ ਦਾ ਮਾਣ ਹਾਸਿਲ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਤਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਨਾਦੀ ਪੁੱਤਰ ਖ਼ਾਲਸੇ ਦੀ ਸੀਰਤ ਬਦਲਣ ਦਾ ਯੁੱਗਾਂ-ਯੁਗਾਂਤਰਾਂ ਤੱਕ ਯਾਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਮਹਾਨ ਪਰਉਪਕਾਰ ਕੀਤਾ।

ਗੁਰੂ ਕਾਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਸਿੱਖ ਬੀਬੀਆਂ ਨੇ ਲਗਾਤਾਰ ਸਿੱਖੀ ਪੂਰੀ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹਤਾ ਅਤੇ ਬਹਾਦਰੀ ਦੇ ਨਾਲ ਕਮਾਈ। ਕਿੰਨਾ ਭਿਆਨਕ ਸੀ ਉਹ ਦੌਰ ਅਤੇ ਕਿੰਨੇ ਵੱਡੇ ਜਿਗਰੇ ਵਾਲੀਆਂ ਸਨ ਉਹ ਮਾਵਾਂ, ਜਦੋਂ ਮੁਗ਼ਲ ਹਾਕਮ ਮਾਂਵਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦੁੱਧ ਚੁੰਘਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਟੋਟੇ-ਟੋਟੇ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗਲਾਂ 'ਚ ਹਾਰ ਬਣਾ ਕੇ ਪਾ ਦਿੰਦੇ ਸਨ, ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਨੇਜ਼ਿਆਂ 'ਤੇ ਟੰਗ ਕੇ ਦੋਫਾੜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਵਾਂ ਨੇ ਸਿਦਕ ਨਾ ਛੱਡਿਆ। ਭਾਈ ਮਨੀ ਸਿੰਘ ਜਦੋਂ ਬੰਦ-ਬੰਦ ਕਟਵਾ ਕੇ ਸਿੱਖੀ ਤੋਂ ਕੁਰਬਾਨ ਹੋਣ ਲਈ ਤੁਰਨ ਲੱਗਿਆ ਤਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਖੜ੍ਹੀ ਮਾਂ ਅਤੇ ਭੈਣ ਨੂੰ ਤੱਕਦਿਆਂ ਉਸ ਦੇ ਕਦਮ ਹੌਲੇ ਪੈ ਗਏ। ਉਸ ਦੀ ਮਾਂ ਅਤੇ ਭੈਣ ਹੌਂਸਲਾ ਦਿੰਦਿਆਂ ਆਖਣ ਲੱਗੀਆਂ, 'ਤੂੰ ਸਾਡੀ ਚਿੰਤਾ ਨਾ ਕਰ, ਸਾਡੀ ਰੱਖਿਆ ਸਾਡਾ ਗੁਰੂ ਆਪ ਕਰੇਗਾ।'

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਿੱਖੀ ਸਿੱਦਕ ਅਤੇ ਬਹਾਦਰੀ 'ਚ ਮਾਈ ਭਾਗ ਕੌਰ, ਰਾਣੀ ਸਦਾ ਕੌਰ ਅਤੇ ਬੀਬੀ ਸ਼ਰਨ ਕੌਰ ਆਦਿ ਦੇ ਯੋਗਦਾਨ ਨੂੰ ਵੀ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਮਹਾਰਾਣੀ ਜਿੰਦਾਂ ਵਲੋਂ ਨਿਭਾਈ ਸਿੱਖ ਮਾਂ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਅਜੋਕੀ ਮਾਂ ਲਈ ਮਿਸਾਲ ਹੈ। ਜਿਸ ਵੇਲੇ ਸ਼ੇਰ-ਏ-ਪੰਜਾਬ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਖ਼ਾਲਸਾ ਰਾਜ ਦੇ ਪਤਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗੱਦਾਰਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਮਹਾਰਾਜਾ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਫ਼ਿਰੰਗੀਆਂ ਨੇ ਬੰਦੀ ਬਣਾ ਲਿਆ ਤਾਂ ਮਗਰੋਂ ਮਾਂ-ਮਮਤਾ ਦੀ ਵਿੰਨ੍ਹੀ ਮਹਾਰਾਣੀ ਜਿੰਦਾਂ ਬੇਹਾਲ ਹੋ ਗਈ। ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਦੇ ਵਿਜੋਗ ਵਿਚ ਰੋ-ਰੋ ਕੇ ਆਪਣੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਵੀ ਗੁਆ ਬੈਠੀ। ਚਿਰੀਂ ਵਿਛੁੰਨੇ ਮਾਂ-ਪੁੱਤ ਦਾ ਕਲਕੱਤੇ ਵਿਚ ਮਿਲਾਪ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਮਹਾਰਾਣੀ ਜਿੰਦਾਂ ਘੁੱਟ ਕੇ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਛਾਤੀ ਨਾਲ ਲਾਉਂਦਿਆਂ ਸਿਰ ਪਲੋਸਣ ਲੱਗੀ। ਉਸ ਦੇ ਹੱਥਾਂ 'ਚ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਦਾ ਰੀਝਾਂ ਤੇ ਮੱਖਣਾਂ ਨਾਲ ਪਾਲਿਆ ਜੂੜਾ ਨਾ ਆਇਆ। ਉਸ ਦੇ ਹੱਥ ਕੰਬਣ ਲੱਗੇ ਅਤੇ ਧਾਹਾਂ ਨਿਕਲ ਗਈਆਂ। ਜਿੰਦਾਂ ਨੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਫ਼ਿਟਕਾਰਦਿਆਂ ਪਰ੍ਹੇ ਧੱਕ ਦਿੱਤਾ, 'ਜੇ ਤੂੰ ਗੁਰੂ ਦਾ ਨਹੀਂ ਬਣ ਕੇ ਰਹਿ ਸਕਿਆ ਤਾਂ ਮਾਂ ਦਾ ਕੀ ਬਣੇਂਗਾ?' ਤਕਦੀਰ ਨੂੰ ਉਲਾਂਭਾ ਦਿੰਦਿਆਂ ਆਖਣ ਲੱਗੀ, 'ਹੇ ਬੁਰੀ ਤਕਦੀਰੇ! ਤੂੰ ਮੇਰਾ ਸਰਤਾਜ ਖੋਹਿਆ, ਮੇਰਾ ਰਾਜ-ਭਾਗ ਖੋਹਿਆ, ਪਵਿੱਤਰ ਭੂਮੀ ਮੇਰਾ ਪੰਜਾਬ ਖੋਹ ਲਿਆ ਤੇ ਅੰਤ ਪ੍ਰਾਣਾਂ ਤੋਂ ਪਿਆਰੀ ਸਿੱਖੀ ਵੀ ਮੇਰੇ ਕੋਲੋਂ ਖੋਹ ਲਈ। ਅੱਜ ਮੇਰੇ ਬੰਸ ਦੀਆਂ ਰਗਾਂ 'ਚੋਂ ਕਲਗੀਧਰ ਦੇ ਸ਼ਹੀਦ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਲਹੂ ਮੁੱਕ ਗਿਆ।'

ਇਹ ਵਾਕ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਦਾ ਸੀਨਾ ਪਾੜ ਗਿਆ। ਉਹ ਮਾਂ ਦੇ ਚਰਨਾਂ 'ਤੇ ਡਿੱਗ ਕੇ ਭੁੱਬੀਂ-ਭੁੱਬੀਂ ਰੋਣ ਲੱਗਾ ਤੇ ਬੋਲਿਆ, 'ਮਾਂ! ਮੈਂ ਤੇਰੀ ਉਜੜੀ ਦੁਨੀਆ ਫ਼ਿਰ ਨਹੀਂ ਵਸਾ ਸਕਦਾ। ਤੇਰਾ ਗੁਆਚਿਆ ਰਾਜ-ਭਾਗ ਫ਼ਿਰ ਨਹੀਂ ਕਾਇਮ ਕਰ ਸਕਦਾ, ਪਰ ਤੇਰੀ ਕੁੱਲ ਵਿਚੋਂ ਗਈ ਸਿੱਖੀ ਮੁੜ ਪਰਤਾ ਲਿਆਵਾਂਗਾ।' ਮਹਾਰਾਣੀ ਜਿੰਦਾਂ ਨੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਸੁੱਖ ਦਾ ਸਾਹ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਮਹਾਰਾਜਾ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਮੁੜ ਸਿੱਖ ਸਰੂਪ 'ਚ ਨਹੀਂ ਆ ਗਿਆ। ਇਤਿਹਾਸਕਾਰ ਡਾਕਟਰ ਗੰਡਾ ਸਿੰਘ ਲਿਖਦੇ ਹਨ ਕਿ, ਮਹਾਰਾਜਾ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਨੇ 26 ਮਈ, 1886 ਈਸਵੀ ਦੇ ਦਿਨ ਅਦਨ ਦੇ ਇਕ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਵਿਚ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛਕ ਲਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਦੀ ਹੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਅਤੇ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਕਾਰਨ ਕੈਥੋਲਿਕ ਈਸਾਈ ਤੋਂ ਮੁੜ ਸਿੰਘ ਸਜ ਗਿਆ।

ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਅਲਬੇਲੇ ਕਵੀ ਪ੍ਰੋ. ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਂ ਦਾ ਸ਼ਬਦ-ਚਿੱਤਰ ਖਿੱਚਦਿਆਂ ਲਿਖਦੇ ਹਨ, 'ਸਾਡੀਆਂ ਮਾਵਾਂ ਦੁੱਧ ਵਿਚ ਮਧਾਣੀਆਂ ਪਾਉਂਦੀਆਂ ਗੁਰਬਾਣੀ ਗਾਉਂਦੀਆਂ ਸਨ। ਬੱਚਾ ਜਦੋਂ ਸੁੱਤਾ ਉਠਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਕੰਨੀਂ ਪਹਿਲੀ ਆਵਾਜ਼ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀ ਕੋਈ ਤੁਕ ਦੀ ਪੈਂਦੀ ਸੀ।' ਅਜੋਕੀਆਂ ਸਿੱਖ ਮਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ 'ਚ ਮਾਵਾਂ ਵਲੋਂ ਨਿਭਾਈ ਅਦੁੱਤੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨੂੰ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਦਿਆਂ ਆਪਾ-ਪੜਚੋਲ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨੀ ਅੰਦਰ ਆਏ ਪਤਿਤਪੁਣਾ, ਨਸ਼ਾਖੋਰੀ, ਇਖਲਾਕਹੀਣਤਾ ਅਤੇ ਧਰਮ ਤੋਂ ਬੇਮੁਖਤਾਈ ਵਰਗੇ ਔਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਕਰਕੇ ਨਵੀਂ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਕੌਮ ਦੇ ਰੌਸ਼ਨ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਵਾਰਿਸ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ।

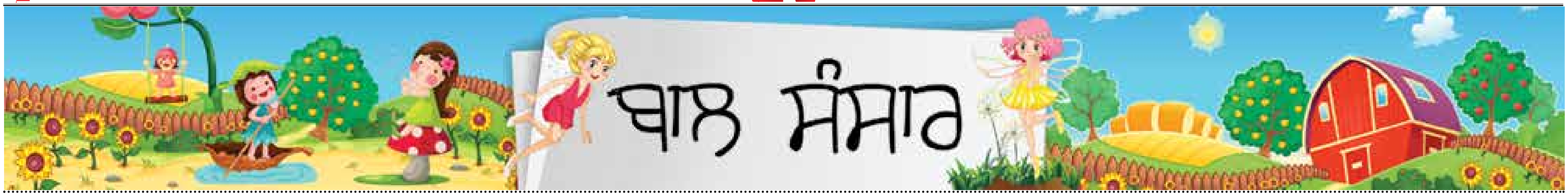

ਬਾਲ ਸੰਸਾਰ

ਸੂਰਜ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਗ੍ਰਹਿ 'ਬ੍ਰਹਸਪਤੀ'

-ਕੇ. ਐਸ. ਅਮਰ, ਮੋਬਾ: 94653-69343

ਪਿਆਰੇ ਬੱਚਿਓ, ਸੂਰਜ ਕੋਲ ਸਾਡੀ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਜਿਹੀਆਂ 8 ਹੋਰ ਧਰਤੀਆਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਹਿ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ 9 ਧਰਤੀਆਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸੂਰਜ ਦੁਆਲੇ ਪਰਿਕਰਮਾ ਕਰਦੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਧਰਤੀਆਂ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਧਰਤੀ ਅਰਥਾਤ ਗ੍ਰਹਿ ਦਾ ਨਾਂਅ ਹੈ 'ਬ੍ਰਹਸਪਤੀ' । ਇਸ ਦਾ ਵਿਆਸ ਧਰਤੀ ਤੋਂ 11 ਗੁਣਾ ਵੱਡਾ ਹੈ। ਹਰ ਰੋਜ਼ 50 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਚੱਲਣ ਵਾਲਾ ਮਨੁੱਖ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਦੁਆਲੇ ਇਕ ਗੇੜਾ 800 ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਪੂਰਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਬ੍ਰਹਸਪਤੀ ਦੁਆਲੇ ਚੱਕਰ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ 24 ਸਾਲ ਲੱਗਣਗੇ । ਇਥੇ 12 ਚੰਨ ਚੜ੍ਹਦੇ ਤੇ ਡੁੱਬਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਚੰਨ ਸਾਡੀ ਧਰਤੀ ਦੇ ਚੰਨ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਵੱਡੇ ਹਨ । ਇਸ ਗ੍ਰਹਿ ਦੀ ਆਕਰਸ਼ਣ ਸ਼ਕਤੀ ਵੀ ਕਾਫੀ ਵੱਧ ਹੈ। ਜਿਹੜੀ ਜਿਉਂਦੀ ਵਸਤੂ ਪ੍ਰਿਥਵੀ 'ਤੇ 30 ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਭਾਰੀ ਹੋਵੇ, ਉਹ ਬ੍ਰਹਸਪਤੀ 'ਤੇ 70 ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ । ਇਹ ਗ੍ਰਹਿ ਸੂਰਜ ਤੋਂ ਕਾਫੀ ਦੂਰ ਹੈ। ਇਥੇ ਸੂਰਜ ਦੀ ਗਰਮੀ ਦਾ ਬਹੁਤ ਥੋੜ੍ਹਾ ਭਾਗ ਹੀ ਪੁੱਜ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਥੇ ਅੰਤਾਂ ਦੀ ਠੰਢ ਹੈ । ਇਥੇ ਦਾ ਪਾਰਾ 1400 ਸੈਂਟੀਗ੍ਰੇਡ ਤੋਂ ਵੀ ਹੇਠਾਂ ਚਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ । ਬ੍ਰਹਸਪਤੀ ਗ੍ਰਹਿ ਦੀ ਸੂਰਜ ਦੁਆਲੇ ਪਰਿਕਰਮਾ 12 ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਪੂਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ । ਉਥੋਂ ਦਾ ਇਕ ਵਰ੍ਹਾ ਸਾਡੇ 4380 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ। ਇਥੋਂ ਦੇ ਦਿਨ ਤੇ ਰਾਤ 9 ਘੰਟੇ 54 ਮਿੰਟ ਦੇ ਹਨ। ਇਥੇ ਗ੍ਰਹਿਣ ਬਹੁਤ ਲਗਦੇ ਹਨ। ਇਸੇ ਲਈ ਬ੍ਰਹਸਪਤੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਹਿਣਾਂ ਦੀ ਧਰਤੀ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ । ਬੱਚਿਓ, ਸੂਰਜੀ ਪਰਿਵਾਰ ਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਗ੍ਰਹਿ ਸਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਾਡੇ ਗਿਆਨ ਭੰਡਾਰ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਤਾਰੇ ਅਰਬਾਂ ਸਾਲ ਜਵਾਨੀ ਦੀ ਅਵਸਥਾ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ

ਲੇਖਕ : ਸੁਖਮੰਦਰ ਸਿੰਘ ਤੂਰ

ਬੱਚਿਓ! ਤਾਰੇ ਬਹੁਤ ਵੱਡੇ-ਵੱਡੇ ਗੈਸਾਂ ਦੇ ਬੱਦਲ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿਚ 80%ਹਾਈਡਰੋਜਨ ਅਤੇ 20% ਹੋਰ ਗੈਸਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਗੈਸਾਂ ਦੇ ਇਹ ਬਦਲ ਸੁੰਗੜਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਤਾਪਮਾਨ ਵੱਧਣ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਤਾਪਮਾਨ 0.5 ਅਰਥਾਤ 50,00000 (50 ਲੱਖ) ਕੇਲਵਿਨ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਨਿਊਕਲੀਅਰ ਫਿਊਜਨ ਕਿਰਿਆਵਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਹਾਈਡਰੋਜਨ, ਹੀਲੀਅਮ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲ ਹੋਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਦੋਂ ਬਾਹਰਮੁੱਖੀ ਗੈਸ ਦਬਾਅ, ਅੰਦਰਮੁੱਖੀ ਗਰੂਤਾ ਆਕਰਸ਼ਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਤਾਰਾ ਸਥਿਰ ਅਵਸਥਾ ਵਿਚ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਉਹ ਨਾ ਸੁੰਗੜਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਫੈਲਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਕਈ ਬਿਲੀਅਨ ਸਾਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿਚ ਤਾਰੇ ਦੀ ਸਥਿਰ ਅਵਸਥਾ ਦੀ ਉਮਰ ਵੀ ਇਸ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜਿੰਨਾ ਤਾਰੇ ਦਾ ਪੁੰਜ ਅਧਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਉਹ ਉਨਾ ਛੇਤੀ ਹੀ ਹਾਈਡਰੋਜਨ ਨੂੰ ਹੀਲੀਅਮ ਵਿਚ ਬਦਲੇਗਾ ਅਰਥਾਤ ਨਿਊਕਲੀਅਰ ਫਿਊਜਨ ਦੀ ਦਰ ਤੇਜ਼ ਹੋਵੇਗੀ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਵਿਚ ਸੰਤੁਲਨ ਬਣਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਭਾਵ ਦੋਵੇਂ ਬਰਾਬਰ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਤਾਰਾ ਜਵਾਨੀ ਦੀ ਅਵਸਥਾ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਮਾਂ ਵੀ ਅਰਬਾਂ ਸਾਲ ਤੱਕ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸਾਡਾ ਸੂਰਜ ਵੀ ਇਕ ਤਾਰਾ ਹੈ। ਇਹ ਹੁਣ ਆਪਣੀ ਪੂਰਨ ਜਵਾਨੀ ਦੀ ਅਵਸਥਾ ਵਿੱਚੋਂ ਗੁਜ਼ਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕਹਿਣ ਦਾ ਭਾਵ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਅੱਧੀ ਹਾਈਡਰੋਜਨ ਖਤਮ ਕਰ ਲਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਕੋਲ ਹੁਣ ਅੱਧੀ ਹਾਈਡਰੋਜਨ ਅਤੇ ਅੱਧੀ ਹੀਲੀਅਮ ਗੈਸ ਹੀ ਬਚੀ ਹੈ। ਵਧੇਰੇ ਪੁੰਜ ਵਾਲੇ ਤਾਰੇ ਵੱਧ ਚਮਕੀਲੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਛੇਤੀ ਹੀ ਹਾਈਡਰੋਜਨ ਨੂੰ ਹੀਲੀਅਮ ਵਿਚ ਬਦਲ ਕੇ ਅਗਲੇ ਪੜਾਅ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਤਾਰੇ ਦਾ ਪੁੰਜ ਸੂਰਜ ਪੁੰਜ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਇਕ ਪੂਰੇ ਸੂਰਜ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਇਸ ਵਿਚ ਹੀਲੀਅਮ ਦੀ ਨਿਊਕਲੀਅਰ ਫਿਊਜਨ ਵੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਕਾਰਬਨ ਬਣ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤਾਰੇ ਨੂੰ ਦੂਸਰੀ ਕਿਸਮ ਦਾ ਚਿੱਟਾ ਬੌਣਾ ਤਾਰਾ ਆਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਇਹ ਵੀ ਇਕ ਸ਼ਾਂਤ ਮੌਤ ਮਰ ਜਾਵੇਗਾ, ਪਰ ਇਸ ਦਾ ਬਾਹਰੀ ਖੋਲ ਬ੍ਰਹਿਮੰਡ ਵਿਚ ਫੈਲਦਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਤਾਰਿਆਂ ਦੀ ਜਨਮ ਭੂਮੀ ਬਣੇਗਾ।ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਦੀ ਘਣਤਾ ਇੰਨੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ ਕਿ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵੀ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕੇਗੀ ਅਤੇ ਇਹ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਵੇਗਾ, ਬਹੁਤ ਹੀ ਖਤਰਨਾਕ ਗਰੂਤਾ ਵਾਲੇ ਇਸ ਪੁੰਜ ਨੂੰ ਕਾਲਾ ਸ਼ੇਕ ਭਾਵ "ਬਲੈਕ ਹੋਲ" ਆਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਇਸ ਦੀ ਗਰੂਤਾ ਖਿੱਚ ਇੰਨੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ ਕਿ ਇਹ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵੱਡੇ ਤਾਰੇ ਨੂੰ ਖਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਾਡਾ ਸੂਰਜ ਵੀ ਇਸੇ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਧਰਤੀ ਸਮੇਤ ਆਪਣੇ ਮੰਡਲ ਦੇ ਸਾਰੇ ਗ੍ਰਹਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵੱਲ ਖਿੱਚ ਲਵੇਗਾ ਭਾਵ ਨਿਗਲ ਲਵੇਗਾ, ਪਰ ਸਾਨੂੰ ਅਜੇ ਡਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਮਹਾਂ - ਵਿਨਾਸ਼ ਨੂੰ ਲੱਗਭਗ 4 ਅਰਬ 60 ਕਰੋੜ ਸਾਲ ਦਾ ਸਮਾਂ ਲੱਗੇਗਾ । ਇਸ ਮਹਾਂ-ਵਿਨਾਸ਼ ਤੋਂ ਕਿਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਡੀ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਭਾਰੀ ਜਲਵਾਯੂ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਆਉਣਗੀਆਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਵਿਚ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਿਉਂਦੇ ਰਹਿਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਰਸਤਾ ਲੱਭੋ

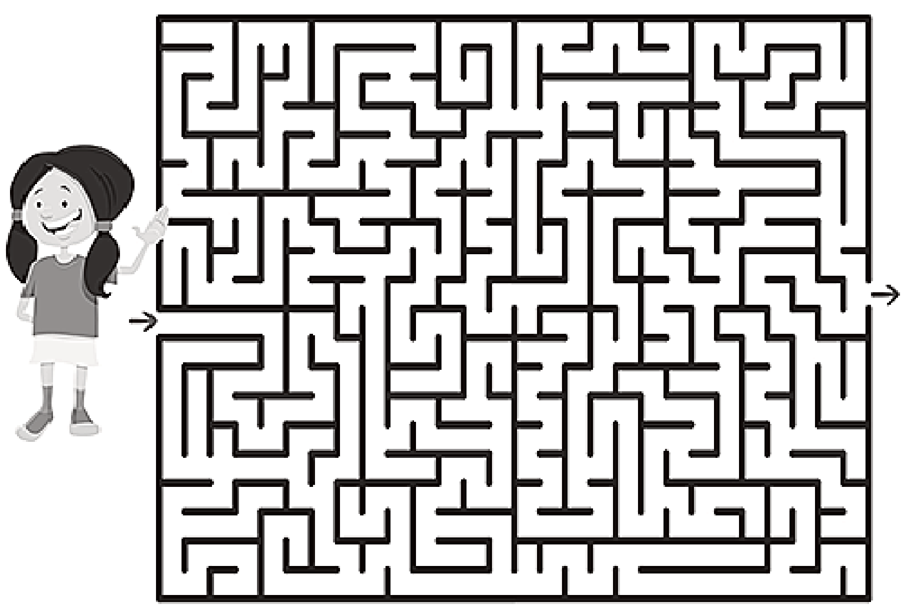

ਬਿੰਦੂ ਮਿਲਾਓ

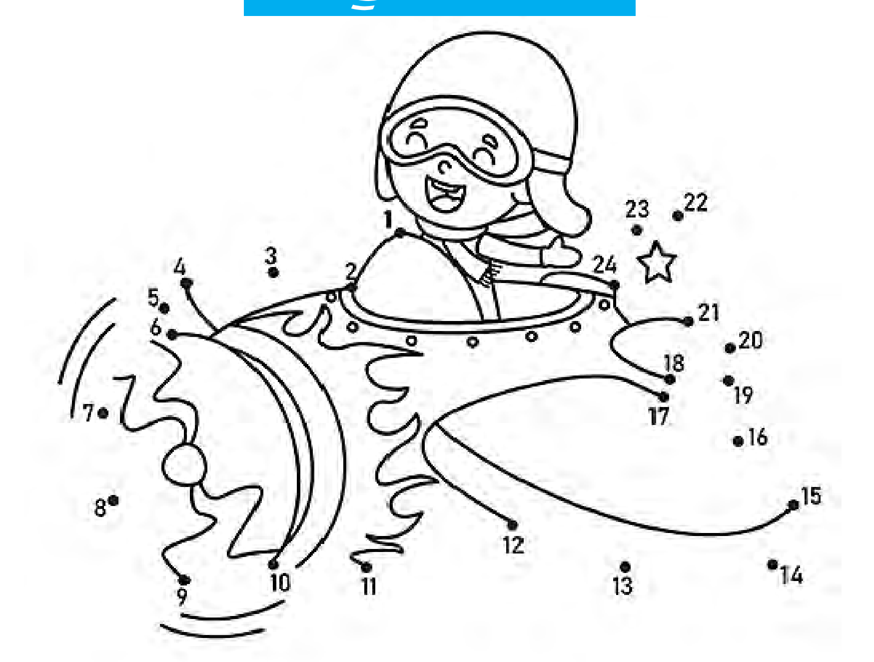

ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਜ਼ਰੂਰ ਪੜ੍ਹਾਓ

ਸਰ੍ਹੀ ਦੇ ਸਕੂਲਾਂ ਦੇ ਕੁੱਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੇ 20% ਤੋਂ ਵੱਧ ਬੱਚੇ ਹਨ।

- ਬੀ.ਸੀ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ 1994 ਤੋਂ ਬੀ.ਸੀ ਦੇ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ,ਦੂਜੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਚਾਲੂ ਹੈ।
- ਸੋ ਆਪਦੀ ਮਾਂ-ਬੋਲੀ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਬੋਲਣੀ,ਪੜ੍ਹਨੀ ਤੇ ਲਿਖਣੀ ਜ਼ਰੂਰ ਸਿਖਾਓ।ਤੁਸੀਂ ਆਪਦੇ ਨੇੜੇ ਦੇ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ 5ਵੀਂ ਗਰੇਡ ਤੋਂ 8ਵੀਂ ਗਰੇਡ ਤੱਕ ਪੰਜਾਬੀ ਪੜ੍ਹਾ ਸਕਦੇ ਹੋ।ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਤੇ ਅਮਲ ਕਰੋ:
- ਜੇ ਤੁਹਾਡਾ ਬੱਚਾ ਚੌਥੀ ਗਰੇਡ ਵਿਚ ਹੈ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਸਾਲ ਪੰਜਾਬੀ ਪੜ੍ਹਨ ਦਾ ਫਾਰਮ ਭਰਕੇ ਆਪਦੇ ਸਕੂਲ ਦੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿਓ।
- ਪੰਜਾਬੀ ਪੜ੍ਹਨ ਦੇ,ਫਰੈਂਚ ਪੜ੍ਹਨ ਨਾਲੋਂ ਜਿਆਦਾ ਲਾਭ ਹਨ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਤਰੱਕੀਆਂ(ਨੌਕਰੀਆਂ) ਲੱਭਣ ਵਿੱਚ ਸੌਖ ਹੋਵੇਗੀ।
- ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਤਾਂ ਹੀ ਚਾਲੂ ਹੋਵੇਗੀ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 25 ਬੱਚੇ 5ਵੀਂ ਕਲਾਸ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਪੜ੍ਹਨ ਵਾਸਤੇ ਫਾਰਮ ਭਰਕੇ ਦੇਣਗੇ।

ਮਾਪਿਆਂ ਵਾਸਤੇ ਫਾਇਦੇ:

- ਸਮੇਂ ਦੀ ਬੱਚਤ : ਤੁਹਾਡੇ ਬੱਚੇ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਹੀ ਆਪਣੇ ਹਮ-ਉਮਰ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬੀ ਪੜ੍ਹਨਗੇ,ਜਿਸ ਨਾਲ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸੌਖ ਰਹੇਗੀ।
- ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਦਾਦਾ-ਦਾਦੀ, ਨਾਨਾ-ਨਾਨੀ, ਅਤੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਨਾਲ ਹੋਰ ਨੇੜਤਾ ਵਧੇਗੀ।
- ਜਿਸ ਨਾਲ ਬੱਚੇ ਆਪਦੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਰਹਿਣਗੇ ਅਤੇ ਉਹ ਬਾਹਰਲੇ ਭੈੜੇ ਅਨਸਰਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਬੱਚੇ ਰਹਿਣਗੇ।
- ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਪੜ੍ਹਨ ਨਾਲ ਬੱਚੇ ਦਾ ਮਨੋ-ਬਲ ਵੀ ਉੱਚਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
- ਅੱਜ ਕੱਲ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦੇ ਨਾਲ, ਜੇ ਤੁਹਾਡੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲਣੀ, ਪੜ੍ਹਨੀ ਤੇ ਲਿਖਣੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੌਬ(ਕੰਮ) ਲੈਣ ਲਈ ਪਹਿਲ ਮਿਲਦੀ ਹੈ।

ਆਰਥਿਕਤਾ ਦਾ ਆਕਾਰ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਅਰਥ

ਲੇਖਕ : ਡਾ. ਸ ਸ ਛੀਨਾ

ਭਾਰਤ ਦਾ ਕੁੱਲ ਘਰੇਲੂ ਉਤਪਾਦਨ (ਜੀਡੀਪੀ-ਕੁੱਲ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦਾ ਮੁੱਲ) ਲਗਾਤਾਰ ਵਧ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਇਹ ਵੀ ਹਨ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦਾ ਕੁੱਲ ਘਰੇਲੂ ਉਤਪਾਦਨ ਜਪਾਨ ਦੇ ਕੁੱਲ ਘਰੇਲੂ ਉਤਪਾਦਨ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਛੇਤੀ ਹੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਆਰਥਿਕਤਾ ਦੇ ਆਕਾਰ ਦੇ ਪੱਖ ਤੋਂ ਅਮਰੀਕਾ, ਚੀਨ ਅਤੇ ਜਰਮਨੀ ਸਭ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਪਾਨ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦਾ ਨੰਬਰ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਨੇ ਥੋੜ੍ਹਾ ਚਿਰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਾਲੀ ਪੰਜਵੀਂ ਵੱਡੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਦੀ ਥਾਂ ਲਈ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਅਕਤੀ ਆਮਦਨ ਜਿਹੜੀ ਹੁਣ ਇੱਕ ਲੱਖ 72 ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ ਹੈ, ਉਹ ਦੁਨੀਆ ਦੇ 50 ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਉੱਚੀ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਆਰਥਿਕ ਮਾਹਿਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, 2 ਜਾਂ 3 ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਜਰਮਨੀ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਡੀ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਕੀ ਇਸ ਦਾ ਸਿੱਟਾ ਇਹ ਕੱਢਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦਾ ਨਾਗਰਿਕ ਵੀ ਉਹ ਸੁੱਖ ਆਰਾਮ ਅਤੇ ਮਨੋਰੰਜਨ ਦੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਵਰਤ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਇੰਗਲੈਂਡ, ਜਪਾਨ, ਆਸਟਰੇਲੀਆ, ਕੈਨੇਡਾ, ਜਰਮਨੀ ਆਦਿ ਦੇਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ? ਜੇ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਇਸ ਦਾ ਚੌਥੀ ਵੱਡੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਬਣਨ ਦਾ ਆਮ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਕੁਝ ਲਾਭ ਵੀ ਹੋਵੇਗਾ ਜਾਂ ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਦਿਖਾਵਾ ਹੀ ਹੈ। ਹਕੀਕਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦਾ ਆਮ ਨਾਗਰਿਕ ਚੌਥੇ ਦਰਜੇ ਵਾਲਾ ਰਹਿਣ ਸਹਿਣ ਨਹੀਂ ਮਾਣ ਰਿਹਾ।

ਜੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਵਸੋਂ 146 ਕਰੋੜ ਹੈ ਅਤੇ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੇ ਨੰਬਰ 'ਤੇ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਦਾ ਕੁੱਲ ਘਰੇਲੂ ਉਤਪਾਦਨ ਵੀ ਪਹਿਲੇ ਨੰਬਰ 'ਤੇ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਪਰ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਅਰਧ-ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਕਰ ਕੇ ਇਸ ਦਾ ਉਤਪਾਦਨ ਅਜੇ ਵੀ ਕਾਫੀ ਪਿੱਛੇ ਹੈ। ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਅਕਤੀ ਆਮਦਨ ਵੀ ਭਾਵੇਂ ਆਮ ਨਾਗਰਿਕ ਦੇ ਰਹਿਣ-ਸਹਿਣ ਦਾ ਸਹੀ ਸੂਚਕ ਨਹੀਂ, ਫਿਰ ਵੀ ਜੇ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਮਗਰ ਵਾਲੇ ਦੋ ਦੇਸ਼ਾਂ ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਅਕਤੀ ਆਮਦਨ ਦੇਖੀਏ ਤਾਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਕਿੰਨਾ ਅੱਗੇ ਹਨ। ਭਾਰਤ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਅਕਤੀ ਆਮਦਨ 22 ਹਜ਼ਾਰ ਅਮਰੀਕੀ ਡਾਲਰ ਜਾਂ ਤਕਰੀਬਨ 1 ਲੱਖ 72 ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਹੈ ਪਰ ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਅਕਤੀ ਆਮਦਨ 64-65 ਹਜ਼ਾਰ ਡਾਲਰ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ 30 ਗੁਣਾ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਵਸੋਂ ਸਿਰਫ਼ 2 ਕਰੋੜ ਹੈ। ਫਿਰ ਇੱਥੇ ਕੁੱਲ ਘਰੇਲੂ ਉਤਪਾਦਨ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕੀ ਅਰਥ ਰੱਖਦਾ ਹੈ?

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੈਨੇਡਾ ਜਿਹੜਾ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਕਿਤੇ ਪਿੱਛੇ ਵਾਲੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਹੈ, ਦੀ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਅਕਤੀ ਆਮਦਨ 53.56 ਹਜ਼ਾਰ ਡਾਲਰ ਜਾਂ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਤਕਰੀਬਨ 25 ਗੁਣਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ ਪਰ ਵਸੋਂ ਸਿਰਫ਼ 4 ਕਰੋੜ ਹੈ। ਚੀਨ ਜੋ ਦੂਜੇ ਨੰਬਰ ਦੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਸੋਂ ਦੇ ਆਕਾਰ ਵਿੱਚ ਵੀ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਦੂਜੇ ਨੰਬਰ 'ਤੇ ਹੈ, ਉਸ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਅਕਤੀ ਆਮਦਨ 13.66 ਹਜ਼ਾਰ ਡਾਲਰ ਜਾਂ ਭਾਰਤ ਤੋਂ 4 ਗੁਣਾ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਹੈ ਪਰ ਵਸੋਂ ਦਾ ਆਕਾਰ ਵੀ 141 ਕਰੋੜ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਜੋ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੇ ਨੰਬਰ ਦੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਹੈ, ਉਸ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਅਕਤੀ ਆਮਦਨ 89.11 ਹਜ਼ਾਰ ਡਾਲਰ ਹੈ ਜੋ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਤਕਰੀਬਨ 40 ਗੁਣਾ ਵੱਧ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਵਸੋਂ 34 ਕਰੋੜ ਹੈ। ਫਰਾਂਸ, ਜਰਮਨੀ, ਇੰਗਲੈਂਡ ਅਤੇ ਹੋਰ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਰਹਿਣ-ਸਹਿਣ ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਹਿਣ-ਸਹਿਣ ਤੋਂ ਕਿਤੇ ਉੱਪਰ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਆਰਥਿਕਤਾ ਦਾ ਆਕਾਰ ਉਹ ਸਹੀ-ਸਹੀ ਤਸਵੀਰ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਆਮ ਬੰਦੇ ਦੇ ਰਹਿਣ-ਸਹਿਣ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਜਾਵੇ।

ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਮੁਦਰਾ ਕੋਸ਼ (ਆਈਐੱਮਐੱਫ) ਅਨੁਸਾਰ, ਭਾਰਤ ਹਰ ਸਾਲ 6 ਫ਼ੀਸਦੀ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਪਿਛਲੇ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਸਾਲਾਨਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਪਰ ਕੀ ਹਰ ਸ਼ਖ਼ਸ ਦੀ ਆਮਦਨ ਵਿੱਚ 6 ਫ਼ੀਸਦੀ ਵਾਧਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ? ਜੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਭਾਰਤ ਦਾ ਇੱਕ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਗਰੀਬੀ ਦੀ ਰੇਖਾ ਤੋਂ ਥੱਲੇ ਨਹੀਂ ਸੀ ਰਹਿ ਸਕਦਾ, ਪਰ ਅਜੇ ਵੀ 22 ਫ਼ੀਸਦੀ ਜਾਂ ਕੋਈ 32 ਕਰੋੜ ਲੋਕ ਉਹ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਗਰੀਬੀ ਦੀ ਰੇਖਾ ਤੋਂ ਥੱਲੇ ਹਨ; ਹਾਲਾਂਕਿ ਗਰੀਬੀ ਰੇਖਾ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵੀ ਦੋਸ਼ ਪੂਰਨ ਹੈ। ਇਸ ਮੁਤਾਬਿਕ, ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਜਿਹੜਾ ਬੰਦਾ 32 ਰੁਪਏ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਅਤੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ 27 ਰੁਪਏ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਖਰਚਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਗਰੀਬੀ ਰੇਖਾ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਇੰਨੇ ਪੈਸਿਆਂ ਨਾਲ ਉਹ ਇੱਕ ਵਕਤ ਦਾ ਖਾਣਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਖਾ ਸਕਦਾ। 1 ਲੱਖ 72 ਹਜ਼ਾਰ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਅਕਤੀ ਆਮਦਨ ਦਾ ਇਹ ਕਦੀ ਵੀ ਅਰਥ ਨਹੀਂ ਕਿ ਹਰ ਬੰਦੇ ਦੀ ਆਮਦਨ 1 ਲੱਖ 72 ਹਜ਼ਾਰ ਜਾਂ 5 ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਆਮਦਨ 9 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਹੈ।

ਫਿਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅੰਕੜਿਆਂ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਆਮਦਨ ਦੀ ਨਾ-ਬਰਾਬਰੀ ਧੁੰਦਲਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਜੇ 6 ਫ਼ੀਸਦੀ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਤਾਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਈ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਆਮਦਨ 200 ਗੁਣਾ ਵੀ ਵਧਦੀ ਹੋਵੇ ਪਰ ਕਈਆਂ ਦੀ ਸਥਿਰ ਰਹਿੰਦੀ ਹੋਵੇਗੀ ਜਾਂ ਘਟਦੀ ਵੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਹਰ ਸਾਲ ਮਹਿੰਗਾਈ ਹੋਣ ਨਾਲ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਵਸੋਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਸ਼ਕਤੀ ਲਗਾਤਾਰ ਘਟ ਰਹੀ ਹੈ। ਜੇ ਖਰੀਦ ਸ਼ਕਤੀ ਘੱਟ ਹੈ ਤਾਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਸਤੂਆਂ ਖਰੀਦੀਆਂ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ। ਜੇ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਕੀ ਹੈ? ਇਸ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਕਿਰਤੀਆਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੀ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦੀ ਜਾਂ ਘੱਟ ਲੋੜ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਕਰ ਕੇ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਜਾਂ ਅਰਧ-ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਵਧਦੀ ਹੈ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, 6 ਫ਼ੀਸਦੀ ਵਿਕਾਸ ਹੋਣ ਜਾਂ ਦੁਨੀਆ ਦੀ ਚੌਥੀ ਵੱਡੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਹੋਣ ਦਾ ਵੀ ਕੋਈ ਲਾਭ ਆਮ ਵਿਅਕਤੀ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦਾ।

2026 ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੀ ਆਰਥਿਕਤਾ 4.187 ਲੱਖ ਕਰੋੜ ਡਾਲਰ ਦੀ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ ਜੋ ਜਪਾਨ ਦੀ ਆਰਥਿਕਤਾ 4.186 ਲੱਖ ਕਰੋੜ ਡਾਲਰ ਤੋਂ ਥੋੜ੍ਹੀ ਜਿਹੀ ਉੱਪਰ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਨੇ 2030 ਤੱਕ 5 ਲੱਖ ਕਰੋੜ ਡਾਲਰ ਦੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਬਣਨ ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਜੇ ਇਸੇ ਰਫ਼ਤਾਰ ਨਾਲ ਵਿਕਾਸ ਹੁੰਦਾ ਰਿਹਾ ਤਾਂ ਇਹ ਟੀਚਾ ਵੀ ਪੂਰਾ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਇੱਕ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਸਰਵੇਖਣ ਅਨੁਸਾਰ, ਦੁਨੀਆ ਦੇ 24 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਕੋਲ 3.3 ਲੱਖ ਕਰੋੜ ਡਾਲਰ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਦੋ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਗੌਤਮ ਅਡਾਨੀ ਅਤੇ ਮੁਕੇਸ਼ ਅਬਾਨੀ ਹਨ ਪਰ ਚੀਨ ਜਿਹੜਾ ਦੁਨੀਆ ਦੀ ਦੂਜੀ ਵੱਡੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਹੈ, ਉਸ ਦਾ ਇੱਕ ਵੀ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਉਸ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ। ਉਂਝ ਵੀ, ਜਿੰਨੀ ਆਮਦਨ ਅਤੇ ਧਨ ਦੀ ਨਾ-ਬਰਾਬਰੀ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਓਨੀ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ।

ਕਿਸੇ ਵਕਤ ਇੰਗਲੈਂਡ ਅਤੇ ਜਰਮਨੀ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਲੀਡਰ ਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਭਾਰਤ ਇੰਗਲੈਂਡ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕੱਟ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਜਰਮਨੀ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਲੰਘਣ ਵਾਲਾ ਹੈ ਪਰ ਭਾਰਤੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਦੀ ਦੂਜੀ ਤਸਵੀਰ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਯੋਗ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨਾਲ ਹੀ ਠੀਕ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਹੜੀ ਸੁਧਰ ਨਹੀਂ ਰਹੀ ਸਗੋਂ ਲਗਾਤਾਰ ਵਿਗੜ ਰਹੀ ਹੈ।

ਭਾਰਤ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨੂੰ 77 ਸਾਲ ਬੀਤ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਲੜਾਈ ਵਿੱਚ ਅਨੇਕ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਨੂੰ ਭੁਲਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਜਿਹੜੀ ਤਸਵੀਰ ਆਪਣੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿੱਚ ਉਕਰੀ ਸੀ, ਇਹ ਉਹ ਭਾਰਤ ਨਹੀਂ। 77 ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਬਾਲ ਕਿਰਤ (ਮਜ਼ਦੂਰੀ) ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਬੱਚਿਆਂ (ਲੜਕੇ ਤੇ ਲੜਕੀਆਂ) ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਧ ਰਹੀ ਹੈ। ਆਜ਼ਾਦੀ ਸਮੇਂ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕਰੋੜ ਬੱਚੇ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਕਰਦੇ ਸਨ ਜਿਹੜੇ ਹੁਣ ਵਧ ਕੇ 4 ਕਰੋੜ ਤੋਂ ਵੀ ਉੱਪਰ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਕਈ ਪੀੜ੍ਹੀ-ਦਰ-ਪੀੜ੍ਹੀ ਇਸ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਫ਼ਿਕਰ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਹੋਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਵਾਧਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮਾਂ-ਬਾਪ ਦਿਲ 'ਤੇ ਪੱਥਰ ਰੱਖ ਕੇ ਸਵੇਰੇ ਸੂਰਜ ਚੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਉਠਾ ਕੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੇ ਘਰ ਭੇਜਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਫਿਰ ਦੇਰ ਰਾਤ ਤੱਕ ਉਡੀਕਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਕੰਮ ਭਾਵੇਂ ਬਾਲਗ ਮਜ਼ਦੂਰ ਤੋਂ ਕਿਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਤਨਖ਼ਾਹ ਕਿਤੇ ਘੱਟ ਮਿਲਦੀ ਹੈ।

ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 14 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਉਮਰ ਵਾਲੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਮੁਫ਼ਤ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਫਿਰ ਵੀ 8ਵੀਂ ਜਮਾਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ 100 ਵਿੱਚੋਂ 26 ਬੱਚੇ ਪੜ੍ਹਾਈ ਵਿੱਚੇ ਹੀ ਛੱਡ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਪੜ੍ਹਾਈ ਛੱਡ ਕੇ ਉਹ ਕੋਈ ਮੌਜ ਮੇਲਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਸਗੋਂ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹਨ। ਇਹ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਅਤੇ ਅਰਧ-ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਕਰ ਕੇ ਹੈ, ਜਿਹੜੀ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚੋਂ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ। ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਬਾਲ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਗਿਣਤੀ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਕਸਿਤ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਬਾਲ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਨਹੀਂ ਜਿਸ ਦੀ ਵਜ੍ਹਾ ਆਮਦਨ ਬਰਾਬਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਸਬੂਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਜ਼ੀਰ ਦੇ ਘਰ ਵੀ ਡਰਾਈਵਰ ਜਾਂ ਘਰੇਲੂ ਨੌਕਰ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਇਸ ਲਈ ਹੈ ਕਿ ਧਨ ਦੀ ਬਰਾਬਰੀ ਭਾਵੇਂ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਆਮਦਨ ਦੀ ਬਰਾਬਰੀ ਇੱਕ ਖ਼ਾਸ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨਾਲ ਬਣਾਈ ਹੋਈ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਟੈਕਸ ਦੀ ਵੱਡੀ ਭੂਮਿਕਾ ਹੈ। ਉਹੋ ਜਿਹੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਬਣਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਭਾਰਤ ਭਾਵੇਂ ਦੁਨੀਆ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਵਸੋਂ ਵਾਲਾ ਦੇਸ਼ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਸ਼ਕਤੀ ਘੱਟ ਹੈ। ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਅਖ਼ਬਾਰ 'ਵਾਲ ਸਟ੍ਰੀਟ' ਨੇ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ 100 ਕਰੋੜ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਸ਼ਕਤੀ ਇੰਨੀ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀਆਂ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਲੋੜਾਂ ਵੀ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰ ਸਕਣ। ਇਹੋ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਵੱਡੀ ਰੁਕਾਵਟ ਹੈ। ਹਰ ਇੱਕ ਦੀ ਖਰੀਦ ਸ਼ਕਤੀ ਬਰਾਬਰ ਨਾ ਹੋਣਾ ਹੀ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਵੱਡੀ ਰੁਕਾਵਟ ਹੈ। ਦੁਨੀਆ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਦੇਸ਼ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਆਮਦਨੀ ਬਰਾਬਰੀ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਉਹ ਵਿਕਸਿਤ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਨਾ-ਬਰਾਬਰ ਆਮਦਨ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਵੀ ਦੇਸ਼ ਵਿਕਸਿਤ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਲਈ ਭਾਰਤ ਦੇ ਚੌਥੀ ਵੱਡੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਬਣਨ ਨਾਲੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ- ਆਮਦਨ ਬਰਾਬਰੀ ਵਾਲੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਬਣਾਈ ਜਾਵੇ ਜਿਸ ਨਾਲ ਭਾਰਤ ਪਹਿਲੇ ਨੰਬਰ ਦੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਬਣੇਗਾ।

ਸਮਾਂ ਰਹਿੰਦੇ ਸੰਭਲ ਜਾਈਏ ਤਾਂ ਚੰਗਾ

ਲੇਖਕ : ਮਨਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਰੌਦ, ਮਾਲੇਰਕੋਟਲਾ, 9463463136

ਪੰਜਾਬ ਭੱਠੀ ਵਾਂਗ ਤਪ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਬਨਸਪਤੀ ਮੁਰਝਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਨਸਾਨ ਆਪਣੇ ਕੰਮਾਂ ਵਿਚ ਵਿਅਸਤ ਹੈ। ਜੀਵ ਜੰਤੂ ਸਹਿਕ ਕੇ ਧਰਤੀ ਦੀ ਕੁੱਖ ਵਿਚ ਜਜ਼ਬ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਫੈਕਟਰੀਆਂ ਦਾ ਪਾਣੀ ਧਰਤੀ ਵਿਚ ਜਾ ਰਿਹੈ ਅਤੇ ਧੂਆਂ ਅਸਮਾਨ ਨੂੰ ਛੂੰਹਦਾ ਹੈ। ਖੇਤਾਂ ਅੰਦਰ ਸਬਮਰਸੀਬਲਾਂ ਦੇ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ 'ਤੇ ਤਰਸ ਆ ਰਿਹੈ।

ਜਿਹੇ ਵਿਚ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਇਨਸਾਨ ਨੇ 'ਪਾਣੀ ਦੀ ਅਸਲ ਕੀਮਤ' ਮਾਪਣੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਅੰਦਰ ਜਾ ਕੇ 'ਮੌਤ ਦੇ ਕੂੰਏ' ਨੂੰ ਵੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਾਜਸਥਾਨ ਦੇ 'ਖ਼ੂਨੀ ਟਿੱਬਿਆਂ' ਦੀ ਦਰਦ ਕਹਾਣੀ ਅਜਿਹੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸੁਣ ਕੇ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਲੂੰ ਕੰਡੇ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਪਰ ਅੱਜ ਦਾ ਮਨੁੱਖ ਇੰਨਾ ਬੇਰਹਿਮ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਕਿ ਕਦੇ ਕਿਸੇ ਨੇ ਸੋਚਿਆ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਕਿ ਇਕ ਦਿਨ ਇਹ ਮਨੁੱਖ ਆਪਣੀ ਹੀ 'ਪਾਣੀ ਰੂਪੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ' ਨੂੰ ਖ਼ੁਦ ਹੱਥੀਂ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨ ਦੇ ਰਾਹ ਤੁਰੇਗਾ। ਬਾਕੀ ਸੂਬਿਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੰਜਾਬ ਅੰਦਰ ਧਰਤੀ ਹੇਠਲੇ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਆ ਰਹੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਜੋ ਅੰਕੜੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਰਹੇ ਨੇ, ਉਹ ਬੇਹੱਦ ਖ਼ਤਰਨਾਕ, ਦਿਲ ਨੂੰ ਝੰਝੋੜਨ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਹੈਰਾਨੀਜਨਕ ਹਨ।

ਸੂਬੇ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਬਲਾਕਾਂ ਅੰਦਰ ਧਰਤੀ ਹੇਠਲਾ ਪਾਣੀ ਬਹੁਤ ਡੂੰਘਾ ਅਤੇ ਜ਼ਹਿਰੀਲਾ ਹੋ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਸਥਿਤੀ ਬੇਹੱਦ ਗੰਭੀਰ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਬਲਾਕ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਜ਼ੋਨ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਥੇ ਪਾਣੀ ਦਾ ਪੱਧਰ 150 ਫੁੱਟ ਦੇ ਪਾਰ ਪਹੁੰਚ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਕਈ ਇਲਾਕਿਆਂ ਅੰਦਰ ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜਾਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ 140 ਫੁੱਟ ਦੇ ਆਸ-ਪਾਸ ਦਾ ਪੱਧਰ ਹੁਣ ਆਮ ਗੱਲ ਹੈ।

ਸੰਨ 1990 ਦੇ ਦਹਾਕੇ ਦੌਰਾਨ ਨਹਿਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਲਗਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਅੰਦਰ ਧਰਤੀ ਹੇਠਲਾ ਮਿੱਠਾ ਪਾਣੀ ਮਹਿਜ਼ 5 ਤੋਂ 10 ਫੁੱਟ ਦੇ ਕਰੀਬ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਪਰ ਸਮਾਂ ਬਦਲਦਿਆਂ ਬਹੁਤੀ ਦੇਰ ਨਾ ਲੱਗੀ। 35 ਕੁ ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਹੁਣ ਨਹਿਰਾਂ ਕੰਢੇ ਵੀ ਪਾਣੀ ਦਾ ਪੱਧਰ 50 ਤੋਂ 70 ਫੁੱਟ ਦੇ ਨੇੜੇ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ ਹੈ। ਧਰਤੀ ਹੇਠਲੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਇਸ ਕਦਰ ਡੂੰਘਾ ਅਤੇ ਕੈਮੀਕਲ ਭਰਪੂਰ ਹੋ ਜਾਣ 'ਤੇ ਭਾਵੇਂ ਚਿੰਤਕ ਲੋਕ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਤੇ ਉਪਰਾਲੇ ਕਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਹਾਲਾਤ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਦਿਸ਼ਾ ਅਤੇ ਦਸ਼ਾ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਲੱਖਾਂ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਖੇਤਾਂ ਅਤੇ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਬੋਰਾਂ ਨਾਲ 400 ਫੁੱਟ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ 600 ਫੁੱਟ ਤੱਕ ਧਰਤੀ ਦਾ ਸੀਨਾ ਛਲਣੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ।

ਇੰਨਾ ਕੁਝ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਪਾਣੀ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਰੁਕ ਨਹੀਂ ਰਹੀ। ਕੁਝ ਲੋਕ ਪਾਣੀ ਦੇ ਡੂੰਘਾਈ ਵੱਲ ਜਾਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਪੂਸਾ 44 ਝੋਨੇ ਨੂੰ ਦੱਸ ਰਹੇ ਹਨ। ਪਰ ਫੈਕਟਰੀਆਂ ਅੰਦਰ 10-10 ਇੰਚੀ ਬੋਰ ਕਰ ਕੇ ਬਾਹਰ ਸੁੱਟੇ ਜਾ ਰਹੇ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਮਨਫ਼ੀ ਕਿਵੇਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਫੈਕਟਰੀਆਂ ਅੰਦਰ ਜਿੱਥੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਹੀ ਮੁਨਾਫ਼ਾਖੋਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਕੈਮੀਕਲਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪਲੀਤ ਕਰਨ ਦਾ ਕੰਮ ਵੀ ਚਰਮ ਸੀਮਾ 'ਤੇ ਹੈ ।

ਇਸ ਸਾਰੇ ਵਰਤਾਰੇ ਦੌਰਾਨ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਲੋਕ ਕੈਮੀਕਲ ਭਰਪੂਰ ਪਾਣੀ ਪੀਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹਨ ਜਿਸ ਦੇ ਨਾਲ ਸਮਾਜ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦੀ ਜਕੜ ਵਿਚ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕੁਝ ਵਰ੍ਹੇ ਪਹਿਲਾਂ ਘਰਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਰੀਬ 150 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ 200 ਫੁੱਟ ਤੱਕ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਬੋਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪਾਣੀ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਤੱਤ ਭਰਪੂਰ ਆਉਂਦਾ ਸੀ ਪਰ ਹੁਣ ਹਾਲਾਤ ਇੰਨੇ ਭਿਆਨਕ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਮਿੱਠਾ ਪਾਣੀ ਹੁਣ 400 ਫੁੱਟ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਾ ਕੇ ਵੀ ਨਸੀਬ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਿਹਾ। ਹਾਲਾਤ ਭਾਵੇਂ ਬਹੁਤ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਹਨ ਪਰ ਅਸੀਂ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਪ੍ਰਤੀ ਕੋਈ ਵੀ ਠੋਸ ਨੀਤੀ ਨਹੀਂ ਅਪਣਾ ਰਹੇ ।

ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਪੰਜਾਬ ਅੰਦਰ ਝੋਨੇ ਦੀ ਲੁਆਈ ਨੂੰ 3 ਜ਼ੋਨਾਂ ਵਿਚ ਵੰਡ ਕੇ 1 ਜੂਨ ਤੋਂ ਲੁਆਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੇ ਐਲਾਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਵੱਡੇ ਹਿੱਸੇ ਵੱਲੋਂ ਪੂਸਾ 44 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਮੱਕੀ ਦੀ ਫ਼ਸਲ ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨ ਵਿਚ ਕੋਈ ਕਸਰ ਬਾਕੀ ਨਹੀਂ ਛੱਡ ਰਹੀ । ਇਹ ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿਚ ਨਹੀਂ । ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸੱਜਣਾਂ ਵੱਲੋਂ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਠੰਢਾ ਕਰਨ ਦੇ ਮਕਸਦ ਹੇਠ ਖੁੱਲ੍ਹੇਆਮ ਬੇਰਹਿਮੀ ਨਾਲ ਖੇਤਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਛੱਡਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਪਾਣੀ ਵੀ ਸਾਡੇ ਜੜ੍ਹੀਂ ਬੈਠ ਰਿਹਾ ਹੈ ।

ਇਕ ਪਾਸੇ ਅਸੀਂ ਧਰਤੀ ਹੇਠਲੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਡੂੰਘਾ ਹੋ ਜਾਣ ਦੀ ਦੁਹਾਈ ਦੇ ਰਹੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਉਸ ਦੀ ਅੰਨ੍ਹੇਵਾਹ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ । ਚੰਗਾ ਹੋਵੇ ਜੇਕਰ ਘੱਟ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਪੱਕਣ ਵਾਲੇ ਝੋਨੇ ਦੇ ਬੀਜ ਬੀਜੇ ਜਾਣ, ਫੈਕਟਰੀਆਂ ਅੰਦਰ ਹੋ ਰਹੀ ਪਾਣੀ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਸਖ਼ਤੀ ਨਾਲ ਰੋਕਿਆ ਜਾਵੇ, ਮੀਂਹ ਦੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਅਤੇ ਨਿਰਭਰਤਾ ਵਧਾਉਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹਰ ਇਕ ਉਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲੱਗੇ ਜਿਸ ਨਾਲ ਪਾਣੀ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ । ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਅੱਜ ਵੀ ਨਾ ਸੰਭਲੇ ਤਾਂ ਸਾਡੀ 'ਜਰਖੇਜ਼ ਧਰਤੀ' ਦਾ ਹਾਲ ਵੀ ਮਹਿਜ਼ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਰਾਜਸਥਾਨ ਦੇ 'ਖ਼ੂਨੀ ਟਿੱਬਿਆਂ' ਵਰਗਾ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ । ਇਸ ਦੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਅਸੀਂ ਆਪ ਹੋਵਾਂਗੇ ਅਤੇ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਸਾਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀਆਂ ।

ਦੇਸੀ ਤੜਕਾ

ਡਰਾਈਫਰੂਟ ਬਰਫ਼ੀ

ਸਮੱਗਰੀ

10 ਬਾਦਾਮ, 10 ਕਾਜੂ,	1 ਵੱਡਾ ਚਮਚਾ ਘਿਓ
20-25 ਮੂੰਗਫਲੀਆਂ	6 ਛੋਟੀਆਂ ਇਲਾਇਚੀਆਂ
ਅੱਧਾ ਕੱਪ ਅਖਰੋਟ ਗਿਰੀ	1 ਛੋਟਾ ਚਮਚਾ ਨਿੰਬੂ ਰਸ
1/4 ਕੱਪ ਖਰਬੂਜ਼ਾ ਗਿਰੀ	1/4 ਬੂੰਦ ਕੇਵੜਾ ਜਾਂ ਵਨੀਲਾ ਈਸੈਂਸ
1 ਕੱਪ ਚੀਨੀ	ਖੋਇਆ 2 ਕੱਪ

ਵਿਧੀ : ਚੀਨੀ ਨੂੰ ਮੱਧਮ ਸੇਕ 'ਤੇ ਪਿਘਾਲੋ, ਨਿੰਬੂ ਦਾ ਰਸ ਪਾਓ, ਖੋਇਆ, ਖਰਬੂਜ਼ੇ ਦੇ ਬੀਜ, ਕੇਵੜਾ, ਘਿਓ, ਡਰਾਈਫਰੂਟ, ਪਿਘਲੀ ਹੋਈ ਚੀਨੀ ਵਿਚ ਮਿਲਾਓ, ਫਿਰ ਕਿਸੇ ਪਲਾਸਟਿਕ ਦੀ ਥਾਲੀ ਵਿਚ ਠੰਢਾ ਹੋਣ ਦੇ ਲਈ ਰੱਖਦਿਓ ਸੁੱਕਣ'ਤੇ ਮਨਚਾਹੇ ਆਕਾਰ ਵਿਚ ਕੱਟੋ ।

ਨਾਰੀਅਲ ਬਰਫ਼ੀ

ਸਮੱਗਰੀ

- 400 ਗ੍ਰਾਮ ਸੁੱਕਾ ਕੱਦੂਕਸ਼ ਕੀਤਾ ਨਾਰੀਅਲ,
- 150 ਗ੍ਰਾਮ ਸ਼ੱਕਰ
- 150 ਗ੍ਰਾਮ ਚੀਨੀ
- 2-3 ਚਮਚੇ ਦੇਸੀ ਘਿਓ

ਵਿਧੀ : 2-3 ਚਮਚੇ ਘਿਓਵਿਚ ਨਾਰੀਅਲ ਦਾ ਬੂਰਾ ਭੁੰਨੋ । ਇਕ ਫਰਾਈਪੈਨ ਵਿਚ ਸ਼ੱਕਰ ਅਤੇ ਚੀਨੀ ਮਿਕਸ ਕਰੋ, ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਪਾਣੀ ਪਾ ਕੇ ਉਬਾਲੋ । ਜਦੋਂ ਇਕ ਤਾਰ ਚਾਸ਼ਨੀ ਤਿਆਰ ਹੋ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਉਸ ਵਿਚ ਨਾਰੀਅਲ ਦਾ ਬੂਰਾ ਪਾਓ, ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂਮਿਲਾ ਕੇ ਪਲਾਸਟਿਕ ਥਾਲੀ ਵਿਚ ਪਾਓ । ਠੰਢਾ ਹੋਣ 'ਤੇ ਮਨਚਾਹਿਆ ਆਕਾਰ ਦਿਓ ।

ਗੁੜ ਦੀ ਬਰਫ਼ੀ

ਸਮੱਗਰੀ

- ਬਰੀਕ ਬਾਦਾਮ 1 ਕੱਪ
- ਗੁੜ 1/4 ਕੱਪ
- ਕੇਸਰ 1/4 ਚਮਚਾ ਦੁੱਧ ਵਿਚ ਮਿਲਾਇਆ ਹੋਇਆ
- ਘਿਓ 2 ਵੱਡੇ ਚਮਚੇ ।

ਵਿਧੀ : ਗੁੜ ਨੂੰ ਵੇਲਣੇ ਨਾਲ ਕੁੱਟ ਕੇ 2 ਚਮਚ ਘਿਓ ਨੂੰ ਕੜਾਹੀ ਵਿਚ ਗਰਮ ਕਰਕੇ ਮਿਲਾ ਦਿਓ । ਫਿਰ ਕੇਸਰ, ਬਦਾਮ ਮਿਲਾ ਦਿਓ । ਤਦ ਤੱਕ ਪਕਾਓਜਦੋਂਤੱਕ ਕਿ ਘਿਓਨਾ ਛੱਡਣ ਲੱਗੇ ।ਫਿਰ ਪਲਾਸਟਿਕ ਦੀ ਪਲੇਟ ਵਿਚ ਪਾ ਕੇ ਠੰਢਾ ਹੋਣ 'ਤੇ ਮਨਚਾਹਿਆ ਆਕਾਰ ਦਿਓ ।

ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਟਾਈਮਜ਼

ਹੁਣ ਬਿਨ੍ਹਾਂ ਨੰਬਰ ਦਿੱਤੇ ਵੀ ਹੋ ਸਕੇਗੀ ਚੈਟਿੰਗ

WhatsApp ਕਾਫੀ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਲਗਾਤਾਰ ਮੁਫ਼ਤ ਹੀ ਨਵੇਂ ਫੀਚਰਜ਼ ਨਾਲ ਬਿਹਤਰ ਹੁੰਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਗਾਇਬ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਮੈਸੇਜ ਹੋਵੇ, ਚੈਟ ਲਾਕ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਸਾਥੀ ਡਿਵਾਈਸ ਸਪੋਰਟ, ਹਰ ਅਪਡੇਟ ਯੂਜ਼ਰਸ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ 'ਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਨਵੇਂ ਫੀਚਰਜ਼ ਲਿਆਉਂਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਪਰ ਦੱਸ ਦਈਏ ਕਿ ਹੁਣ WhatsApp ਇਕ ਵੱਡਾ ਪ੍ਰਾਇਵੇਸੀ ਅਪਡੇਟ ਲਿਆਉਣ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜੋ ਤੁਹਾਡੇ ਐਪ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਦਲ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਤੁਸੀਂ ਾਂਹਓਟਸਅਪਪ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਮੋਬਾਈਲ ਨੰਬਰ ਲੁਕਾ ਸਕੋਗੇ ਪਰ ਇਹ ਫੀਚਰ ਹਰ ਕਿਸੇ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

ਮਿਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਵਟਸਐਪ ਹੁਣ ਇਕ ਅਜਿਹਾ ਸਿਸਟਮ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਤੁਸੀਂ ਇਕ ਯੂਜ਼ਰਨੇਮ ਬਣਾ ਸਕੋਗੇ। ਇਹ ਫੀਚਰ ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਮ ਅਤੇ ਇੰਸਟਾਗ੍ਰਾਮ ਵਰਗੇ ਪਲੇਟਫਾਰਮਾਂ ਵਰਗਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਹੁਣ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਨਵਾਂ ਵਿਅਕਤੀ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਵਟਸਐਪ 'ਤੇ ਗੱਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਕੋਲ ਤੁਹਾਡਾ ਮੋਬਾਈਲ ਨੰਬਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਤੁਹਾਡੀ ਪ੍ਰੋਫਾਈਲ 'ਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਤੁਹਾਡਾ ਯੂਜ਼ਰਨੇਮ ਦੇਖ ਸਕੇਗਾ ਨਾ ਕਿ ਤੁਹਾਡਾ ਨੰਬਰ। ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਾਂਅਬਟਓਿਨਡੋ ਦੁਆਰਾ ਇਕ ਬੀਟਾ ਵਰਜਨ 'ਚ ਦੇਖੀ ਗਈ ਸੀ, ਜੋ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਾਂਹਓਟਸਅਪਪ ਇਸ ਫੀਚਰ 'ਤੇ ਸਰਗਰਮੀ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਅਜੇ ਜਨਤਾ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਹੀ ਲਾਂਚ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ।

ਕਿਵੇਂ ਕਰੇਗਾ ਕੰਮ :-

ਤੁਸੀਂ ਇਕ ਵਿਲੱਖਣ ਯੂਜ਼ਰਨੇਮ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਵੋਗੇ, ਬਿਲਕੁਲ ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਮ ਜਾਂ ਇੰਸਟਾਗ੍ਰਾਮ ਵਾਂਗ। ਯੂਜ਼ਰਨੇਮ 'ਚ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਇੱਕ ਅੱਖਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਾਾ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਸਿਰਫ਼ ਛੋਟੇ ਅੱਖਰ, ਨੰਬਰ, ਅੰਡਰਸਕੋਰ (–) ਅਤੇ ਬਿੰਦੀਆਂ (.) ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਤੁਹਾਡਾ ਯੂਜ਼ਰਨੇਮ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਸੈੱਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਕ੍ਰੀਨ 'ਤੇ ਇੱਕ ਕੰਫੇਟੀ ਐਨੀਮੇਸ਼ਨ ਦਿਖਾਈ ਦੇਵੇਗਾ। ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਯੂਜ਼ਰਨੇਮ ਬਦਲਦੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਸੰਪਰਕਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸੂਚਨਾ ਮੈਸੇਜ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇਗਾ, ਬਿਲਕੁਲ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰੋਫਾਈਲ ਫੋਟੋ ਜਾਂ ਨੰਬਰ

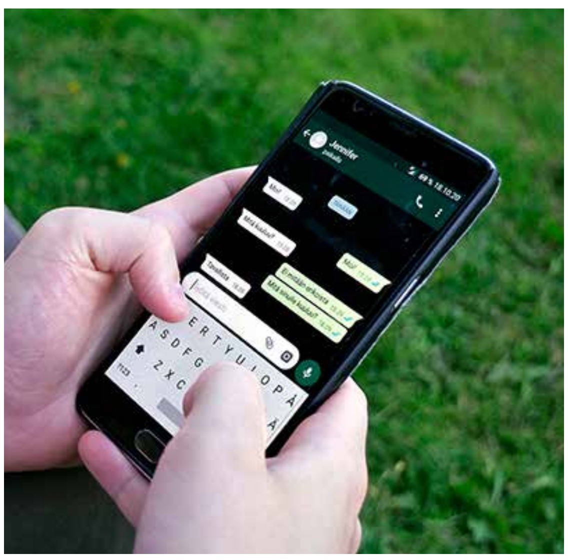

ਬਦਲਦੇ ਹੋ।

ਇਹ ਫੀਚਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਯੂਜ਼ਰਸ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰੇਗਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਤੁਹਾਡਾ ਨੰਬਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਭਾਵ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਨਵਾਂ ਵਿਅਕਤੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਾਂਹਓਟਸਅਪਪ 'ਤੇ ਖੋਜਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਸਿਰਫ਼ ਤੁਹਾਡਾ ਯੂਜ਼ਰਨੇਮ ਦੇਖੇਗਾ, ਤੁਹਾਡਾ ਮੋਬਾਈਲ ਨੰਬਰ ਨਹੀਂ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਅਜੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਮੌਜੂਦਾ ਸੰਪਰਕਾਂ ਤੋਂ ਆਪਣਾ ਨੰਬਰ ਲੁਕਾ ਸਕੋਗੇ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਵਟਸਐਪ ਇੱਕ ਹੋਰ ਟੂਲ ਲਾਂਚ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜੋ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਹ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੇਵੇਗਾ ਕਿ ਤੁਹਾਡਾ ਚੁਣਿਆ ਹੋਇਆ ਯੂਜ਼ਰਨੇਮ ਉਪਲਬਧ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਟੂਲ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਵਟਸਐਪ ਵੈੱਬ ਵਿੱਚ ਜੋੜਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਹਾਲਾਂਕਿ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਲਾਂਚ ਮਿਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਪਰ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਟੈਸਟਿੰਗ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ, ਉਸ ਤੋਂ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਜਲਦੀ ਹੀ ਸਾਰੇ ਯੂਜ਼ਰਸ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਹ ਅਪਡੇਟ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਆਪਣੀ ਨਿੱਜੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਾਂਝੀ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਐਲੋਨ ਮਸਕ ਨੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਐਕਸ ਚੈਟ

ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਦੂਰੀ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੇਰ ਬਾਅਦ, ਐਲੋਨ ਮਸਕ ਨੇ ਫਿਰ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੀ ਕਮਾਨ ਸੰਭਾਲ ਲਈ ਹੈ। ਇਸ ਵਾਰ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਪਲੇਟਫਾਰਮ X 'ਤੇ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਅਤੇ ਧਾਕੜ ਫੀਚਰ XChat ਲਾਂਚ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਇਹ ਫੀਚਰ ਬਿਲਕੁਲ WhatsApp ਵਾਂਗ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਯੂਜ਼ਰ ਹੁਣ ਡਾਇਰੈਕਟ ਮੈਸੇਜਿੰਗ, ਵੌਇਸ ਕਾਲ ਅਤੇ ਵੀਡੀਓ ਕਾਲਿੰਗ ਕਰ ਸਕਣਗੇ। ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਸ ਲਈ ਕਿਸੇ ਦੇ ਨੰਬਰ ਦੀ ਵੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗੀ।

ਹੁਣ ਚੈਟਿੰਗ ਅਤੇ ਕਾਲਿੰਗ ਹੋਰ ਵੀ ਹੋਵੇਗੀ ਸੁਰੱਖਿਅਤ

ਐਲੋਨ ਮਸਕ ਨੇ ਖੁਦ ਆਪਣੀ ਯ ਪੋਸਟ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਯਛਹਓਟ ਵਿੱਚ ਐਂਡ-ਟੂ-ਐਂਡ ਇਨਕ੍ਰਿਪਸ਼ਨ ਉਪਲਬਧ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਤੁਹਾਡੀ ਚੈਟ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੋਵੇਗੀ। ਕੋਈ ਵੀ ਇਸਨੂੰ ਹੈਕ ਜਾਂ ਲੀਕ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇਗਾ।

ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਯੂਜ਼ਰਸ ਨੂੰ ਮੈਸੇਜ ਗਾਇਬ ਕਰਨ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਵੀ ਮਿਲੇਗਾ (ਭਾਵ ਸੁਨੇਹੇ ਜੋ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਪਣੇ ਆਪ ਗਾਇਬ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ)। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਅਜੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਫੀਚਰ ਕਿਵੇਂ ਕੰਮ ਕਰੇਗਾ।

XChat ਨਾਲ ਕੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ?

ਮਸਕ ਦੇ ਨਵੇਂ ਫੀਚਰ ਰਾਹੀਂ, ਬਿਨਾਂ ਨੰਬਰ ਦੇ ਵੌਇਸ ਅਤੇ ਵੀਡੀਓ ਕਾਲ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਫਾਈਲ ਸਾਂਝੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਵੈਨਿਸ਼ਿੰਗ ਮੈਸੇਜ ਭੇਜੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਮੈਸੇਜ ਸੀਮਤ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਆਪਣੇ ਆਪ ਗਾਇਬ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਪਿੰਨ ਸੈੱਟ ਕਰਕੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਸਾਈਨਅੱਪ ਕਰੋ

Rust ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ 'ਤੇ ਬਣਿਆ XChat, ਰਸਟ ਨਾਮਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਿੰਗ ਭਾਸ਼ਾ 'ਤੇ ਵਿਕਸਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਭਟਿਚੋਨਿ ਵਰਗੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਆਪਣੀ ਗਤੀ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਭਟਿਚੋਨਿ ਵਰਗੇ ਇਨਕ੍ਰਿਪਸ਼ਨ ਪ੍ਰੋਟੋਕੋਲ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਤੁਹਾਡੀ ਗੋਪਨੀਯਤਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰਹੇਗੀ।

ਟਿੱਕਟਾਂ ਦੀ ਵੰਡ

ਲੇਖਕ : ਬਰਾੜ-ਭਗਤਾ ਭਾਈ ਕਾ
ਸੰਪਰਕ : 1-604-751-1113

ਜਿਵੇਂ ਜਿਵੇਂ ਵੋਟਾਂ ਦਾ ਸਮਾਂ ਨੇੜੇ ਆਉਂਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤਿਵੇਂ ਤਿਵੇਂ ਲੋਕ ਪਿੰਡ ਦੀ ਸੱਥ`ਚ ਆ ਕੇ ਵੋਟਾਂ ਬਾਰੇ ਕੰਸੋਆਂ ਲੈਣ ਦੇ ਰੁਝਾਣ`ਚ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਨਵੀਂ ਪਾਰਟੀ ਚੋਣ ਮੈਦਾਨ`ਚ ਆਉਣ ਨਾਲ ਦਿਨ-ਬ-ਦਿਨ ਚੋਣਾਂ ਦਾ ਮਹੌਲ ਬਦਲਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਲੋਕ ਰੇਡੀਓ, ਟੀਵੀ, ਅਖਬਾਰਾਂ ਅਤੇ ਪੜ੍ਹੇ ਤੇ ਅਣਪੜ੍ਹ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਐਧਰਲੀਆਂ ਓਧਰਲੀਆਂ ਭਾਂਤ-ਭਾਂਤ ਦੀਆਂ ਚੁੱਟਕਲੀ ਖਬਰਾਂ ਸੁਣਕੇ ਸੱਥ`ਚ ਆ ਕੇ ਇਉਂ ਛੱਡ ਰਹੇ ਸਨ ਜਿਵੇਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦਿਖਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਜੋਗੀ ਪਟਾਰੀ`ਚੋਂ ਸੱਪ ਕੱਢ ਕੇ ਛੱਡ ਦੇਵੇ। ਝਾੜੂ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਰੈਲੀ ਦੀਆਂ ਖ਼ਬਰਾਂ ਸੁਣ ਕੇ ਆਇਆ ਨਿਧਾਨੇ ਬੁੜ੍ਹੇ ਕਾ ਤੇਜੂ ਸੱਥ`ਚ ਆ ਕੇ ਕਹਿੰਦਾ,

"ਐਤਕੀ ਤਾਂ ਬਈ ਬੱਕਰੀ ਨੋਟ ਵੀ ਖਾਊਗੀ ਤੇ ਦੁੱਧ ਮਨ੍ਹੀ ਦੇਣਾ।"

ਮਾਹਲੇ ਨੰਬਰਦਾਰ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ, "ਕੀਹਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੈਂ ਤੇਜ ਸਿਆਂ?"

ਸੀਤਾ ਮਰਾਸੀ ਕਹਿੰਦਾ, "ਇਹ ਤਾਂ ਵੋਟਾਂ ਆਲਿਆਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਲੱਗਦਾ ਨੰਬਰਦਾਰਾ ਜਿਮੇਂ ਕਿਤੇ ਕੱਲ੍ਹ ਝਾੜੂ ਆਲਿਆਂ ਦੀ ਰੈਲੀ`ਤੇ ਜਾ ਕੇ ਆਇਆ ਹੁੰਦਾ। ਤੇਜੂ ਦਾ ਤਾਂ ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਭਾਵ ਐ ਬਈ ਐਤਕੀ ਪੈਸੇ ਲੋਕ ਨੀਲੇ ਚਿੱਟਿਆਂ ਤੋਂ ਲੈਣਗੇ ਤੇ ਵੋਟਾਂ ਝਾੜੂ ਆਲਿਆਂ ਨੂੰ ਪਾਉਣਗੇ।"

ਬਾਬਾ ਸੰਤੋਖ ਸਿਉਂ ਤੇਜੂ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦਾ, "ਉਰ੍ਹੇ ਨੂੰ ਹੋ ਸ਼ੇਰਾ ਭੋਰਾ। ਐਥੇ ਬਹਿ ਕੇ ਦੱਸ ਕੀਹਦੀ ਬੱਕਰੀ`ਖਰੋਟ ਖਾ ਗੀ। ਬੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਤਾਂ ਯਾਰ`ਖਰੋਟ ਜੁੜਦੇ ਨ੍ਹੀ, ਬੱਕਰੀ ਨੂੰ ਕਿਹੜਾ ਘਰ`ਖਰੋਟ ਪਾਉਂਦਾ ਬਈ?"

ਸੱਥ ਦੇ ਨਾਲ ਬਲੌਰੇ ਕੇ ਘਰੇ ਪੱਠੇ ਕੁਤਰੀ ਜਾਂਦੇ ਪੀਟਰ ਇੰਜਨ ਦੇ ਖੜਕੇ`ਚ ਬਾਬੇ ਸੰਤੋਖ ਸਿਉਂ ਨੂੰ ਤੇਜੂ ਦੀ ਕਹੀ ਬੱਕਰੀ ਦੇ ਨੋਟ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਸਮਝ ਨਾ ਆਈ ਕਰਕੇ ਬੁੱਘਰ ਦਖਾਣ ਬਾਬੇ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦਾ, "ਖਰੋਟਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਨ੍ਹੀ ਬਾਬਾ, ਗੱਲ ਤਾਂ ਵੋਟਾਂ ਦੀ ਕਰਦੇ ਐ ਇਹੇ।"

ਬੰਤਾ ਬੁੜ੍ਹਾ ਤੇਜੂ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦਾ, "ਤੂੰ ਸਣਾ ਬਈ ਪਹਿਲਾਂ ਤੇਜ ਸਿਆਂ ਕੀ ਸੁਣ ਕੇ ਆਇਐਂ ਵੋਟਾਂ ਬਾਰੇ?"

ਤੇਜੂ ਕਹਿੰਦਾ, "ਮੈਂ ਤਾਂ ਇਉਂ ਕਹਿਨੈਂ, ਆਹ ਜਿੱਦਣ ਦੇ ਝਾੜੂ ਆਲਿਆਂ ਨੇ ਫੰਘ ਜੇ ਫਲਾਏ ਐ, ਓਦਣ ਤੋਂ ਨੀਲੇ ਤੇ ਚਿੱਟਿਆਂ ਦੀ ਢਿੰਬਰੀ ਦੀਆਂ ਚੂੜੀਆਂ ਕੁਸ ਵੱਧ ਕਸੀਆਂ ਗਈਆਂ ਲੱਗਦੀਐਂ। ਅੱਗੇ ਤਾਂ ਇਹ ਪਤੰਦਰ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਈ ਇੱਕ ਦੂਜੇ`ਤੇ ਤੋਪ ਦੇ ਗੋਲੇ ਆਂਗੂੰ ਵਰ੍ਹੀ ਜਾਂਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਸੀ ਜਿਮੇਂ ਕੋਈ ਪਰਾਣੇ ਜਾਮੇਂ ਦੀ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਹੁੰਦੀ ਐ। ਹੁਣ ਜਿੱਦਣ ਦੇ ਝਾੜੂ ਆਲੇ ਭੋਰਾ ਖੰਘ ਜੀ ਖੰਘੇ ਐ, ਹੁਣ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਏਕਾ ਜਾ ਕਰਗੇ ਲੱਗਦੇ ਐ। ਹੁਣ ਝਾੜੂ ਆਲਿਆਂ ਨੂੰ`ਕੱਠੇ ਹੋ ਕੇ ਇਉਂ ਪੈਂਦੇ ਐ ਜਿਮੇਂ ਕਲਫੂ`ਚ ਦਿੱਤੀ ਢਿੱਲ ਵੇਲੇ ਲੋਕ ਸੌਦਾ ਲੈਣ ਨੂੰ ਛੋਟੇ ਘੋਲੀਏ ਆਲੇ ਜੱਜ ਦੀ ਕਰਿਆਣੇ ਆਲੀ ਹੱਟੀ ਨੂੰ ਪੈ ਗੇ ਸੀ।"

ਏਨੇ ਚਿਰ ਨੂੰ ਨਾਥਾ ਅਮਲੀ ਇੱਕ ਨਾਹਰਾ ਲਾਉਂਦਾ 'ਨਾ ਡੋਡਿਆਂ ਨੂੰ ਨਾ ਦਾਰੂ ਨੂੰ, ਵੋਟ ਪਾਉਣੀ ਝਾੜੂ ਨੂੰ' ਗਾਉਂਦਾ ਗਾਉਂਦਾ ਨੰਦ ਬਾਜੀਗਰ ਦੇ ਢੋਲ ਵਾਂਗੂੰ ਸੱਥ`ਚ ਆ ਖੜਕਿਆ। ਆਉਂਦਾ ਹੀ ਬਾਬੇ ਸੰਤੋਖ ਸਿਉਂ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦਾ, "ਲੈ

ਬਈ ਬਾਬਾ! ਇੱਕ ਪਾਲਟੀ ਹੋਰ ਉੱਠ ਪੀ ਐ। ਕਹਿੰਦੇ ਬੜੀ`ਮਾਨਦਾਰ ਪਾਲਟੀ ਐ। ਮੈਨੂੰ ਤਾਂ ਬਾਬਾ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸਮਝ ਨ੍ਹੀ ਆਉਂਦੀ ਬਈ ਹਜੇ ਤਾਂ ਪਹਿਲੀ ਪਾਲਟੀ ਆਲਿਆਂ ਨੇ ਗੋਲਕ ਦੀਆਂ ਕੁੰਜੀਆਂ ਵਖਾਈਆਂ ਮਨ੍ਹੀ, ਇਹ ਪਾਲਟੀ`ਮਾਨਦਾਰ ਕਾਸਤੇ ਹੋ ਗੀ।`ਮਾਨਦਾਰੀ ਦਾ ਤਾਂ ਪਤਾ ਫੇਰ ਈ ਲੱਗੂ ਜਦੋਂ ਰਾਜ`ਤੇ ਬੈਠਣਗੇ। ਰਾਜ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣਾ ਨ੍ਹੀ ਕੁੰਜੀਆਂ ਅਗਲਿਆਂ ਨੇ ਫੜਾਉਣੀਆਂ ਨ੍ਹੀ।"

ਬਾਬਾ ਸੰਤੋਖ ਸਿਉਂ ਕਹਿੰਦਾ, "ਵੋਟਾਂ ਤਾਂ ਹਜੇ ਦੂਰ ਐ ਲਾਂਗੜ ਹੁਣੇ ਕਸੀ ਫਿਰਦੇ ਐ ਇਹੇ। ਇਹ ਨਮੀਂ ਪਾਲਟੀ`ਚ ਕਿਹੜੇ-ਕਿਹੜੇ ਉੱਠੇ ਐ ਅਮਲੀਆ?"

ਮਾਹਲਾ ਨੰਬਰਦਾਰ ਕਹਿੰਦਾ, "ਬਥੇਰੇ ਉੱਠੇ ਐ। ਐਤਕੀਂ ਤਾਂ ਰਾਜ ਪਲਟੂਗਾ ਲੱਗਦੈ। ਬਾਕੀ ਭਾਈ ਫੇਰ ਵਾਘਰੂ ਨੂੰ ਪਤਾ।

ਰਤਨ ਸਿਉਂ ਸੂਬੇਦਾਰ ਕਹਿੰਦਾ, "ਉਹ ਤਾਂ ਨੰਬਰਦਾਰ ਤੇਰੀ ਗੱਲ ਠੀਕ ਐ ਬਈ ਨਮੀਂ ਪਾਰਟੀ ਆਲੇ ਉੱਠੇ ਤਾਂ ਕਈ ਐ, ਪਰ ਕੋਈ ਵਜਨਦਾਰ ਬੰਦਾ ਤਾਂ ਦੀਂਹਦਾ ਨ੍ਹੀ ਇਨ੍ਹਾਂ`ਚ। ਵਿੱਚੇ ਈ ਇੱਕ ਡਰਾਮੇ ਜੇ ਆਲੇ ਨੂੰ ਟਿਕਟ ਦੇ`ਤਾ। ਇੱਕ ਕਹਿੰਦੇ ਕੋਈ ਛੋਟੀ ਜੀ ਉਮਰੀ ਦੀ ਕੁੜੀ`ਠਾਈ ਐ। ਬਾਹਵਾ ਜਮਾਤਾਂ ਪੜ੍ਹੀ ਵੀ ਐ। ਕਹਿੰਦੇ ਉਹ ਕਿਸੇ ਗਰੀਬ ਗੁਰਬੇ ਦਾ ਘਰ ਵਖਾ ਕੇ ਈ ਟਿੱਕਟ ਲੈ ਗੀ। ਨਾ ਈਂ ਉਹਨੇ ਕਹਿੰਦੇ ਟਿਕਟ ਮੰਗੀ ਸੀ ਉਈਂ ਘਰੇ ਜਾ ਕੇ ਉਹਨੂੰ ਟਿਕਟ ਦੇ ਆਏ ਜਿਮੇਂ ਜੰਞ ਗਏ ਜਾਨੀ ਪਿੰਡ ਦੀ ਕੁੜੀ ਨੂੰ ਪੱਤਲ ਦੇ ਕੇ ਆਉਂਦੇ ਹੁੰਦੇ ਐ। ਸੁਣ ਲੋ`ਮਾਨਦਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ। ਓਧਰ ਲੁਦੇਆਣੇ ਵੱਲੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੋ ਜਾਣਿਆਂ ਦਾ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਮਕਾਬਲਾ ਕਰਾਇਆ। ਕਹਿੰਦੇ ਜਿਹੜਾ ਵੱਧ ਵੋਟਾਂ ਲੈ ਜੂ ਉਹਨੂੰ ਟਿਕਟ ਦੇਮਾਂਗੇ।"

ਅਮਲੀ ਸੂਬੇਦਾਰ ਦੀ ਗੱਲ ਟੋਕ ਕੇ ਕਹਿੰਦਾ, "ਕਹਿੰਦੇ ਜੀਹਨੇ ਤਾਂ ਫੌਜੀ ਸਾਹਬ ਸੈਂਕੜੇ ਦੇ ਨੇੜੇ ਤੇੜੇ ਵੋਟਾਂ ਲਈਆਂ ਉਹਨੂੰ ਤਾਂ ਪੁੱਛਿਆ ਨ੍ਹੀ, ਜੀਹਨੂੰ ਸੱਤ ਵੋਟਾਂ ਪਈਆਂ, ਉਹਨੂੰ ਇਉਂ ਟਿਕਟ ਫੜਾ`ਤੀ ਜਿਮੇਂ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਆਲਾ ਹਰੀ ਪਤੌੜਾਂ ਆਲਾ`ਖਬਾਰ ਆਲੇ ਕਾਤਕ`ਚ ਪਤੌੜਾਂ`ਤੇ ਇੰਮਲੀ ਦੀ ਚਟਣੀ ਪਾ ਕੇ ਪਤੌੜ ਫੜਾ ਦਿੰਦੈ। ਲੈ ਦੱਸ! ਵੇਖ ਲਾ ਬਾਬਾ`ਮਾਨਦਾਰ ਪਾਲਟੀ ਦਾ ਫੈਂਸਲਾ।"

ਸੀਤਾ ਮਰਾਸੀ ਕਹਿੰਦਾ, "ਮੈਂ ਤਾਂ ਸੁਣਿਐ ਅਕੇ ਆਹ ਜਿਹੜੇ ਹੋਟਲਾਂ ਹਾਟਲਾਂ ਆਲਿਆਂ ਨੇ ਗਾਹਕਾਂ ਨੂੰ ਚਾਹਾਂ ਚੂਹਾਂ ਫੜਾਉਣ ਆਲੇ ਰੱਖੇ ਵੇ ਐ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਦੋ-ਦੋ, ਚਾਰ-ਚਾਰ ਟਿੱਕਟਾਂ ਦੇਣੀਆਂ। ਪਤਾ ਨ੍ਹੀ ਸੱਚ ਐ ਕੁ ਝੂਠ ਐ?"

ਨਾਥਾ ਅਮਲੀ ਕਹਿੰਦਾ, "ਉਹ ਵੀ ਸੁਣ ਲਾ ਹੁਣ। ਗੱਲ ਤਾਂ ਤੈਂ ਛੇੜ ਈ ਲਈ ਐ, ਆਹ ਹੁਣੇ ਈ ਨਰੰਜਨ ਮਾਹਟਰ ਸੁੱਖੂ ਪਾਹੜੇ ਕੇ ਘਰੇ ਦੱਸ ਕੇ ਗਿਆ, ਕਹਿੰਦਾ 'ਇੱਕ ਪਕੌੜਿਆਂ ਆਲਾ ਕੋਈ ਹਲਵਾਈ ਵੀ ਠਾਇਆ। ਇੱਕ ਕਹਿੰਦਾ ਕੁਲਫੀਆਂ ਆਲਾ ਕੋਈ। ਇੱਕ ਔਧਰ ਬੋਹੇ ਬਲ੍ਹਾਢੇ ਅੱਲ ਕਹਿੰਦਾ ਆਟਾ ਚੱਕੀ ਚਲਾਉਂਦਾ ਕੋਈ ਉਹਦੇ ਮੌਰਾਂ`ਚ ਕਲੀਡਰ ਪਾ`ਤਾ ਦੱਸਦੇ ਐ। ਇੱਕ ਕੋਈ ਪੈਂਚਰਾਂ ਪੂੰਚਰਾਂ ਆਲਾ ਵੀ ਉੱਠਿਐ। ਇਨ੍ਹਾਂ`ਚ ਤੂੰ ਆਪ ਈ ਦੱਸਦੇ ਬਾਬਾ ਜਿੱਤਣ ਆਲਾ ਕਿਹੜਾ। ਓੱਥੇ ਜਿੱਤੇ ਵੇ ਜਿੱਥੇ ਚੰਦੀਗੜ ਜਾਂਦੇ ਹੁੰਦੇ ਐ, ਆਹ ਹਲਵਾਈ ਤੋਂ ਕੀ ਜਲੇਬੀਆਂ ਕਢਾਉਣੀਐਂ ਓੱਥੇ ਲਜਾ ਕੇ ਕੁ ਪਕੌੜਿਆਂ ਦੀ ਰੇੜ੍ਹੀ ਲਵਾਉਣੀ ਐਂ? ਆਹ ਕੁਲਫੀਆਂ ਆਲੇ ਬਾਰੇ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋਣਗੇ ਜੇ ਜਿੱਤਗੇ ਤਾਂ ਕੁਲਫੀਆਂ ਆਲੇ ਤੋਂ ਕੁਲਫੀਆਂ ਖਾ ਲਿਆ ਕਰਾਂਗੇ। ਆਟਾ ਚੱਕੀ ਆਲੇ ਤੋਂ ਆਟਾ ਊਟਾ ਪਿਹਾ ਲਿਆ ਕਰਾਂਗੇ। ਮੈਨੂੰ ਨ੍ਹੀ ਬਾਬਾ ਸਮਝ ਆਈ ਬਈ ਇਹ ਕੀ ਕਰੀ ਜਾਂਦੇ ਐ। ਇਹ ਰੇਹੜੀ ਲਾਉਣ ਆਲੇ ਡੱਗੀ ਵੇਚਣ ਆਲੇ, ਖਾਰੀ ਵੇਚਣ ਆਲੇ ਕਿੱਥੋਂ ਜਿੱਤ ਜਾਣਗੇ ਯਾਰ। ਕਿਸੇ ਚੱਜ ਦੇ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਤਾਂ ਟਿਕਟ ਦਿੱਤੀ ਨ੍ਹੀ, ਹੋਰ ਈ ਜੀਹਨੂੰ ਕੋਈ ਜਾਣਦਾ ਨ੍ਹੀ ਉਹਨੂੰ ਵਾਧੂ ਈ ਚੰਡੋਲ`ਤੇ ਚੜ੍ਹਾਉਣ ਲੱਗੇ ਐ।"

ਬਾਬਾ ਸੰਤੋਖ ਸਿਉਂ ਕਹਿੰਦਾ, "ਆਹ ਜਿਹੜੇ ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਕਹਿੰਦੇ ਕਹਾਉਂਦੇ ਲੀਡਰ ਐ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹਜੇ ਨਾਉਂ ਈਂ ਲਿਆ ਕਿਸੇ ਨੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੱਚਾ-ਬੱਚਾ ਜਾਣਦੈ।"

ਅਮਲੀ ਨੇ ਬਾਬੇ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ, "ਕੀਹਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੈਂ ਬਾਬਾ ਤੂੰ ਸੁੱਚਾ ਪੁਰੀਏ ਛੋਟੇ ਦੀ ਕੁ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੀ?"

ਸੂਬੇਦਾਰ ਅਮਲੀ ਦੀ ਗੱਲ`ਤੇ ਹੱਸ ਕੇ ਬੋਲਿਆ, "ਸੁੱਚਾ ਪੁਰੀਆ ਛੋਟਾ ਨ੍ਹੀ ਓਏ ਅਮਲੀਆ। ਛੋਟੇਪੁਰ ਆਲਾ ਸੁੱਚਾ ਸਿਉਂ ਐਂ। ਹੋਰ ਈ ਪਾਸੇ ਪੁੱਠੀਆਂ ਤਾਰਾ ਜੋੜੀ ਜਾਨੈਂ। ਹੋਰ ਵੀ ਕਈ ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਰਹਿੰਦੇ ਐ। ਇੱਕ ਉਹ ਬਾਦਲਾਂ ਦਾ ਭਤੀਜਾ ਭਤੂਜਾ ਕੋਈ ਉਹ ਵੀ ਰਹਿੰਦਾ, ਫੇਰ ਵੇਖ ਲਾ ਕੋਈ ਖਹਿਰਾ ਖੂਹਰਾ ਵੀ ਐ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਾਰੀ ਪਤਾ ਨ੍ਹੀ ਆਊ ਕੁ ਨਹੀਂ।"

ਮੱਦੀ ਪੰਡਤ ਕਹਿੰਦਾ, "ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਾਰੀ ਕਾਹਦੀ ਆਉਣੀ ਐ। ਸਾਰੀਆਂ ਤਾਂ ਪਾਲਟੀਆਂ ਦਾ ਭਚੱਕਾ ਵੇਖਿਆਏ ਇਹੇ। ਕਿਸੇ ਨੇ ਸੇਰ ਦਾਣੇ ਨ੍ਹੀ ਪਾਏ। ਹੁਣ ਝਾੜੂ ਆਲਿਆਂ`ਚ ਆ ਗੇ।"

ਸੀਤਾ ਮਰਾਸੀ ਟਿੱਚਰ`ਚ ਕਹਿੰਦਾ, "ਛੋਟੇ ਹੁੰਦਿਆਂ ਆਲਾ ਗਾਣਾ ਗਾਉਣ ਲੱਗ ਜਾਣ 'ਚੂਹਿਆ-ਚੂਹਿਆ ਖੁੱਡ ਪੱਟ ਮੇਰੀ ਵਾਰੀ ਕਦੋਂ ਆਊ? ਫੇਰ ਵੇਖੀਂ ਵਾਰੀ ਆਉਂਦੀ ਕੁ ਨਹੀਂ।"

ਮਾਹਲਾ ਨੰਬਰਦਾਰ ਕਹਿੰਦਾ, "ਹੋਰਾਂ ਨਿੱਕਿਆਂ ਮੋਟਿਆਂ ਨੂੰ ਤਾਂ ਟਿੱਕਟਾਂ ਦੇਈ ਜਾਂਦੇ ਐ ਅਮਲੀਆ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਉਂ ਨ੍ਹੀ ਟਿਕਟਾਂ ਦਿੰਦੇ ਬਈ ਤੈਨੂੰ ਤਾਂ ਪਤਾ ਹੋਣੈ। ਕੱਢ ਖਾਂ ਕੋਈ ਖੋਜ?"

ਅਮਲੀ ਮਾਹਲੇ ਨੰਬਰਦਾਰ ਦਾ ਸਵਾਲ ਸੁਣ ਕੇ ਕਹਿੰਦਾ, "ਲੈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੁਣ ਲਾ ਨੰਬਰਦਾਰਾ। ਮੈਨੂੰ ਤਾਂ ਲੱਗਦਾ ਬਈ ਇੰਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਕਿਤੇ ਜੰਨ`ਚ ਗਏ ਚੋਰਾਂ ਆਲੀ ਨਾ ਹੋਵੇ।"

ਬਾਬੇ ਸੰਤੋਖ ਸਿਉਂ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ, "ਉਹ ਕਿਮੇਂ ਬਈ?"

ਨਾਥਾ ਅਮਲੀ ਕਹਿੰਦਾ, "ਕੇਰਾਂ ਕਿਸੇ ਚੰਗੇ ਖਾਨਦਾਨੀ ਟੱਬਰ ਦੇ ਮੁੰਡੇ ਦੀ ਜੰਨ ਚੜ੍ਹੀ। ਮੁੰਡੇ ਆਲਿਆਂ ਦੀ`ਲਾਕੇ`ਚ ਚੰਗੀ ਤੂਤੀ ਬੋਲਦੀ ਸੀ। ਮੁੰਡੇ ਆਲੇ ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਅਮੀਰ ਅਤੇ ਚੰਗੇ ਚੰਗੇ ਬੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਜੰਨ ਲੈ ਕੇ ਗਏ। ਜੰਨ`ਚ ਉਹ ਤਿੰਨ ਚਾਰ ਚੋਰਾਂ ਨੂੰ ਚੜ੍ਹਾਕੇ ਲੈ ਗੇ। ਜਿਹੜੇ ਚੋਰ ਸੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੀਹ-ਵੀਹ ਕੋਹ ਤੱਕ ਲੋਕ ਜਾਣਦੇ ਸੀ ਬਈ ਇਹ ਸਿਰੇ ਦੇ ਚੋਰ ਐ। ਲੋਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਫਰਤ ਕਰਦੇ ਸੀ। ਓੱਧਰ ਜਿਹੜੇ ਘਰੇ ਜੰਨ ਢੁੱਕੀ ਸੀ ਉਹ ਵੀ ਕਹਿੰਦੇ ਕਹਾਉਂਦੇ ਸਰਦਾਰ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਜੰਨ ਕੁੜੀ ਆਲਿਆਂ ਦੇ ਘਰ ਪਹੁੰਚੀ ਤਾਂ ਕੁੜੀ ਆਲਿਆਂ ਨੇ ਚੋਰਾਂ ਨੂੰ ਪਛਾਣ ਲਿਆ ਬਈ ਇਹ ਤਾਂ ਜੰਨ`ਚ ਚੋਰਾਂ ਨੂੰ ਲਿਆਏ ਐ। ਇਹ ਕੰਮ ਨ੍ਹੀ ਚੰਗਾ ਕੀਤਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ। ਕੁੜੀ ਦਾ ਪਿਉ ਮੁੰਡੇ ਦੇ ਪਿਉ ਨੂੰ ਸੱਦ ਕੇ ਕਹਿੰਦਾ 'ਵੇਖੋ ਸਰਦਾਰ ਜੀ! ਆਪਾਂ ਦੋਮੇਂ ਖਾਨਦਾਨੀ ਟੱਬਰਾਂ`ਚੋਂ ਆਂ। ਮੜੱਪਣ ਤੋਂ ਆਪਾਂ ਦੋਨਾਂ ਨੂੰ ਨਫਰਤ ਐ। ਆਹ ਜਿਹੜੇ ਤਿੰਨ ਚਾਰ ਚੋਰਾਂ ਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਜੰਨ ਲਿਆਏ ਐਂ, ਇਹ ਕੰਮ ਨ੍ਹੀ ਚੰਗਾ ਹੋਇਆ। ਅਕੇ ਮੁੰਡੇ ਦਾ ਪਿਉਂ ਕੁੜੀ ਦੇ ਪਿਉ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦਾ 'ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਇਉਂ ਜੰਨ ਲਿਆਏ ਆਂ ਬਈ ਜੇ ਕਿਤੇ ਇਹ ਪਿੰਡ ਰਹਿ ਜਾਂਦੇ ਤਾਂ ਸਾਡਾ ਵਿਆਹ ਆਲਾ ਸਾਰਾ ਸਮਾਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੋਰਾਂ ਨੇ ਘਰੋਂ ਸਾਫ ਕਰ ਦੇਣਾ ਸੀ। ਹੁਣ ਇਹ ਆਪਣੀ ਜੰਨ`ਚ ਤੁਰੇ ਫਿਰਨਗੇ ਪਿੱਛੇ ਘਰ ਗੜਬੜ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਰਹੂ। ਐਥੇ ਇਹ ਨਿਗ੍ਹਾ`ਚ ਰਹਿਣਗੇ। ਉਹੀ ਗੱਲ ਬਾਬਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਹੋਣੀ ਐ ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਵੱਡਿਆਂ ਵੱਡਿਆਂ ਨੂੰ ਟਿਕਟਾਂ ਨ੍ਹੀ ਦੇ ਰਹੇ ਹਜੇ। ਝਾੜੂ ਆਲਿਆਂ ਦਾ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਇਉਂ ਲੱਗਦਾ ਬਈ ਇਹ ਸੋਚਦੇ ਐ ਬਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਜੇ ਇਉਂ ਈਂ ਨਾਲ ਭਜਾਈ ਫਿਰੋ ਜੇ ਹੁਣੇ ਜਵਾਬ ਦੇ`ਤਾ ਤਾਂ ਕਿਤੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਨਮਾਂ ਵੰਝ ਨਾ ਖੜ੍ਹਾ ਕਰ ਦੇਣ। ਆਹ ਗੱਲ ਬਾਬਾ। ਬਾਕੀ ਤੂੰ ਆਪ ਸਿਆਣਾ, ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਧੀਆਂ ਪੁੱਤ ਸਿਆਣੇ ਐਂ।"

ਇਉਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰੀ ਜਾਂਦਿਆਂ ਤੋਂ ਜਿਉਂ ਹੀ ਡੱਗੀ ਵਾਲੇ ਨੇ ਸੱਥ ਕੋਲ ਆ ਕੇ ਸਕੂਟਰੀ ਤੋਂ ਉੱਤਰਦਿਆਂ ਹੀ ਕੱਪੜੇ ਦਾ ਹੋਕਾ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਨਾਥਾ ਅਮਲੀ ਉਹਨੂੰ ਮਖੌਲ`ਚ ਕਹਿੰਦਾ, "ਓਏ ਤੂੰ ਵੀ ਕੋਈ ਟਿਕਟ ਟੁਕਟ ਲੈ ਲਾ। ਛੱਡ ਖਹਿੜਾ ਡੱਗੀ ਡੁੱਗੀ ਦਾ। ਹੁਣ ਤਾਂ ਸੋਡੇ ਅਰਗੇ ਸੌਦਾ ਵੇਚਣਿਆਂ ਨੂੰ ਟਿਕਟਾਂ ਮਿਲਦੀਐਂ। ਆਹ ਲੀੜਾ ਲੱਤਾ ਜਾ ਐਥੇ ਵੇਹੜੇ ਆਲਿਆਂ ਨੂੰ ਵੰਡ ਜਾ।"

ਅਮਲੀ ਦੀ ਗੱਲ ਸੁਣ ਕੇ ਬਾਬਾ ਸੰਤੋਖ ਸਿਉਂ ਅਮਲੀ ਨੂੰ ਘੂਰਦਾ ਬੋਲਿਆ, "ਚੁੱਪ ਕਰ ਓਏ ਅਮਲੀਆ, ਓਹਨੂੰ ਵੇਚ ਲੈਣਦੇ ਲੀੜਾ ਲੱਤਾ, ਐਮੇਂ ਨ੍ਹੀ ਬੋਲੀਦਾ ਹੁੰਦਾ। ਚੱਲੋ ਉੱਠੋ ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਚੱਲੀਏ ਐਮੇਂ ਖਾਹ ਮਖਾਹ ਲੜੋਂਗੇ ਕਿਸੇ ਰਾਹਗੀਰ ਨਾਲ।"

ਬਾਬੇ ਦਾ ਦਬਕਾ ਸੁਣਕੇ ਸਾਰੀ ਸੱਥ ਉੱਠ ਕੇ ਆਪੋ ਆਪਣੇ ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਚੱਲ ਪਈ।

JARNAIL SINGH

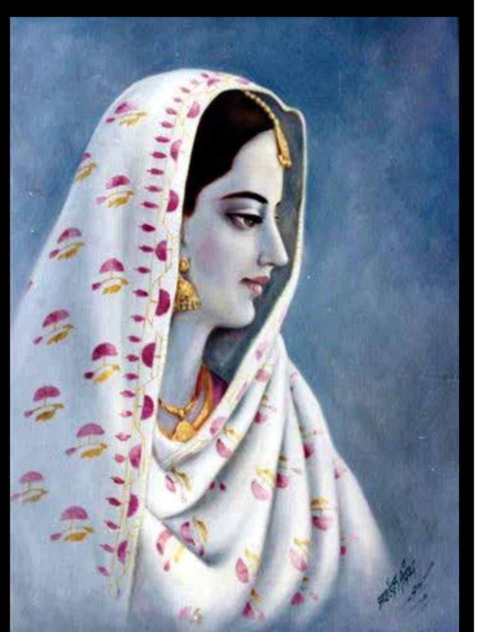

ART CLASSES
604-825-4659
604-724-6922
604-595-5885
#106- 12882-85 Ave. Surrey

ਸਿਹਤ ਸੰਸਾਰ

ਤਣਾਅ ਦਾ ਕਾਰਨ
ਕਿਤੇ ਤੁਸੀਂ ਖ਼ੁਦ ਤਾਂ ਨਹੀਂ?

ਲੇਖਕ : ਤਰੰਨੁਮ

ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਬਹੁਤੇ ਲੋਕ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤਣਾਅ ਆਣ ਘੇਰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਨਿੱਜੀ ਮੁਸੀਬਤ ਕਾਰਨ ਹੀ ਇਸ ਰੋਗ ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਤਣਾਅ ਵਾਲਾ ਰੋਗੀ ਕਦੀ-ਕਦੀ ਤਾਂ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਹੋ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਛੋਟੀ ਤੋਂ ਛੋਟੀ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਵੀ ਗੁੱਸਾ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਦੂਜਿਆਂ ਨਾਲ ਨਫ਼ਰਤ, ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਉਸ ਦਾ ਖਾਣ-ਪੀਣ ਤੋਂ ਵੀ ਮਨ ਉੱਠ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਖਾਣੇ ਵੱਲ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਉਸ ਦਾ ਮਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਘਰ 'ਚ ਰਹਿਣਾ ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਕਮਰਾ ਬੰਦ ਕਰਕੇ ਸਿਰਫ਼ ਸੌਣਾ ਹੀ ਚੰਗਾ ਲਗਦਾ ਹੈ।

ਉੱਪਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਇਥੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਵੀ ਖਾਣ-ਪੀਣ ਤੋਂ ਕੋਹਾਂ ਦੂਰ ਹਨ। ਆਓ ਜਾਣੀਏ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੁਝ ਸੌਖੇ ਉਪਾਅ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸੌਖਿਆਂ ਹੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਤਣਾਅ ਵਿਚੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲੇਗਾ।

ਖਾਣ-ਪੀਣ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ : ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਗੱਲ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਖਾਣ-ਪੀਣ ਬਾਰੇ। ਤਣਾਅ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਵੀ ਚੰਗਾ ਨਹੀਂ ਲਗਦਾ। ਖਾਣ-ਪੀਣ ਨਾਲ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਦੂਰ ਦਾ ਵਾਸਤਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਪਰ ਇਹ ਗੱਲ ਇਕਦਮ ਗ਼ਲਤ ਹੈ। ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਮਾਨਸਿਕ ਤਣਾਅ ਹੋਣ 'ਤੇ ਖਾਣਾ ਛੱਡਣ ਨਾਲ ਤੁਹਾਡੇ ਤਣਾਅ ਵਿਚ ਕੁਝ ਕਮੀ ਹੋਵੇਗੀ ਸਗੋਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਨਾਲ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਅਨਿਆਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋਵੋਗੇ।

ਕੀ ਖਾਈਏ : ਹਮੇਸ਼ਾ ਖਾਣੇ ਨੂੰ ਹਲਕਾ ਗਰਮ ਕਰ ਕੇ ਖਾਓ।

ਖਾਣੇ ਵਿਚ ਅਨਾਜ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਲਓ ਅਤੇ ਖਾਣੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਠਿਆਈ (ਥੋੜ੍ਹੀ ਜਿਹੀ) ਖਾਓ।

ਤਣਾਅ ਦੇ ਰੋਗੀ ਲਈ ਸਭ ਤੇਲ ਗੁਣਕਾਰੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਖ਼ਾਸ ਕਰਕੇ ਜੈਤੂਨ ਦਾ ਤੇਲ। ਜੇਕਰ ਖਾਣਾ ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ ਨਾ ਖਾਣ ਦਾ ਮਨ ਕਰੇ ਤਾਂ ਮੌਸਮੀ ਫਲ ਜਿਵੇਂ ਸੰਗਤਰਾ, ਅੰਗੂਰ ਜਾਂ ਸੇਬ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਲਾਭਕਾਰੀ ਹੋਣਗੇ।

ਦੁੱਧ ਜਾਂ ਦੁੱਧ ਤੋਂ ਬਣੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕ੍ਰੀਮ, ਦਹੀਂ, ਪਨੀਰ ਆਦਿ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਸਰਬੋਤਮ ਹੈ।

ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੱਕੀਆਂ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਜਿਵੇਂ ਸ਼ੱਕਰਕੰਦੀ, ਗਾਜਰ, ਪੱਤਾ ਗੋਭੀ ਵੀ ਇਸ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਖਾਣੀਆਂ ਫ਼ਾਇਦੇਮੰਦ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਕੀ ਨਾ ਖਾਈਏ : ਇਸ ਰੋਗ ਵਿਚ ਕੱਚੀਆਂ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾ ਕਰੋ।

ਕੱਟੇ ਹੋਏ ਫਲ ਜੋ ਗਲੀਆਂ, ਨੁੱਕੜਾਂ ਵਿਚ ਮਿਲਦੇ ਹਨ, ਉਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਨਾ ਕਰੋ।

ਮਾਸਾਹਾਰੀ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਨਾ ਕਰੋ।

ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਫਰਿੱਜ ਵਿਚ ਪਈਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਨਾ ਖਾਓ।

ਤਣਾਅ ਵਿਚ ਆ ਕੇ ਕੌਫ਼ੀ, ਚਾਹ, ਅਲਕੋਹਲ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨਾ ਕਰੋ।

ਕਸਰਤ ਜਾਂ ਮੈਡੀਟੇਸ਼ਨ : ਤਣਾਅ ਤੋਂ ਇਕਦਮ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਣਾ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਭਗਤੀ ਵਿਚ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਨੂੰ ਲੀਨ ਕਰਨ ਨਾਲ, ਪਰਮੇਸ਼ਵਰ ਦਾ ਧਿਆਨ ਕਰਨ ਨਾਲ, ਯੋਗਾ ਕਰਨ ਨਾਲ, ਲਗਾਤਾਰ ਕਸਰਤ ਕਰਨ ਨਾਲ ਇਸ ਹਾਲਤ 'ਚੋਂ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਬਾਹਰ ਆਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਆਪਣੇ ਧਿਆਨ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਪਾਸੇ ਲਾਓ।

ਦਫ਼ਤਰ ਵਿਚ ਕੋਈ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨੀ ਹੋਣ 'ਤੇ ਜਾਂ ਘਰ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਦੁਖੀ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਘਟਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਸਾਨੂੰ ਕਦੀ-ਕਦੀ ਤਣਾਅ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਣਾ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣਾ ਉਂਝ ਤਾਂ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਕੰਮ ਹੈ ਪਰ ਜੇਕਰ ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਾਲ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੋ ਤਾਂ ਜ਼ਰੂਰ ਬਾਹਰ ਆ ਜਾਓਗੇ।

ਕਿਸੇ ਅਣਸੁਖਾਵੀਂ ਘਟਨਾ ਹੋਣ ਨਾਲ ਦੁੱਖ ਤਾਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਉਸ ਦੁੱਖ ਨੂੰ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਕਰ ਕੇ ਉਸ 'ਚੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਣ ਵਾਲਾ ਵਾਕਈ ਕਾਬਲੇ ਤਾਰੀਫ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਦੁੱਖ ਨੂੰ ਭੁੱਲ ਕੇ ਦੂਜਿਆਂ ਦਾ ਦੁੱਖ ਵੰਡਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਸਫਲਤਾ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਗੀਤ ਸੁਣੋ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗੁਣਗੁਣਾਓ, ਕਿਤਾਬਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਦੋਸਤ ਬਣਾਓ ਅਤੇ ਫਿਰ ਦੁਨੀਆ ਤੁਹਾਨੂੰ ਵੱਖਰੀ ਨਜ਼ਰ ਆਵੇਗੀ।

ਸਾਕਾਰਾਤਮਿਕ ਸੋਚ ਨਾਲ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਜਿਊਣਾ ਸਿੱਖੋ : ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਤਣਾਅ ਵਾਲੇ ਰੋਗੀ ਨਿਰਾਸ਼ਾਵਾਦੀ ਭਾਵ ਨਕਾਰਾਤਮਿਕ ਸੋਚ ਵਾਲੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਸਾਕਾਰਾਤਮਿਕ ਸੋਚ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਹੀ ਸਫਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਕੁਝ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰੋ ਕਿ ਤੁਹਾਨੂੰ ਲੋਕ ਵੱਖਰਾ ਹੀ ਸਮਝਣ। ਆਪਣੇ-ਆਪ ਨੂੰ ਦੂਜਿਆਂ ਤੋਂ ਹੀਣ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਸ੍ਰੇਸ਼ਠ ਸਮਝੋ ਪਰ ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਘੁਮੰਡ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਜਾਓ।

ਇੰਝ ਕਰੋ ਅੱਖਾਂ ਦੀ ਦੇਖ-ਭਾਲ

ਲੇਖਕ : ਪੂਨਮ ਦਿਨਕਰ

ਅੱਖਾਂ ਕੁਦਰਤ ਦਾ ਅਨਮੋਲ ਤੋਹਫ਼ਾ ਹੈ । ਇਸ ਕੁਦਰਤ ਦੀ ਸੁੰਦਰਤਾ, ਕਠੋਰਤਾ, ਬਚਿੱਤਰਤਾ ਆਦਿ ਦਾ ਅਵਲੋਕਨ ਅਸੀਂ ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਤੋਂ ਹੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ । ਅੱਖਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਸੀਂ ਮਨ ਦੇ ਵੀ ਅਨੇਕਾਂ ਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ।

ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਸਰੀਰ ਵਿਚ ਜਦੋਂ ਅੱਖਾਂ ਅਸਲ ਵਿਚ ਏਨੀਆਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਨ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਵਿਚ ਅਣਗਹਿਲੀ ਨਹੀਂ ਵਰਤਣੀ ਚਾਹੀਦੀ । ਸਾਡਾ ਯਤਨ ਇਹ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਦਾ ਹਰ ਮੌਸਮ ਵਿਚ ਧਿਆਨ ਰੱਖੀਏ, ਖ਼ਾਸ ਕਰਕੇ ਗਰਮੀ ਦੀ ਰੁੱਤ ਵਿਚ ਜਦੋਂ ਕੜਕਦੀ ਧੁੱਪ ਅਤੇ ਮਿੱਟੀ-ਘੱਟੇ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਲਗਾਤਾਰ ਅੱਖਾਂ ਨੂੰ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਸਾਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ । ਗਰਮੀ ਦੇ ਮੌਸਮ ਵਿਚ ਅੱਖਾਂ ਨੂੰ ਤੰਦਰੁਸਤ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਕ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਲਈ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਉਪਾਅ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ-

- ਹਰ ਰੋਜ਼ ਅੱਖਾਂ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਪਾਣੀ ਦੇ ਛਿੱਟੇ ਮਾਰ ਕੇ ਕਈ ਵਾਰ ਸਾਫ਼ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ । ਸਵੇਰੇ ਉਠਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਰਾਤ ਨੂੰ ਸੌਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅੱਖਾਂ 'ਤੇ ਠੰਢੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਛਿੱਟੇ ਮਾਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ । ਦਿਨ ਵੇਲੇ ਘਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਤੇ ਘਰ ਵਾਪਸ ਆਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਅੱਖਾਂ ਨੂੰ ਠੰਢੇ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਧੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ । ਇਸ ਨਾਲ ਅੱਖਾਂ ਦੀ ਗਰਮੀ ਅਤੇ ਗੰਦਗੀ ਸ਼ਾਂਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ।
- ਅੱਖਾਂ 'ਤੇ ਕਾਲੀ ਐਨਕ ਲਗਾ ਕੇ ਹੀ ਚਮਕਦੀ ਧੁੱਪ ਵਿਚ ਨਿਕਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ । ਸਿਰ ਦੇ ਉੱਤੇ ਰੁਮਾਲ ਗਿੱਲਾ ਕਰਕੇ, ਤੌਲੀਆ ਜਾਂ ਛਤਰੀ ਲੈ ਕੇ ਨਿਕਲਣ ਨਾਲ ਸਿਰ 'ਤੇ ਗਰਮੀ ਵਧੇਰੇ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦੀ ਅਤੇ ਅੱਖਾਂ 'ਤੇ ਧੁੱਪ ਅਤੇ ਗਰਮੀ ਦਾ ਵਧੇਰੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ ।
- ਵਿਟਾਮਿਨ 'ਏ' ਅੱਖਾਂ ਲਈ ਇਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੱਤ ਹੈ । ਇਸ ਦੀ ਕਮੀ ਨਾਲ ਅੱਖਾਂ ਦੀ ਦੇਖਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ । ਇਸ ਕਾਰਨ ਸਿਰ ਵਿਚ ਦਰਦ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ । ਗਾਜਰ, ਟਮਾਟਰ, ਅੰਬ, ਦੁੱਧ, ਪਪੀਤਾ, ਮੱਖਣ, ਹਰੀਆਂ ਸਬਜ਼ੀਆਂ, ਮੱਛੀ, ਅੰਡੇ ਆਦਿ ਵਿਚ ਵਿਟਾਮਿਨ 'ਏ' ਦੀ ਕਾਫ਼ੀ ਮਾਤਰਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ । ਸਹੂਲਤ ਅਨੁਸਾਰ ਗਰਮੀ ਦੀ ਰੁੱਤ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਿਯਮਿਤ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ।
- ਧੁੱਪ ਵਿਚੋਂ ਆਉਣ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਸਰੀਰ ਜਾਂ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਠੰਢਾ ਪਾਣੀ ਨਹੀਂ ਪਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ । ਕੁਝ ਦੇਰ ਆਰਾਮ ਕਰਨ ਤੋਂ

ਬਾਅਦ ਹੀ ਅੱਖਾਂ ਅਤੇ ਚਿਹਰੇ ਨੂੰ ਧੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ । ਅਜਿਹਾ ਨਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸਰਦੀ, ਖਾਂਸੀ ਆਦਿ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ।
- ਮਹਿੰਦੀ ਪੀਸ ਕੇ ਪੈਰਾਂ ਦੇ ਤਲਿਆਂ 'ਤੇ ਬੰਨ੍ਹਣ ਨਾਲ ਅੱਖਾਂ ਨੂੰ ਠੰਢਕ ਪਹੁੰਚਦੀ ਹੈ । ਅੱਖਾਂ ਉੱਤੇ ਖੀਰੇ ਦੇ ਗੋਲ-ਗੋਲ ਟੁਕੜੇ ਕੱਟ ਕੇ ਰੱਖਣ ਨਾਲ ਵੀ ਅੱਖਾਂ ਦੀ ਗਰਮੀ ਦੂਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ । ਰਾਤ ਨੂੰ ਸੌਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ।
- ਅੱਖਾਂ ਵਿਚ ਕੀੜਾ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕੋਈ ਚੀਜ਼ ਪੈ ਜਾਣ 'ਤੇ ਅੱਖ ਨੂੰ ਮਲਣਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੀਦਾ, ਬਲਕਿ ਪਲਕਾਂ ਨੂੰ ਦਬਾਅ ਕੇ ਅੱਖਾਂ ਵਿਚ ਠੰਢੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਛਿੱਟੇ ਮਾਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ । ਇਸ ਤੋਂ ਮਗਰੋਂ ਕਿਸੇ ਮੁਲਾਇਮ ਕੱਪੜੇ ਨਾਲ ਅੱਖਾਂ ਵਿਚ ਪੈ ਗਏ ਕੀੜੇ ਆਦਿ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ।
- ਸਵੇਰੇ ਉੱਠ ਕੇ ਨੰਗੇ ਪੈਰ ਹਰੇ ਘਾਹ 'ਤੇ ਚੱਲਣ ਨਾਲ ਅੱਖਾਂ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਧਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਅੱਖਾਂ ਨੂੰ ਠੰਢਕ ਵੀ ਪਹੁੰਚਦੀ ਹੈ ।

ਥਕਾਵਟ ਦਾ ਹੱਲ ਕੀ?

ਲੇਖਕ : ਦਵਿੰਦਰ ਚੰਦਰ ਪਾਂਡੇ

ਇਸ ਭੱਜ-ਦੌੜ ਭਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਅਕਸਰ ਲੋਕ ਥਕਾਵਟ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਦੇ ਕਈ ਕਾਰਨ ਹਨ । ਇਕ ਤਾਂ ਉਹ ਲੋਕ ਹਨ, ਜੋ ਸਰੀਰਕ ਮਿਹਨਤ ਵਧੇਰੇ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਉਹ ਜੋ ਮਾਨਸਿਕ ਮਿਹਨਤ ਵਧੇਰੇ ਕਰਦੇ ਹਨ ।

ਇਸ ਲਗਾਤਾਰ ਭੱਜ-ਦੌੜ ਭਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਸਰੀਰਕ ਅਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਥਕਾਵਟ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਅਸੀਂ ਮਨੋਰੰਜਨ ਅਤੇ ਆਰਾਮ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ, ਫਿਰ ਵੀ ਸਾਨੂੰ ਤਾਜ਼ਗੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ । ਕੁਝ ਲੋਕ ਸਮਝਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕੰਮ ਕਰਕੇ ਥੱਕਦੇ ਹਾਂ ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ, ਕਿਉਂਕਿ ਵਿਹਲੇ ਬੈਠਣ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਵੀ ਥੱਕ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ।

ਮਾਨਸਿਕ ਥਕਾਵਟ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਛਾ ਨਾ ਹੋਣ 'ਤੇ, ਬਿਮਾਰੀ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਸਮਰੱਥਾ ਤੋਂ ਵਧੇਰੇ ਕੰਮ ਕਰਨ 'ਤੇ ਅਤੇ ਬਿਰਧ ਅਵਸਥਾ ਵਿਚ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਕਰਕੇ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ । ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਨਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਮਾਨਸਿਕ ਥਕਾਵਟ ਕੁਝ ਰੋਗਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਵੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਖ਼ੂਨ ਦੀ ਕਮੀ, ਕਬਜ਼, ਮਾਨਸਿਕ ਅਸਥਿਰਤਾ, ਥਾਇਰਾਇਡ ਆਦਿ ਤੋਂ ਪਰ ਕੁਝ ਸਾਡੀਆਂ ਗ਼ਲਤ ਆਦਤਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਥਕਾਵਟ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ-ਗਰਮ ਅਤੇ ਉਤੇਜਿਤ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦਾ ਸੇਵਨ ਕਰਨਾ, ਅਸੰਤੁਲਤ ਭੋਜਨ ਲੈਣਾ, ਕਈ ਕੰਮ ਇਕੱਠੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਲੈਣਾ ਆਦਿ ।

ਥਕਾਵਟ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦੇ ਕਈ ਆਸਾਨ ਉਪਾਅ ਹਨ ਪਰ ਬਹੁਤੇ ਲੋਕ ਮਾਨਸਿਕ ਅਤੇ ਸਰੀਰਕ ਥਕਾਵਟ ਨੂੰ ਦੂਰ ਭਜਾਉਣ ਦੇ ਲਈ ਤੇਜ਼ ਚਾਹ, ਸਿਗਰੇਟ, ਤੰਬਾਕੂ, ਪਾਨ ਅਤੇ ਤਰ੍ਹਾਂ-ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਵਸਤਾਂ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਪਰ ਇਹ ਕੁਝ ਪਲ ਲਈ ਲਾਭ ਜ਼ਰੂਰ ਪਹੁੰਚਾਉਂਦੇ ਹਨ ਪਰ ਸਿਹਤ 'ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬੁਰਾ ਅਸਰ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ।

ਥਕਾਵਟ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਦਿਲਚਸਪੀ ਲੈ ਕੇ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ । ਜ਼ਰੂਰੀ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਇਕ-ਇਕ ਕਰਕੇ ਨਿਪਟਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ । ਜੇਕਰ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਥਕਾਵਟ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਥੋੜ੍ਹਾ ਆਰਾਮ ਕਰ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ । ਇਸ ਸਭ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਥਕਾਵਟ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦਾ ਸਾਧਨ ਮਨੋਰੰਜਨ ਵੀ ਹੈ । ਸਾਨੂੰ ਰੁਚੀ ਲੈ ਕੇ ਖੇਡਣਾ, ਪੁਸਤਕਾਂ ਪੜ੍ਹਨਾ, ਟੀ. ਵੀ. ਦੇਖਣਾ ਅਤੇ ਨੀਂਦ ਲੈਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ । ਪੌਸ਼ਟਿਕ ਭੋਜਨ ਦੁੱਧ, ਛੋਲੇ, ਪਪੀਤਾ, ਹਰੀਆਂ ਸਬਜ਼ੀਆਂ, ਫਲ ਆਦਿ ਲੈਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ । ਥਕਾਨ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੋਣ 'ਤੇ ਡਾਕਟਰ ਦੀ ਸਲਾਹ ਵੀ ਲੈਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ।

ਇਕ ਕੰਮ ਨੂੰ ਬਹੁਤੀ ਦੇਰ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਨ ਉਕਤਾਅ ਜਾਂਦਾ ਹੈ । ਰੋਜ਼ ਠੰਢੇ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ । ਸਵੇਰ ਵੇਲੇ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਹਵਾ ਵਿਚ ਟਹਿਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ । ਮਾਦਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਨੂੰ ਤਿਆਗ ਦਿਓ, ਨਿੰਬੂ ਜਾਂ ਔਲੇ ਦਾ ਸੇਵਨ, ਮਨੋਰੰਜਨ ਆਦਿ ਥਕਾਵਟ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦੇ ਉਪਾਅ ਹਨ ।

ਰਾਤ ਨੂੰ ਖਾਣਾ ਖਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੰਦਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰ ਸਾਫ਼ ਕਰੋ

ਮਾਹਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਦੰਦਾਂ ਨੂੰ ਖਾਣਾ ਖਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬੁਰਸ਼ ਕਰਨਾ ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਪਲੇਕ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਹਟ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਖਾਣ ਵਾਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਤੇਜ਼ਾਬ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਏਗਾ। ਮਾਹਿਰਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਖਾਣਾ ਖਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤੇਜ਼ਾਬ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਾਤਰਾ ਵਿਚ ਕਾਰਨ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਬੁਰਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਦੰਦਾਂ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਧਿਆਨ ਰੱਖੋ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਫਲ ਖਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬੁਰਸ਼ ਨਾ ਕਰੋ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਕਾਰਨ ਤੁਹਾਡਾ ਟੁੱਥਪੇਸਟ ਦੰਦਾਂ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਰਾਤ ਨੂੰ ਬੁਰਸ਼ ਕਰਕੇ ਸੌਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਿ ਤੁਹਾਡੇ ਦੰਦ ਤੰਦਰੁਸਤ ਰਹਿਣ।

ਕਾਵਿ ਕਿਆਰੀ

ਬੋਲ ਪੰਜਾਬੀ

ਲੋਕੋ ਵੇ! ਕਿਉ ਭੁੱਲਦੇ ਜਾਉਪੰਜਾਬੀ?
ਲੋਕੋ ਵੇ! ਕਿਉਂ ਛੱਡਦੇ ਜਾਉ ਪੰਜਾਬੀ?
ਤੁਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਤੁਹਾਡੀ ਕੁਲ ਪੰਜਾਬੀ।
ਆਉਣ ਵਾਲੀਤਾਰੀਖ ਹੈ ਪੰਜਾਬੀ।
ਲੋਕੋ ਵੇ! ਕਿਉ ਭੁੱਲਦੇ ਜਾਉ ਪੰਜਾਬੀ?
ਕੱਖਾਂ ਵਾਂਗ ਨਾ ਰੋਲੋ ਇਸ ਨੂੰ।
ਗੈਰਤ ਮੰਦੋ ਤੁਸੀ ਬੋਲੋ ਪੰਜਾਬੀ।
ਲੋਕੋ ਵੇ! ਕਿਉਂ ਭੁੱਲਦੇ ਜਾਉ ਪੰਜਾਬੀ?
ਦਰ-ਦਰ ਤੇ ਕਿਉ ਧੱਕੇ ਪਏ ਖਾਉ।
ਰੂਹ ਦੇਜਦ ਹੈ ਕੋਲ ਪੰਜਾਬੀ।
ਲੋਕੋ ਵੇ! ਕਿਉਂ ਭੁੱਲਦੇ ਜਾਉ ਪੰਜਾਬੀ?
ਚੜ੍ਹਦੇ-ਲਹਿੰਦੇ,ਪੂਰਬੋ-ਪੱਛਮ।
ਦੁਨੀਆਂ ਚੱਕਰ ਗੋਲ ਪੰਜਾਬੀ।
ਲੋਕੋ ਵੇ! ਕਿਉਂ ਭੁੱਲਦੇ ਜਾਉ ਪੰਜਾਬੀ?
ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਹੈ ਸਭ ਨਾਲੋਂ ਉੱਤਮ।
ਖੋਲ੍ਹਣ ਲੇਖਕ ਪੋਲ ਪੰਜਾਬੀ।
ਲੋਕੋ ਵੇ! ਕਿਉ ਭੁੱਲਦੇ ਜਾਉ ਪੰਜਾਬੀ?
ਉੱਚਾ ਇਹਦਾ ਨਾਂ ਅਸੀਂ ਕਰਕੇ।
ਵਜਾਈਏ ਖੁਸ਼ੀ ਦੇ ਢੋਲ ਪੰਜਾਬੀ।
ਲੋਕੋ ਵੇ! ਕਿਉ ਭੁੱਲਦੇ ਜਾਉ ਪੰਜਾਬੀ?
ਸਭ ਬੋਲੀਆਂ ਹੀ ਵਧੀਆ ਭਾਵੇਂ।
'ਬੁੱਟਰ' ਹੈ ਅਨਮੋਲ ਪੰਜਾਬੀ
ਲੋਕੋ ਵੇ! ਕਿਉ ਭੁੱਲਦੇ ਜਾਉ ਪੰਜਾਬੀ?

ਡਾ: ਸਤਿੰਦਰਜੀਤ ਕੌਰ ਬੁੱਟਰ

ਜੰਗ ਸਾਰਾਗੜ੍ਹੀ ਦੀ

ਜੰਗ ਸਾਰਾਗੜ੍ਹੀ ਦੀ
ਦੁਨੀਆਂ ਲਈ ਅਣਭੋਲ
ਦੀਵੇ ਦੀ ਲਲਕਾਰ ਨੇ
ਜਿਵੇਂ ਝੱਖੜ ਦਿੱਤੇ ਖੋਰ
ਦਸ ਹਜ਼ਾਰ ਦੀ ਫੌਜ
ਦਿੱਤੀ ਇੱਕੀ ਸਿੰਘਾਂ ਤੋਰ
ਛੇ ਸੌ ਗੱਡੀ ਚਾੜ੍ਹ ਤੇ
ਬਾਕੀ ਗਏ ਮੁੱਖ ਮੋੜ
ਪੱਥਰਾਂ ਵੱਟੇ ਤੱਕੜੀ
ਫੁੱਲ ਗਏ ਸਿੰਘ ਤੋਲ
ਚੜ੍ਹੀ ਕਿਸੇ ਨਾ ਚਾੜ੍ਹਨੀ
ਜੰਗ ਦੀ ਐਸੀ ਲੋਰ ।

ਲੇਖਕ : ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਮਾਨ

ਚੰਦਰੇ ਹਨੇਰੇ

ਸਾਡਾ ਸੂਰਜ ਵੀ ਮੋੜੋ
ਸਾਡਾ ਚਾਨਣ ਵੀ ਮੋੜੋ
ਕਿਤੇ ਖਾ ਨਾ ਜਾਣ ਚੰਦਰੇ ਹਨੇਰੇ
ਕੱਟ ਬੇੜੀਆਂ, ਪੈਰਾਂ 'ਚ ਅਸਾਂ
ਬਿਜਲੀ ਸੀ ਬੱਧੀ
ਸਾਡੇ ਪੈਰਾਂ 'ਚੋਂ ਹਟਾਓ
ਕਾਲੇ ਪੰਧ ਇਹ ਲੰਮੇਰੇ
ਸਾਡਾ ਚਾਨਣ ਚੁਰਾ ਕੇ
ਤੁਸੀਂ ਕਿੱਥੇ ਭੱਜ ਚੱਲੇ
ਅਸੀਂ ਜ਼ੁਲਮਾਂ ਦੇ ਵੈਰੀ
ਅਸਾਂ ਵੰਡਣੇ ਸਵੇਰੇ
ਸਾਡੇ ਨੈਣਾਂ ਵਿੱਚ ਭਖਦੇ ਨੇ
ਰੋਹ ਦੇ ਚਿੰਗਾੜੇ
ਅਸੀਂ ਹਿੰਮਤਾਂ ਦੇ ਜਾਏ
ਸਾਡੇ ਪਰਬਤਾਂ ਦੇ ਜੇਰੇ।
ਸਾਡੇ ਪੈਰਾਂ ਨਾਲ ਕਾਲ
ਜਿਹੜਾ ਬੰਨ੍ਹਿਆ ਤੁਸਾਂ ਨੇ
ਤੁਹਾਡੇ ਸਿਰਾਂ ਉੱਤੇ ਕੂਕੂ
ਜਦੋਂ ਹੋਣਗੇ ਨਿਬੇੜੇ।
ਸਾਡਾ ਸੂਰਜ ਵੀ ਮੋੜੋ
ਸਾਡਾ ਚਾਨਣ ਵੀ ਮੋੜੋ
ਕਿਤੇ ਖਾ ਨਾ ਜਾਣ ਚੰਦਰੇ ਹਨੇਰੇ।

ਮਨਜੀਤ ਇੰਦਰਾ

ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ

ਓ ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਸ਼ਿੰਗਾਰਿਆ,
ਓ ਮੇਰੇ ਦੇਸ ਪਿਆਰਿਆ।
ਹੇ ਰਿਸ਼ੀ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲਿਆ,
ਹੇ ਵੇਦ ਰਚਾਉਣ ਵਾਲਿਆ!
ਹੈ ਮਿੱਠੇ ਸਾਦ ਮੁਰਾਦਿਆ,
ਮਨਮੋਹਨੇ ਸੁੱਧ ਸੁਭਾ ਦਿਆ।
ਪੰਜ ਵਹਿਣ ਵਗਾਵਣ ਵਾਲਿਆ।
ਦਸ ਗੁਰੂ ਖਿਡਾਵਣ ਵਾਲਿਆ।
ਪਾਪਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰ ਮੁਕਾਇਆ,
ਹੱਕ ਖ਼ਾਤਰ ਜਿੰਦ ਲੁਟਾਇਆ।
ਹੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਮੂੰਹ ਮੱਥਿਆ,
ਅਣਖੀ ਤੀਰਾਂ ਦੇ ਭੱਥਿਆ।
ਹੇ ਖੁਲ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਤਵਾਲਿਆ,
ਸਭਰਾਂਵਾਂ ਚਿਲੀਆਂ ਵਾਲਿਆ।
ਹੇ ਪ੍ਰੇਮ ਝਨਾਂ ਦਿਆ ਮਾਲਕਾ,
ਹੇ ਰਾਂਝਣ ਦਿਆ ਪਾਲਕਾ।
ਕੋਮਲ ਹੁਨਰਾਂ ਦਿਆ ਬਾਦਸ਼ਾਹ,
ਹੇ ਵਾਰਸ ਦਿਆ ਵਾਰਸਾ।
ਹੇ ਚੰਨਾ ਸ਼ਾਹ ਚਾਤਾਂ ਦਿਆ।
ਹੇ ਇੰਦਰਾ ਬਰਸਾਤ ਦਿਆਂ ।
ਹੇ ਘਟਾ ਝੁਲਾਉਣ ਵਾਲਿਆ,
ਕੂਲ੍ਹਾਂ ਲਹਿਰਾਉਣ ਵਾਲਿਆ।
ਹੇ ਮੋਰ ਨਚਾਵਣ ਵਾਲਿਆ,
ਪੰਛੀ ਪਰਚਾਵਣ ਵਾਲਿਆ।
ਕਿਰਸਾਨਾਂ ਦਿਆ ਸਹਾਰਿਆ।
ਉੱਚੇ ਇਕਬਾਲ ਪਿਆਰਿਆ।
ਮੈਂ ਇਕੋ ਗੱਲ ਹਾਂ ਭਾਲਦਾ,
ਮਹਿਰਮ ਕਰ ਆਪਣੇ ਹਾਲ ਦਾ ।

ਲੇਖਕ : ਹਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰੂਪ

ਮੇਰੀ ਇਹ ਲੜਾਈ

ਮੇਰੀ ਇਹ ਲੜਾਈ ਹਕੂਕ ਲਈ
ਮੇਰੀ ਚੇਤਨਾ ਹੈ ਗਰੂਰ ਨਹੀਂ ।
ਨਹੀਂ ਝਾਂਜਰਾਂ ਤੋਂ ਪਰਹੇਜ਼ ਪਰ
ਮੈਨੂੰ ਬੇੜੀਆਂ ਮਨਜ਼ੂਰ ਨਹੀਂ ।

ਮੇਰੀ ਸੋਚ ਤੇ ਤੂੰ ਸ਼ੁਬ੍ਹਾ ਕਰੇਂ
ਤੇ ਪਾਕੀਜ਼ਗੀ ਨੂੰ ਜ਼ਿਬ੍ਹਾ ਕਰੇਂ ,
ਤੂੰ ਜੀਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪੁਣਦੈਂ ਛਾਣਦੈਂ
ਇਹਨਾਂ ਪਾਣੀਆਂ ਤੇ ਬੂਰ ਨਹੀਂ ।

ਮੇਰੀ ਕਲਮ ਮੇਰੀ ਕਮਾਨ ਹੈ ,
ਸੂਹੇ ਜਜ਼ਬਿਆਂ ਦੀ ਉਡਾਨ ਹੈ ;
ਮੇਰੇ ਰਾਹ ਅਲਹਿਦਾ ਜ਼ਰੂਰ ਨੇ ,
ਮੇਰੀ ਟੋਰ ਬੇ- ਸ਼ਊਰ ਨਹੀਂ ।

ਐ ਜ਼ਮਾਨੇ ਇਓ ਨਾ ਤਿਲਮਿਲਾ ,
ਮੇਰੇ ਸ਼ੌਕ ਤੇ ਫ਼ਤਵੇ ਨਾ ਲਾ ;
ਇਹ ਹੈ ਗੈਰਤਾਂ ਦੀ ਸੰਜੀਦਗੀ ,
ਇਹਨੇ ਝੁਕਣਾ ਤੇਰੇ ਹਜ਼ੂਰ ਨਹੀਂ ।

ਸੱਚ ਹੈ ਅਗਰ ਤੂੰ ਪੁਚਾ ਸਕੇਂ
ਨਿਰਾ ਛਲ ਹੈ ਤੇਰੇ ਵਜੂਦ ਵਿੱਚ ;
ਉਹਨੂੰ ਚਾਨਣਾ ਕੀ ਕਬੂਲਣਾ ,
ਜੀਹਦੀ ਸੋਚ ਅੰਦਰ ਨੂਰ ਨਹੀਂ ।

ਇਹ ਵਰਜਣਾਵਾਂ ਦਾ ਸ਼ਹਿਰ ਹੈ
ਬੰਧਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸਿਖਰ ਦੁਪਹਿਰ ਹੈ
ਦੇਣੀ ਸੁਪਨਿਆਂ ਨੂੰ ਪਨਾਹ ਕਦੇ ,
ਇਸ ਸ਼ਹਿਰ ਦਾ ਦਸਤੂਰ ਨਹੀਂ ।

ਰਾਹ ਔਝੜੇ ਤਨਹਾ ਡਗਰ
ਤੰਗ ਹੈ ਜ਼ਮਾਨੇ ਦੀ ਨਜ਼ਰ
ਮੁਸ਼ਕਲ ਸਫ਼ਰ ਫਿਰ ਵੀ ਮਗਰ ,
ਮੇਰੇ ਹੌਸਲੇ ਮਜਬੂਰ ਨਹੀਂ ।

ਲੇਖਕ : ਗੁਰਮੀਤ ਕੌਰ ਸੰਧਾ

ਇੰਟਰਵਿਊ ਦਾ ਸਵਾਦ

ਪਰਦਾ ਪਾਉਣ ਦੀ ਕੋਰੇ ਝੂਠ ਉੱਤੇ,
ਇੰਟਰਵਿਊ ਦੀ ਕੀ ਸੀ ਲੋੜ ਬੀਬੀ।
ਮੱਕੜ ਜਾਲ ਦੇ ਵਿੱਚ ਫਸ ਕੇ ਤੂੰ,
ਲਈ ਆਪਣੀ ਭਨਾ ਕੰਗਰੋੜ ਬੀਬੀ।
ਲੰਘ ਚੁੱਕਾ ਸਮਾਂ ਐਸ਼ ਵਾਲਾ,
ਕਿਵੇਂ ਲਿਆਵੇਂਗੀ ਹੁਣ ਮੋੜ ਬੀਬੀ।
ਪਾ ਖੀਸੇ ਅੱਗ ਦੇ ਭਾਂਬੜਾਂ ਨੂੰ,
ਸਵਾਲ ਕਰ ਲਏ ਖੜ੍ਹੇ ਕਰੋੜ ਬੀਬੀ।
ਸਭ ਖੁੱਲ੍ਹ ਗਏ ਗੁੱਝੇ ਭੇਦ ਉਦੋਂ,
ਜਦ ਟੰਗ 'ਤਾ ਗੁਲਗਲਾ ਤੋੜ ਬੀਬੀ।
ਜਿਹੜੇ ਕੰਮ ਦੇ ਤੂੰ ਵਣਜ ਕੀਤੇ,
ਕੱਚੀ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਕੱਚੇ ਰੋੜ ਬੀਬੀ।
ਸੱਚੇ ਝੂਠ ਨੂੰ ਚਾੜ੍ਹ ਪਿਓਂਦ ਸੱਚੀ,
ਕਿਵੇਂ ਜੋੜੇਂਗੀ ਸੱਚ ਦੇ ਜੋੜ ਬੀਬੀ।
ਲਹਿਣਾ ਪੀੜੀਆਂ ਨਾ ਕਈ 'ਭਗਤਾ',
ਬੈਠੀ ਲਾ ਜੋ ਨਸ਼ੇ ਦਾ ਕੋੜ੍ਹ ਬੀਬੀ।

ਲੇਖਕ : ਬਰਾੜ-ਭਗਤਾ ਭਾਈ ਕਾ
1-604-751-1113

ਰੰਗ ਬਦਲਦੀ ਦੁਨੀਆ

ਦੁਨੀਆ ਸੋਹਣੀਆਂ ਸ਼ਕਲਾਂ
ਪਿੱਛੇ ਭੱਜੀ ਫਿਰਦੀ ਏ
ਅਕਲਾਂ ਵੱਲੋਂ ਲਗਦਾ ਜਿਵੇਂ,
ਅਪਾਹਜ ਹੋ ਗਈ ਏ

ਕਦਰ ਨਹੀਂ ਇਹ ਕਰਦੀ ਚੰਦਰੀ,
ਚਿੱਟੇ ਧੌਲਿਆਂ ਦੀ
ਧੌਲੇ ਛੱਡਕੇ ਧੇਲਿਆਂ ਦੀ,
ਮੁਹਤਾਜ ਹੋ ਗਈ ਏ

ਮਾਂ ਤਰਸਦੀ ਮਿਲਣ ਵਾਸਤੇ,
ਪੁੱਤ ਪਰਦੇਸੀਆ ਨੂੰ
ਜੋ FACE TIME ਦੇ ਮੇਲਿਆਂ ਦੀ,
ਮੁਹਤਾਜ ਹੋ ਗਈ ਏ
ਹੀਰ ਲਾਈਕ ਨੀ ਕਰਦੀ,
ਮੱਝਾਂ ਵਾਲੇ ਰਾਂਝਣ ਨੂੰ
ਉਹ ਕਾਰਾਂ ਵਾਲੇ ਸਹੇਲਿਆਂ ਦੀ,
ਮੁਹਤਾਜ ਹੋ ਗਈ ਏ

ਟਿੱਕ ਟੋਕ ਨੇ ਦੁਨੀਆ ਸਾਰੀ
ਕਮਲੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ
ਇਹ ਕੈਂਸਰ ਜਿਹੀ ਬਿਮਾਰੀ,
ਬੇਇਲਾਜ ਹੋ ਗਈ ਏ
ਸ਼ਾਮ ਸਵੇਰੇ ਪੋਸਟ ਪਾ ਕੇ,
ਗਾਲਾਂ ਕੱਢ ਕੱਢ ਲੜਦੇ ਆ
Facebook ਵੀ ਵਿਹਲਿਆਂ ਦੀ,
ਮੁਹਤਾਜ ਹੋ ਗਈ ਏ

ਤਾਜ ਮਹਿਲ ਵਿਚ ਜਾ ਕੇ ਕਸਮਾਂ,
ਖਾਧੀਆਂ ਸੀ ਜਿਸਨੇ
ਉਹ ਵੀ ਚੰਦਰੀ ਗੈਰਾਂ ਦੀ,
ਮੁਮਤਾਜ ਹੋ ਗਈ ਏ
ਕਹਿੰਦੀ ਸੀ ਜੋ ਤੇਰੇ ਪੱਗ ਦੀ
ਝਾਲਰ ਆਂ ਸੱਜਣਾ
ਡਾਨਸੀਵਾਲੀਆ ਕਿਸੇ ਦੇ
ਸਿਰ ਦਾ, ਤਾਜ ਹੋ ਗਈ ਏ

ਲੇਖਕ : ਕੁਲਵੀਰ ਸਿੰਘ ਡਾਨਸੀਵਾਲ
ਸੰਪਰਕ : 778 863 2472

ਦੇਸਾਂ ਵਾਲਿਓ

ਦੇਸਾਂ ਵਾਲਿਓ ਅਪਣੇ ਦੇਸ ਅੰਦਰ,
ਅਸੀਂ ਆਏ ਆਂ ਵਾਂਗ ਪਰਦੇਸੀਆਂ ਦੇ।
ਘਰਾਂ ਵਾਲਿਓ ਅਪਣੇ ਘਰ ਅੰਦਰ,
ਅਸੀਂ ਆਏ ਆਂ ਵਾਂਗ ਪਰਾਹੁਣਿਆਂ ਦੇ।

ਦਿਲਾਂ ਵਾਲਿਓ ਦਿਲਾਂ ਦੇ ਬੰਨ੍ਹ ਟੁੱਟ ਗਏ,
ਠਾਠਾਂ ਮਾਰਦੇ ਨੇ ਹੜ੍ਹ ਸੱਧਰਾਂ ਦੇ।
ਕਿਸੇ ਬੰਨ੍ਹ ਦੇ ਕੱਲੜੇ ਰੁੱਖ ਵਾਂਙੂੰ,
ਧੁੱਪਾਂ ਛਾਵਾਂ ਦੇ ਭਾਰ ਨਾਲ ਡੋਲਨਾ ਵਾਂ।

ਅਪਣੀ ਮਾਂ ਦੀ ਕਬਰ ਨੂੰ ਲੱਭਨਾ ਵਾਂ,
ਭੈਣਾਂ ਭਰਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਹੱਡੀਆਂ ਟੋਲ੍ਹਨਾ ਵਾਂ।
ਤੁਸੀਂ ਦੇਸ਼ ਵਾਲੇ , ਤੁਸੀਂ ਘਰਾਂ ਵਾਲੇ ,
ਅਸੀਂ ਬੇਘਰੇ , ਅਸੀਂ ਪਰਦੇਸੀ ।

ਤੁਸੀਂ ਹੱਸ ਕੇ ਸੀਨੇ ਨਾਲ ਲਾ ਲੀਤਾ,
ਅਸਾਂ ਰੋ ਕੇ ਅੱਖ ਪਰਚਾ ਲੀਤੀ।
ਤਾਰੇ ਬੁਝੇ ਹੋਏ ਫੇਰ ਇਕ ਵਾਰ ਚਮਕੇ ,
ਜਿਹਦੀ ਆਸ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਉਹ ਆਸ ਪੁੱਗੀ।

ਜੀਵੇ ਸ਼ਹਿਰ ਮੇਰਾ, ਜੀਵਣ ਸ਼ਹਿਰ ਵਾਲੇ ,
ਅਸੀਂ ਆਏ ਦੁਆਵਾਂ ਇਹ ਦੇ ਚੱਲੇ।
ਚਾਰੇ ਕੰਨੀਆਂ ਸਾਡੀਆਂ ਵੇਖ ਖਾਲੀ,
ਅਸੀਂ ਨਾਲ ਨਾਹੀਂ ਕੁਝ ਲੈ ਚੱਲੇ।

ਏਸ ਮਿੱਟ ਦੀ ਕੁੱਖ 'ਚ ਮਾਂ ਮੇਰੀ,
ਸੁੱਤੀ ਪਈ ਹੈ ਸਮਿਆਂ ਦੀ ਹੂਕ ਬਣ ਕੇ ।
ਏਸ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਪਾਣੀ ਹੋਏ ਨੀਰ ਮੇਰੇ,
ਏਥੇ ਆਸ ਤੜਫੀ ਮੇਰੀ ਹੂਕ ਬਣ ਕੇ।

ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੰਧਾਂ ਦੀਆਂ ਛਾਵਾਂ 'ਚ ਖੇਡਦੇ ਸਾਂ,
ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੰਧਾਂ ਨਾਲ ਲਗ ਕੇ ਰੋ ਲਈਏ।
ਦੁੱਖਾਂ ਦਰਦਾਂ ਦੇ ਹਾਲੜੇ ਫੋਲ ਕੇ ਤੇ ,
ਦੁਖੀ ਕਰ ਲਈਏ ਦੁਖੀ ਹੋ ਲਈਏ।

ਐਸ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਬਾਗ ਬਗੀਚਿਆਂ ਦੇ,
ਕਦੀ ਅਸੀਂ ਨਮਾਣੇ ਸਾਂ ਫੁੱਲ ਯਾਰੋ।
ਐਸ ਆਲ੍ਹਣਿਉਂ ਡਿੱਗੇ ਹੋਏ ਬੋਟ ਅਸੀਂ,
ਕੋਈ ਚੁੱਕੇ ਨ ਕੱਖਾਂ ਦੇ ਮੁੱਲ ਯਾਰੋ।

ਅੱਧਾ ਦਿਲ ਸਾਡਾ ਏਥੇ ਤੜਫਦਾ ਏ,
ਅੱਧਾ ਦਿਲ ਗਿਆ ਉੱਥੇ ਰੁਲ ਯਾਰੋ।
ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਰਾਹਵਾਂ ਦੇ ਸਾਹਵਾਂ 'ਚ ਧੜਕਦੇ ਸਾਂ,
ਉਨ੍ਹਾਂ ਰਾਹਵਾਂ ਲਈ ਅਸੀਂ ਅਣਜਾਣ ਹੋ ਗਏ।
ਅਸੀਂ ਲੋਕ ਇਨਸਾਨ ਤੇ ਕੀ ਬਣਦੇ,
ਹਿੰਦੂ ਸਿੱਖ ਹੋ ਗਏ, ਮੁਸਲਮਾਨ ਹੋ ਗਏ।

ਲੇਖਕ : ਅਹਿਮਦ ਰਾਹੀ

ਪਾਣੀ

ਧਰਤੀ ਸਾਡੀ ਰਹਿਣ ਬਸੇਰਾ,
ਪਰ ਪਾਣੀ ਬਿਨ ਘੋਰ ਹਨੇਰਾ।
ਗੰਦਾ ਕਰੀ ਜਾਂਦਾ ਤੂੰ ਬੰਦਿਆ,
ਕਰਕੇ ਆਪਣਾ ਵੱਡਾ ਜੇਰਾ।
ਅਕਲ ਤੇਰੀ ਪਰ ਲਾ ਕੇ ਉੱਡ ਗਈ,
ਪਾਣੀ ਬਿਨ ਨੀ ਸਰਨਾ ਤੇਰਾ।
ਨਵੀਂ ਨਸਲ ਦਾ ਘਾਣ ਕਰੇਂਦਾ,
ਲਾਹਣਤਾਂ ਤੈਨੂੰ ਪਾਉਣਾ ਘੇਰਾ।
ਸਾਇੰਸ ਤਰੱਕੀ ਕੀਤੀ ਵਾਧੂ,
ਪਰ ਪਾਣੀ ਨਾ ਬਣਿਆ ਤੇਰਾ।
ਹੈ ਜੀਵਨ ਦੀ ਜਾਨ ਇਹ ਪਾਣੀ,
ਫਿਰ ਸਿਰ ਹੈ ਕਿਉਂ ਫਿਰਿਆ ਤੇਰਾ?
ਧਰਤੀ ਸਾਰੀ ਬੰਜਰ ਹੋ ਜੂ,
ਜਿਸ ਦਿਨ ਰਿਹਾ ਨਾ ਪਾਣੀ ਤੇਰਾ।
ਇਹ ਅਣਮੁੱਲ ਸੌਗਾਤ ਕੁਦਰਤੀ,
ਰੋੜੀ ਜਾਵੇਂ ਖਾਲ ਬਥੇਰਾ।
ਘੂਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਾਲ ਅਸਾਡਾ,
ਮੌਤ ਨੇ ਆ ਕੇ ਪਾਉਣਾ ਘੇਰਾ।
ਅੱਜ ਬੋਤਲ ਹੈ ਲਗਦੀ ਸਸਤੀ,
ਮੁੱਕੂ 'ਸੁੱਖਿਆ' ਰੋਊ ਬਥੇਰਾ।

ਲੇਖਕ : ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ

ਓਹਦੇ ਦੇਸ਼

ਲੈ ਕੇ ਘਸਮੈਲਾ ਜਿਹਾ ਖੇਸ
ਤੁਰਿਆਂ ਜਾਵਾਂ ਓਹਦੇ ਦੇਸ਼ ।
ਜਟਾਵਾਂ ਬਣੇ ਨੇ ਮੇਰੇ ਕੇਸ ।
ਉਹਨੂੰ ਪਹਿਚਾਣ ਨਾ ਆਵੇ ਭੇਸ ।

ਉਹ ਤਾਂ ਮਹਿਕੇ ਵਿੱਚ ਹਵਾਵਾਂ।
ਮੈਂ ਤਾਂ ਦਿੰਦਾ ਇਹੀ ਦੁਆਵਾਂ ।
ਜਿੱਧਰ ਵੀ ਮੈਂ ਤੁਰਿਆ ਜਾਵਾਂ।
ਹੋਵਣ ਸੱਜਣ ਦੀਆਂ ਉਹ ਰਾਹਵਾਂ।

ਮੈਂ ਤਾਂ ਵਾਂਗ ਫਕੀਰਾਂ ਰਹਿੰਦਾ ।
ਉਹਦੀ ਮੌਜ 'ਚ ਉੱਠਦਾ ਬਹਿੰਦਾ।
ਮੈਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਉਹ ਵੀ ਕਹਿੰਦਾ ।
ਕਾਹਤੋਂ ਦਰਦ ਜੁਦਾਈਆਂ ਸਹਿੰਦਾ।

ਉਹਦੇ ਦੇਸ਼ ਬਿਨਾਂ ਨੀਂ ਸਰਦਾ ।
ਹੁਣੇ ਪਤਾ ਲੱਗਿਐ ਘਰ ਦਾ ।
ਬੂਹਾ ਖੁੱਲ੍ਹ ਰਿਹਾ ਐ ਦਰ ਦਾ ।
ਅਰਜ਼ਾ ਦਿਲ ਪਿਆ ਐ ਮਰਦਾ ।

ਪਹਿਲਾਂ ਨੱਕ ਬੁੱਲ੍ਹ ਜਿਹਾ ਵਟਾਇਆ ।
ਆਹ ਤਾਂ ਮੰਗਣ ਫੱਕਰ ਆਇਆ ।
ਮੇਰੀ ਝੋਲੀ ਆਟਾ ਪਾਇਆ ।
ਫਿਰ ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਮੁਸਕਾਇਆ ।

ਓਦੋਂ ਗੀਤ ਪਿਆਰ ਦੇ ਗਾਈਏ ।
ਜਦ ਵੀ ਸੱਜਣ ਮੂਹਰੇ ਆਈਏ ।
ਉਹਦੀ ਖੈਰ 'ਚ ਮਿਲ ਗਈ ਮੁਕਤੀ ।
ਕਿਉਂ ਨਾ ਐਥੇ ਈ ਮਰ ਜਾਈਏ ।

ਲੇਖਕ : ਅਰਜ਼ਪ੍ਰੀਤ

ਗ਼ਜ਼ਲ

ਹਰ ਹਾਲ ਗਿਰਾਂ ਧੁਖਦਾ
ਡੁੱਬਿਆ ਹੈ ਕਿ ਚੜ੍ਹਿਆ ਹੈ
ਕੋਈ ਖ਼ਬਰ ਨਹੀਂ ਆਈ
ਸ਼ਾਇਦ ਕਿ ਬਹਾਰ ਆਈ
ਖੇਤੀ ਬਿਨ ਪਾਣੀ ਦੇ
ਬੀਜੀ ਵੀ ਉਗਾਈ ਵੀ
ਸੁੱਤਾ ਏਂ ਤਾਂ ਜਾਗ ਦਿਲਾ
ਧੁੱਪ ਡਾਢੀ ਚੜ੍ਹ ਆਈ

ਖੇਤਿਆਂ ਵੱਲ ਬੰਦ ਰੱਖਿਓ
ਮੇਰੀ ਕਬਰ ਦੀ ਬਾਰੀ ਨੂੰ
ਚੰਨ ਰਾਂਝੇ ਨੂੰ ਨਾ ਦੱਸਿਓ
ਕਿੰਝ ਹੀਰ ਸੀ ਕੁਰਲਾਈ

ਬੁੱਕਲ ਵਿਚ ਗੱਲ ਕਰਨੀ
ਪੀਰਾਂ ਵੱਲ ਕੰਡ ਕਰਨੀ
ਨਗਮੇ ਨੇ ਨਹੀਂ ਮਿਟਣਾ
ਮਿਟ ਜਾਣੀ ਸ਼ਹਿਨਸ਼ਾਹੀ
ਉੱਚਿਆਂ ਬਾਜ਼ਾਰਾਂ ਵਿੱਚ
ਇਕ ਮੈਂ ਹੀ ਗੁਨਾਹੀ ਸਾਂ
ਕੁਝ ਜਾਣ ਲਈ ਦੁਨੀਆਂ
ਆਪਣੀ ਨਾ ਸਮਝ ਆਈ

ਥਲ ਲਾਟ ਕਿਵੇਂ ਮੱਚੀ
ਚੰਨ ਖ਼ਾਕ ਕਿਵੇਂ ਹੋਇਆ
ਗਾਉਣਾ ਵੀ ਤੇ ਰੋਣਾ ਵੀ
ਮੁਕਦੀ ਨਹੀਂ ਤਨਹਾਈ

ਛੱਡ ਪੂਰਬ ਪੱਛਮ ਨੂੰ
ਵੱਡਿਆਂ ਦਾ ਰੰਗ ਜੀਵੇ
ਉੱਚੇ ਨੇ ਸੌ ਤੇਰੇ ਨੇ
ਇਕ ਬਾਤ ਸਮਝ ਆਈ

ਖੇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਬਾਗਾਂ ਵਿੱਚ
ਫੱਗਣ ਦਾ ਚੰਨ ਚਮਕੇ
ਮਿੱਠਾ ਤੇਰਾ ਸੁਰ ਸਰਗਮ
ਕੋਈ ਗ਼ਜ਼ਲ ਨਹੀਂ ਗਾਈ

ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ

ਨਾਰੀ ਸੰਸਾਰ

ਸਾਨੂੰ ਔਲਾਦ ਪ੍ਰਤੀ ਆਪਣੇ ਫ਼ਰਜ਼ ਨਿਭਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ

ਲੇਖਕ : ਸਰਬਜੀਤ ਕੌਰ
ਸੰਪਰਕ : 84272-31155

ਪਹਿਲਾਂ ਔਰਤਾਂ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਆਪਣੇ ਘਰਾਂ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸਾਂਭ ਸੰਭਾਲ ਵਿੱਚ ਹੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਮਾਂ ਬਤੀਤ ਕਰਦੀਆਂ ਸਨ। ਘਰ ਕੱਚੇ ਹੁੰਦੇ ਜਾਂ ਪੱਕੇ ਘਰ ਦੀ ਸੁਆਣੀ ਹੀ ਘਰ ਸੰਵਾਰਦੀ ਸੀ, ਨਾਲ ਹੀ ਆਪਣੀ ਔਲਾਦ ਵੱਲ ਵੀ ਪੂਰਾ-ਪੂਰਾ ਧਿਆਨ ਦਿੰਦੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਬੱਚੇ ਵੀ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਤਿੰਨ, ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜਿੰਨੇ ਵੀ ਹੋਣ ,ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਘਰ ਦੀ ਸੁਆਣੀ ਦੀ ਹੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਔਰਤ ਅਨਪੜ੍ਹ ਹੁੰਦੀ ਸੀ ਜਾਂ ਪੜ੍ਹੀ ਲਿਖੀ ਆਪਣੇ ਘਰ ਅਤੇ ਔਲਾਦ ਲਈ ਸਮਰਪਿਤ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਔਲਾਦ ਵੀ ਚੰਗੇ ਸੰਸਕਾਰਾਂ ਵਾਲੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਬੱਚੇ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮਾਂ ਇੱਕਠੇ ਖੇਡਦੇ ਤੇ ਪੜ੍ਹਦੇ ਸਨ। ਬੱਚੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝਦੇ ਸਨ।

ਅੱਜ ਦੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਲੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪੜ੍ਹੀਆਂ ਲਿਖੀਆਂ ਹਨ। ਮਹਿੰਗਾਈ ਕਾਰਨ ਦੋਨਾਂ ਪਤੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਘਰ ਦਾ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਨੇ ਪੈਂਦੇ ਹਨ। ਪੜ੍ਹਣ-ਲਿਖਣ ਨਾਲ ਔਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਆਈ ਹੈ। ਉਹ ਪੈਸੇ ਕਮਾਉਣ ਵਿੱਚ ਮਰਦਾਂ ਤੋਂ ਪਿੱਛੇ ਨਹੀਂ ਰਹੀਆਂ। ਕਮਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਦੋਵੇਂ ਪਤੀ ਪਤਨੀ ਘਰੋਂ ਬਾਹਰ 6 ਤੋਂ 10 ਘੰਟੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਕਈ ਵਾਰ ਤਾਂ ਕਈ ਕਈ ਮਹੀਨੇ। ਔਰਤਾਂ ਨੇ ਘਰ ਵੀ ਸੰਭਾਲਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਆਪਣੀ ਔਲਾਦ ਵੱਲ ਵੀ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੀਹਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜੀਅ ਰਹੀ ਔਰਤ ਨੂੰ ਪਤੀ ਵੱਲੋਂ ਪੂਰਾ ਸਨਮਾਨ ਤੇ ਸਹਿਯੋਗ ਵੀ ਮਿਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਔਰਤ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮਾਂ ਆਪਣੀ ਔਲਾਦ ਨੂੰ ਦੇ ਸਕੇ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਚੰਗੇ ਗੁਣ ਭਰ ਸਕੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਚੰਗਾ ਖਾਣਾ ਖਵਾ ਸਕੇ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਤਨ ਮਨ ਤੋਂ ਰਿਸ਼ਟ-ਪੁਸ਼ਟ ਹੋਣ। ਔਰਤ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਰਗ ਰਗ ਤੋਂ ਵਾਕਿਫ਼ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਸਿਰਫ਼ ਉਹ ਹੀ ਹੈ ਜੋ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਕਾਫ਼ੀ ਸਮਾਂ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਵਿੱਚ ਚੰਗੇ ਸੰਸਕਾਰ ਭਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਔਰਤਾਂ ਆਪਣੀ ਔਲਾਦ ਨੂੰ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮਾਂ ਦੇਣਗੀਆਂ ਤਾਂ ਉਹ ਦਿਨ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ਜਦੋਂ ਹਰ ਮਾਂ-ਬਾਪ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ 'ਤੇ ਮਾਣ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨਗੇ ਨਾ ਕਿ ਇਹ ਸੋਚਣਗੇ ਕਿ ਬੱਚੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੁਢਾਪੇ ਵਿੱਚ ਇਕੱਲੇ ਛੱਡ ਜਾਣਗੇ।

ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਵਾਜੀ ਮਰਾਠਾ ਦੀ ਮਾਤਾ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਹਾਦਰ ਯੋਧਿਆਂ ਅਤੇ ਮਹਾਂਪੁਰਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਮਹਾਨਤਾ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਸੁਣਾ ਸੁਣਾ ਕੇ ਇੱਕ ਦਿਨ ਸ਼ਿਵਾ ਜੀ ਨੂੰ ਮਹਾਨ ਯੋਧਾ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਹਾਰਾਜ ਦਾ ਤਾਜ ਪਹਿਨਾ ਕੇ ਛੱਤਰਪਤੀ ਦਾ ਦਰਜਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਬਾਬਾ ਫ਼ਰੀਦ ਜੀ ਦੀ ਮਾਤਾ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਛੋਟੀ ਉਮਰੇ ਹੀ ਬੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਲਗਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਵੀ ਬਾਬਾ ਫ਼ਰੀਦ ਆਪਣੀ ਮਾਤਾ ਜੀ ਨੂੰ ਪੁੱਛਦੇ ਕਿ ਜੇ ਮੈਂ ਬੰਦਗੀ ਕਰਾਗਾਂ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਕੀ ਮਿਲੇਗਾ ਤਾਂ ਮਾਤਾ ਜੀ ਉੱਤਰ ਦਿੰਦੇ , ਸ਼ੱਕਰ ਮਿਲੇਗੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਦੋਂ ਵੀ ਬਾਬਾ ਫ਼ਰੀਦ ਅੱਖਾਂ ਮੀਟ ਕੇ ਬੰਦਗੀ ਕਰਦੇ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਾਤਾ ਹੌਲੀ ਜਿਹੀ ਸ਼ੱਕਰ ਨੂੰ ਕਟੋਰੀ ਵਿੱਚ ਪਾ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅੱਗੇ ਰੱਖ ਦਿੰਦੀ। ਅੱਜ ਬਾਬਾ ਫ਼ਰੀਦ ਜੀ ਨੂੰ ਕੌਣ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦਾ, ਭਗਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਭਗਤ ਹੋਏ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਾਣੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ ਅੰਕਿਤ ਹੈ। ਅਜੋਕੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਹੀ ਗੱਲ ਲੈ ਲਵੋ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਲੜਕੀ ਮਲਾਲਾ ਦੀ। ਉਸ ਦੇ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਬੱਚੀ ਨੂੰ ਮੁਸੀਬਤਾਂ ਵਿੱਚ ਘਿਰੀ ਵੇਖ ਕੇ ਦੇਸ਼ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਮਲਾਲਾ ਨੇ ਕਈ ਪੁਰਸਕਾਰ ਜਿੱਤੇ ਤੇ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਸਨਮਾਨ ਹਾਸਿਲ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਦੇ ਨਾਂ ਨੂੰ ਚਾਰ-ਚੰਨ ਲਗਾ ਦਿੱਤੇ। ਇਹੋ ਜਿਹੀਆਂ ਉਦਾਹਰਨਾਂ ਅਨੇਕ ਹਨ।

ਜੋ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਆਪਣੀ ਔਲਾਦ ਨੂੰ ਸੰਸਕਾਰੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮਾਂ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਔਲਾਦ ਕਦੇ ਵੀ ਖ਼ਰਾਬ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਔਰਤ-ਮਰਦ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਮਾਂ-ਬਾਪ ਬਣਨ ਦਾ ਸ਼ੌਕ ਹੀ ਨਹੀਂ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸਗੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਫ਼ਰਜ਼ ਵੀ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਜੋ ਨਿਭਾਉਣੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ। ਪਹਿਲੇ ਪੰਜ ਸਾਲ ਤਾਂ ਬੱਚੇ ਦੀ ਮਾਂ ਹੀ ਉਸਦੀ ਅਧਿਆਪਕ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਸਿਖਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਛੋਟਾ ਬੱਚਾ ਕੋਰੀ ਸਲੇਟ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਹੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਖ਼ਤਮ ਨਾ ਕਰਕੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮਾਂ ਬਤੀਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਬੱਚਾ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚੋਂ ਵਿਚਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕਈ ਮੁਸੀਬਤਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਮਾਂ-ਬਾਪ ਦਾ ਬੱਚੇ ਪ੍ਰਤੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਬਣਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਬੱਚਾ ਮੁਸੀਬਤਾਂ ਤੋਂ ਡਰਦਾ ਹੋਇਆ ਗ਼ਲਤ ਕਦਮ ਨਾ ਉਠਾ ਸਕੇ। ਔਲਾਦ ਨੂੰ ਮਾਂ-ਬਾਪ ਦੀਆਂ ਨਸੀਹਤਾਂ ਸਦਾ ਮਿਲਦੀਆਂ ਰਹਿਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਆਈਆਂ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨੀਆਂ ਦੂਰ ਹੁੰਦੀਆਂ ਰਹਿਣ। ਜੇ ਮਾਂ-ਬਾਪ ਆਪਣੀ ਔਲਾਦ ਨੂੰ ਵੱਧ ਸਮਾਂ ਦੇਣਗੇ ਤਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਜੀਵਨ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਰਹਿਤ ਤੇ ਆਨੰਦਿਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇੱਕ ਨਿਰੋਏ ਸਮਾਜ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਹੋਵੇਗੀ।

ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦੀ ਦਾਸਤਾਂ

ਲੇਖਕ : ਡਾ. ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬੱਲ, ਸੰਪਰਕ: 98728-43491

ਅਣਵੰਡੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਚੰਗੇ ਭਵਿੱਖ ਵਾਸਤੇ ਪੱਛਮੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵੱਲ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਉਥੋਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰਖੇਜ਼ ਹੈ। ਲੋਕ ਲਾਇਲਪੁਰ, ਮੁਲਤਾਨ, ਬੂਰੇਵਾਲਾ, ਖ਼ਾਨੇਵਾਲ ਆਦਿ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਨ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਉਦੋਂ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਕਿ ਫਲਾਣੇ ਦਾ ਟੱਬਰ ਬਾਰ ਗਿਆ ਹੋਇਐ। ਉਦੋਂ ਸਭ ਰਲ ਮਿਲ ਕੇ ਸਾਂਝੇ ਵਿਹੜਿਆਂ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਸਭ ਦੇ ਨਿਆਣੇ ਇਕੱਠੇ ਖੇਡਦੇ, ਖਾਂਦੇ-ਪੀਂਦੇ। ਕਦੀ ਮੀ੍ਦਾਂ ਖਾਲਾ ਦੇ ਚੁੱਲ੍ਹੇ 'ਤੇ ਰੋਟੀਆਂ ਖਾ ਲੈਂਦੇ, ਕਦੀ ਧੰਨੋ ਦੇ ਤੇ ਕਦੀ ਖੇਡਦੇ ਖੇਡਦੇ 'ਕੱਠੇ ਕਮਲਾ ਤਾਈ ਦੇ ਤੰਦੂਰ 'ਤੇ। ਨਾ ਕੋਈ ਵੈਰ ਵਿਰੋਧ ਸੀ ਤੇ ਨਾ ਧਰਮਾਂ ਦੇ ਬੰਧਨ ਸਨ।

ਧਰਮ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਬਣਨ ਦੀ ਗੱਲ ਨੇ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਤੇ ਹਿੰਦੂ-ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਚ ਐਸਾ ਪਾੜਾ ਪਾਇਆ ਕਿ 47 ਦੇ ਅੱਧ ਵਿਚ ਪਿਆਰ ਮੁਹੱਬਤ ਨਾਲ ਵੱਸਦੇ ਫਿਰਕਿਆਂ ਦਰਮਿਆਨ ਨਫ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਫ਼ਸਲ ਪੱਕ ਗਈ। ਸਿੱਖ ਹਿੰਦੂ ਚੜ੍ਹਦੇ ਪੰਜਾਬ ਵੱਲ ਤੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਲਹਿੰਦੇ ਵੱਲ ਹਿਜਰਤ ਕਰਨ ਲੱਗੇ। ਬਹੁਤ ਕੱਟ ਵੱਢ ਹੋਈ, ਘਰ-ਬਾਰ ਫੂਕੇ ਗਏ, ਜਬਰ ਜਨਾਹ ਹੋਏ, ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੇ ਲਹੂ ਨਾਲ ਖੂਹਾਂ-ਟੋਭਿਆਂ ਦਾ ਪਾਣੀ ਲਾਲ ਹੋ ਗਿਆ। ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਲੁੱਟੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਛੋਟੇ ਨਿਆਣਿਆਂ ਨੂੰ ਮਾਵਾਂ ਰਾਹ ਵਿਚ ਹੀ ਸੁੱਟ ਗਈਆਂ। ਐਸੀ ਲਕੀਰ ਖਿੱਚੀ ਗਈ ਕਿ ਪੁੱਤ ਮਾਪਿਆਂ ਤੋਂ, ਭੈਣ ਵੀਰਾਂ ਤੋਂ, ਚਾਚੇ ਤੇ ਭੂਆ, ਭਤੀਜੇ ਭਤੀਜੀਆਂ ਤੋਂ ਸਦਾ ਲਈ ਵਿਛੜ ਗਏ। 76 ਸਾਲ ਬੀਤ ਜਾਣ 'ਤੇ ਓਸ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦੇ ਲੋਕ ਹੁਣ ਬਹੁਤ ਥੋੜ੍ਹੇ ਬਚੇ ਹਨ, ਫਿਰ ਵੀ ਕੋਈ ਨੇੜਲਾ ਖ਼ੂਨ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਹੁਣ ਵੀ ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਟੈਕਨੋਲੋਜੀ (ਫੇਸਬੁੱਕ, ਵ੍ਹੱਟਸਐਪ, ਟਵਿੱਟਰ ਆਦਿ) ਦੀ ਬਦੌਲਤ ਕਈ ਥਾਈਂ, ਦੂਜੀ ਜਾਂ ਤੀਜੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਵਾਲੇ ਖ਼ੂਨ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਲੱਭ ਗਏ ਹਨ। ਚੜ੍ਹਦੇ ਤੇ ਲਹਿੰਦੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਕੁਝ ਤਨਜ਼ੀਮਾਂ ਵੀ ਹਨ ਜੋ ਇਧਰ ਉਧਰ ਦੇ ਖ਼ੂਨ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਾਉਣ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਕਰਤਾਰਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਲਾਂਘਾ ਖੁੱਲ੍ਹਣ ਨਾਲ ਵੀ ਕਈ ਵਿਛੜੇ ਆਖ਼ਰਕਾਰ ਮਿਲ ਗਏ।

1979 ਵਿਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਜੱਥੇ ਨਾਲ ਲਾਹੌਰ ਗਿਆ ਸਾਂ ਤੇ ਆਪਣੀ ਸਕੀ ਭੂਆ ਨੂੰ ਮਿਲ ਕੇ ਆਇਆ ਸਾਂ। ਉਦੋਂ 'ਡੱਬੀਆਂ ਵਾਲਾ ਖ਼ੇਸ' ਲੇਖ ਲਿਖਿਆ ਸੀ।

1991 ਵਿਚ ਜਦ ਅਲਹਮਰਾ ਆਰਟ ਸੈਂਟਰ ਵਿਚ ਮੁਨੱਕਦ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿਚ ਲੈਕਚਰ ਦੇਣ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਲਾਹੌਰ ਵਿਚ ਸਕੀ ਮਾਸੀ ਸੱਸ ਤੇ ਉਹਦੇ ਟੱਬਰ ਨੂੰ ਮਿਲ ਕੇ ਆਇਆ ਸਾਂ। ਹੁਣ 2023 ਵਿਚ ਵਿਸਾਖੀ ਜਥੇ ਨਾਲ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਵਾਸਤੇ ਸਾਡਾ ਵੀਜ਼ਾ ਲੱਗਾ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਦੋਵੇਂ ਜਣੇ, ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਨਨਕਾਣਾ ਸਾਹਿਬ, ਸੱਚਾ ਸੌਦਾ ਚੂਹੜਕਾਣਾ (ਫਾਰੂਕਾਬਾਦ) ਸ੍ਰੀ ਪੰਜਾ ਸਾਹਿਬ ਹਸਨ ਅਬਦਾਲ ਤੇ ਲਾਹੌਰ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਖ਼ੂਨ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਮਿਲੇ। ਚੰਡੀਗੜ੍ਹੋਂ ਚੱਲਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵ੍ਹੱਟਸਐਪ 'ਤੇ ਭੂਆ ਦੇ ਪੋਤਰੇ ਅਨਵਰ ਨੇ ਜਦ ਮੋਹ ਭਿੱਜੇ ਲਹਿਜੇ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਸੀ, "ਚਾਚਾ ਕੀ ਹਾਲ ਏ ਸਭ ਖੈਰੀਅਤ?" ਤਾਂ ਮਨ ਖੁਸ਼ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਹਿੰਦਾ- "ਚਾਚੀ ਨੂੰ ਨਾਲ ਈ ਲੈ ਕੇ ਆਵੀਂ।" ਮੈਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਅਸੀਂ ਦੋਵੇਂ ਆਵਾਂਗੇ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪੂਰੇ ਟੱਬਰ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਮੈਂ ਫੋਨ ਕਾਲਾਂ ਤੋਂ ਲਾ ਸਕਦਾ ਸਾਂ।

"ਜੱਥੇ ਨੇ ਵਾਹਗੇ ਬਾਰਡਰ ਤੋਂ ਏਸੀ ਬੱਸਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸਿੱਧਾ ਨਨਕਾਣਾ ਸਾਹਿਬ ਜਾ ਕੇ ਰੁਕਣੈ, ਵਾਪਸੀ 'ਤੇ ਲਾਹੌਰ ਤਿੰਨ ਦਿਨ ਦਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਹੈ, ਉਦੋਂ ਮਿਲਾਂਗੇ ਤਸੱਲੀ ਨਾਲ।" ਮੈਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਜਾ ਕੇ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਬਾਰਡਰ ਪਾਰ ਕਰ ਕੇ ਕੋਈ ਮੋਬਾਈਲ ਜਾਂ ਵ੍ਹੱਟਸਐਪ ਨਹੀਂ ਚਲਦਾ। ਅਸੀਂ ਰਾਤ ਕੁਵੇਲੇ ਜਿਹੇ ਨਨਕਾਣਾ ਸਾਹਿਬ ਪੁੱਜੇ। ਰਹਿਣ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਵਿਚ ਹੀ ਸੀ। ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਬੱਸਾਂ ਰਾਹੀਂ ਅਸੀਂ (ਜੱਥਾ) ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸੱਚਾ ਸੌਦਾ, ਚੂਹੜਕਾਣੇ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤੇ। ਵਾਪਸ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਪੰਜ ਕੁ ਵਜੇ ਪੁੱਜੇ ਤਾਂ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦੇ ਗੇਟ ਦੇ ਬਾਹਰ ਪਰਿਵਾਰ ਸਮੇਤ ਅਨਵਰ ਸਾਨੂੰ ਉਡੀਕ ਰਿਹਾ ਸੀ। 40 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਮੈਂ ਉਹਨੂੰ ਲਾਹੌਰ ਦੇ ਡੇਰਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਦੇਖਿਆ ਸੀ ਜਦ ਉਹ ਅਜੇ ਅਲੂੰਆਂ ਜਿਹਾ ਸੀ ਪਰ ਉਹਨੇ ਵ੍ਹੱਟਸਐਪ ਤੇ ਫੇਸਬੁੱਕ ਦੀਆਂ ਫੋਟੋਆਂ ਕਰ ਕੇ ਸਾਨੂੰ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਪਛਾਣ ਲਿਆ।

ਇਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਦਿਲ ਦੀਆਂ ਧੜਕਣਾਂ ਪੂਰੀ ਗਤੀ ਵਿਚ ਆ ਗਈਆਂ ਤੇ ਅੱਖਾਂ ਅੰਦਰ ਖੁਸ਼ੀ ਦੇ ਗਲੇਡੂ। ਚਾਚੇ-ਭਤੀਜੇ ਦੀਆਂ ਘੁੱਟ ਘੁੱਟ ਕੇ ਜੱਫੀਆਂ, ਅਨਵਰ ਦੀ ਬੇਗ਼ਮ ਰਜ਼ੀਆ ਤੇ ਇੰਦਰਜੀਤ ਵੀ ਗ਼ਲਵਕੜੀ ਪਾ ਕੇ ਮਿਲ਼ੀਆਂ। ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦੀ ਦੀਵਾਰ ਕੋਲ ਸਾਨੂੰ ਖੁਸ਼-ਆਮਦੀਦ ਕਹਿਣ ਵਾਸਤੇ ਅਨਵਰ ਨੇ ਮੇਰੇ ਅਤੇ ਰਜ਼ੀਆ ਨੇ ਇੰਦਰਜੀਤ ਦੇ ਗ਼ਲ ਵਿਚ ਫੁੱਲ ਮਾਲ਼ਾ ਪਾਈਆਂ। "ਅਨਵਰ... ਤੁਸੀਂ ਐਨੀ ਖੇਚਲ ਕੀਤੀ, ਲਾਹੌਰ ਤੋਂ ਚੱਲ ਕੇ ਆਏ ਹੋ, 4-5 ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਅਸੀਂ ਉਥੇ ਹੀ ਆ ਜਾਣਾ ਸੀ।" "ਪਰ ਚਾਚਾ, ਸਾਡੇ ਕੋਲੋਂ ਸਬਰ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਕਿ 4-5 ਦਿਨ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਕਰੀਏ... ਸੋ ਅਸੀਂ ਆ ਗਏ ਤੇ ਦੁਪਹਿਰ ਦੋ ਵਜੇ ਤੋਂ ਇਥੇ ਸਾਰੀਆਂ ਰਾਹਵਾਂ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰਾਂ ਗੱਡੀ ਬੈਠੇ ਹਾਂ। ਮੇਰਾ ਖੁਦਾ ਮਿਹਰਬਾਨ ਹੈ, ਤੁਸੀਂ ਮਿਲ ਗਏ; ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਮਾਯੂਸ ਹੋ ਕੇ ਮੁੜਨਾ ਪੈਣਾ ਸੀ ਤੇ ਪੰਜ ਦਿਨ ਉਡੀਕਣਾ ਪੈਣਾ ਸੀ।" ਨਨਕਾਣਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ੍ਰੀ ਪੰਜਾ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਫਿਰ ਲਾਹੌਰ। ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਡੇਰਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਠਹਿਰਾਓ ਦੌਰਾਨ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੇ ਸਿਰਤਾਜ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੁ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦਾ ਸ਼ਹੀਦੀ ਸਥਾਨ, ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀਆਂ ਸਮਾਧਾਂ, ਸ਼ਾਹੀ ਕਿਲ੍ਹਾ ਜਿਹਦੀ ਕੰਧ ਦੇ ਉਤੋਂ ਦੀ ਬਾਬਾ ਬਿਧੀ ਚੰਦ ਨੇ ਛੇਵੀਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਘੋੜੇ ਟਪਾਅ ਕੇ ਰਾਵੀ ਵਿਚ ਛਾਲ ਮਾਰੀ ਸੀ, ਆਦਿ ਜਗ੍ਹਾ ਦੇਖਣ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ 4-5 ਘੰਟੇ ਅਨਵਰ ਦੇ ਟੱਬਰ ਨਾਲ ਬਿਤਾਏ। ਭੂਆ ਦੇ ਪਿੰਡ ਰੋਸੇ-ਭੈਲ (ਕਸੂਰ) ਤੋਂ ਵੀ ਟੱਬਰ ਸਮੇਤ ਬਾਕੀ ਭਰਾ ਆਏ ਹੋਏ ਸਨ। ਵਿਆਹ ਵਾਲਾ ਮਾਹੌਲ ਸਿਰਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਤੋਹਫਿਆਂ ਦਾ ਲੈਣ-ਦੇਣ, ਖੁਸ਼ੀਆਂ, ਸੈਲਫੀਆਂ, ਵੀਡੀਓਜ਼ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੁਪਹਿਰ ਦਾ ਖਾਣਾ ਤੇ ਫਿਰ ਹੰਝੂ ਭਰੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਨਾਲ ਵਿਦਾਇਗੀ।

ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਇੰਦਰਜੀਤ ਦੀ ਸਕੀ ਮਾਸੀ ਦੇ ਤਿੰਨਾਂ ਪੁੱਤਾਂ ਨੂੰ ਲਾਹੌਰ 'ਚ ਮਿਲਣ ਦਾ ਸਬਬ ਬਣਿਆ। ਵੱਡੇ ਦੋ ਪੁੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪਿੰਡ ਸ਼ਕਰਪੁਰ (ਸ਼ੇਖ਼ੂਪੁਰਾ) ਹੀ ਮਿਲ ਆਏ ਸਾਂ। ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫੁੱਲਾਂ ਦੀ ਬਰਖਾ ਨਾਲ ਸਵਾਗਤ ਤੇ ਤੋਹਫ਼ਿਆਂ ਦਾ ਦੌਰ, ਉਹ ਪਲ ਬਹੁਤ ਭਾਵੁਕ ਸਨ। ਮਾਸੀ ਦੱਸਦੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ ਕਿ 1959 ਵਿਚ ਜਦ ਉਹਦੀ ਭੈਣ ਸੰਮੋ (ਮੇਰੀ ਸੱਸ-ਮਾਂ) ਉਹਨਾਂ ਕੋਲ ਗਏ ਸਨ ਤਾਂ ਮਾਸੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ, "ਤੇਰੇ ਕੋਲ ਤਿੰਨ ਕੁੜੀਆਂ ਨੇ, ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਕੋਈ ਨਹੀਂ, ਆਹ ਵਿਚਕਾਰਲੀ ਕੁੜੀ ਮੈਨੂੰ ਦੇ ਜਾ", ਤਾਂ ਮਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ, "ਜੇ ਤੂੰ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ 'ਚ ਹੁੰਦੀ ਤਾਂ ਭਾਵੇਂ ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਦੇ ਹੀ ਦੇਂਦੀ ਪਰ ਆਪਣੇ ਜਿਗਰ ਦਾ ਟੁਕੜਾ ਮੈਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ 'ਚ ਛੱਡ ਕੇ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦੀ।" ਚੀਚਾ-ਵਤਨੀ ਰਹਿੰਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਛੋਟਾ ਮਾਮਾ ਸੁਰਜਣ (ਹੁਣ ਗ਼ੁਲਾਮ ਰਸੂਲ), ਸਿਹਤ ਕਰ ਕੇ ਲਾਹੌਰ ਆ ਕੇ ਸਾਨੂੰ ਮਿਲ ਨਹੀਂ ਸਕਿਆ ਪਰ ਫੋਨ 'ਤੇ ਗੱਲ ਹੋਈ ਤਾਂ ਇੰਦਰਜੀਤ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦਾ ਸੀ, "ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਮੈਂ ਸੰਮੋ ਨਾਲ ਈ ਗੱਲ ਕਰਨ ਡਿਹਾਂ।" ਵਾਹਗੇ ਵਾਲੀ ਲਕੀਰ ਖਿੱਚਣ ਵਾਲੇ ਰੈਡਕਲਿੱਫ ਨੂੰ ਚੜ੍ਹਦੇ ਤੇ ਲਹਿੰਦੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਕਹਿੰਦੇ ਨੇ, ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਜਦ ਉਹਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਇਲਮ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਉਹਨੇ ਮੱਥੇ 'ਤੇ ਹੱਥ ਮਾਰਿਆ ਸੀ! ਅੱਲ੍ਹਾ ਦੀਆਂ ਰੁਸ਼ਨਾਈਆਂ ਨੇ, ਧਰਤੀ ਜੇ ਸਾਰੀ ਰੱਬ ਦੀ ਤਾਂ ਲਕੀਰਾਂ ਕਿਨ੍ਹੇ ਵਾਹੀਆਂ ਨੇ...।

ਖ਼ੁਦ ਨਾਲ ਵੀ ਪਿਆਰ ਕਰੋ

ਲੇਖਕ : ਖੁੰਜਰੀ ਦੇਵਾਂਗਨ

ਆਪਣੀ ਤਾਕਤ ਦੇ ਰੂਬਰੂ ਹੋਵੋ: ਖ਼ੁਦ ਨੂੰ ਘੱਟ ਮੰਨਣ ਦੀ ਸੋਚ ਸਾਰਿਆਂ ਦੇ ਦਿਲ ਵਿਚ ਕਿਤੇ ਡੂੰਘੀ ਦੱਬੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਆਪਣੀਆਂ ਚੰਗਿਆਈਆਂ ਬਾਰੇ ਨਾ ਸੋਚ ਕੇ ਅਸੀਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਗ਼ਲਤੀਆਂ ਅਤੇ ਕੰਮਾਂ ਬਾਰੇ ਸੋਚਦੇ ਹਾਂ ਜੋ ਅਸੀਂ ਕੀਤੇ ਹੀ ਨਹੀਂ। ਅਸੀਂ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਕਮੀਆਂ ਅਤੇ ਗ਼ਲਤੀਆਂ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਕੇਂਦਰਿਤ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਆਦਤ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੋਣ ਲਈ ਆਪਣੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਨੂੰ ਲਿਖੋ। ਇਸ ਸੂਚੀ ਨੂੰ ਲਗਾਤਾਰ ਵਧਾਉਂਦੇ ਰਹੋ।

ਲੇਖਾ-ਜੋਖਾ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਵਿਹਾਰ ਦਾ: ਡਾਇਰੀ ਲਿਖਣਾ ਦਿਮਾਗ਼ੀ ਅਤੇ ਜਿਸਮਾਨੀ ਸਿਹਤ ਲਈ ਫ਼ਾਇਦੇਮੰਦ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਦੁੱਖ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਵਾਲੇ ਪਲਾਂ, ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਵਿਹਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦਰਜ ਕਰੋ। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਚੀਜ਼ਾਂ ਫੈਲਾਉਣ ਲਈ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਝਿੜਕਿਆ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਨੇੜਲੇ ਦੋਸਤ ਦਾ ਜਨਮ ਦਿਨ ਭੁੱਲ ਗਏ ਹੋਵੋ। ਆਪਣੇ ਇਸ ਵਿਹਾਰ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਫਿਲਟਰ ਵਿਚੀਂ ਕੱਢੋ। ਪਹਿਲਾ ਹੈ ਸਮਝ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਤੁਸੀਂ ਸਮਝੋ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਹਾਰ ਤੁਸੀਂ ਕਿਉਂ ਕੀਤਾ? ਦੂਜਾ ਹੈ ਅਨੁਭਵ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਤੁਸੀਂ ਇਹ ਦੇਖਣਾ ਹੈ ਕਿ, ਕੀ ਦੂਜੇ ਮਾਪੇ ਵੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਤੀਜਾ ਫਿਲਟਰ ਹੈ ਦਿਲਾਸਾ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਬੁਰੇ ਨਹੀਂ ਹੋ, ਬਸ ਆਪਣੇ ਆਪ 'ਤੇ ਕਾਬੂ ਨਹੀਂ ਰੱਖ ਪਾ ਸਕੇ।

ਸਰੀਰ 'ਚੋਂ ਤਣਾਅ ਨੂੰ ਕੱਢ ਦਿਓ: ਕੀ ਤੁਹਾਡਾ ਦਿਮਾਗ਼ ਬਹੁਤ ਅਸ਼ਾਂਤ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਸੌਖਿਆਂ ਨਾਲ ਪਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਬਸ ਆਪਣੀ ਤਲੀ ਆਪਣੇ ਦਿਲ 'ਤੇ ਰੱਖੋ, ਦੋਵਾਂ ਹੱਥਾਂ ਨੂੰ ਹਲਕਾ ਫੜੋ ਜਾਂ ਤਲੀਆਂ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਗੋਡਿਆਂ ਜਾਂ ਬਾਹਾਂ ਨੂੰ ਥਪਥਪਾਓ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਕੇ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਦਿਆਲਤਾ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦੇ ਹੋ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਤੁਹਾਡਾ ਨਰਵਸ ਸਿਸਟਮ ਸਰਗਰਮ ਹੋ ਕੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਤਣਾਅਮੁਕਤ ਹੋਣ ਵਿਚ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਖ਼ੁਦ ਨੂੰ ਪੁੱਛੋ ਕਿ ਕੀ ਮੈਂ ਖ਼ੁਦ 'ਤੇ ਥੋੜ੍ਹੀ ਦਇਆ ਕਰ ਕੇ ਤਣਾਅਮੁਕਤ ਰਹਿ ਸਕਦੇ ਹੋ?

ਉਤਮਤਾ ਨੂੰ ਭੁਲਾ ਦਿਓ: ਨਾਮੁਮਕਿਨ ਲੱਛਣਾਂ ਨੂੰ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਅਤੇ ਖ਼ੁਦ ਨੂੰ ਪਰਫੈਕਟ ਭਾਵ ਉੱਤਮ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਤੁਹਾਡੀ ਉਤਪਾਦਕਤਾ ਨੂੰ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਦੀ ਨਾਕਾਮੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਪਣੀ ਕਾਬਲੀਅਤ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਕਰਨ ਨੂੰ ਮਜਬੂਰ ਕਰੇਗੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਠੀਕ ਉਲਟ ਜੇਕਰ ਟੀਚਾ ਆਸਾਨ ਅਤੇ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਕਾਮਯਾਬੀ ਵੱਲ ਵਧੋਗੇ। ਇਹੀ ਵਜ੍ਹਾ ਹੈ ਕਿ ਛੋਟੇ-ਛੋਟੇ ਮੁਕਾਮ ਪਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਵਿਚ ਹੀ ਸਮਝਦਾਰੀ ਹੋਵੇਗੀ।

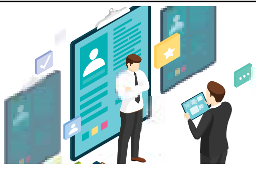

CLASSIFIEDS & MATRIMONIALS

BRIDE WANTED

Professionally qualified match from decent Sikh family for our son 30, 5’10” federal government job. He is chartered professional Accountant and working in B.C.Contact Dr. Sidhu 778 829 0991

....

ਸਰੀ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਉੱਪਲ ਸਿੱਖ ਉਮਰ 51 ਸਾਲ ਕੱਦ ਪੰਜ ਫੁੱਟ 11 ਇੰਚ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸਿਟੀਜਨ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਲਈ ਲੜਕੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਲੜਕੀ ਦੀ ਉਮਰ ਘੱਟੋ ਘੱਟ 35 ਸਾਲ ਹੋਵੇ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ : 1 (403) 399-5130 AP 04-04

GROOM WANTED

A Jatt Sikh family is looking for a match for their daughter. She is born and raised in Canada. She is 29 years old and is 5’3” tall. She is a Chartered Professional Accountant (CPA). Looking for a canadian born potential match in Surrey, BC. Boy should be well educated and family oriented, CPA preferred. Please do not call from proposals outside of the area. Please contact us at (778) 246-2491. RS 27-12

Three Bedroom Laneway House
at Granville and 57th vancouver
close to UBC , Vancouver Downtown
airport easy access to Bus Service

Rent: $2,600

604-368-3600

BRIDE WANTED

ਸੁੰਦਰ ਅਤੇ ਚੰਗੇ ਸੁਭਾਅ ਦੀ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਲੜਕੀ, ਉਮਰ 34 ਸਾਲ, ਐਮ.ਏ. (ਇੰਗਲਿਸ਼) ਬੀ.ਐੱਡ ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਕੀਤੀ ਹੋਈ, ਲਈ ਯੋਗ ਪੀ.ਆਰ. ਜਾਂ ਸਿਟੀਜ਼ਨ ਵਰ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਲੜਕੀ ਦਾ ਭਰਾ ਕੈਨੇਡਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਜਾਤ-ਪਾਤ ਦਾ ਕੋਈ ਬੰਧਨ ਨਹੀਂ। ਸੰਪਰਕ: ਵਟਸਐਪ - +91 96460-10954 (ਭਾਰਤ), +1 250-329-5772 (ਕੈਨੇਡਾ, ਸ਼ਾਮ 5 ਵਜੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਾਲ ਕਰੋ)। AP 06-06

....

ਜੱਟ ਸਿੱਖ ਗਿੱਲ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਸ਼ਿਆਂ ਤੋਂ ਰਹਿਤ 25 ਸਾਲਾ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਜੰਮਪਲ ਪੁੱਤਰ ਲਈ ਪੜ੍ਹੀ-ਲਿਖੀ ਸੋਹਣੀ, ਸਿਆਣੀ ਅਤੇ ਸਾਂਝੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੀ ਲੜਕੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਲੜਕਾ ਸਿਵਲ ਇੰਜੀਨਿਅਰ ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਕਰਕੇ ਇਕ ਵਧੀਆ ਨਾਮੀ ਇੰਜੀਨਿਅਰ ਫਰਮ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਲੜਕੇ ਦਾ ਕੱਦ 5’10” ਹੈ। ਲੜਕਾ ਕੇਸਧਾਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪੱਗ ਬੰਨ੍ਹਦਾ ਹੈ।੍ਰ ਸ਼ਅ ਦੀ ਲੜਕੀ ਨੂੰ ਪਹਿਲ। ਸੰਪਰਕ ਕਰਨ ਲਈ ਫੋਨ ਕਰੋ 604-902-9068 ਜਾਂ ਈ ਮੇਲ ਕਰੋ gillco1977@gmail.com, ਮੈਰਿਜ ਬਿਊਰੋ ਵਾਲੇ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਸੰਪਰਕ ਨਾ ਕਰਨ। AP 13-02

....

Looking for PR or Citizen Girl, 34 years, Education- B.Com, LLB.Height - 5’8” Divorced Profession- Own Business and Lawyer. From - Malerkotla. PunjabIn Canada on Visitor visa. Living with real brother, Real Brother is citizen of Canada. Phone - 604 961 7672 RS 30-08

....

ਐਬਟਸਫੋਰਡ ਬੀ ਸੀ ਵਿਚ ਵਰਕ ਪਰਮਿਟ ਤੇ ਰਹਿ ਰਹੇ 27 ਸਾਲ ਦੇ ਖ਼ੂਬਸੂਰਤ ਜਟ ਸਿੱਖ ਗਿੱਲ ਲੜਕੇ ਵਾਸਤੇ Canadian Immigrant ਜਾਂ PR ਕੰਨਿਆ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਲੜਕਾ ਅਤੇ ਲੜਕੇ ਦਾ ਸਾਰਾ ਪਰਿਵਾਰ ਵੈਜੀਟੇਰੀਅਨ ਹੈ। ਲੜਕੇ ਪਾਸ Bechelor of Computer ਅਰਟ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਹੈ। ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ, ਭੈਣ ਇੰਡੀਆ ਵਿਆਹੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਵਧੇਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ। 778-201-2767 ਜਾਂ ਵਟਸਐਪ (ਇੰਡੀਆ)+91 88725 44271 RS 27-09

....

ਕੈਨੇਡਾ ਸੈਟਲ ਜੱਟ ਸਿੱਖ ਬਰਾੜ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਲੜਕੇ, ਉਮਰ 26 ਸਾਲ ਅਤੇ 24 ਸਾਲ, ਕੱਦ 5 ਫੁੱਟ 9 ਇੰਚ ਅਤੇ 5 ਫੁੱਟ 8 ਇੰਚ, ਲੜਕਿਆਂ ਲਈ ਪੀ. ਆਰ. ਜਾਂ ਸਟੂਡੈਂਟ ਲੜਕੀਆਂ ਦੀ ਭਾਲ ਹੈ। ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ : 604-300-5066 ਅਫ 13-02

....

ਕੈਨੇਡਾ ਸੈਟਲ ਜੱਟ ਸਿੱਖ ਸਿੱਧੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਲੜਕਾ, ਉਮਰ 30 ਸਾਲ, ਕੱਦ 5 ਫੁੱਟ 10 ਇੰਚ, ਸੀ.ਪੀ.ਏ. ਫੈਡਰਲ ਸਰਕਾਰ ਨੌਕਰੀ ਕਰ ਰਹੇ ਲੜਕੇ ਲਈ ਪੜ੍ਹੀ-ਲਿਖੀ ਲੜਕੀ ਦੀ ਭਾਲ ਹੈ। ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ : 778-829-0991 AP 02-04

ਵਧਦਾ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਸੰਕਟ ਅਤੇ ਕਿਸਾਨ ਸੰਘਰਸ਼

ਲੇਖਕ : ਸੁੱਚਾ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ

ਸਾਲ 2020-21 ਦੌਰਾਨ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਬਾਹਰੀ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੋਏ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਅੰਦੋਲਨ ਦੀ ਸਫ਼ਲਤਾ ਨੇ ਭਾਰਤ ਵਿਚਲੀਆਂ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਸਬੰਧੀ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਵੱਲ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆ ਦਾ ਧਿਆਨ ਖਿੱਚਿਆ। ਨਮਿਤਾ ਵਾਇਕਰ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ‘ਏ ਮੂਵਮੈਂਟ ਆਫ ਅਵਰ ਟਾਈਮਜ਼: ਫਾਰਮਜ਼ ਪ੍ਰੋਟੈਸਟ’ ਤਿੰਨ ਮੂਲ ਸਵਾਲਾਂ ’ਤੇ ਕੇਂਦਰਿਤ ਹੈ – ਕਿਸਾਨ ਕੀ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਸਰਕਾਰ ਸੁਧਾਰਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ’ਤੇ ਕੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਰਪੋਰੇਟ, ਕਿਸਾਨ ਉਤਪਾਦਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ (FPOs) ਤੇ ਹੋਰ ਇਕਾਈਆਂ ਦੀਆਂ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ ਲਈ ਕੀ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਹਨ। ਨਮਿਤਾ ਵਾਇਕਰ ਦੀ ਇਹ ਕਿਤਾਬ ਕਿਸਾਨਾਂ, ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦਰਮਿਆਨ ਉੱਭਰ ਰਹੇ ਵਿਰੋਧਭਾਸਾਂ ਨੂੰ ਬੇਨਕਾਬ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦੇ 85 ਫ਼ੀਸਦੀ ਕਿਸਾਨ ਛੋਟੇ (2.5 ਏਕੜ ਤੱਕ) ਜਾਂ ਸੀਮਤ (2.5-5 ਏਕੜ) ਜੋਤ ਵਾਲੇ ਹਨ। ਇਹ ਕਿਸਾਨ ਡੂੰਘੇ ਸੰਕਟ ਦੇ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹਨ, ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਧਦੇ ਕਰਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ 1997 ਤੋਂ 2022 ਤੱਕ ਚਾਰ ਲੱਖ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਿਸਾਨ ਖ਼ੁਦਕੁਸ਼ੀਆਂ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਇਸ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਮਹਿਲਾ ਕਿਸਾਨ, ਬਟਾਈਦਾਰ ਅਤੇ ਖੇਤੀ ਮਜ਼ਦੂਰ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹਨ।

ਕਿਸਾਨ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਖੇਤੀ ਲਾਹੇਵੰਦਾ ਧੰਦਾ ਬਣੇ ਅਤੇ ਵਪਾਰੀਆਂ ਤੇ ਕਾਰਪੋਰੇਟਾਂ ਵੱਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲੁੱਟ ਖ਼ਤਮ ਹੋਵੇ। ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਸੰਕਟ 1991 ਦੀ ਨਵੀਂ ਆਰਥਿਕ ਨੀਤੀ ਅਤੇ ਖ਼ਾਸਕਰ 1994-95 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੋਰ ਗੰਭੀਰ ਹੋਇਆ, ਜਦੋਂ ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੇ

ਰਾਜਕੋਸ਼ੀ ਘਾਟਾ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਖੇਤੀ ਵਿੱਚ ਲੋਕ ਨਿਵੇਸ਼ ਘਟਾ ਦਿੱਤਾ। ਵਾਇਕਰ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਗ਼ਰੀਬ ਕਿਸਾਨਾਂ ਅਤੇ ਪੇਂਡੂ ਆਬਾਦੀ ਨੂੰ ਨੀਤੀ ਨਿਰਣਿਆਂ ਰਾਹੀਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ- ਜਿਸ ਨਾਲ ਪਾਣੀ, ਬਿਜਲੀ, ਕਰਜ਼ਾ, ਸਬਸਿਡੀ, ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਵਾਂਗ ਉਪਲਬਧੀਆਂ ’ਤੇ ਅਸਰ ਪਿਆ। ਇਸ ਨਾਲ ਜੀਵਨ ਨਿਰਬਾਹ ਅਤੇ ਖੇਤੀ ਦੀ ਲਾਗਤ ਵਧੀ। ਫ਼ਸਲਾਂ ਦੇ ਭਾਅ, ਖ਼ਾਸ ਕਰਕੇ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਸਮਰਥਨ ਮੁੱਲ (MSP), ਇੰਨੇ ਘੱਟ ਰੱਖੇ ਗਏ ਕਿ ਸ਼ਹਿਰੀ ਆਬਾਦੀ ਨੂੰ ਕਣਕ ਅਤੇ ਚੌਲ ਖਰੀਦਣ ਵਿੱਚ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨਾ ਆਵੇ। ਸਰਵਜਨਕ ਖਰੀਦ ਸਿਰਫ਼ ਪੰਜਾਬ, ਹਰਿਆਣਾ, ਪੱਛਮੀ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਕੁਝ ਤੱਟਵਰਤੀ ਇਲਾਕਿਆਂ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਰਹੀ। ਸਮਰਥਨ ਮੁੱਲ ਦਾ ਐਲਾਨ ਤਾਂ ਹੋਇਆ, ਪਰ ਬਾਕੀ ਫ਼ਸਲਾਂ ਲਈ ਇਹ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ।

ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮੰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਕਰਜ਼ ਮੁਆਫ਼ੀ, ਕੇਂਦਰ ਵੱਲੋਂ ਐਲਾਨੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ 23 ਫ਼ਸਲਾਂ ਲਈ ਸਮਰਥਨ ਮੁੱਲ, ਸਮਰਥਨ ਮੁੱਲ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਗਾਰੰਟੀ ਅਤੇ ਇਹ ਮੁੱਲ ਸਵਾਮੀਨਾਥਨ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ ਮੁਤਾਬਿਕ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਕਿਸਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਦਿੱਖ ਡਰ ਫੈਲਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਠੇਕੇਦਾਰੀ ਦੇ ਬਹਾਨੇ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਜਬਰੀ ਲੈ ਲੈਣਗੇ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਉਹ ਏਪੀਐੱਮਸੀ ਮੰਡੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਸਮਾਨ ਨਿੱਜੀ ਮੰਡੀਆਂ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਾ ਦੇਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਇਹ ਧਾਰਨਾ ਆਮ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਨੀਤੀਆਂ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣ ਨਾਲ ਖੇਤੀ ਸੰਕਟ ਹੋਰ ਵੀ ਡੂੰਘਾ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। 1960 ਅਤੇ 1970 ਦੇ ਦਹਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਰੌਕਫੈਲਰ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਫੋਰਡ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਖਾਧ ਆਤਮ-ਨਿਰਭਰਤਾ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਹਰੀ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਉੱਚ ਪੈਦਾਵਾਰ ਵਾਲੇ ਬੀਜ, ਰਸਾਇਣਕ ਖਾਦਾਂ ਅਤੇ ਮਕੈਨਾਈਜ਼ਡ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਹੋਈ। ਇਹ ਸਮਰਥਨ ਮੁੱਲ, ਏਪੀਐੱਮਸੀ ਮੰਡੀ, ਜਨਤਕ ਵੰਡ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਲਈ ਸਰਵਜਨਕ ਖਰੀਦ, ਬੈਂਕ ਕਰਜ਼ਾ ਅਤੇ ਸਬਸਿਡੀਆਂ ਨਾਲ ਸਮਰਥਿਤ ਸੀ।

ਇਸ ਰਣਨੀਤੀ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਅਨਾਜ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਆਤਮ-ਨਿਰਭਰ ਬਣਾਇਆ, ਪਰ ਨਤੀਜਾ ਇੱਕ ਫ਼ਸਲੀ ਚੱਕਰ (ਮੋਨੋ-ਚਰੋਪਪਿਨਗ) - ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਚੌਲ ਅਤੇ ਕਣਕ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਿਕਲਿਆ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਖੇਤੀ ਵਪਾਰਕ ਹੋ ਗਈ, ਕਿਸਾਨ ਕਰਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਫਸੇ, ਜ਼ਮੀਨ ਹੇਠ ਪਾਣੀ ਘਟਿਆ ਅਤੇ ਮਿੱਟੀ ਜ਼ਹਿਰੀਲੀ ਹੋ ਗਈ। ਹਰੀ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਦੀ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 1990ਵਿਆਂ ਦੇ ਦਹਾਕੇ ਦੌਰਾਨ ਖੇਤੀ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼ ਘਟਾਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਸਾਲ 2020 ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰ ਨੇ ਤਿੰਨ ਖੇਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਲਿਆਂਦੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਇਸ ਲਈ ਹੋਇਆ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਰਾਹੀਂ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਖਰੀਦ, ਖਾਦਾਂ ਦੀ ਸੰਭਾਲ, ਠੇਕੇਦਾਰੀ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਮੰਡੀਆਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਮਿਲੀ।

ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਖੇਤਰ ਨਾਲ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਤਜਰਬੇ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਰਹੇ ਹਨ - ਚਾਹੇ ਗੱਲ ਖਰੀਦ ਦੀ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ। ਲਾਭ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਦੌੜ ਵਿੱਚ ਨਿੱਜੀ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੇ ਕਈ ਵਾਰ ਘੱਟ ਜਾਂ ਦੇਰ ਨਾਲ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਗੰਨਾ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ)। ਕਈ ਵਾਰੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਦੇ ਨਾਂ ’ਤੇ ਮੁੱਕਰ ਜਾਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵੀ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਹਨ। ਲੇਖਿਕਾ ਆਪਣੀ ਕਿਤਾਬ ਰਾਹੀਂ ਕਿਸਾਨਾਂ, ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਕਾਰਪੋਰੇਟਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਉੱਭਰ ਰਹੇ ਟਕਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਉਂਦੀ ਹੈ। 2020-21 ਦੇ ਕਿਸਾਨ ਅੰਦੋਲਨ ਦੀ ਸਫ਼ਲਤਾ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਦਿਆਂ ਉਹ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਨਾਗਰਿਕ ਸਮਾਜ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਾਥ ਨਾ ਦੇਵੇ ਤਾਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਇਕਜੁੱਟਤਾ ਹੀ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ। 2017 ਵਿੱਚ ਅਖਿਲ ਭਾਰਤੀ ਕਿਸਾਨ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਮੇਟੀ (ਏਆਈਕੇਐੱਸਸੀਸੀ) ਦੀ ਬਣਤਰ ਅਤੇ ਨਵੰਬਰ 2018 ਵਿੱਚ ਕਿਸਾਨ ਮੁਕਤੀ ਮੋਰਚਾ ਇਸ ਏਕਤਾ ਵੱਲ ਕਦਮ ਸਾਬਤ ਹੋਏ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਅਕਤੂਬਰ 2020 ਵਿੱਚ ਸੰਯੁਕਤ ਕਿਸਾਨ ਮੋਰਚਾ (ਐੱਸਕੇਐੱਮ) ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਤਿੰਨ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਲਈ ਹੋਈ।

ਇਸ ਸਾਰੇ ਤੋਂ ਸਿੱਖਣ ਵਾਲਾ ਸਬਕ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸਾਨਾਂ ਕੋਲ ਇਕਜੁੱਟ ਹੋ ਕੇ ਲੰਮੀ ਲੜਾਈ ਲੜਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਕੋਈ ਬਦਲ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਵਾਇਕਰ ਦੇ ਕਹਿਣ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਲਹਿਰ ਵਿੱਚ ਉਹ ਦੱਬੇ ਕੁਚਲੇ ਕਿਸਾਨ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ - ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬੇਜ਼ਮੀਨੇ ਬਟਾਈਦਾਰ, ਖੇਤੀ ਮਜ਼ਦੂਰ, ਮਲਕੀਅਤ ਤੋਂ ਵਾਂਝੀਆਂ ਮਹਿਲਾ ਕਿਸਾਨ ਅਤੇ ਆਦਿਵਾਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਲੇਖਿਕਾ ਨੇ ਸਰਦਾਰ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਹੋਏ 1907 ਦਾ ‘ਪਗੜੀ ਸੰਭਾਲ ਜੱਟਾ’ ਅੰਦੋਲਨ ਨੂੰ ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਫਿਰ ਵੀ ਮੁੱਢਲੇ ਤੌਰ ’ਤੇ ਇਹ ਕਿਤਾਬ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਸਬੰਧੀ ਸਾਹਿਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਯੋਗਦਾਨ ਹੈ।

ਪਾਠਕਾਂ ਦੇ ਖ਼ਤ

ਫੇਸਬੁੱਕ ਕਾਲਮ ਤੋਂ

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵਿਹੜੇ 'ਚ ਖ਼ੌਫ਼ ਦਾ ਸਾਇਆ

ਲੇਖਕ : ਮੋਹਨ ਸ਼ਰਮਾ, ਸੰਪਰਕ : 94171-48866

ਪੰਜਾਬ ਇਸ ਵੇਲੇ ਬਹੁ-ਪੱਖੀ ਅਤੇ ਬਹੁ-ਪਰਤੀ ਸੰਕਟ ਵਿੱਚੋਂ ਗੁਜ਼ਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਡਰੱਗ, ਰੇਤ, ਜ਼ਮੀਨ, ਜੰਗਲ ਤੇ ਸ਼ਰਾਬ ਮਾਫ਼ੀਆ, ਗੈਂਗਸਟਰ ਕਲਚਰ, ਫਿਰੌਤੀਆਂ, ਅਗਵਾ, ਦਿਨ-ਦਿਹਾੜੇ ਕਤਲ, ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਹੇਠ ਦੱਬੀ ਕਿਰਸਾਨੀ, ਫ਼ਸਲਾਂ ਅਤੇ ਨਸਲਾਂ 'ਤੇ ਮੰਡਰਾਉਂਦੇ ਖ਼ਤਰੇ ਦੇ ਬੱਦਲ, ਧੀਆਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕਰਦਿਆਂ ਬਾਬਲਾਂ ਦੇ ਕਤਲ, ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ ਦਨਦਨਾਉਂਦੀ ਫਿਰਦੀ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰਾਂ ਦੀ ਫ਼ੌਜ ਪੰਜਾਬ ਲਈ ਸ਼ੁਭ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ ਹਨ।

ਇਹੀ ਨਹੀਂ, ਪੜ੍ਹੀਆਂ ਲਿਖੀਆਂ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰ ਲੜਕੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਪਾਣੀ ਵਾਲੀ ਟੈਂਕੀ 'ਤੇ ਰੋਸ ਧਰਨੇ ਦਿੰਦਿਆਂ ਉੱਥੇ ਹੀ ਕਰੂਏ ਦਾ ਵਰਤ ਖੋਲ੍ਹਣਾ, ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਖੜੋਤ, ਲੁੱਟਾਂ-ਖੋਹਾਂ, ਚੇਨ-ਝਪਟਮਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਜਾਨਲੇਵਾ ਹਮਲਿਆਂ ਤੋਂ ਡਰਦਿਆਂ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਸਵੇਰੇ ਤੇ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਸੈਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਸੰਕੋਚ ਕਰਨਾ ਮਾੜੇ ਵਕਤ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰੇ ਹਨ। ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਜਾਨ-ਮਾਲ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਰੋਸ ਧਰਨੇ ਦੇਣਾ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਲਈ ਸ਼ਰਮਨਾਕ ਹੈ। ਇੰਜ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਵਰਤਮਾਨ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਅਮਨ-ਕਾਨੂੰਨ ਕਿਤੇ ਗੁਆਚ ਗਿਆ ਹੋਵੇ।

ਦੋ ਤੋਂ 4 ਸਤੰਬਰ 2024 ਤੱਕ ਚੱਲੇ ਤਿੰਨ ਦਿਨ ਦੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਸੈਸ਼ਨ ਵਿਚ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੇ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਥਿਤੀ 'ਤੇ ਗਹਿਰੀ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਅਤੇ ਮਾਫ਼ੀਆ ਰਾਜ ਸਬੰਧੀ ਆਵਾਜ਼ ਉਠਾਉਂਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਅਨੈਤਿਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿਚ ਭਾਈਵਾਲ ਹਨ। ਇਕ ਵਿਧਾਇਕ ਨੇ ਤਾਂ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿਚ ਭਾਈਵਾਲ ਪੁਲਿਸ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਠੋਸ ਕਦਮ ਇਸ ਕਰਕੇ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕ ਰਹੀ ਕਿਉਂਕਿ ਪੁਲਿਸ ਵਿਭਾਗ ਦਾ ਮਨੋਬਲ ਡਿੱਗ ਜਾਵੇਗਾ ਪਰ ਜਿਹੜਾ ਤਿੰਨ ਕਰੋੜ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦਾ ਮਨੋਬਲ ਡਿੱਗ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਸ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਕੌਣ ਕਰੇਗਾ?

ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਮਨ-ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਸਬੰਧੀ ਬਹੁਤ ਹੀ ਗੰਭੀਰ ਹੈ। ਗੈਂਗਸਟਰ ਲਾਰੈਂਸ ਬਿਸ਼ਨੋਈ ਦੀ ਇੰਟਰਵਿਊ ਸਬੰਧੀ ਬਣਾਈ ਸਿਟ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਆਉਣ 'ਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਡੀਜੀਪੀ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਲਾਰੈਂਸ ਬਿਸ਼ਨੋਈ ਬੁਲਟ ਪਰੂਫ ਗੱਡੀਆਂ ਦੇ ਕਾਫ਼ਲੇ ਨਾਲ ਸੀ। ਉਸ ਦੀ ਇੰਟਰਵਿਊ ਕਿਵੇਂ ਹੋਈ? ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਉਸ ਨੂੰ ਹਲਫ਼ਨਾਮਾ ਦਾਖ਼ਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ।

ਸਤਾਰਾਂ ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਡੀਜੀਪੀ ਨੇ ਹਲਫ਼ਨਾਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਦਿਆਂ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਲਾਰੈਂਸ ਬਿਸ਼ਨੋਈ ਦੀ ਸਤੰਬਰ 2022 ਵਿਚ ਸੀਆਈਏ ਥਾਣਾ ਖਰੜ ਵਿਖੇ ਇੰਟਰਵਿਊ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਮਾਰਚ 2023 ਵਿਚ ਇਹ ਇੰਟਰਵਿਊ ਨਸ਼ਰ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਇੰਟਰਵਿਊ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਜੇਲ੍ਹਾਂ 'ਚੋਂ ਧਮਕੀਆਂ ਅਤੇ ਫਿਰੌਤੀਆਂ ਮੰਗਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਧੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਸਿਲਸਿਲਾ ਲਗਾਤਾਰ ਜਾਰੀ ਹੈ।

ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਮੁਤਾਬਕ ਇੰਟਰਵਿਊ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ 9 ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿਚ ਧਮਕਾਉਣ, ਫਿਰੌਤੀਆਂ ਅਤੇ ਅਗਵਾ ਦੇ 302 ਮਾਮਲੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਸਨ। ਜਦਕਿ ਇੰਟਰਵਿਊ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਗਲੇ 9 ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿਚ ਇਹ ਗਿਣਤੀ ਵਧ ਕੇ 324 ਹੋ ਗਈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਇਸ ਇੰਟਰਵਿਊ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਿੱਥੇ ਗੈਂਗਸਟਰਾਂ ਦੇ ਹੌਸਲੇ ਬੁਲੰਦ ਹੋਏ ਹਨ, ਉੱਥੇ ਹੀ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ 'ਤੇ ਗੰਭੀਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਚਿੰਨ੍ਹ ਵੀ ਲੱਗਿਆ ਹੈ।

ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਮੁਖੀ ਤੋਂ ਇਹ ਵੀ ਪੁੱਛਿਆ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਪੁਲਿਸ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ/ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ 'ਤੇ ਕੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸੀਆਈਏ ਥਾਣਾ ਖਰੜ ਦੇ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਦੀ ਕਿਹੜੀ 'ਵੱਡੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ' ਕਾਰਨ ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਹੋਰ ਵਾਧਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਇਹ ਵੀ ਵਰਣਨਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿਚ ਸਿਟ ਨਾ ਬਣਾਈ ਜਾਂਦੀ ਤਾਂ ਹੋਰਾਂ ਕੇਸਾਂ ਵਾਂਗ ਇਹਦੇ 'ਤੇ ਵੀ ਪੜਦਾ ਪੈ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਸਪੀਕਰ ਨੇ ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹੋਮ ਸੈਕਟਰੀ ਨੂੰ ਪੱਤਰ ਲਿਖ ਕੇ ਪੁਲਿਸ ਵਿਭਾਗ ਦੀਆਂ 'ਕਾਲੀਆਂ ਭੇਡਾਂ' ਦੀ ਸੂਚੀ ਮੰਗੀ ਹੈ।

ਦਰਅਸਲ, ਜਦੋਂ ਮਾਲੀ ਦਗਾਬਾਜ਼ ਹੋ ਜਾਣ ਤਾਂ ਮਹਿਕਾਂ ਦੀ ਪੱਤ ਰੁਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਵਾੜ ਹੀ ਖੇਤ ਨੂੰ ਖਾਣ ਲੱਗ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਉਜਾੜਾ ਹੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਜਦੋਂ ਦਰਬਾਨ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਚੋਰਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲ ਜਾਣ ਤਾਂ ਮਾਲਕ ਦੀ ਜਾਨ ਅਤੇ ਮਾਲ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਖ਼ਤਰਾ ਪੈਦਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਨਾਜਾਇਜ਼ ਮਾਈਨਿੰਗ ਵਿਚ ਉਸ ਸਮੇਂ ਹੋਰ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਜਦੋਂ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਇਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਇਮਾਨਦਾਰ ਪੁਲਿਸ ਮੁਖੀ ਨੇ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਹੋ ਰਹੀ ਮਾਈਨਿੰਗ 'ਤੇ ਛਾਪਾ ਮਾਰਿਆ। ਟਿੱਪਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਾਮਾਨ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਵਿਚ ਉਸ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਵਿਧਾਇਕ ਦਾ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ। ਆਖ਼ਰ ਆਗੂ ਨੇ ਰਾਜਸੀ ਤਾਕਤ ਦੇ ਬਲਬੂਤੇ ਨਾਲ ਉਸ ਦੀ ਬਦਲੀ ਕਰਵਾਉਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਨੂੰ ਵੀ ਛੁਡਵਾ ਲਿਆ। ਉਸ ਦੀ ਇਸ ਕਾਰਵਾਈ ਨਾਲ ਮਾਈਨਿੰਗ ਅਤੇ ਰੇਤ ਮਾਫ਼ੀਏ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਸ਼ਹਿ ਮਿਲੀ ਅਤੇ ਇਹ ਮਾਫ਼ੀਆ ਬੇਲਗਾਮ ਹੋ ਗਿਆ। ਪਬਲਿਕ ਕਿੰਜ ਦਹਿਸ਼ਤ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ।

ਇਸ ਦੀ ਇਕ ਉਦਾਹਰਨ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਕਪੂਰਥਲਾ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਗੱਡੀ ਨੂੰ ਕਾਰ ਵਾਲੇ ਵੱਲੋਂ ਤੰਗ ਰਸਤਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਰਾਹ ਨਾ ਦੇਣ ਕਾਰਨ ਰੋਹ ਵਿਚ ਆਏ ਥਾਣੇਦਾਰ ਅਤੇ ਦੋ ਗੰਨਮੈਨਾਂ ਨੇ ਇਸ 'ਘੋਰ ਅਪਰਾਧ' ਕਾਰਨ ਉਸ ਨੂੰ ਘੇਰ ਲਿਆ ਅਤੇ ਕਾਰ ਸਮੇਤ ਥਾਣੇ ਲੈ ਆਏ। ਘਰ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਕੋਈ ਉੱਘ-ਸੁੱਘ ਨਾ ਮਿਲੀ। ਪੰਜਵੇਂ ਦਿਨ ਘਰ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਉਸ ਉੱਪਰ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਨਸ਼ਾ ਰੱਖਣ ਕਾਰਨ ਐੱਨਡੀਪੀਐੱਸ ਦਾ ਕੇਸ ਪਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਰਿਵਾਰ ਵਾਲਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਸ਼ਰਨ ਲਈ ਗਈ।

ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿਚ ਵਕੀਲ ਵੱਲੋਂ ਕੇਸ ਲੜਦਿਆਂ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਿ ਐੱਨਡੀਪੀਐੱਸ ਕੇਸ ਪਾਉਂਦਿਆਂ ਕਿਸੇ ਮੋਹਤਬਰ ਵਿਅਕਤੀ ਵੱਲੋਂ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਗਵਾਹੀ ਨਹੀਂ ਪਾਈ ਗਈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਿਸੇ ਗਜ਼ਟਿਡ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵੱਲੋਂ ਨਸ਼ਾ ਬਰਾਮਦੀ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਹੀ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਜਦੋਂ ਕੇਸ ਵਿਚ ਪਾਈਆਂ ਗੋਲ਼ੀਆਂ ਦੀ ਕੈਮੀਕਲ ਰਿਪੋਰਟ ਤਲਬ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤਾਂ ਉਹ ਸਿਰਫ਼ ਪੈਰਾਸੀਟਾਮੋਲ (ਬੁਖ਼ਾਰ ਵਿਚ ਲੈਣ ਵਾਲੀ ਗੋਲ਼ੀ) ਦਾ ਸਾਲਟ ਸੀ।

ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਪਰ ਪੁਲਿਸ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਕਾਰ ਇਕ ਪਾਸੇ ਕਰ ਕੇ ਸਲੂਟ ਨਾ ਮਾਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵਿਚ ਉਸ ਨੂੰ 76 ਦਿਨ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਰਹਿਣਾ ਪਿਆ।

ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਨਸ਼ਾ ਸਪਲਾਈ, ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਬੰਦ ਗੈਂਗਸਟਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਮੋਬਾਈਲ ਰਾਹੀਂ ਫਿਰੌਤੀਆਂ ਦੀ ਮੰਗ, ਜਾਨੋਂ ਮਾਰਨ ਦੀਆਂ ਧਮਕੀਆਂ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਬੈਂਕ ਖਾਤਿਆਂ ਵਿਚ ਮੋਟੀ ਰਕਮ ਪਵਾਉਣ ਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਵੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਗੰਭੀਰ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਜੱਜ ਐੱਨਐੱਸ ਸ਼ੇਖਾਵਤ ਦੇ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਸੈਂਟਰਲ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਬੰਦ ਸਮੱਗਲਰਾਂ ਨੂੰ ਫੋਨ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੇਣ ਦਾ ਕਾਂਡ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ।

ਤਿੰਨ ਤਸਕਰਾਂ ਵੱਲੋਂ 43000 ਤੋਂ ਵੱਧ ਫੋਨ ਕਾਲਾਂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਦੋ ਤਸਕਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੀਆਂ ਪਤਨੀਆਂ ਦੇ ਖਾਤਿਆਂ ਵਿਚ 1.35 ਕਰੋੜ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ ਟਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਦਾ ਗੰਭੀਰ ਨੋਟਿਸ ਲੈਂਦਿਆਂ ਸੱਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਜਾਂਚ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਜੱਜ ਮੰਜਰੀ ਨਹਿਰੂ ਕੌਲ ਨੇ ਬੀਤੇ ਵਰ੍ਹੇ 12 ਅਕਤੂਬਰ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਵਿਭਾਗ 'ਤੇ ਸਖ਼ਤ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇੰਜ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਪੁਲਿਸ ਤਸਕਰਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲੀ ਹੋਵੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਮਾਰੂ ਰੁਝਾਨ 'ਤੇ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਅਦਾਲਤ ਮੂਕ ਦਰਸ਼ਕ ਨਹੀਂ ਬਣੇਗੀ। ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਅਰਥ-ਵਿਵਸਥਾ ਵੀ ਡਾਵਾਂਡੋਲ ਹੈ। ਵਰਤਮਾਨ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਢਾਈ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਰਾਜ ਦਰਮਿਆਨ ਦੋ ਲੱਖ ਕਰੋੜ ਤੋਂ ਵਧੇਰੇ ਦਾ ਕਰਜ਼ਾ ਲਿਆ ਹੈ।

ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੇ ਕਰਜ਼ੇ ਨੂੰ ਮਿਲਾ ਕੇ ਛੋਟੇ ਜਿਹੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਿਰ ਸਾਢੇ ਤਿੰਨ ਲੱਖ ਕਰੋੜ ਤੋਂ ਵਧੇਰੇ ਦਾ ਕਰਜ਼ਾ ਹੈ। ਕੁੱਲ ਉਤਪਾਦਨ ਦਾ 47% ਹਿੱਸਾ ਕਰਜ਼ੇ ਦਾ ਵਿਆਜ ਮੋੜਨ ਵਿਚ ਲੱਗ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਹਰ ਪੰਜਾਬੀ ਸਵਾ ਕੁ ਲੱਖ ਦਾ ਕਰਜ਼ਾਈ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਕਿਸਾਨ ਇਕ ਪਾਸੇ ਕਿਸਾਨੀ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੇ ਉਲਝਾ ਰੱਖਿਆ ਹੈ, ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਨਸ਼ੇੜੀਆਂ ਨੇ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰ ਰੱਖਿਆ ਹੈ।

ਕਿਸਾਨਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਦਿਨ-ਦਿਹਾੜੇ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਮੋਟਰਾਂ ਦੇ ਟਰਾਂਸਫਾਰਮਰ ਚੋਰੀ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਖੇਤ ਵਿਚ ਇਕੱਲਾ ਹੋਣ 'ਤੇ ਕਿਸਾਨ ਨੂੰ ਨਸ਼ੇੜੀ ਤੋਂ ਜਾਨਲੇਵਾ ਹਮਲੇ ਦਾ ਡਰ ਸਤਾਉਂਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਨਸ਼ੇ ਦੇ ਤਸਕਰਾਂ ਨੇ ਕਈ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਨਸ਼ੇ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਮੌਤ ਦੇ ਘਾਟ ਉਤਾਰਿਆ ਹੈ।

ਇਹ ਦੁਖਾਂਤਕ ਪਹਿਲੂ ਹੀ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦ ਕਰਨ ਲਈ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਏ ਅਤੇ ਹੁਣ ਚਿੱਟੇ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਕਰਦਿਆਂ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਖ਼ੁਸ਼ਹਾਲ ਤੇ ਪ੍ਰਗਤੀਸ਼ੀਲ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸਿਆਸੀ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਇੱਛਾ ਸ਼ਕਤੀ ਦੂਰ-ਅੰਦੇਸ਼ੀ, ਉਸਾਰੂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਸਰਗਰਮੀ, ਸੁਖਾਵੇਂ ਸਮਾਜਿਕ ਮਾਹੌਲ ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸਰਗਰਮ ਭੂਮਿਕਾ ਦੀ ਬੇਹੱਦ ਲੋੜ ਹੈ।

Important Contacts

EMERGENCY

Fire | Police | Ambulance
911

Occupational First Aid
(Vancouver Campus)
604-822-4444

UBC Hospital Urgent Care
(8:00 a.m. – 10:00 p.m.)
604-822-7662

Poison Control Centre
604-682-5050

Campus Security
604-822-2222

NON-EMERGENCY

Access & Diversity
604-822-5844

Ambulance (E-Comm)
604-872-5151

AMS Sexual Assault Support Centre
604-827-5180

Building Operations Call Centre
604-822-2173

Employee & Family Assistance Plan
1-800-387-4765

Counselling Services (Students)
604-822-3811

Equity & Inclusion Office
604-822-6353

Fire Department (Fire Prevention)
311

Office of the Ombudsperson for Students
604-822-6149

RCMP – University Detachment
604-224-1322

Safety & Risk Services
604-822-2029

Student Health Services
604-822-7011

SIKH GURDWARAS

Khalsa Diwan Society, New Westminster, BC
604-759-2691

Khalsa Diwan Society, Vancouver
(604) 568-9500, (604) 324-2010

Sri Guru Singh Sabha Gurdwara
604-590-3232

Gurdwara Sahib Brookside
604-502-0602

Gurdwara Kalgidhar Darbar
604-504-5530

BC Khalsa Darbar Society
604-325-2290

Guru Nanak Sikh Gurdwara
604-598-1300

Akali Singh Sikh Society
604-254-3572

ਫਰੇਜ਼ਰ ਰਿਵਰ ਟਨਲ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ

ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਸਾਂਝੇ ਕਰੋ

ਢੋਆ ਢੁਆਈ ਅਤੇ ਟ੍ਰਾਂਜ਼ਿਟ ਮੰਤਰਾਲਾ ਜੌਰਜ ਮੈਸੀ ਟਨਲ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਅੱਠ-ਲੇਨ ਦੀ ਟਨਲ ਨਾਲ ਬਦਲਣ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਰੱਖ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਵਾਤਾਵਰਨ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦਫ਼ਤਰ (Environmental Assessment Office) ਇਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ‘ਤੇ ਜਨਤਕ ਵਿਚਾਰ ਸਾਂਝੇ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਰੱਖ ਰਿਹਾ ਹੈ

22 ਮਈ ਤੋਂ 23 ਜੂਨ, 2025

ਓਪਨ ਹਾਊਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੋ

ਡੈਲਟਾ
ਬੁੱਧਵਾਰ, 4 ਜੂਨ, 2025
ਸ਼ਾਮ 4 ਤੋਂ 8 ਵਜੇ
Delta Hotels Vancouver
6005 BC-17A

ਰਿਚਮੰਡ
ਵੀਰਵਾਰ, 5 ਜੂਨ, 2025
ਸ਼ਾਮ 4 ਤੋਂ 8 ਵਜੇ
John M.S. Lecky UBC Boathouse, 7277 River Road

ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਬਾਰੇ ਹੋਰ ਜਾਣੋ ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਦੱਸੋ ਕਿ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਕੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ:

engage.eao.gov.bc.ca/FraserTunnel-AR

ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦਾ ਸਰਵੇਖਣ ਸਿਰਫ਼ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਉਪਲਬਧ ਹਨ।

ਤੁਸੀਂ ਡਾਕ ਰਾਹੀਂ ਵੀ ਆਪਣੀ ਰਾਏ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ: Fraser River Tunnel Project, PO box 9426, Stn Prov Govt, Victoria, B.C. V8W 9V1

British Columbia EAO Environmental Assessment Office

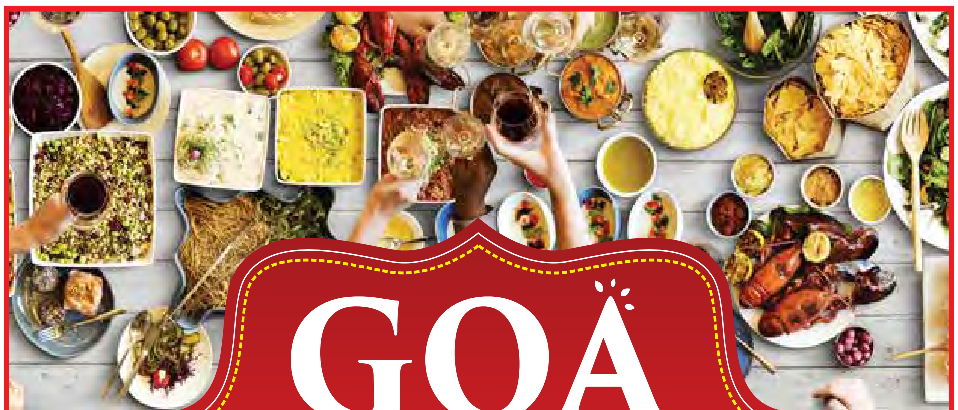

GOA CATERING

Gurudwara /Temple Package | Minimum 500 People | $20 Per Person

- Tea	- Paneer Aloo Tikki	- Daal Makhni
- Coke	- Red-Green Chutney	- Mix Vegetable
- 7UP	- Basan - Gulan Jaman	- Shahi Paneer
- Mango	- Rice - Raita	- Spinach Paneer
- Lassi	- Salad - Ras Malai - Gajrela	- Roti

Tandoor For Home | $30 Per Person

- Tea	- Spinach Paneer Naan	- Red-Green Chutney	- Butter Chicken
- Coke	- Papari Chaat	- Malai Kofta	- Rice Nan
- 7UP	- Pani Puri	- Mix Veg.	- Raita
- Mango	- Fish Pakora	- Sahi Panner	- Salad
- Lassi	- Chiken Tikka	- Goat Curry	- Ras Malai

JAGDISH RAM { 778-885-6167

idea immigration

- Super Visas
- PNPs

iccrc crcic
EXPRESS ENTRY Canada's Express Entry immigration

ਕੈਨੇਡਾ ਪਹੁੰਚਣ ਦਾ ਸੁਨਿਹਰੀ ਮੌਕਾ

- ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਆਪਣੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ,ਸੱਜਣ ਮਿੱਤਰ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਬੁਲਾਓ
- 12 ਮਹੀਨੇ ਵਿੱਚ ਨੈਨੀ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਬੁਲਾਓ। ਵਰਕ ਪਰਮਿਟ ਤੇ ਫੈਮਲੀ ਵੀ ਨਾਲ ਆ ਸਕਦੀ ਹੈ।
- ਵਿਆਹ ਸ਼ਾਦੀਆਂ ਤੇ ਰਫਿਊਜੀ ਕੇਸਾਂ ‘ਚ ਅਪੀਲ
  ਆਪਣੇ ਮਾਤਾ -ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਪੱਕੇ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ
- ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਆਰਜ਼ੀ ਵੱਰਕ ਪਰਮਿਟ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ‘ਚ ਤਬਦੀਲੀਆਂ
- ਇੰਜੀਨੀਅਰ, ਕੰਪਿਊਟਰ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਰ, ਟਰੱਕ ਡਰਾਇਵਰਾਂ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ
- ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਇੰਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਮਹਿਕਮੇਂ ਵੱਲੋਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਲੈਣੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ
- ਵਿਜ਼ਟਰ ਵੀਜ਼ੇ ਤੇ ਆਏ , ਪੱਕੇ ਹੋਣ ਲਈ ਮਸ਼ਵਰੇ ਵਾਸਤੇ ਮਿਲੋ

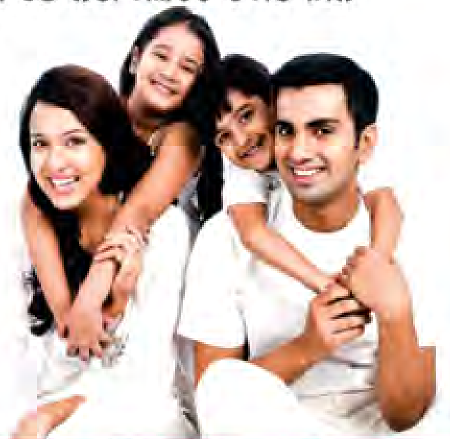

ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ:
NAVNEET SHARMA
778-320-0620

Phone :604-597-1119 | Fax:604-593-5099
York Centre#209-7928, 128St. Surrey BC V3W 4E8
info@ideaimmigration.com | www.ideaimmigration.com

ਸਫ਼ਾ 1 ਦਾ ਬਾਕੀ

ਅਪ੍ਰੈਲ ਵਿੱਚ ਕੈਨੇਡਾ ਦਾ ...

$57.3 ਬਿਲੀਅਨ ਤੋਂ ਘਟ ਕੇ $57.2 ਬਿਲੀਅਨ 'ਤੇ ਆ ਗਈ। ਆਯਾਤ 'ਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਗਿਰਾਵਟ ਮੋਟਰ ਗੱਡੀਆਂ, ਉਪਭੋਗਤਾ ਉਤਪਾਦਾਂ ਅਤੇ ਉਦਯੋਗੀ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਖੇਤਰ 'ਚ ਹੋਈ।

ਮਾਹਰਾਂ ਦੀ ਚੇਤਾਵਨੀ

ਆਰਥਿਕ ਮਾਹਰਾਂ ਨੇ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਵੱਡਾ ਵਪਾਰ ਘਾਟਾ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਘਧਫ 'ਤੇ ਦਬਾਅ ਪਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬੈਂਕ ਆਫ਼ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਵਿਆਜ ਦਰ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਟੋਰਾਂਟੋ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਆਰਥਿਕ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਪ੍ਰੋਫ਼ੈਸਰ ਲਿਊਕ ਸੈਂਡਰਸਨ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਇਹ ਅੰਕੜੇ ਸਾਫ਼ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮੰਗ ਵਿਚ ਭਾਰੀ ਗਿਰਾਵਟ ਆਈ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਥ ਹੀ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਨਿਰਯਾਤਕ ਉਤਪਾਦ ਮੁਕਾਬਲਾਤਮਕ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਗਏ।"

ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਪ੍ਰਤਿਕ੍ਰਿਆ

ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਵਪਾਰ ਮੰਤਰੀ ਮੈਰੀ ਐਂਗ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅੰਕੜਿਆਂ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਲੈਂਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ, "ਸਰਕਾਰ ਨਿਰਯਾਤ ਖੇਤਰ ਲਈ ਨਵੀਂ ਰਣਨੀਤੀਆਂ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਉਮੀਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉੱਤਰੀ ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਏਸ਼ੀਆਈ ਮਾਰਕੀਟਾਂ ਵਿੱਚ ਵਪਾਰ ਵਧਾ ਕੇ ਅਗਲੇ ਚੰਦ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਲਿਆਉਣਗੇ।"

ਨਵੀਂ ਰਣਨੀਤੀ ਦੀ ਲੋੜ

ਵਪਾਰ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਕ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਿਰਯਾਤ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਅਤੇ ਮੁਕਾਬਲਾਤਮਕਤਾ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਨਵੇਂ ਨਿਵੇਸ਼ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਸਾਥੀ, ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਵਪਾਰ ਸਮਝੌਤਿਆਂ ਵਿਚ ਲਚਕੀਲੇ ਰਵੈਏ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਉਭਰਦੇ ਮਾਰਕੀਟਾਂ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਭਾਰਤ, ਬ੍ਰਾਜ਼ੀਲ) ਨਾਲ ਮਜ਼ਬੂਤ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦੀ ਵਧੀਕ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ।

ਇਹ ਰਿਕਾਰਡ ਵਪਾਰ ਘਾਟਾ ਕੈਨੇਡਾ ਲਈ ਇੱਕ ਚੇਤਾਵਨੀ ਹੈ ਕਿ ਆਰਥਿਕਤਾ ਦੀ ਨਿਰੀਖਣ ਅਤੇ ਨਿਰਯਾਤ ਤੇ ਆਯਾਤ ਰਣਨੀਤੀਆਂ ਵਿਚ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਕਰਨਾ ਹੁਣ ਸਮੇਂ ਦੀ ਲੋੜ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕੈਨੇਡਾ ਆਪਣੇ ਨਿਰਯਾਤ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਦੇਣ 'ਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਘਾਟਾ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਵੀ ਵਧ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਜੋ ਵਿਆਜ਼ ਦਰਾਂ ਸਥਿਰ ਰੱਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਉਹ ਵੀ ਵਪਾਰੀਆਂ ਲਈ ਘਾਟੇ ਦਾ ਸੌਦਾ ਹੀ ਸਾਬਤ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਸਰਕਾਰ ਕੈਨੇਡਾ 'ਚ ਵਪਾਰ ਨੂੰ ਮੁੜ ਲੀਹ 'ਤੇ ਲਿਆਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਹਰ ਹਾਲ ਵਿਆਜ਼ ਦਰਾਂ 'ਚ ਕਟੌਤੀ ਕਰਨੀ ਹੀ ਪਵੇਗੀ।

ਬਰੈਂਪਟਨ ਦੇ ਵਪਾਰੀ ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਢੱਡਾ ਦੀ...

ਥੋੜੀ ਹੀ ਦੂਰੀ 'ਤੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆ ਭੱਜ ਗਏ ਸਨ, ਪਰ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਿੱਛਾ ਨਹੀਂ ਛੱਡਿਆ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਡੈਲਟਾ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਹਿਚਾਣ ਕਰਕੇ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਦੋਵੇਂ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ 1 ਜੂਨ ਨੂੰ ਬਰੈਂਪਟਨ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਪਰਿਵਾਰਿਕ ਸਰੋਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਢੱਡਾ ਨੂੰ ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਜਾਨੋਂ ਮਾਰਨ ਦੀਆਂ ਧਮਕੀਆਂ ਅਤੇ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਵਸੂਲੀ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਧਮਕੀਆਂ ਮਿਲ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਕਿ ਢੱਡਾ ਵੱਲੋਂ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

ਪੀਲ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਕਿਸੇ ਕੋਲ ਵੀ ਇਸ ਕਤਲਕਾਂਡ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਕੋਈ ਵੀਡੀਓ ਫੁਟੇਜ ਜਾਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਉਹ ਤੁਰੰਤ ਪੁਲਿਸ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰੇ।

ਇਸਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ, ਇੱਕ ਹੋਰ ਪੁਰਾਣਾ ਕਤਲ ਮਾਮਲਾ ਵੀ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਸੁਲਝਣ ਦੀ ਕਗਾਰ 'ਤੇ ਹੈ। 2018 ਵਿੱਚ ਵੈਨਕੂਵਰ ਡਾਊਨਟਾਊਨ ਵਿੱਚ ਹੋਏ ਕਤਲ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵੈਨਕੂਵਰ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਨਿਊ ਵੈਸਟਮਿਨਸਟਰ ਦੇ 28 ਸਾਲਾ ਸੁਖਜੀਤ ਸਿੱਧੂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਕਤਲ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ 23 ਸਾਲਾ ਕਲਵਿੰਦਰ ਬਿੰਦ ਸੀ ਜੋ ਕਬਾਨਾ ਨਾਈਟਕਲੱਬ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਸੀ। 27 ਜਨਵਰੀ 2018 ਨੂੰ ਰਾਤ 2:30 ਵਜੇ ਲਾਊਂਜ ਦੇ ਬਾਹਰ ਝਗੜੇ ਦੌਰਾਨ ਬਿੰਦ ਨੂੰ ਚਾਕੂ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਮੁਤਾਬਕ ਬਿੰਦ ਨੇ ਝਗੜਾ ਰੋਕਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ, ਪਰ ਉਸੇ ਦੌਰਾਨ ਉਹ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਚਾਕੂਬਾਜ਼ੀ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਬਣ ਗਿਆ। ਵਧੀਕ ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, 28 ਮਈ ਨੂੰ ਭਛ ਪ੍ਰੋਸੀਕਿਊਸ਼ਨ ਸਰਵਿਸ ਵੱਲੋਂ ਸੁਖਜੀਤ ਸਿੱਧੂ ਉੱਤੇ ਦੂਜੇ ਦਰਜੇ ਦੇ ਕਤਲ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਗਿਆ। ਸਿੱਧੂ ਇਸ ਵੇਲੇ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਹੈ।

ਦੋਵੇਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਧੀਕ ਜਾਂਚ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਕਲਵਿੰਦਰ ਬਿੰਦ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੇ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਇਨਸਾਫ ਦੀ ਉਮੀਦ ਰੱਖੀ ਹੋਈ ਸੀ ਅਤੇ ਹੁਣ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਮੀਦ ਜਿੰਦੀ ਹੋਈ ਹੈ।

ਦੋਵਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੇ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਝੰਝੋੜ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਅਜੇ ਵੀ ਦੋਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਸਬੂਤ ਇਕੱਠੇ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ।

ਸਰੀ ਵਿੱਚ ਫ਼ਿਰੌਤੀ ਨਾਲ...

ਵਿਧਾਇਕ ਬ੍ਰਾਇਨ ਟੇਪਰ ਨੇ ਬਿਆਨ ਜਾਰੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ, "ਐਨਡੀਪੀ ਦੀ ਨਾਕਾਮੀਆਂ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਸੁਸਤੀ ਨੇ ਸੂਬੇ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਲਈ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਥਾਂ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕਮੀ ਨਹੀਂ ਛੱਡੀ। ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਡਰ ਨਹੀਂ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਕਿ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਉਹ ਜਲਦੀ ਰਿਹਾਅ ਹੋ ਜਾਣਗੇ।"

ਇਸ ਤਾਜ਼ਾ ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਿਚਮੰਡ-ਕਵੀਨਜ਼ਬਰੋ ਤੋਂ ਕੰਜ਼ਰਵੇਟਿਵ ਐਮਐਲਏ ਅਤੇ ਅਟਾਰਨੀ ਜਨਰਲ ਆਲੋਚਕ ਸਟੀਵ ਕੂਨਰ ਨੇ ਆਪਣਾ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਬਿਆਨ 21 ਮਈ, 2025 ਨੂੰ ਮੁੜ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ। ਕੂਨਰ ਨੇ ਐਨਡੀਪੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਉਹ ਬੀ.ਸੀ. ਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਫ਼ਿਰੌਤੀ ਅਤੇ ਹਿੰਸਕ ਅਪਰਾਧਾਂ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫ਼ਲ ਰਹੀ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, "ਸਰੀ 'ਚ ਹੋਏ ਤਾਜ਼ਾ ਹਮਲੇ ਨੇ ਸਾਬਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਐਨਡੀਪੀ ਦੀ ਚੁੱਪੀ ਨਾਕਾਬਲ-ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਹੈ। ਸੂਬੇ ਦੀ ਅਟਾਰਨੀ ਜਨਰਲ ਨਿੱਕੀ ਸ਼ਰਮਾ ਤਕਰਾਰੀ ਫ਼ਿਰੌਤੀ ਹਮਲਿਆਂ ਤੋਂ ਅਣਭਿੱਜੀ ਦਿਖ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਹਮਲੇ ਦੱਖਣੀ ਏਸ਼ੀਆਈ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਸੂਬੇ ਦੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਦਾ ਅਹਿਮ ਹਿੱਸਾ ਹਨ।"

21 ਮਈ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਪਹਿਲੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕੂਨਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ "ਦੱਖਣੀ ਏਸ਼ੀਆਈ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਹਾਲੀ ਵਿੱਚ ਵਧ ਰਹੀ ਜਬਰੀ ਵਸੂਲੀ ਅਤੇ ਧਮਕੀਆਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ, ਪਰ ਐਨਡੀਪੀ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਅਟਾਰਨੀ ਜਨਰਲ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਪੱਤਰਾਂ 'ਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਚਿੰਤਾ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀ।"

ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ "ਦੇਸ਼ ਭਰ 'ਚ ਇੱਕੋ ਜਿਹੀ ਰਣਨੀਤੀ ਅਨੁਸਾਰ ਫ਼ਿਰੌਤੀ ਦੀਆਂ ਮੁਹਿੰਮਾਂ ਚੱਲ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਦੂਜੇ ਸੂਬਿਆਂ ਵਾਂਗੇ ਹੀ ਨੋਟਸ ਮਿਲ ਰਹੇ ਹਨ, ਜੋ ਸਾਬਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਸੰਗਠਿਤ ਅਪਰਾਧ ਹੈ।"

ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਕਾਰਨੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਮੀਅਰਾਂ ਦੀ ਬੈਠਕ ਰਹੀ ਆਸ਼ਾਵਾਦੀ

ਓਟਾਵਾ - ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਥੋਮਸ ਕਾਰਨੀ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਾਰੇ ਸੂਬਾਈ ਅਤੇ ਰਾਜਖੇਤਰੀ ਪ੍ਰੀਮੀਅਰਾਂ ਦੀ ਇਸ ਹਫ਼ਤੇ ਹੋਈ ਸੰਯੁਕਤ ਬੈਠਕ ਵਿਚ ਸਹਿਯੋਗ, ਆਸ਼ਾਵਾਦ ਅਤੇ ਸਾਂਝੀ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਦਿਸ਼ਾ ਲਈ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਨਜ਼ਰ ਆਈ। ਮੀਟਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਮੁੱਖ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ, ਸੁਰੱਖਿਆ, ਹਾਈਡ੍ਰੋਕਾਰਬਨ ਉਤਪਾਦਨ, ਅਤੇ ਮੌਸਮੀ ਤਬਦੀਲੀ ਸਬੰਧੀ ਯੋਜਨਾਵਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਹੋਇਆ।

ਬੈਠਕ ਦੇ ਆਖਰੀ ਦਿਨ ਉੱਤੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੰਯੁਕਤ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਆਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ "ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਵਧ ਰਹੀ ਆਬਾਦੀ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕਤਾ ਲਈ ਸੂਬਿਆਂ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਵਿਚਕਾਰ ਸਹਿਯੋਗ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਣਾਇਕ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਏਗਾ।" ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਕਾਰਨੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਸਾਰੇ ਸੂਬਿਆਂ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਇੱਕ "ਨਵੀਨਤਮ, ਸੁਤੰਤਰ, ਅਤੇ ਇਕਸਾਰ ਨੀਤੀ ਰਾਹੀਂ" ਮੁੱਖ ਢਾਂਚਾਗਤ ਅਤੇ ਤਾਜ਼ੀਰਤੀ ਮੁੱਦੇ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕਮਰਕਸ ਹਨ।

ਉੱਤਰੀ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆ ਵਿਚੋਂ ਪਾਈਪਲਾਈਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ

ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਦੌਰਾਨ, ਬੀਸੀ ਦੇ ਪ੍ਰੀਮੀਅਰ ਕੋਨਰ ਥਾਰਨਟਨ ਵੱਲੋਂ ਉੱਤਰੀ ਬੀਸੀ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਨਵੀਂ ਤੇਲ ਪਾਈਪਲਾਈਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਰਖੀ ਗਈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਈਸਟਰਨ ਕੈਨੇਡਾ ਅਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਬਾਜ਼ਾਰਾਂ ਲਈ ਉਤਪਾਦਨ ਦਾ ਰਾਹ ਸੁਗਮ ਹੋ ਸਕੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਬੀਸੀ ਦੇ ਪੱਛਮੀ ਅਤੇ ਉੱਤਰੀ ਇਲਾਕਿਆਂ ਲਈ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਅਤੇ ਆਮਦਨ ਦੇ ਨਵੇਂ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਖੋਲ੍ਹ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਤੁਰੰਤ ਹੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪ੍ਰੀਮੀਅਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਗਈ। ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਕਿਊਬੇਕ ਅਤੇ ਨਿਊਫਾਊਂਡਲੈਂਡ ਦੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੇ ਇਸ ਪਾਈਪਲਾਈਨ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਉੱਤੇ ਚਿੰਤਾ ਜਤਾਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਤਲਬ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਨਵੀਨ ਉਰਜਾ ਨੀਤੀਆਂ, ਪੈਰਿਸ ਐਕੋਰਡ ਅਤੇ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਘਟਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਟਕਰਾਉਂਦੀ ਹੈ।

ਮੂਲਨਿਵਾਸੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀ ਚਿੰਤਾ

ਇਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਉੱਤਰੀ ਬੀਸੀ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਮੂਲਨਿਵਾਸੀ ਭਾਈਚਾਰੇ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਵੈਟਸੁਇਟਨ ਅਤੇ ਤਾਹਲਤਨ ਕੌਮਾਂ, ਨੇ ਵੀ ਵਿਰੋਧ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਧਰਤੀ ਰਾਹੀਂ ਅਜਿਹੀ ਵਿਕਾਸਾਤਮਕ ਗਤੀਵਿਧੀ ਕਦੇ ਵੀ ਕਬੂਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੌਮਾਂ ਦੇ ਨਿਰਤਕ ਨੇਤਾ, ਸਾਂਈਮਨ ਨੇਕਲਟ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਸਾਡੀ ਧਰਤੀ ਸਿਰਫ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਹ ਸਾਡੀ ਆਤਮਿਕ ਪਛਾਣ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਕਾਸਾਤਮਕ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਸਾਡੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੋਇਆ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਆਪਣਾ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਹੱਕ ਵਰਤਾਂਗੇ।"

ਕਾਰਨੀ ਦੀ ਸੰਜੀਦਗੀ ਅਤੇ ਸੰਭਾਵਨਾ

ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਕਾਰਨੀ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਲੈਂਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ "ਅਸੀਂ ਕਦੇ ਵੀ ਕਿਸੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਪਿਛਾਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਾਂਗੇ। ਕੋਈ ਵੀ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਸਿਰਫ ਆਰਥਿਕ ਲਾਭ ਲਈ ਨਹੀਂ, ਸਾਂਝੀ ਸਹਿਮਤੀ ਅਤੇ ਸਥਿਰਤਾ ਲਈ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।"

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਮੂਲਨਿਵਾਸੀ ਸਲਾਹਕਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਜੋ ਹਰ ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਸੰਸ਼ੋਧਿਤ ਰਾਏ ਦੇਵੇਗੀ।

ਐਬਟਸਫੋਰਡ ਪੁਲਿਸ ਨੇ $500,000 ਦੀ ਚੋਰੀ ਹੋਈ ਸੰਪਤੀ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀ

ਐਬਟਸਫੋਰਡ, : ਐਬਟਸਫੋਰਡ ਪੁਲਿਸ ਵਿਭਾਗ (AbbyPD) ਨੇ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਅੰਦਾਜ਼ਨ ਪੰਜ ਲੱਖ ਡਾਲਰ ਦੀ ਚੋਰੀ ਹੋਈ ਸੰਪਤੀ ਨੂੰ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਬਰਾਮਦੀ ਸੁਮਾਸ ਪ੍ਰੇਰੀ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੌਰਾਨ ਵਧ ਰਹੀ ਜਾਇਦਾਦੀ ਚੋਰੀਆਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਚਲ ਰਹੀ ਜਾਂਚ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੈ।

ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ, 1 ਜਨਵਰੀ ਤੋਂ 1 ਮਈ 2025 ਤੱਕ ਸੁਮਾਸ ਪ੍ਰੇਰੀ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ 2024 ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਵਿੱਚ 67% ਵਾਧਾ ਜਾਇਦਾਦੀ ਚੋਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ ਅਧਾਰਿਤ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਕੁਝ ਦੁਹਰਾਏ ਜਾਂਦੇ ਚੋਰਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕੀਤੀ ਜੋ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਹੋ ਰਹੀ ਚੋਰੀ ਦੀ ਵਾਧੂ ਲਹਿਰ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਮੰਨੇ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਐਬਟਸਫੋਰਡ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਕਰਾਈਮ ਰੀਡਕਸ਼ਨ ਯੂਨਿਟ (CRU) ਨੇ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ।

20 ਮਈ ਨੂੰ, ਅਬਬੇਫਧ ਦੀ ਡਰੱਗ ਇਨਫੋਰਸਮੈਂਟ ਯੂਨਿਟ (DEU), ਲੋਅਰ ਮੈਨਲੈਂਡ ਡਿਸਟ੍ਰਿਕਟ ਇਮਰਜੈਂਸੀ ਰਿਸਪਾਂਸ ਟੀਮ (LMD IERT) ਅਤੇ ਇੰਟੀਗਰੇਟਿਡ ਪੁਲਿਸ ਡੌਗ ਸਰਵਿਸ (IPDS) ਦੀ ਸਹਿਯੋਗੀ ਟੀਮ ਨੇ ਐੱਬਟਸਫੋਰਡ ਦੇ 39900-ਬਲਾਕ ਕੈਂਪਬੈਲ ਰੋਡ 'ਤੇ ਇੱਕ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਛਾਪਾ ਮਾਰਿਆ। 23 ਮਈ ਨੂੰ, 8700-ਬਲਾਕ ਮਾਇਲਜ਼ ਰੋਡ, ਮਿਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦੂਜੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਵੀ ਸਰਚ ਵਾਰੰਟ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ। ਪੁਲਿਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਮਾਨ ਦੀ ਦੀ ਕੁੱਲ ਕੀਮਤ ਤਕਰੀਬਨ $500,000 ਹੈ। ਜਾਂਚ ਅਜੇ ਵੀ ਜਾਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਛੁ ਦੀ ਟੀਮ ਦੋਸ਼ ਲਾਉਣ ਲਈ ਸਬੂਤ ਇਕੱਠੇ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ।

ਸਰਜਨਟ ਪੌਲ ਵਾਕਰ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਅਸੀਂ ਸੰਪਤੀ ਚੋਰੀ ਵਿੱਚ ਲਿਪਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਵਚਨਬੱਧ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਸੁਮਾਸ ਪ੍ਰੇਰੀ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਓਵਰਟ ਅਤੇ ਕੋਵਰਟ ਦੋਵੇਂ ਤਰੀਕਿਆਂ ਰਾਹੀਂ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਜੋ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਰੋਕੀਆਂ ਜਾ ਸਕਣ।"

ਕਿਲੋਨਾ ਜਨਰਲ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਪੀਡੀਆਟ੍ਰਿਕ ਵਾਰਡ 6 ਹਫ਼ਤਿਆ ਲਈ ਕੀਤਾ ਬੰਦ, ਲੋਕਾਂ 'ਚ ਰੋਸ

ਸਰੀ, (ਅਮਰਪਾਲ ਸਿੰਘ): ਕਿਲੋਨਾ ਜਨਰਲ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਪੀਡੀਆਟ੍ਰਿਕ ਵਾਰਡ ਦੇ ਬੰਦ ਹੋਣ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਲੋਕਾਂ 'ਚ ਰੋਸ ਵਧ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕਿਲੋਨਾ ਦੀ ਇੱਕ ਛੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਮਾਂ ਲੁਈਸ ਹੈਰਿਸ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਇਹ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਸ਼ਹਿਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਥੋਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਮੋਟਾ ਟੈਕਸ ਲੈਕੇ ਇਹ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇੱਕ ਮਾਪੇ ਵਜੋਂ ਇਹ ਬਹੁਤ ਚਿੰਤਾਜਨਕ ਹੈ।"

ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਪੀਡੀਆਟ੍ਰਿਕ ਵਾਰਡ 26 ਮਈ ਨੂੰ ਛੇ ਹਫਤਿਆਂ ਲਈ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਸੰਭਵ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਲਈ ਵੀ ਬੰਦ ਰਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇੰਟੀਰੀਅਰ ਹੈਲਥ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਡਾਕਟਰਾਂ ਨੂੰ ਭਰਤੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਿਹਤ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਵਾਰਡ ਬੰਦ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤੋਂ, ਉਸ ਨੇ ਛੇ ਪੀਡੀਆਟ੍ਰਿਕ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਟਰਾਂਸਫਰ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਇੰਟੀਰੀਅਰ ਹੈਲਥ ਹਸਪਤਾਲ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਰਡ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਬਚਾਅ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਕੋਈ ਵਿਕਲਪ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਉੱਚ-ਜੋਖਮ ਵਾਲੀਆਂ ਡਿਲੀਵਰੀਆਂ ਵਰਗੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਪੀਡੀਆਟ੍ਰੀਸ਼ੀਅਨ ਕਵਰੇਜ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ।

ਕਿਲੋਨਾ ਦੇ ਮੇਅਰ ਟੌਮ ਡਾਇਸ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਇਸ ਸਬੰਧ ਅਸੀਂ ਵੀ ਚਿੰਤਾ ਵਿੱਚ ਹਾਂ। ਸਾਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਾਡੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸਵਾਲ ਕਰੀਏ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਸਵਾਲ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਇੰਟੀਰੀਅਰ ਹੈਲਥ ਅਤੇ ਮੰਤਰਾਲੇ ਤੋਂ ਪੁੱਛਾਂਗੇ ਕਿ ਕੀ ਇੱਥੇ ਕੁਝ ਅਜਿਹਾ ਵਾਪਰਿਆ ਹੈ ਜੋ ਸੰਭਾਵਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੰਟੀਰੀਅਰ ਹੈਲਥ 'ਤੇ ਅਚਾਨਕ ਆ ਗਿਆ ਜਾਂ ਇਹ ਕੁਝ ਗੱਲਬਾਤ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ।" This report was written by Amarpal Singh as part of the Local Journalism Initiative.

ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਭਿਆਨਕ ਜੰਗਲੀ ਅੱਗ ਕਾਰਨ 45 ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਲੋਕ ਹੋਏ ਬੇਘਰ

ਧੂੰਏਂ ਕਾਰਨ ਟੈਕਸਸ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਨਿਊਫਾਊਂਡਲੈਂਡ ਤੱਕ ਦਾ ਖੇਤਰ ਪ੍ਰਭਾਵ

ਔਟਵਾ (ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ): ਪੱਛਮੀ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਭੜਕੀ ਜੰਗਲੀ ਅੱਗ ਕਾਰਨ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਬੇਹੱਦ ਨਾਜ਼ੁਕ ਬਣੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਸਸਕੈਚਵਨ, ਮੈਨੀਟੋਬਾ ਅਤੇ ਉੱਤਰੀ ਓਨਟਾਰਿਓ ਵਿੱਚ ਸੈਂਕੜੇ ਘਰ ਸੜ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਅਤੇ ਲਗਭਗ 45,000 ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਘਰਾਂ ਤੋਂ ਬੇਘਰ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਇਹ ਅੱਗ ਸਿਰਫ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੂਬਿਆਂ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਨਹੀਂ ਰਹੀ, ਅੱਗ ਕਾਰਨ ਉੱਠ ਰਹੇ ਧੂੰਏ ਕਾਰਨ ਨਿਊਫਾਊਂਡਲੈਂਡ ਤੇ ਲੈਬਰਾਡੋਰ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਦੱਖਣੀ ਟੈਕਸਸ ਤੱਕ ਦਾ ਖੇਤਰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਐਨਵਾਇਰਨਮੈਂਟ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਨੈਟਲੀ ਹੈਸਲ ਨੇ ਬੁੱਧਵਾਰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮੈਨੀਟੋਬਾ ਅਤੇ ਸਸਕੈਚਵਨ ਦੇ ਉੱਤਰੀ ਅਤੇ ਦੱਖਣੀ ਹਿੱਸਿਆਂ 'ਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਅਸਮਾਨ ਵਿੱਚ ਧੂੰਏਂ ਦਾ ਮੋਟਾ ਵੱਡਾ ਬੱਦਲ ਛਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅਗਾਹ ਕੀਤਾ ਕਿ, "ਜਿਹੜੇ ਇਲਾਕੇ ਅੱਗ ਦੇ ਨੇੜੇ ਹਨ, ਉਥੇ ਹਵਾ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਬਹੁਤ ਖਰਾਬ ਹੈ। ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸਿਹਤ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।"

ਮੌਸਮੀ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਮੈਨੀਟੋਬਾ ਅਤੇ ਸਸਕੈਚਵਨ ਦੇ ਕਈ ਹਿੱਸਿਆਂ ਲਈ ਚੇਤਾਵਨੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। 65 ਸਾਲ ਤੋਂ ਉਪਰਲੇ, ਬੱਚੇ ਅਤੇ ਗਰਭਵਤੀ ਔਰਤਾਂ ਲਈ ਇਹ ਹਾਲਾਤ ਵਧੇਰੇ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਹਨ। ਲੋੜਵੰਦ ਹਦਾਇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਮੂੰਹ ਤੇ ਕੱਪੜਾ ਲਪੇਟਣ, ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਰਹਿਣਾ ਅਤੇ ਹਵਾ ਫਿਲਟਰ ਵਰਤਣ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਸਸਕੈਚਵਨ 'ਚ ਹੁਣ ਤੱਕ 243 ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਜੰਗਲੀ ਅੱਗ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਜਦਕਿ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ

ਗਿਣਤੀ 135 ਹੋਣੀ ਸੀ। ਸੂਬੇ ਦੇ 15,000 ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਲਾ ਰੌਂਜ, ਏਅਰ ਰੌਂਜ ਅਤੇ ਲੈਕ ਲਾ ਰੌਂਜ ਇੰਡਿਅਨ ਬੈਂਡ ਦੇ 7,000 ਲੋਕ ਉਤਰੀ ਇਲਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਦੱਖਣ ਵੱਲ ਪ੍ਰਿੰਸ ਐਲਬਰਟ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀਆਂ ਹੋਟਲਾਂ ਵਿੱਚ ਆ ਕੇ ਠਹਿਰੇ ਹੋਏ ਹਨ।

ਲਾ ਰੌਂਜ ਦੇ ਮੇਅਰ ਜੋ ਹੋਰਡੀਸਕੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ "ਰੋਨਾ ਹਾਰਡਵੇਅਰ" ਅਤੇ "ਰਾਬਰਟਸਨ ਟਰੇਡਿੰਗ ਪੋਸਟ" ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੜ ਗਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, "ਕੋਈ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਬਚਾ ਲੈਣਾ ਵੱਡੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਸਾਰਾ ਸ਼ਹਿਰ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।"

ਸਸਕੈਚਵਨ ਪਬਲਿਕ ਸੇਫਟੀ ਏਜੰਸੀ ਦੇ ਉੱਪਰਾਧਿਕਾਰੀ ਸਟੀਵ ਰਾਬਰਟਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅੱਗ ਦੀਆਂ ਸੰਖਿਆ ਅਤੇ ਆਬਾਦ ਇਲਾਕਿਆਂ ਦੀ ਨੇੜਤਾ ਕਾਰਨ ਹਾਲਾਤ ਬੇਹੱਦ ਗੰਭੀਰ ਹਨ। "ਹਰ ਰੋਜ਼ ਨਵੀਆਂ ਜਗ੍ਹਾਂ ਤੇ ਅਚਾਨਕ ਅੱਗ ਲੱਗ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਹਰ ਦਿਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ 'ਚ ਤਬਦੀਲੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ,"

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਈ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਤੋਂ ਕੋਈ ਵਰਖਾ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਅਤੇ ਹਵਾ ਦੀ ਰਫ਼ਤਾਰ ਵੀ ਤੇਜ਼ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਅੱਗ ਤੇ ਕੰਟਰੋਲ ਪਾਉਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੱਸਕੈਚਵਨ ਨੇ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਹਾਲਾਤ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਮੈਨੀਟੋਬਾ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸੂਬਾ ਪੱਧਰੀ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਲਗਭਗ 17,000 ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਘਰਾਂ ਤੋਂ ਬੇਘਰ ਹੋਏ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਪਿੱਛੜੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਦੇ ਆਦਿਵਾਸੀ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਫਲਿਨ ਫਲਨ ਇਲਾਕੇ 'ਚ ਲਗਭਗ 5,000 ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਥਾਂ ਛੱਡਣੀ ਪਈ। 200 ਤੋਂ ਵੱਧ ਅੱਗ ਬੁਝਾਉਣ ਵਾਲੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਉਥੇ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਇੱਥੇ ਹਾਲੇ ਤੱਕ ਕਿਸੇ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ, ਪਰ ਵਾਪਸੀ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਹਾਲਾਤ ਅਨਸ਼ਚਿਤ ਹਨ। This report was written by Amarpal Singh as part of the Local Journalism Initiative.

ਪਹਿਲੇ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪੁਲਾੜ ਯਾਤਰੀ ਅਤੇ ਸਾਬਕਾ ਕੈਬਿਨਟ ਮੰਤਰੀ ਮਾਰਕ ਗਾਰਨੋ ਦਾ 76 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਦੇਹਾਂਤ

ਸਰੀ, (ਅਮਰਪਾਲ ਸਿੰਘ): ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਪੁਲਾੜ ਯਾਤਰੀ ਅਤੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਫੈਡਰਲ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਰਹੇ ਮਾਰਕ ਗਾਰਨੋ ਦਾ 76 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਦੇਹਾਂਤ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਚੀਫ਼ ਆਫ਼ ਸਟਾਫ਼ ਮਾਰਕ ਰੌਏ ਨੇ ਇੱਕ ਦੁਖ ਭਰੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਰਾਹੀਂ ਇਹ ਖ਼ਬਰ ਸਾਂਝੀ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਤਨੀ ਪੈਮ ਗਾਰਨੋ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੌਤ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਬੁੱਧਵਾਰ ਦੀ ਸ਼ਾਮ ਹਾਊਸ ਆਫ਼ ਕਾਮਨਜ਼ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿਚ ਮੌਨ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ। ਸਰਕਾਰੀ ਵਿੱਪ ਮਾਰਕ ਗੇਰਟਸਨ ਵੱਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਈ ਐਮ.ਪੀਜ਼ ਵੱਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਪ੍ਰਤੀ ਸੰਵੇਦਨਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਸਾਬਕਾ ਕੈਬਨਿਟ ਮੰਤਰੀ ਅਤੇ ਲਿਬਰਲ ਐਮ.ਪੀ. ਅਲੀ ਅਹਸਾਸੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਉਹ ਬੇਹੱਦ ਉਚ ਆਦਰਸ਼ਾਂ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਮੇਰੇ ਲਈ ਸਨਮਾਨ ਦੀ ਗੱਲ ਸੀ।"

ਉਦਯੋਗ ਮੰਤਰੀ ਮੈਲਾਨੀ ਜੋਲੀ, ਜੋ 2021 ਵਿੱਚ ਗਾਰਨੋ ਦੀ ਥਾਂ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਬਣੀ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ "ਉਹ ਇਕ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲੇ, ਗੁਰੂ ਵਰਗੇ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਸਿਆਣਪ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਸਨ।"

ਕੰਜ਼ਰਵੇਟਿਵ ਲੀਡਰ ਪੀਅਰ ਪੋਲੀਵੀਅਰ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ "ਵੱਡਾ ਕੈਨੇਡੀਅਨ" ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ

ਮੌਤ ਉੱਤੇ ਦੁੱਖ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ।

ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਮਾਰਕ ਗਾਰਨੋ ਨੇ 1984 ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ NASA ਦੇ Space Shuttle ਰਾਹੀਂ ਪੁਲਾੜ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਕੀਤੀ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹੋਰ ਦੋ ਪੁਲਾੜ ਮਿਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਲਿਆ। 2001 ਤੋਂ 2005 ਤੱਕ ਉਹ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸਪੇਸ ਏਜੰਸੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰਹੇ।

2008 ਦੀ ਫੈਡਲਰ ਚੋਣ ਵਿੱਚ ਉਹ ਲਿਬਰਲ ਪਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਮੌਂਟਰੀਅਲ ਦੇ ਵੈਸਟਮਾਊਂਟ-ਵਿਲ ਮੈਰੀ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਸੰਸਦ ਵਿੱਚ ਚੁਣੇ ਗਏ। ਉਹ 2013 ਵਿੱਚ ਲਿਬਰਲ ਨੇਤਾ ਦੀ ਦੌੜ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ ਪਰ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਚੋਣ ਲੜਨ ਤੋਂ ਹਟ ਕੇ ਜਸਟਿਨ ਟਰੂਡੋ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ। ਟਰੂਡੋ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਗਾਰਨੋ 2015 ਤੋਂ 2021 ਤੱਕ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਮੰਤਰੀ ਰਹੇ ਅਤੇ ਫਿਰ ਜਨਵਰੀ 2021 ਤੋਂ ਅਕਤੂਬਰ 2021 ਤੱਕ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਬਣੇ। ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਮੰਤਰੀ ਮੰਡਲ ਤੋਂ ਹਟਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਤੇ 2023 ਵਿੱਚ ਰਾਜਨੀਤੀ ਤੋਂ ਸਨਿਆਸ ਲੈ ਲਿਆ। ਫਰਵਰੀ 2025 ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਨਵੇਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮਾਰਕ ਕਾਰਨੀ ਦੇ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਨੂੰ ਸਮਰਥਨ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

ਉਹ ਕਿਊਬੇਕ ਸਿਟੀ ਵਿੱਚ ਜਨਮੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਰਾਇਲ ਮਿਲਟਰੀ ਕਾਲਜ, ਕਿੰਗਸਟਨ (ਓਨਟਾਰੀਓ) ਤੋਂ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਫਿਜ਼ਿਕਸ ਵਿੱਚ ਡਿਗਰੀ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਸੀ। This report was written by Amarpal Singh as part of the Local Journalism Initiative.

Beautiful Punjabi Manjas In Store Now!
SABZI MANDI SUPERMARKET
Serving our Community since 2003
VICTORIA LOCATION Opening Soon!
306 Burnside Road, Victoria
HOT PRICE ROMA TOMATOES ਰੋਮਾ ਟਮਾਟਰ 88¢ /lb
HOT PRICE FRESH OKRA ਭਿੰਡੀ 2.99 /lb
HOT PRICE JUMBO CAULIFLOWER ਫੁੱਲ ਗੋਭੀ 2.49 ea
HOT PRICE #1 YELLOW ONIONS #1 ਪੀਲੇ ਗੰਢੇ 50lb 10.99 ea
MDH SPICES ਐਮ. ਡੀ. ਐਚ. ਮਸਾਲੇ Select Varieties 1.99 ea
UNBEATABLE DEAL
TATA AGNI TEA ਟਾਟਾ ਅਗਨੀ ਚਾਹ 1kg 8.99 ea
HOT PRICE FRESH GINGER ਅਦਰਕ 1.29 /lb
AMBAY BESAN ਅੰਬੇ ਬੇਸਣ 4lb 4.99 ea
FRESH ZUCCHINI ਤੋਰੀ 79¢ /lb
PUNJABI BY NATURE SUJI RUSK ਪੰਜਾਬੀ ਬਾਈ ਨੇਚਰ ਸੂਜੀ ਰੱਸਕ 600g 3.99 ea
PILLSBURY CHAKKI ATTA ਪਿਲਸਬਰੀ ਆਟਾ 20lb 11.99 ea
PUNJABI BY NATURE ATTA COOKIES ਪੰਜਾਬੀ ਬਾਈ ਨੇਚਰ ਆਟਾ ਕੁਕੀਆਂ 5lb 9.99 ea
DABUR MUSTARD OIL ਡਾਬੁਰ ਸਰੋਂ ਦਾ ਤੇਲ 1L 7.99 ea
SEEDLESS WATERMELON ਮਤੀਰਾ 79¢ /lb
ROSHNI BASMATI RICE ਰੋਸ਼ਨੀ ਬਾਸਮਤੀ ਚਾਵਲ 8lb 8.99 ea
JUMBO EGGPLANT ਵਤਾਊਂ 2 for $3
FRESH SPINACH ਸਾਗ Bunch 1.49 ea
FRESH METHI ਮੇਥੀ Bunch 1.49 ea
FRESH DAIKON ਮੂਲੀ 99¢ /lb
TATA SALT ਟਾਟਾ ਲੂਣ 1kg 1.99 ea
SUMMER SQUASH ਚੱਪਨ ਕੱਦੂ 1.99 /lb
FRESH TANGERINES ਟੈਂਜਰੀਨ 1.89 /lb
RUSSET POTATOES ਆਲੂ 10lb 3.99 ea
FRESH RAPINI ਸਾਗ Bunch 2.88 ea
PROUDLY CANADIAN • PROUDLY PUNJABI!
Western Union
Western Union Money Transfers and Calling Cards available at all locations. 24 hour rate info line: 604-634-2400
ਤਾਜ਼ੇ ਫਲ ਫਰੂਟ, ਤਾਜ਼ੀਆਂ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਅਤੇ ਸਾਫ ਸੁਥਰੀ ਭਾਰਤੀ ਗਰੌਸਰੀ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਸਬਜ਼ੀ ਮੰਡੀ ਨੂੰ ਯਾਦ ਰੱਖੋ
SALES DATES: Fri. June 06, 2025 - Wed. June 11, 2025
MasterCard VISA AMERICAN EXPRESS Interac
American Express accepted at three locations.
STORES OPEN 7 DAYS A WEEK
Visit one of our great locations so we can serve you today!
NEWTON STORE: #106 - 12568 72nd Ave., Surrey 604-590-2400
NEWTON 80th AVENUE: 13208 80th Ave., Surrey 778-565-7880
NEWTON EXCHANGE: 101-13753 72 Ave., Surrey 604-581-2400
NEWTON EAST: 15299 68th Ave., Surrey 604-598-8006
ABBOTSFORD: 31831 S. Fraser Way, Abbotsford 604-864-9193
BURNABY: 7565 6th Street, Burnaby 604-553-6603
RICHMOND: 9371 No 5 Rd, Richmond 604-285-2400
NEWTON 64 AVE: 140- 6350 120 st, Surrey 778-565-1266
LANGLEY: #50 – 20150 Langley Bypass, Langley 604-427-3912
ABBOTSFORD: 2777 Gladwin Road, Abbotsford 604-744-2077
Prices in effect at the above listed store locations only.
You can also visit us online at www.sabzimandicanada.com